

స్మార్త దర్శనమ్ - ద్వితీయ భాగః

మన్తామృతమ్

(యాజుష - ఆర్చిక - సామ - అధర్వణ మన్తాః)

శివనామని భావితేంతరజ్ఞే
మహతి జ్యోతిషి మానినీమయార్థే।
దురితాన్యపయాన్తి దూరదూరే
ముహూరాయాన్తి మఙ్గళాని॥

యాజుష విభాగః

(తస్య యజురేవ శిరః)

1. ప్రణవ సూక్తమ్

- ⇒ ఓం యశ్చన్దసా మృషభో విశ్వరూపః | ఛన్దోభ్యోఽ ధ్యమృతాధ్వంబభూవ | స
మేన్ద్రో మేధయా స్ఫుణోతు | అమృతస్య దేవ ధారణో భూయాసమ్ |
- ⇒ శరీరం మే విచర్షణమ్ | జిహ్వ మే మధుమత్తమా | కర్ణాభ్యాం భూరి
విశ్రువమ్ | బ్రహ్మణః కోశోఽసి మేధయా పిహితః | శ్రుతం మే గోపాయ ||

2. శ్రద్ధా సూక్తమ్

- ⇒ ఓం శ్రద్ధయాఽగ్ని స్సమిధ్యతే | శ్రద్ధయా విన్దతే హవిః | శ్రద్ధాం భగస్య మూర్ధని |
వచసా వేదయామసి |

- ⇒ ప్రియః శ్రద్ధే దదతః | ప్రియః శ్రద్ధే దిదాసతః | ప్రియం భోజేషు యజ్వసు |
ఇదం మ ఉదిత జ్ఞుధి |
- ⇒ యథా దేవా అసురేషు | శ్రద్ధా ముగ్రేషు చక్రిరే | ఏవం భోజేషు యజ్వసు |
అస్మాక ముదిత జ్ఞుధి |
- ⇒ శ్రద్ధా న్దేవా యజమానాః | వాయుగోపా ఉపాసతే | శ్రద్ధాః హృదయ్యయా
యకూత్యా | శ్రద్ధయా హూయతే హవిః |
- ⇒ శ్రద్ధాం ప్రాతర్హవామహే | శ్రద్ధాం మధ్యన్దినం పరి | శ్రద్ధాః సూర్యస్య
నిమ్రుచి | శ్రద్ధే శ్రద్ధాపయేహ మా |
- ⇒ శ్రద్ధా దేవా నధివస్తే | శ్రద్ధా విశ్వమిద జ్ఞగత్ | శ్రద్ధా జ్ఞామస్య మాతరమ్ |
హవిషా వర్ధయామసి ||

3. మేధా సూక్తమ్

- ⇒ ఓం మేధా దేవీ జషమాణా న ఆఠగా ద్విశ్వాచీ భద్రా సుమనస్యమానా |
త్వయా జప్తా నుదమానా దురుక్తా న్భూహ ద్వదేమ విదధే సువీరాః |
- ⇒ త్వయా జప్త ఋషి ర్భవతి దేవి త్వయా బ్రహ్మ గతశ్రీ రుత త్వయా |
త్వయా జప్త శ్చిత్ర విస్తతే వసు సా నో జషస్వ ద్రవిణోన మేధే |

వేదాంతసంగ్రహం

- ⇒ మే॒ధాం మ॒ ఇ॒న్ద్రో ద॒ధాతు॑ మే॒ధాం దే॒వీ స॒రస్వ॑తీ॒ | మే॒ధాం మే॒ అ॒శ్వినా॑ పు॒భా
వా॒ధత్తాం॑ పు॒ష్కర॑స్ర॒జా॒ |
- ⇒ అ॒ఘ॒రాసు॑ చ॒ యా మే॒ధా గ॑న్ధ॒ర్వేషు॑ చ॒ యన్మ॑నః॒ | దై॒వీం మే॒ధా స॒రస్వ॑తీ
సా॒మాం మే॒ధా సు॒రభి॑ ర్భు॒షతాః॑ స్యా॒హా॒ |
- ⇒ ఆ॒మాం మే॒ధా సు॒రభి॑ ర్వి॒శ్వరూ॑పా హి॒రణ్య॑వర్ణా జగతీ జగ॒మ్యా॒ | ఊర్జ॑స్వతీ
ప॒యసా॑ పి॒న్వమా॑నా సా మాం మే॒ధా సు॒ప్రతీ॑కా జ॒షన్తామ్॑ |
- ⇒ మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒య్యగ్ని॑ స్తే॒జో ద॒ధాతు॑ మ॒యి మే॒ధాం
మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యీన్ద్ర॑ ఇ॒న్ద్రీయ॑ న్దధాతు॒ మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం
మ॒యి సూ॒ర్యో బ్రా॑జో దధాతు॒ ||

4. పురుషసూక్తమ్

- ⇒ త॒చ్ఛృ॒యో రా॒వృణీ॑మహే॒ | గా॒తుః య॒జ్ఞాయ॑ | గా॒తుః య॒జ్ఞప॑తయే॒ | దై॒వీ
స్వ॒స్తి రస్తు॑ నః॒ | స్వ॒స్తి రా॒మను॑షేభ్యః॒ | ఊర్ధ్వ॑ జ్ఞోగాతు॒ భేష॑జమ్॒ | శ॒న్నో అస్తు॑
ద్వి॒పదే॑ || శ॒శ్చాతు॑ష్పదే॒ | ఓం శా॒న్తి శ్శా॒న్తి శ్శా॒న్తిః॒ ||
- ⇒ స॒హస్ర॑శీర్షా పు॒రుషః॑ | స॒హస్రా॑క్ష స్స॒హస్ర॑పాత్ | స భూ॒మిః వి॒శ్వతో॑ వృ॒త్వా |
అ॒త్యతి॑ష్ఠ ద్ధ॒శాఙ్గ॑లమ్॒ ||

⇒ పురుష ఏవేదతై సర్వమ్ | యద్భూతః యచ్చ భవ్యమ్ | ఉతామృతత్వ
స్యేశానః | యదన్నే నాతిరోహతి ||

⇒ ఏతావా నస్య మహిమా | అతో జ్యాయాశ్చ పూరుషః | పాదోఽస్య విశ్వా
భూతాని | త్రిపా దస్యామృత స్త్రివి ||

⇒ త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదై త్పురుషః | పాదోఽస్యేహభవాత్పునః | తతో
విష్వజ్స్వక్రామత్ | సాశనానశనే అభి ||

⇒ తస్మా ద్వీరాడజాయత | విరాజో అధి పూరుషః | స జాతో అత్యరిచ్యత | పశ్చా
ద్భూమి మథో పురః || 2 ||

⇒ యత్పురుషేణ హవిషా | దేవా యజ్ఞ మతన్వత | వసన్తో అస్యాకైసీ దాజ్యమ్ |
గ్రీష్మ ఇధ్మ శ్శరద్ధవిః |

⇒ సప్తాస్యాస న్పరిధయః | త్రిస్సప్త సమిధః కృతాః | దేవా యద్యజ్ఞ స్త్వన్వానాః |
అబధ్న న్పురుషం పశుమ్ |

⇒ తః యజ్ఞం బర్హిషి ప్రోక్షన్ | పురుష జ్ఞాత మగ్రతః || 3 || తేన దేవా
అయజంత | సాధ్యా ఋషయశ్చ యే |

⇒ తస్మాద్యజ్ఞా ధర్వహుతః | సంభృతం పృషదాజ్యమ్ | పశూన్ స్తాన్ శ్చక్రే
వాయవ్యాన్ | ఆరణ్యా న్రామ్యాశ్చ యే |

⇒ తస్మా॑ ద్య॒జ్ఞా ధ॒న్వ॒హుతః॑ | ఋ॒చ స్సా॒మాని॑ జ॒జ్ఞిరే॑ | ఛ॒న్దాఞ్చ॑సి జ॒జ్ఞిరే॑
తస్మా॑త్ | య॒జు స్తస్మా॑ ద॒జాయ॑త || 4 ||

⇒ తస్మా॑దశ్వా॑ అ॒జాయ॑ంత | యే కే చో॑భయాద॒తః | గావో॑ హ జ॒జ్ఞిరే॑ తస్మా॑త్ |
తస్మా॑ జ్ఞాతా॑ అ॒జావ॑యః |

⇒ యత్పు॑రుషః వ్య॒దధుః॑ | కతి॑ధా వ్య॒కల్ప॑యన్ | ముఖ॑ జ్యేమ॒స్య కౌ
బాహూ॑ | కా॒వూరూ॑ పాదా వుచ్యేతే |

⇒ బ్రా॒హ్మణో॑స్య ముఖ॑ మా॒సీత్ | బాహూ॑ రా॒జన్యః॑ కృతః॑ || 5 || ఊ॒రూ
తద॑స్య యద్యై॒శ్యః | పద్యా॑ఞ్చ శూద్రో అ॒జాయ॑త |

⇒ చ॒న్ద్రమా॑ మన॒సో జాతః॑ | చక్షో॑ స్సూ॒ర్యో అ॒జాయ॑త | ముఖా॑ ది॒న్త శ్చాగ్ని॑శ్చ |
ప్రా॒ణా ద్వా॒యు ర॒జాయ॑త |

⇒ నాభ్యా॑ ఆ॒సీ దన్త॑రిక్షమ్ | శీర్ష్ణో॑ ద్యౌ స్సమ॑వర్తత | పద్యా॑ం భూమి॑ ర్గీశ
శ్శ్రోత్రా॑త్ | తథా॑ లోకా॑ఞ్చ అ॒కల్ప॑యన్ || 6 ||

⇒ వేదా॑హ మే॒తం పు॑రుషం మహా॒న్తమ్ | ఆది॑త్యవర్ణ॒న్తమ॑సస్తు పా॒రే | సర్వా॑ణి
రూపా॑ణి విచి॒త్య ధీ॑రః | నామా॑ని కృత్వా॒భివద॑న్ యదా॒స్తే ||

⇒ ధాతా॑ పు॒రస్తా॑ ద్య॒ముదా॑జహ॒ర | శక్ర॑ః ప్రవి॒ద్వాన్ ప్రది॑శ శ్చ॒తస్రః॑ | తమే॑వ
వి॒ద్వా న॒మృత॑ ఇ॒హ భ॑వతి | నాన్య॑ః ప॒న్థా అ॒యనా॑య విద్యతే |

- ⇒ యజ్ఞేన యజ్ఞ మయజన్త దేవాః| తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్| తే హ
నాకం మహిమాన స్సచన్తే| యత్ర పూర్వే సాధ్యా స్సన్తి దేవాః|| 7||
- ⇒ అధ్యు స్సంభూతః పృథివ్యై రసాచ్చ| విశ్వకర్మణ స్సమవర్తతాధి| తస్య
త్వష్టా విదధ ద్రూపమేతి| తత్పురుషస్య విశ్వ మాజాన మగ్రే||
- ⇒ వేదాహ మేతం పురుషం మహాన్తమ్| ఆదిత్య వర్ణ న్తమసః పరస్తాత్|
తమేవ విద్వా నమృత ఇహ భవతి| నాన్యః పన్థా విద్యతేయనాయ||
- ⇒ ప్రజాపతి శ్చరతి గర్భే అన్తః| అజాయమానో బహుధా విజాయతే|| 8||
తస్య ధీరాః పరిజానన్తి యోనిమ్| మరీచీనాం పద మిచ్ఛన్తి వేదసః||
- ⇒ యో దేవేభ్య ఆతపతి| యో దేవానాం పురోహితః| పూర్వో యో దేవేభ్యో
జాతః| నమో రుచాయ బ్రాహ్మయే||
- ⇒ రుచం బ్రాహ్మ జ్ఞానయన్తః| దేవా అగ్రే తదబ్రువన్| యస్త్వేవ బ్రాహ్మణో
విద్యాత్| తస్య దేవా అసన్ వశే||
- ⇒ హ్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్నౌ| అహోరాత్రే పార్శ్వే| నక్షత్రాణి రూపమ్| అశ్వినౌ
వ్యాత్తమ్| ఇష్టం మనిషాణ| అముం మనిషాణ| సర్వం మనిషాణ||

⇒ తచ్చయో రావృణీమహి | గాతుః యజ్ఞాయ | గాతుః యజ్ఞపతయే | దైవీ
 స్వస్తి రస్తు నః | స్వస్తి రామనుషేభ్యః | ఊర్ధ్వ జ్ఞాగాతు భేషజమ్ | శన్నో అస్తు
 ద్విపదే || శశ్చతుష్పదే | ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః ||

5. నారాయణ సూక్తమ్

- ⇒ సహస్రశీర్ష స్థేవః విశ్వాక్షః విశ్వశమ్భవమ్ | విశ్వ న్నారాయణ స్థేవ
 మక్షరం పరమం పదమ్ ||
- ⇒ విశ్వతః పరమాన్నిత్యః విశ్వ న్నారాయణత హరిమ్ | విశ్వమేవేదం
 పురుష స్తద్విశ్వ ముపజీవతి ||
- ⇒ పతిః విశ్వస్యాకైత్యేశ్వరత శాశ్వతత శివ మచ్యుతమ్ | నారాయణం
 మహాజ్ఞేయం విశ్వాకైత్మానం పరాయణమ్ ||
- ⇒ నారాయణపరో జ్యోతి రాత్మా నారాయణః పరః | నారాయణపరం బ్రహ్మ తత్త్వ
 న్నారాయణః పరః | నారాయణపరో ధ్యాతా ధ్యాన న్నారాయణః పరః ||
- ⇒ యచ్చ కేశిన్ జగద్ధర్మస్థ శ్చైతే శ్రూయతేఽపి వా | అన్త ర్భూహిశ్చ తద్ధర్మః
 వ్యాప్య నారాయణ స్థితః ||
- ⇒ అనన్త మవ్యయ జ్ఞువిత సముద్రేఽన్తః విశ్వశమ్భవమ్ | పద్మకోశప్రతీకాశత
 హ్నాదయశ్చాప్యథోముఖమ్ ||

- ⇒ అధోనిష్ఠ్యా వితస్యాన్తే నాభ్యా ముపరి తిష్ఠతి | జ్వాలమాలాకులం భాతీ
విశ్వస్యాక్షయతనం మహత్ ||
- ⇒ సంతతా శిలాభి స్తులంబత్యా కోశసన్నిభమ్ | తస్యాన్తే సుషిరతా సూక్ష్మా
స్తస్మిన్స్థర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ||
- ⇒ తస్య మధ్యే మహా నగ్ని ర్విశ్వా ర్వి ర్విశ్వతోముఖః | సోఽగ్రభు గ్విభజ నిష్ఠ
న్నాహార మజరః కవిః || తిర్యగూర్ధ్వ మధశ్చాయా రశ్మయ స్తస్య సంతతా |
- ⇒ సంతాపయతి స్వ స్థేహ మాపాదతల మస్తగః | తస్య మధ్యే వహ్నిశ్శిఖా
అణియోర్ధ్వా వ్యవస్థితః |
- ⇒ నీలతోయద మధ్యస్థా ద్విద్యుల్లేఖేవ భాస్వరా | నీవారశూకవ త్తన్వీ పీతా
భాస్వ త్యణూపమా ||
- ⇒ తస్యా శ్శిఖాయా మధ్యే పరమాత్మా వ్యవస్థితః | స బ్రహ్మ స శివ స స హరి
స్సేన్త్ర సోక్షరః పరమ స్స్వరాట్ ||
- ⇒ ఋతతా సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపిల్లలమ్ | ఊర్ధ్వరేతః విరూపాక్షః
విశ్వరూపాయ వై నమో నమః ||
- ⇒ నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి | తన్నో విష్ణుః
ప్రచోదయాత్ | ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ |

6. నీలా సూక్తమ్

- ⇒ స్తోమస్త్రయస్త్రీశే భువనస్య పత్ని వివస్వద్వాతే అభి నో గృణాహి।
ఘృతవతీ సవిత రాధిపత్యైః పయస్వతీ రన్తి రాశా నో అస్తు।
- ⇒ ధ్రువా దిశాః విష్ణుపత్న్యః ఘోరాస్యశానా సహసో యా మనోతా।
బృహస్పతి ర్మాతరిశ్వోత వాయు స్సన్ధువానా వాతా అభి నో గృణన్తు।
- ⇒ విష్ణుమ్భో దివో ధరుణః పృథివ్యా అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ।
విశ్వవ్యచా ఇషయన్తీ సుభూతి శ్చివా నో అస్త్యదితి రుపస్థీ॥
- (అనయోర్వాక్యయో రుచ్ఛారణాదేవ, మన్తౌ సంపూర్ణార్థకౌ భవతః॥)

7. భూసూక్తమ్

- ⇒ భూమి ర్భూమ్నా ద్యౌ ర్వరిణాన్తరిక్షం మహిత్యా ఉపస్థీ తే దేవ్యదితేగ్ని
మన్నాద మన్నాద్యాయాకైదధే॥
- ⇒ ఆయం గౌః పృశ్చి రక్తమీ దసన న్మాతరం పునః పితరశ్చ
ప్రయన్త్యువః॥
- ⇒ త్రిశ్రశ ధామ వి రాజతి వాక్పతజ్ఞాయ శ్శ్రియే ప్రత్యస్య వహ ద్యుభిః॥
- ⇒ అస్య ప్రాణా దపానత్యన్త శ్చరతి రోచనా వ్యఖ్య న్మహిష స్సువః॥

⇒ యత్త్వా క్రుద్ధః పరోవప మన్యునా యదవర్త్యా | సుకల్ప మగ్నే తత్తవ
పునస్త్యోద్ధీపయామసి ||

⇒ యత్తే మన్యుపరోప్తస్య పృథివీ మను దధ్వసే | ఆదిత్యా విశ్వే తద్దేవా
వసవశ్చ సమాభరన్న్ ||'

అథస్తాల్లిఖిత పారస్య మూలం మృగ్యమ్ |

⇒ విష్ణుపత్నీం మహీ న్దేవీం మాధవీం మాధవప్రియామ్ | లక్ష్మీం ప్రియసఖీ న్దేవీ
న్నమామ్యచ్యుత వల్లభామ్ ||

⇒ ధనుర్ధరాయై విదమహి సర్వసిద్ధ్యై చ ధీమహి | తన్నో ధరా ప్రచోదయాత్ ||

⇒ ' మేదిన్ దేవీ వసున్ధరా స్యాద్వసుధా దేవీ వాసవీ | బ్రహ్మవర్చసః పితౄణాం
శ్రోతృశ్చక్షుర్మనః ||

⇒ దేవీ హిరణ్యగర్భిణీ దేవీ ప్రసూవరీ | సదనే సత్యాయనే సీద ||

⇒ సముద్రవతీ సావిత్రీ హనో దేవీ మహ్యజ్ఞీ | మహీ ధరణీ మహో వ్యధిష్ఠా శృజ్ఞే శృజ్ఞే
యజ్ఞే యజ్ఞే విభీషణీ ||

⇒ ఇన్ద్రపత్నీ వ్యాపిన్ సురసరిదిహ | వాయుమతీ జలశయినీ శ్రీయన్ధారాజా సత్యన్దో
పరిమేదిన్ | శ్వో పరిధత్తజ్ఞాయ ||

- ⇒ మహీ^ఽస్తే^ఽవీ^ఽ విష్ణు^ఽపత్నీ^ఽ మజు^ఽర్యామ్^ఽ | ప్రతీ^ఽచీ^ఽమే^ఽనా^ఽ హవి^ఽషా^ఽ యజా^ఽమః^ఽ | త్రే^ఽధా^ఽ
విష్ణు^ఽ రు^ఽరుగా^ఽయో^ఽ విచ^ఽక్ర^ఽమే^ఽ | మహీ^ఽన్ది^ఽవం^ఽ పృ^ఽథి^ఽవీ^ఽ మన్త^ఽరి^ఽక్ష^ఽమ్^ఽ | తచ్చో^ఽజ్ఞై^ఽతి^ఽ క్ర^ఽవ^ఽ
ఇ^ఽచ్ఛమా^ఽనా^ఽ | పు^ఽణ్య^ఽ శ్లో^ఽకః^ఽ య^ఽజమా^ఽనాయ^ఽ కృ^ఽణ్య^ఽతీ^ఽ || (శ్లో^ఽణా^ఽ న^ఽక్ష^ఽత్ర^ఽమ^ఽన్తః^ఽ)
- ⇒ భూ^ఽమి^ఽ ర్ధే^ఽను^ఽ ర్ధర^ఽణీ^ఽ లో^ఽక^ఽధారి^ఽణీ^ఽ | ఉ^ఽద్భ^ఽతా^ఽసి^ఽ వరా^ఽహే^ఽణ^ఽ కృ^ఽష్టే^ఽన^ఽ శత^ఽబా^ఽహు^ఽనా^ఽ ||

8. ఆయుష్య సూక్తమ్

(అస్యా^ఽయు^ఽష్య^ఽ సూ^ఽక్త^ఽస్య^ఽ స్వ^ఽరా^ఽక్ష^ఽరా^ఽది^ఽకం^ఽ పర^ఽమ్పూ^ఽ ప్రా^ఽప్త^ఽమే^ఽవ^ఽ | మూ^ఽలం^ఽ సా^ఽక్షా^ఽన్న^ఽ లభ్య^ఽతే^ఽ |)

- ⇒ యో^ఽ బ్ర^ఽహ్మ^ఽ బ్ర^ఽహ్మ^ఽణ^ఽ ఉ^ఽజ్జ^ఽహ^ఽర^ఽ ప్రా^ఽణై^ఽ శ్శి^ఽరః^ఽ కృ^ఽత్తి^ఽవా^ఽసా^ఽః^ఽ పి^ఽనా^ఽకీ^ఽ | ఈ^ఽశా^ఽనో^ఽ దే^ఽవ^ఽ
స్స^ఽ న ఆ^ఽయు^ఽ ర్ధ^ఽధా^ఽతు^ఽ త^ఽస్మి^ఽ జ^ఽహో^ఽమి^ఽ హ^ఽవి^ఽషా^ఽ ఘృ^ఽతే^ఽన^ఽ ||
- ⇒ వి^ఽభ్రా^ఽజ^ఽమా^ఽన^ఽ స్స^ఽరి^ఽర^ఽస్య^ఽ మ^ఽధ్యా^ఽ ద్రో^ఽచ^ఽమా^ఽనో^ఽ ఘృ^ఽర్మ^ఽరు^ఽచి^ఽర్య^ఽ ఆ^ఽగా^ఽత్^ఽ | స^ఽ
మృ^ఽత్యు^ఽపా^ఽశా^ఽ ద^ఽప^ఽను^ఽద్య^ఽ ఘో^ఽరా^ఽ ని^ఽహ^ఽక్త^ఽయు^ఽషే^ఽ ణో^ఽ ఘృ^ఽత^ఽ మ^ఽత్తు^ఽ దే^ఽవః^ఽ ||
- ⇒ బ్ర^ఽహ్మ^ఽజ్యో^ఽతి^ఽ ర్భ్ర^ఽహ్మ^ఽప^ఽత్నీ^ఽషు^ఽ గ^ఽర్భః^ఽ య^ఽమా^ఽద^ఽధా^ఽ త్పు^ఽరు^ఽరూ^ఽప^ఽ జ్ఞా^ఽయ^ఽన్త^ఽమ్^ఽ |
సు^ఽవ^ఽర్ణ^ఽర^ఽమ్భ^ఽ గ్ర^ఽహ^ఽమ^ఽర్క^ఽమ^ఽర్చ్య^ఽ న్త^ఽమా^ఽయు^ఽషే^ఽ వ^ఽర్ణ^ఽయా^ఽమో^ఽ ఘృ^ఽతే^ఽన^ఽ ||
- ⇒ శ్రి^ఽయః^ఽ లక్ష్మీ^ఽ మౌ^ఽప^ఽలా^ఽ మ^ఽమి^ఽకా^ఽభ్యం^ఽ షష్ఠీ^ఽశ్చ^ఽ యా^ఽమి^ఽన్త్ర^ఽసే^ఽనే^ఽత్యు^ఽదా^ఽహుః^ఽ | తా^ఽ
వి^ఽద్యాం^ఽ బ్ర^ఽహ్మ^ఽయో^ఽని^ఽత^ఽ స^ఽరూ^ఽపా^ఽ మి^ఽహ^ఽక్త^ఽయు^ఽషే^ఽ త^ఽర్ప^ఽయా^ఽమో^ఽ ఘృ^ఽతే^ఽన^ఽ ||
- ⇒ దా^ఽక్షా^ఽయ^ఽణ్య^ఽ స్స^ఽర్వ^ఽయో^ఽన్య^ఽ సు^ఽయో^ఽన్య^ఽ స్స^ఽహ^ఽస్ర^ఽశో^ఽ వి^ఽశ్వ^ఽరూ^ఽపా^ఽ వి^ఽరూ^ఽపాః^ఽ |
స^ఽసూ^ఽన^ఽవ^ఽ స్స^ఽప^ఽత^ఽయ^ఽ స్స^ఽయా^ఽథ్యా^ఽ ఇ^ఽహ^ఽక్త^ఽయు^ఽషే^ఽ ణో^ఽ ఘృ^ఽత^ఽమి^ఽద^ఽ జ్ఞా^ఽష^ఽతా^ఽమ్^ఽ ||

⇒ ది॒వ్యా గ॒ణా బ॒హు॒రూ॒పాః॑ పు॒రాణా॑ ఆ॒యుశ్చి॒దో న॑ః ప్ర॒మథ్న॑న్తు వీ॒రాన్॑ |
తే॒భ్యో జ॒హోమి॑ బ॒హు॒ధా ఘృ॑తేన మా న॑ః ప్ర॒జాతై॑ రీరి॒షో మో॒త వీ॒రాన్॑ ||

⇒ ఏ॒కః ప॑రస్తాద్య ఇ॒దం బ॒భూ॒వ యతో॑ బ॒భూ॒వ భు॑వనస్య గో॒పాః | య॒మప్యే॒తి
భు॑వనత సా॒మృ॒రాయే॑ స నో హ॒విర్భు॑త మిహా॒క్రయ॑షీ॒తృ దే॒వః ||

⇒ వ॒సూ నృ॑ద్రానాది॒త్యా న్మ॒రుతో॑ఽథ సా॒ధ్యాన్ య॒క్షా నృ॒భూ న్న॒న్ధర్వా॑ఽశ్చ
పి॒తౄఽశ్చ॑ వి॒శ్వాన్ | భృ॒గూ న్ధ॒ర్వాఽశ్చా॒జ్గిర॑సోఽథ స॒ర్వా స్థు॒తతై॑ హు॒త్వా
స్వా॒యుష్యా॑ మ॒హయా॑మ శశ్య॒త్ ||

⇒ వి॒ష్ణో త్వ॑న్నో అ॒న్తమ॑ శ్శ॒ర్మ య॑చ్ఛ సహ॒స్య | ప్ర తే॒ ధారా॑ మధు॒శ్చుత॑ ఉ॒ధ్న
న్దు॒హ్రతే॑ అ॒క్షితమ్॑ ||

(అయం మన్తః యజుర్వేదస్య ఔపానువాక్య కాణ్డే వర్తతే)

9. శతరుద్రీయమ్ (నమకమ్)

⇒ న॒మస్తే॑ రు॒ద్ర మ॒న్యవ॑ ఉ॒తో త ఇ॒షవే॑ న॒మః | న॒మస్తే॑ అ॒స్తు ధ॒న్వనే॑
బా॒హు॒భ్యా ము॒త తే॑ న॒మః ||

- ⇒ యా త ఇషు శ్చివతమా శివం బభూవ తే ధనుః | శివా శరవ్యా యా తవ తయా నో రుద్ర మృడయ ||
- ⇒ యా తే రుద్ర శివా తనూ రఘోరాఽపాపకాశినీ | తయా న స్తనువా శస్త్రమయా గిరిశన్తాభి చాకశీహి ||
- ⇒ యామిషు జ్గిరిశన్త హస్తే (1) బిభర్ష్యస్తవే | శివా జ్గిరిత్ర తాఙ్కరు మా హిత్రాసీః పురుష జ్ఞాగత్ |
- ⇒ శివేన వచసా త్వా గిరిశాచ్ఛా వదామసి | యథా న స్సర్వ మిజ్జగ దయక్ష్మత సుమనా అసత్ ||
- ⇒ అధ్యవోచ దధివక్తా ప్రథమో దైవ్యో భిషక్ | అహిత్రశ్చ సర్వాః జమ్భయన్ ధ్వర్వాశ్చ యాతుధాన్యః ||
- ⇒ అసౌ యస్తామ్రో అరుణ ఉత బభ్రు స్సుమగ్గలః | యే చేమాత్ర రుద్రా అభితో దిక్షు (2) శ్రితా స్సహస్రశో వైషాత్ర హేడ ఈమహే ||
- ⇒ అసౌ యోఽవసర్పతి నీలగ్రీవో విలోహితః | ఉతైన జ్గోపా అదృశ న్నదృశ న్నుదహర్యః | ఉతైనం విశ్వా భూతాని స దృష్టో మృడయాతి నః ||
- ⇒ నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మీధుషే || అథో యే అస్య సత్వానోఽహ నైభ్యోఽకరన్నమః ||

⇒ ప్రము॑శ్చ ధన్వ॑నస్త్వ ము॒భయో రా॒ర్హియో॑ర్జ్యామ్ | యాశ్చ॑ తే హస్త॑ ఇషవ॑ః
(3) పరా॑ తా భగవో॑ వప॑ ||

⇒ అవత॑త్య ధను॑స్త్వత్ర సహ॑స్రాక్ష శతే॑షుధే | నిశీ॑ర్య శల్యా॑నా మ్ముఖా॑ శివో॑ న
స్సుమనా॑ భవ॑ ||

⇒ విజ్య॑ న్ధను॑ః కపర్ది॑నో విశలో॑ బాణవా॑త్ర ఉత | అనే॑శ న్నస్యే॑షవ ఆభు॑ రస్య
నిష॑జ్గథిః॑ ||

⇒ యా॑ తే హేతి॑ ర్మీ॒ఢుష్టమ॑ హస్తే॑ బభూ॑వ తే ధనుః॑ | తయా॑స్మాన్ విశ్వ॑త
స్త్వమ॑యక్మయా॑ పరిబు॑జ ||

⇒ నమ॑స్తే అస్త్యా॑యుధాయా॒క్తనాత॑తాయ ధృ॒ష్ణవే॑ || ఉభా॑భ్యా ముత॑ తే నమో॑
బాహు॑భ్యా న్నవ॑ ధన్వ॑నే ||

⇒ పరి॑ తే ధన్వ॑నో హేతి॑ రస్మాన్స్వ॒ణక్తు విశ్వ॑తః | అథో॑ య ఇషు॑ధి స్తవా॒క్తరే
అస్మ॑న్నిధే॑హి తమ్ || (4)

(శమ్భ॑వే నమః॑ | నమ॑స్తే అస్తు॑ భగవ॑న్ విశ్వే॑శ్వరాయ॑ మహా॑దేవాయ॑
త్యమ్బ॑కాయ॑ త్రిపు॑రాస్తకాయ॑ త్రికా॑గ్నికాలాయ॑ కాలా॑గ్నిరుద్రాయ॑
నీల॑కణ్ఠాయ॑ మృత్యు॑జ్ఞాయాయ॑ సర్వే॑శ్వరాయ॑ సదా॑శివాయ॑
శ్రీమ॑న్మహా॑దేవాయ॑ నమః॑ ||)

- ⇒ నమో హిరణ్యబాహవే సేనాన్యే దికాఞ్చ పతయే నమో
- ⇒ నమో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యః పశూనాం పతయే నమో
- ⇒ నమ స్సస్పిజ్జరాయ త్విషీమతే పథీనాం పతయే నమో
- ⇒ నమో బభ్రుశాయ వివ్యాధినేఽన్నానాం పతయే నమో
- ⇒ నమో హరికేశాయోపవీతినే పుష్టానాం పతయే నమో
- ⇒ నమో భవస్య హేత్వై జగతాం పతయే నమో
- ⇒ నమో రుద్రాయాకృతతావినే క్షేత్రాణాం పతయే నమో
- ⇒ నమ స్సూతాయా హస్తాయ వనానాం పతయే నమో
- ⇒ నమో (5) రోహితాయ స్థపతయే వృక్షాణాం పతయే నమో
- ⇒ నమో మన్త్రిణే వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమో
- ⇒ నమో భువంతయే వారివస్కృతాయౌషధీనాం పతయే నమో
- ⇒ నమ ఉచ్చైర్ఘోషాయాకృతస్తయతే పత్తీనాం పతయే నమో
- ⇒ నమః కృద్స్నవీతాయ ధావతే సత్వనాం పతయే నమః|| (6)
-
- ⇒ నమ స్సహమానాయ నివ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాం పతయే నమో
- ⇒ నమః కకుభాయ నిషజ్గిణే స్తేనానాం పతయే నమో
- ⇒ నమో నిషజ్గిణ ఇషుధిమతే తస్కరాణాం పతయే నమో

- ⇒ నమో వశ్చతే పరివశ్చతే స్తాయూనాం పతయే నమో
- ⇒ నమో నిచేరవే పరిచరాయారణ్యానాం పతయే నమో
- ⇒ నమ స్సుకావిభ్యో జిఘాతసద్యో ముష్టతాం పతయే నమో
- ⇒ నమోఽసిమద్యో నక్తశ్చరద్యోః ప్రకృన్తానాం పతయే నమో
- ⇒ నమ ఉష్ణీషిణే గిరిచరాయ కులుశ్చానాం పతయే నమో
- ⇒ నమ (7) ఇషుమద్యో ధన్వావిభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతిదధానేభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమ ఆయచ్ఛద్యో విసుజద్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమోఽస్యద్యో విధ్యద్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమ ఆసీనేభ్య శ్చయానేభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమ స్స్వపద్యో జాగ్రద్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమ స్తిష్ఠద్యో ధావద్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమ స్సభాభ్య స్సభాపతిభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమో అశ్వేభ్యోఽశ్వపతిభ్యశ్చ వో నమః॥ (౮)
-
- ⇒ నమ ఆవ్యాధినీభ్యో వివిధ్యస్తీభ్య శ్చ వో నమో
- ⇒ నమ ఉగణాభ్య స్తుత్రహతీభ్యశ్చ వో నమో

- ⇒ నమో గృధ్నేభ్యో గృధ్నపతిభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమో వ్రాతేభ్యో వ్రాతపతిభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమో గణేభ్యో గణపతిభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమో విరూపేభ్యో విశ్వరూపేభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమో మహద్భ్యః - క్షుల్లకేభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమో రథిభ్యో రథేభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమో రథేభ్యో (౯) రథపతిభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమ స్సేనాభ్య స్సేనానిభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమః - క్షత్తుభ్య స్సంజ్ఞహీతుభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమ స్తక్షభ్యో రథకారేభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమః కులాలేభ్యః కర్మారేభ్య శ్చ వో నమో
- ⇒ నమః పుష్కాస్థేభ్యో నిషాదేభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమ ఇషుక్పద్భ్యో ధన్వక్పద్భ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమో మృగయుభ్య శ్చ నిభ్యశ్చ వో నమో
- ⇒ నమ శ్చభ్య శ్చపతిభ్యశ్చ వో నమః || (10)

- ⇒ నమో భవాయ చ రుద్రాయ చ

- ⇒ నమ శ్శర్వాయ చ పశుపతయే చ
- ⇒ నమో నీలగ్రీవాయ చ శితికణ్ఠాయ చ
- ⇒ నమః కపర్దినే చ వ్యుప్తకేశాయ చ
- ⇒ నమ స్సహస్రాక్షాయ చ శతధన్వనే చ
- ⇒ నమో గిరిశాయ చ శిపివిష్టాయ చ
- ⇒ నమో మీఢుష్టమాయ చేషుమతే చ
- ⇒ నమో హ్రస్వాయ చ వామనాయ చ
- ⇒ నమో బృహతే చ వర్షీయసే చ
- ⇒ నమో వృద్ధాయ చ సంవృద్ధ్వనే చ (11)
- ⇒ నమో అగ్రియాయ చ ప్రథమాయ చ
- ⇒ నమ ఆశవే చాజిరాయ చ
- ⇒ నమ శ్శీఘ్రాయ చ శీఘ్రాయ చ
- ⇒ నమ ఊర్మాయ చావస్వన్యాయ చ
- ⇒ నమ స్సోతస్యాయ చ ద్వీప్యాయ చ || (12)
- ⇒ నమో జ్యేష్ఠాయ చ కనిష్ఠాయ చ
- ⇒ నమః పూర్వజాయ చాపరజాయ చ

- ⇒ నమో మధ్యమాయ చాపగల్భాయ చ
- ⇒ నమో జఘన్యాయ చ బుద్ధియాయ చ
- ⇒ నమ స్సోభ్యాయ చ ప్రతిసర్వాయ చ
- ⇒ నమో యామ్యాయ చ క్షేమ్యాయ చ
- ⇒ నమ ఉర్వర్యాయ చ ఖల్యాయ చ
- ⇒ నమ శ్లోక్యాయ చావసాన్యాయ చ
- ⇒ నమో వన్యాయ చ కక్ష్యాయ చ
- ⇒ నమ శృవాయ చ ప్రతిశ్రవాయ చ (13)
- ⇒ నమ ఆశుషేణాయ చాశురథాయ చ
- ⇒ నమ శూరాయ చావభిస్తతే చ
- ⇒ నమో వర్మిణే చ వరూఢినే చ
- ⇒ నమో బిల్మినే చ కవచినే చ
- ⇒ నమ శ్చుతాయ చ శ్రుతసేనాయ చ || (14)

- ⇒ నమో దున్దభ్యాయ చాక్షహనన్యాయ చ
- ⇒ నమో ధృష్ణవే చ ప్రమ్మశాయ చ
- ⇒ నమో దూతాయ చ ప్రహితాయ చ

- ⇒ నమో నిషజ్గిణే చేషుధిమతే చ
- ⇒ నమ స్తీక్ష్ణేషవే చాకైయుధినే చ
- ⇒ నమ స్వాస్వయుధాయ చ సుధన్వనే చ
- ⇒ నమ స్పృత్యాయ చ పథ్యాయ చ
- ⇒ నమః కాట్యాయ చ నీప్యాయ చ
- ⇒ నమ స్సూద్యాయ చ సరస్యాయ చ
- ⇒ నమో నాద్యాయ చ వైశేన్తాయ చ (15)
- ⇒ నమః కూప్యాయ చావట్యాయ చ
- ⇒ నమో వర్ష్యాయ చావర్ష్యాయ చ
- ⇒ నమో మేఘ్యాయ చ విద్యుత్యాయ చ
- ⇒ నమ ఈద్రీయాయ చాకైతప్యాయ చ
- ⇒ నమో వాత్యాయ చ రేష్మీయాయ చ
- ⇒ నమో వాస్తవ్యాయ చ వాస్తుపాయ చ || (16)

- ⇒ నమ స్సోమాయ చ రుద్రాయ చ
- ⇒ నమ స్తామ్రాయ చారుణాయ చ
- ⇒ నమ శృణ్గాయ చ పశుపతయే చ

- ⇒ నమ ఉగ్రాయ చ భీమాయ చ
- ⇒ నమో అగ్రేవధాయ చ దూరేవధాయ చ
- ⇒ నమో హస్తే చ హనీయసే చ
- ⇒ నమో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యో
- ⇒ నమ స్తారాయ
- ⇒ నమ శృమ్భవే చ మయోభవే చ
- ⇒ నమ శృఙ్గరాయ చ మయస్కరాయ చ
- ⇒ నమ శ్శివాయ చ శివతరాయ చ (17)
- ⇒ నమ స్తీర్థాయ చ కూల్యాయ చ
- ⇒ నమః పార్యాయ చావార్యాయ చ
- ⇒ నమః ప్రతరణాయ చోత్తరణాయ చ
- ⇒ నమ ఆతార్యాయ చాకైలాద్యాయ చ
- ⇒ నమ శృష్ట్యాయ చ ఫేన్యాయ చ
- ⇒ నమ స్సికత్యాయ చ ప్రవాహ్యాయ చ || (18)
-
- ⇒ నమ ఇరిణ్యాయ చ ప్రపథ్యాయ చ
- ⇒ నమః కితైశిలాయ చ క్షయణాయ చ

- ⇒ నమః కపర్ద్దినే చ పులస్తయే చ
- ⇒ నమో గోష్ఠ్యాయ చ గృహ్యాయ చ
- ⇒ నమ స్తల్వాయ చ గేహ్యాయ చ
- ⇒ నమః కాట్యాయ చ గహ్వరేష్ఠాయ చ
- ⇒ నమో ప్రాదయ్యాయ చ నివేష్ఠ్యాయ చ
- ⇒ నమః పాత్రాసవ్యాయ చ రజస్వాయ చ
- ⇒ నమ శ్శుష్క్మాయ చ హరిత్యాయ చ
- ⇒ నమో లోప్యాయ చోలప్యాయ చ (19)
- ⇒ నమ ఊర్వాయ చ సూర్మాయ చ
- ⇒ నమః పర్ణాయ చ పర్ణ శద్యాయ చ
- ⇒ నమోఽపగురమాణాయ చాభిఘ్నతే చ
- ⇒ నమ ఆఖ్లిదతే చ ప్రఖ్లిదతే చ
- ⇒ నమో వః కిరికేభ్యో దేవానాత్ర హృదయేభ్యో
- ⇒ నమో విక్షీణకేభ్యో *¹

* దేవానాత్ర హృదయేభ్యః |

⇒ నమో విచిన్యత్కేభ్యో *

⇒ నమ ఆనిర్హతేభ్యో *

⇒ నమ ఆమీవత్కేభ్యః *|| (20)

⇒ ద్రాపే అన్ధసస్పతే దరిద్ర స్నీలలోహిత | ఏషాం పురుషాణా మేషాం పశూనాం
మా భే ర్మారో మో ఏషాం కిణ్చనాయమమత్ ||

⇒ యా తే రుద్ర శివా తనూ శ్శివా విశ్వాహభేషజీ | శివా రుద్రస్య భేషజీ తయా
నో మృడ జీవసే ||

⇒ ఇమాశ్చ రుద్రాయ తవసే కపర్దిసే క్షయద్వీరాయ ప్రభరామహే
మతిమ్ | యథా నశ్శమస ద్ద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్ట జ్ఞామే అస్మి (21)
న్ననాతురమ్ |

⇒ మృడా నో రుద్రోత నో మయస్కృధి క్షయద్వీరాయ నమసా విధేమ తే |
యచ్ఛాచ్చ యో శ్చ మను రాయజే పితా తదశ్యామ తవ రుద్ర ప్రణీతౌ ||

⇒ మా నో మహాన్త ముత మా నో అర్భకం మా న ఉక్షన్త ముత మా న
ఉక్షితమ్ | మా నో వధీః పితరం మోత మాతరం ప్రియా మా న స్తనువో (22)
రుద్ర రీరిషః ||

- ⇒ మా న స్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోఘ మా నో అశ్వేషు రీరిషః |
వీరా న్మా నో రుద్ర భామితో వధీరహవిష్మన్తో నమసా విధేమ తే ||
- ⇒ ఆరాత్రే గోఘ్ను ఉత పూరుషఘ్నే క్షయద్వీరాయ సుమ్న మస్మే తే అస్తు |
రక్షా చ నో అధి చ దేవ బ్రూహ్యధా చ న శ్శర్మ యచ్ఛ ద్విబర్హః ||
- ⇒ స్తుహి (23) శ్రుత జ్ఞర్తసదం యువానం మృగన్న భీమ ముపహత్సు
ముగ్రమ్ | మృడా జరిత్రే రుద్ర స్తవానో అన్యం తే అస్మన్ని వపన్తు సేనాః ||
- ⇒ పరిణో రుద్రస్య హేతి ర్వృణక్తు పరి త్వేషస్య దుర్మతి రఘాయోః | అవ స్థిరా
మఘవద్య్భ్య స్తనుష్వ మీడ్వ స్తోకాయ తనయాయ మృడయ ||
- ⇒ మీఢుష్టమ శివతమ శివో న స్సుమనా భవ | పరమే వృక్ష ఆయుధ
న్నిధాయ కృత్తిం వసాన ఆచర పినాకం (24) బిభ్ర దాగహి ||
- ⇒ వికిరిద విలోహిత నమస్తే అస్తు భగవః | యాస్తే సహస్రత్ర హేతయోన్య
మస్మన్ని వపన్తు తాః ||
- ⇒ సహస్రాణి సహస్రధా బాహువో స్తవ హేతయః | తాసా మీశానో భగవః
పరాచీనా ముఖా కృధి || (25)
- ⇒ సహస్రాణి సహస్రశో యే రుద్రా అధి భూమ్యామ్ | తేషాశ్చ సహస్రయోజనేనవ
ధన్వాని తన్మసి ||

- ⇒ అస్మిన్ మహాత్వర్ణవేస్తరిక్షే భవా అధి | ¹*
 ⇒ నీలగ్రీవా శ్చితికణ్ఠా శ్చర్వా అధః - క్షమాచరాః | *
 ⇒ నీలగ్రీవా శ్చితికణ్ఠా దివతై రుద్రా ఉపశ్రితాః | *
 ⇒ యే వృక్షేషు సస్పిజ్జ్వరా నీలగ్రీవా విలోహితాః | *
 ⇒ యే భూతానా మధిపతయో విశిఖాసః కపర్దినః | *
 ⇒ యే అన్నేషు వివిధ్యంతి పాత్రేషు పిబతో జనాన్ | *
 ⇒ యే పథాం పథిరక్షయ ఐలబృదా యవ్యధః | *
 ⇒ యే తీర్థాని (26) ప్రచరంతి సృకావన్తో నిషజ్గణః | *
 ⇒ య ఏతావంతశ్చ భూయాతైశ్చ దిశో రుద్రా వితస్థిరే తేషాతై
 సహస్రయోజనేనైవ ధన్వాని తన్మసి ||
 ⇒ నమో రుద్రేభ్యో యే పృథివ్యాం² * యేనస్తరిక్షే * యే దివి * యేషా మన్నం
 * వాతో * వర్ష * మిషవ స్తేభ్యో దశ ప్రాచీ ర్దశ దక్షిణా దశ ప్రతీచీ ర్దశోదీచీ

⇒ ¹ *తేషాతై సహస్రయోజనేనైవ ధన్వాని తన్మసి ||

² మన్త త్రయమ్

వేదాంతసంగ్రహం

ర్షో॒ర్ధ్వా స్తే॒భ్యో నమ॒ స్తే నో॒ మృ॒డయ॑న్తు తే॒ యన్వి॑ష్టో॒ యశ్చ॑ నో॒ ద్వేష్టి॒ తః వో॒
జమ్భే॑ దధామి॥ (27)

⇒ త్ర్యం॑బకం యజా॒మహీ॑ సుగ॒న్ధిం పు॑ష్టి వర్ధ॒నమ్ | ఉర్వా॒రుక మి॒వ బ॑న్ధనా
న్మృ॒త్యో ర్ము॑క్షీయ మా॒మృతా॑త్॥

⇒ యో రుద్రో॑ అగ్నో॒ యో అ॒ఘ్న య॒ ఓష॑ధీషు యో రుద్రో॑ విశ్వా
భు॒వనా॑ఽవి॒వేశ తస్మై॑ రు॒ద్రాయ॑ నమో॒ అస్తు॑॥ (య.సం. 5-5-6-3)

⇒ 1. నమో॑ రుద్రే॒భ్యో యే పృ॒థి॒వ్యాః యేషా॑ మన్న మిష॒వ స్తే॒భ్యో దశ॑ ప్రాచీ॒ ర్గతా॑ దక్షిణా॒ దశ॑
ప్రతీచీ॒ ర్గతా॑ దక్షిణా॒ ర్గతా॑ ర్షో॒ర్ధ్వా స్తే॒భ్యో నమ॒ స్తే నో॒ మృ॒డయ॑న్తు తే॒ యన్వి॑ష్టో॒ యశ్చ॑ నో॒ ద్వేష్టి॒ తః వో॒
జమ్భే॑ దధామి॥

⇒ నమో॑ రుద్రే॒భ్యో యే॒న్తరి॑క్షే॒ యేషాః॑ వాత॒ ఇష॑వ స్తే॒భ్యో దశ॑ ప్రాచీ॒ ర్గతా॑ దక్షిణా॒ దశ॑ ప్రతీచీ॒
ర్గతా॑ దక్షిణా॒ ర్గతా॑ ర్షో॒ర్ధ్వా స్తే॒భ్యో నమ॒ స్తే నో॒ మృ॒డయ॑న్తు తే॒ యన్వి॑ష్టో॒ యశ్చ॑ నో॒ ద్వేష్టి॒ తః వో॒
జమ్భే॑ దధామి॥

⇒ నమో॑ రుద్రే॒భ్యో యే ది॒వి యేషాః॑ వర్ష॒మిష॑వ స్తే॒భ్యో దశ॑ ప్రాచీ॒ ర్గతా॑ దక్షిణా॒ దశ॑ ప్రతీచీ॒
ర్గతా॑ దక్షిణా॒ ర్గతా॑ ర్షో॒ర్ధ్వా స్తే॒భ్యో నమ॒ స్తే నో॒ మృ॒డయ॑న్తు తే॒ యన్వి॑ష్టో॒ యశ్చ॑ నో॒ ద్వేష్టి॒ తః వో॒
జమ్భే॑ దధామి॥

- ⇒ తముష్టుహి యస్స్విఘ్నస్సు ధన్వా యో విశ్వస్య క్షయతి భేషజస్య |
యక్ష్యామహి సౌమనసాయ రుద్ర న్నమోభి ర్దేవ మసుర స్థువస్య | (ఋ.సం. 4-2-19-1)
- ⇒ అయమ్మే హస్తో భగవా నయమ్మే భగవత్తరః | అయమ్మే విశ్వభేషజ్యోయం శివాభిమర్శనః | (ఋ.సం. 8-1-25-6)
- ⇒ యే తే సహస్ర మయుతం పాశా మృత్యో మర్త్యాయ హస్తవే | తాస్ యజ్ఞస్య మాయయా సర్వా నవ యజామహి |
- ⇒ మృత్యవే స్వాహా మృత్యవే స్వాహా ||
- ⇒ ప్రాణానాఙ్గస్థిరసి రుద్రో మా విశాంతకః | తేనాన్నేనాఽఽప్యాయస్య |
- ⇒ నమో రుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్మే పాహి |
- ⇒ సదాశివోమ్ ||

రుద్రాధ్యాయ స్సమాప్తః

10. వసోర్ధారా మన్తాః (చమక ప్రశ్నః)

- ⇒ అగ్నా విష్ణూ సజోషసేమా వర్ధన్తు వా జ్గిరః | ద్యుమ్నై ర్వాజేభి రా గతమ్ ||

⇒ వాజశ్చ మే ప్రసవశ్చ మే ప్రయతిశ్చ మే ప్రసీతిశ్చ మే ధీతిశ్చ మే క్రతుశ్చ
 మే స్వరశ్చ మే శ్లోకశ్చ మే శ్రావశ్చ మే శ్రుతిశ్చ మే జ్యోతిశ్చ మే సువశ్చ
 మే ప్రాణశ్చ మేఽపాన (1) శ్చ మే వ్యాసశ్చ మేఽసుశ్చ మే చిత్తశ్చ మే
 ఆధీతశ్చ మే వాక్శ్చ మే మనశ్చ మే చక్షుశ్చ మే శ్రోత్రశ్చ మే దక్షశ్చ మే
 బలశ్చ మే ఓజశ్చ మే సహశ్చ మే ఆయుశ్చ మే జరా చ మే ఆత్మా చ మే
 తనూశ్చ మే శర్మ చ మే వర్మ చ మేఽజ్ఞాని చ మేఽస్థాని చ మే పరూఽక్షి చ
 మే శరీరాణి చ మే || (2)

⇒ జ్యేష్ఠశ్చ మే ఆధిపత్యశ్చ మే మన్యుశ్చ మే భామశ్చ మేఽమశ్చ
 మేఽమృశ్చ మే జేమా చ మే మహిమా చ మే వరిమా చ మే ప్రథిమా చ మే
 వర్షా చ మే ద్రాఘియా చ మే వృద్ధశ్చ మే వృద్ధిశ్చ మే సత్యశ్చ మే శ్రద్ధా
 చ మే జగచ్చ (3) మే ధనశ్చ మే వశశ్చ మే త్విషిశ్చ మే క్రీడా చ మే
 మోదశ్చ మే జాతశ్చ మే జనిష్ఠమాణశ్చ మే సూక్తశ్చ మే సుకృతశ్చ మే
 విత్తశ్చ మే వేద్యశ్చ మే భూతశ్చ మే భవిష్యచ్చ మే సుగశ్చ మే
 సుపథశ్చ మే ఋద్ధశ్చ మే ఋద్ధిశ్చ మే క్షుప్తశ్చ మే క్షుప్తిశ్చ మే మతిశ్చ
 మే సుమతిశ్చ మే || (4)

⇒ శ॒ఞ్చ మే॒ మ॒యశ్చ॑ మే॒ ప్రి॒యశ్చ॑ మే॒నను॑కామశ్చ॑ మే॒ కా॒మశ్చ॑ మే॒
 సౌ॒మన॑సశ్చ॑ మే॒ భద్ర॑శ్చ॑ మే॒ శ్రే॒యశ్చ॑ మే॒ వ॒స్యశ్చ॑ మే॒ య॒శశ్చ॑ మే॒ భగ॑శ్చ॑
 మే॒ ద్ర॒విణ॑శ్చ॑ మే॒ య॒న్తా చ॑ మే॒ ధ॒ర్తా చ॑ మే॒ క్షే॒మశ్చ॑ మే॒ ధృ॒తిశ్చ॑ మే॒
 వి॒శ్వ॑శ్చ॑ (5) మే॒ మ॒హశ్చ॑ మే॒ సం॒విచ్ఛ॑ మే॒ జ్ఞాత్ర॑శ్చ॑ మే॒ సూ॒శ్చ॑ మే॒ ప్రసూ॑శ్చ॑
 మే॒ సీ॒రశ్చ॑ మే॒ ల॒యశ్చ॑ మే॒ ఋ॒తశ్చ॑ మే॒ మృ॒తశ్చ॑ మే॒ య॒క్షశ్చ॑
 మే॒నా॒మ॒యచ్ఛ॑ మే॒ జీ॒వాతు॑శ్చ॑ మే॒ దీ॒ర్ఘా॒యుత్య॑శ్చ॑ మే॒న॒మి॒త్రశ్చ॑
 మే॒భ॒యశ్చ॑ మే॒ సు॒గశ్చ॑ మే॒ శ॒యన॑శ్చ॑ మే॒ సూ॒షా చ॑ మే॒ సు॒ది॒నశ్చ॑
 మే॑ || (6)

⇒ ఊ॒ర్మ్య మే॒ సూ॒న్యతా॑ చ॑ మే॒ ప॒యశ్చ॑ మే॒ ర॒సశ్చ॑ మే॒ ఘృ॒తశ్చ॑ మే॒ మ॒ధు చ॑
 మే॒ స॒గ్ధిశ్చ॑ మే॒ స॒పీ॒తిశ్చ॑ మే॒ కృ॒పిశ్చ॑ మే॒ వృ॒ష్టిశ్చ॑ మే॒ జై॒త్రశ్చ॑ మే॒
 ఔ॒ద్భి॒ద్యశ్చ॑ మే॒ ర॒యిశ్చ॑ మే॒ రా॒యశ్చ॑ మే॒ పు॒ష్టశ్చ॑ మే॒ పు॒ష్టిశ్చ॑ మే॒ వి॒భు
 చ॑ (7) మే॒ ప్ర॒భు చ॑ మే॒ బ॒హు చ॑ మే॒ భూ॒యశ్చ॑ మే॒ పూ॒ర్ణశ్చ॑ మే॒
 పూ॒ర్ణత॑రశ్చ॑ మే॒క్షి॒తిశ్చ॑ మే॒ కూ॒యవా॑శ్చ॑ మే॒న్న॑శ్చ॑ మే॒క్షు॑చ్ఛ॑ మే॒
 వ్రీ॒హా॒యశ్చ॑ మే॒ య॒వాశ్చ॑ మే॒ మా॒షాశ్చ॑ మే॒ తి॒లాశ్చ॑ మే॒ ము॒ద్గాశ్చ॑ మే॒
 ఖ॒ల్వాశ్చ॑ మే॒ గో॒ధూ॒మాశ్చ॑ మే॒ మ॒సు॒రాశ్చ॑ మే॒ ప్రి॒య॒జ్ఞవ॑శ్చ॑ మే॒న॒వశ్చ॑ మే॒
 శ్యా॒మా॒కాశ్చ॑ మే॒ నీ॒వారా॑శ్చ॑ మే॑ || (8)

⇒ అశ్మా చ మే మృత్తికా చ మే గిరయశ్చ మే పర్వతాశ్చ మే సికతాశ్చ మే
 వనస్పతయశ్చ మే హిరణ్యశ్చ మేయశ్చ మే సీసశ్చ మే త్రపుశ్చ మే
 శ్యామశ్చ మే లోహశ్చ మేగ్నిశ్చ మే ఆపశ్చ మే వీరుధశ్చ మే
 ఓషధయశ్చ మే కృష్ణపచ్యశ్చ (9) మేకృష్ణపచ్యశ్చ మే గ్రామ్యాశ్చ మే
 పశవ ఆరణ్యాశ్చ యజ్ఞేన కల్పంతాః విత్తశ్చ మే విత్తిశ్చ మే భూతశ్చ మే
 భూతిశ్చ మే వసు చ మే వసతిశ్చ మే కర్మ చ మే శక్తిశ్చ మేర్థశ్చ మే
 ఏమశ్చ మే ఇతిశ్చ మే గతిశ్చ మే || (10)

⇒ అగ్నిశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే సోమశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే సవితా చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే
 సరస్వతీ చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే పూషా చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే బృహస్పతిశ్చ మే
 ఇన్ద్రశ్చ మే మిత్రశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే వరుణశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే త్వష్టా చ (11)
 మే ఇన్ద్రశ్చ మే ధాతా చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే విష్ణుశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే శ్వినౌ చ
 మే ఇన్ద్రశ్చ మే మరుతశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే విశ్వే చ మే దేవా ఇన్ద్రశ్చ మే
 పృథివీ చ మే ఇన్ద్రశ్చ మేన్తరిక్షశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే ద్యౌశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే
 దిశశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే మూర్ధా చ మే ఇన్ద్రశ్చ మే ప్రజాపతిశ్చ మే ఇన్ద్రశ్చ
 మే || (12)

⇒ అ॒క్ష॒శు॒చ్ఛ మే॒ ర॒శ్మి॒శ్చ మే॒దా॒భ్యశ్చ మే॒ధి॒పతి॒శ్చ మ ఉ॒పా॒క్ష॒శు॒చ్ఛ
 మే॒న్త॒ర్యామ॒శ్చ మ ఐ॒న్త॒వాయ॒వశ్చ మే మై॒త్రావ॒రుణ॒శ్చ మ ఆ॒శ్విన॒శ్చమే
 ప్రతి॒ప్రస్థా॒నశ్చ మే శు॒క్రశ్చ మే మ॒న్తీ చ మ ఆ॒గ్రయ॒ణశ్చ మే వై॒శ్వదే॒వశ్చ మే
 ధ్రు॒వశ్చ మే వై॒శ్వాన॒రశ్చ మ ఋ॒తుగ్ర॒హశ్చ (13) మే॒తి॒గ్రాహ్య॒శ్చ మ
 ఐ॒న్ద్రాగ్న॒శ్చ మే వై॒శ్వదే॒వశ్చ మే మ॒రుత్వ॒తీయా॒శ్చ మే మా॒హీన్త॒శ్చ మ
 ఆది॒త్యశ్చ మే సా॒నిత్ర॒శ్చ మే సా॒రస్వ॒తశ్చ మే పౌ॒ష్ణశ్చ మే పా॒త్నీవ॒తశ్చ మే
 హ॒రియో॒జన॒శ్చ మే॥ (14)

⇒ ఇ॒ధ్మశ్చ మే బ॒రహి॒శ్చ మే వే॒దిశ్చ మే ధి॒ష్టియా॒శ్చ మే స్రు॒చశ్చ మే
 చ॒మసా॒శ్చ మే గ్రా॒వాణ॒శ్చ మే స్వ॒రవ॒శ్చ మ ఉ॒పర॒వాశ్చ మే॒ధిష॒వణే॑ చ మే
 ద్రో॒ణక॒లశ॒శ్చ మే వా॒యవ్యా॒ని చ మే పూ॒తభృ॒చ్చ మ ఆ॒ధవ॒నీయ॒శ్చ మ
 ఆగ్ని॒ధ్రజ్ఞా మే హ॒విర్ధా॒నజ్ఞా మే గృ॒హశ్చ మే స॒దశ్చ మే పు॒రోడా॒శాశ్చ మే
 ప॒చతా॒శ్చ మే॒వభృ॒థశ్చ మే స్వ॒గాకా॒రశ్చ మే॥ (15)

⇒ అగ్ని॒శ్చ మే ఘ॒ర్మశ్చ మే॒ర్మశ్చ మే సూ॒ర్యశ్చ మే ప్రా॒ణశ్చ మే॒శ్వమే॒ధశ్చ
 మే పృ॒థివీ॑ చ మే॒దితి॒శ్చ మే ది॒తిశ్చ మే ద్యా॒శ్చ మే శ॒క్వరీ॑ ర॒జ్జల॒యో
 ది॒శశ్చ మే య॒జ్ఞేన॑ కల్ప॒న్తా మృ॒శ్చ మే సా॒మ చ మే స్తో॒మశ్చ మే య॒జుశ్చ

మే దీక్షా చ మే తపశ్చ మ ఋతుశ్చ మే వ్రతశ్చ మేఽహోరాత్రయో ర్వృష్ట్యా
బృహద్రథస్తరే చ మే యజ్ఞేన కల్పేతామ్ || (16)

⇒ గర్భాశ్చ మే వధ్వాశ్చ మే త్యవిశ్చ మే త్యవీ చ మే దిత్యవాట్చ మే దిత్యాహీ
చ మే పశ్చావిశ్చ మే పశ్చావీ చ మే త్రివధ్శ్చ మే త్రివధ్వా చ మే
తుర్యవాట్చ మే తుర్యాహీ చ మే పష్ఠవాచ్చ మే పష్ఠాహీ చ మ ఉక్షా చ మే
వశా చ మ ఋషభశ్చ (17) మే వేహచ్చ మేఽనన్ద్యాశ్చ మే ధేనుశ్చ మ
ఆయు ర్యజ్ఞేన కల్పతాం ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతా మపానో యజ్ఞేన కల్పతాః
వ్యానో యజ్ఞేన కల్పతా ఇచ్ఛుర్యజ్ఞేన కల్పతాః శ్రోత్రః యజ్ఞేన కల్పతాః
మూనో యజ్ఞేన కల్పతాః వాగ్యజ్ఞేన కల్పతా మాత్మా యజ్ఞేన కల్పతాః యజ్ఞో
యజ్ఞేన కల్పతామ్ || (18)

⇒ ఏకా చ మే తిస్రశ్చ మే పశ్చా చ మే సప్త చ మే నవ చ మ ఏకాదశ చ మే
త్రయోదశ చ మే పశ్చాదశ చ మే సప్తదశ చ మే నవదశ చ మ
ఏకవిశ్తశతిశ్చ మే త్రయోవిశ్తశతిశ్చ మే పశ్చావిశ్తశతిశ్చ మే సప్తవిశ్తశతిశ్చ
మే నవవిశ్తశతిశ్చ మ ఏకత్రిశ్తశచ్చ మే త్రయస్త్రీశ్తశచ్చ | (19) మే చతస్రశ్చ
మేఽష్టా చ మే ద్వాదశ చ మే షోడశ చ మే విశ్తశతిశ్చ మే చతుర్విశ్తశతిశ్చ
మేఽష్టావిశ్తశతిశ్చ మే ద్వాత్రిశ్తశచ్చ మే షట్త్రిశ్తశచ్చ మే చత్వారిశ్తశచ్చ మే

చతుశ్చత్వారిశ్రతచ్చ మేఽష్టాచత్వారిశ్రతచ్చ మే వాజశ్చ ప్రసవశ్చాపిజశ్చ
 క్రతుశ్చ సువశ్చ మూర్ధా చ వ్యశ్చియ శ్చాన్త్యాయన శ్చాన్త్యశ్చ భౌవనశ్చ
 భువనశ్చాధిపతిశ్చ॥ (20)

⇒ ఇడా దేవహూ ర్మను ర్యజ్ఞనీ ర్భూహస్పతి రుక్థామదాని శత్రాసిష ద్విశ్వే దేవా
 సూక్తవాచః పృథివి మాత ర్మా మాహిత్రాసీ ర్మధు మనిష్యే మధు జనిష్యే
 మధు వక్ష్యామి మధు వదిష్యామి మధుమతీ నేవేభ్యో వాచ ముద్యాసత్రా
 శుశ్రూషేణ్యాం మనుష్యేభ్య స్తం మా దేవా అవన్తు శోభాయై పితరోఽను
 మదన్తు॥ ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః॥

11. రుద్ర మంత్రాః

⇒ నిధనపతయే నమః| నిధనపతాన్తికాయ నమః|

⇒ ఊర్ధ్వాయ నమః| ఊర్ధ్వ లిङ్గాయ నమః|

⇒ హిరణ్యాయ నమః| హిరణ్య లిङ్గాయ నమః|

⇒ సువర్ణాయ నమః| సువర్ణ లిङ్గాయ నమః|

⇒ దివ్యాయ నమః| దివ్య లిङ్గాయ నమః|

⇒ భవాయ నమః| భవ లిङ్గాయ నమః|

⇒ శర్వాయ నమః| శర్వ లిङ్గాయ నమః|

⇒ శి॒వాయ॑ నమః॑ | శి॒వ లి॒జ్ఞాయ॑ నమః॑ |

⇒ జ్వ॒లాయ॑ నమః॑ | జ్వ॒ల లి॒జ్ఞాయ॑ నమః॑ |

⇒ ఆత్మ॑య నమః॑ | ఆత్మ॑ లి॒జ్ఞాయ॑ నమః॑ |

⇒ ప॒రమాయ॑ నమః॑ | ప॒రమ లి॒జ్ఞాయ॑ నమః॑ |

⇒ ఏ॒తథ్సోమ॑స్య సూ॒ర్యస్య॑ స॒ర్వలి॒జ్ఞః స్థాప॑యతి పా॒ణిమ॑న్త్రం ప॒విత్రమ్॑ ||

⇒ స॒ద్యో జా॑తం ప్ర॒పద్యా॑మి స॒ద్యో జా॑తాయ వై నమో॑ నమః॑ | భ॒వేభ॑వే నాతి॑భవే
భవ॑స్వ మామ్ | భవో॑ద్భ॒వాయ॑ నమః॑ |

⇒ వా॒మదే॑వాయ నమో॑ జ్యేష్ఠా॒య నమ॑ శ్రేష్ఠా॒య నమో॑ రు॒ద్రాయ॑ నమః॑
కా॒లాయ॑ నమః॑ క॒లవి॑కరణాయ నమో॑ బ॒లవి॑కరణాయ నమో॑ బ॒లాయ॑
నమో॑ బ॒లప్ర॑మథనాయ నమ॑ స్స॒ర్వభూ॑తదమనాయ నమో॑ మ॒నోన్మ॑నాయ
నమః॑ |

⇒ అ॒ఘోరే॑భ్యోఽథ ఘోరే॑భ్యో ఘోర॑ఘోరతరే॑భ్యః | స॒ర్వేభ్య॑ స్స॒ర్వశ॑ర్వే॒భ్యో నమస్తే॑
అస్తు॑ రు॒ద్రరూ॑పేభ్యః |

⇒ తత్పు॑రుషాయ వి॒ద్మహే॑ మహా॑దే॒వాయ॑ ధీ॒మహి॑ | తన్నో॑ రు॒ద్రః
ప్రచో॑దయాత్ ||

- ⇒ ఈశాన స్సర్వవిద్యానా మీశ్వర స్సర్వభూతానాం బ్రహ్మధిపతి ర్బ్రహ్మణో
 5ధిపతి ర్బ్రహ్మ శివో మే అస్తు సదాశివోమ్॥
- ⇒ నమో హిరణ్యబాహవే హిరణ్యవర్ణాయ హిరణ్యరూపాయ హిరణ్యపతయే
 5మ్పికా పతయ ఉమాపతయే పశుపతయే నమో నమః|
- ⇒ ఋతతా సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగళమ్| ఊర్ధ్వరేతః విరూపాక్షః
 విశ్వరూపాయ వై నమో నమః॥
- ⇒ సర్వో వై రుద్ర స్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు| పురుషో వై రుద్ర స్సన్మహో
 నమో నమః| విశ్వం భూతం భువనశ్చైత్రం బహుధా జాత జ్ఞాయమానశ్చ
 యత్| సర్వో హ్యేష రుద్ర స్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు|
- ⇒ కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీధుష్టమాయ తవ్యసే| వోచేమ శస్త్రమతా హృదే| సర్వో
 హ్యేష రుద్ర స్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు|
- ⇒ భవాయ దేవాయ నమః|
- ⇒ శర్వాయ దేవాయ నమః|
- ⇒ ఈశానాయ దేవాయ నమః|
- ⇒ పశుపతయే దేవాయ నమః|
- ⇒ రుద్రాయ దేవాయ నమః|

- ⇒ ఉగ్రాయ దేవాయ నమః|
- ⇒ భీమాయ దేవాయ నమః|
- ⇒ మహతే దేవాయ నమః|
- ⇒ భవస్య దేవస్య పత్న్యై నమః|
- ⇒ శర్వస్య దేవస్య పత్న్యై నమః|
- ⇒ ఈశానస్య దేవస్య పత్న్యై నమః|
- ⇒ పశుపతే ర్దేవస్య పత్న్యై నమః|
- ⇒ రుద్రస్య దేవస్య పత్న్యై నమః|
- ⇒ ఉగ్రస్య దేవస్య పత్న్యై నమః|
- ⇒ భీమస్య దేవస్య పత్న్యై నమః|
- ⇒ మహతో దేవస్య పత్న్యై నమః|

12. అఘమర్షణ సూక్తమ్

- ⇒ హిరణ్యశృంగః వరుణం ప్రపద్యే తీర్థం మే దేహి యాచితః| యన్మయా భుక్త
మసాధూనాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః||
- ⇒ యన్మే మనసా వాచా కర్మణా వా దుష్కృత జ్ఞాతమ్| తన్న ఇన్ద్రో వరుణో
బృహస్పతి స్సవితా చ పునన్తు పునః పునః||

⇒ నమోఽగ్నయేఽఘ్నమతే నమ ఇన్ద్రాయ నమో వరుణాయ నమో వారుణ్యై
నమోఽద్యృః॥

⇒ యదపా జ్ఞారః యదమేధ్యః యదశాన్త స్తదప గచ్ఛతాత్ |

⇒ అత్యాశనా దతీపానా ద్యచ్ఛ ఉగ్రా త్ప్రతిగ్రహాత్ |
తన్నో వరుణో రాజా పాణినా హ్యవమర్శతు॥

⇒ సోఽహ మపాపో విరజో నిర్ముక్తో ముక్తకిల్బిషః |
నాకస్య పృష్ఠ మారుహ్య గచ్ఛే ద్రుహ్మసలోకతామ్ |

⇒ యశ్చాఘ్న వరుణ స్స పునాత్వఘమర్షణః |

⇒ ఇమం మే గణే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమః సచతా పరుష్ణియా |
అసిక్నియా మరుద్భుధే వితస్తయాఽర్హీకియే శృణుహ్య సుషోమయా॥

⇒ ఋతశ్చ సత్యశ్చాభీర్ధా త్తపసోఽధ్యజాయత | తతో రాత్రి రజాయత తత
స్సముద్రో అర్ణవః॥

⇒ సముద్రా దర్ణవా దధి సవధ్నరో అజాయత | అహోరాత్రాణి విదధ ద్విశ్వస్య
మిషతో వశీ॥

⇒ సూర్యాచన్త్రమసో ధాతా యథాపూర్వ మకల్పయత్ | దివశ్చ పృథివీ
శ్చాన్తరిక్ష మథో సువః॥

- ⇒ యత్పు॒థి॒వ్యాః ర॒జస్స్వ॒ మా॒న్తరి॑క్షే వి॒రో॒దసీ॑ | ఇ॒మాః స్త॒దాపో॑ వ॒రుణః॑ పు॒నా
త్వ॒ఘమ॑ర్షణః ||
- ⇒ పు॒నన్తు॒ వస॑వః పు॒నాతు॒ వరు॑ణః పు॒నా త్వ॒ఘమ॑ర్షణః | ఏ॒ష భూ॑తస్య
మ॒ధ్యే భు॑వనస్య గో॒ప్తా |
- ⇒ ఏ॒ష పు॒ణ్యకృ॑తాః లో॒కా నే॑ష మృ॒త్యో ర్ధ్వి॑రణ్మ॒యమ్ |
- ద్యా॒వాపృ॑థి॒వ్యో ర్ధ్వి॑రణ్మ॒యః స॒క్షత్రే॑తః సు॒వః | స న సు॒వ స్స॒శిశా॑ధి |
- ⇒ అ॒ర్థ జ్ఞా॒లతి॒ జ్యోతి॒ రహ॑ మ॒స్మి | జ్యోతి॒ ర్జ్వల॑తి బ్ర॒హ్మహ॑ మ॒స్మి | యో॒హ
మ॒స్మి బ్ర॒హ్మహ॑ మ॒స్మి | అ॒హమ॑స్మి బ్ర॒హ్మహ॑ మ॒స్మి | అ॒హ మే॒వాహం॑ మా
జ్ఞా॒హోమి॑ స్వా॒హా ||
- ⇒ అ॒కార్య॑కా ర్య॒వకీ॑ర్ణీ స్తే॒నో భూ॑ణహ॒ గురు॑తల్ప॒గః | వరు॑ణో॒పా మ॑ఘమర్షణ
స్త॒స్మా త్పా॑త్ర ముచ్య॒తే |
- ⇒ ర॒జోభూ॑మి స్వ॒మాః రో॒దయ॑స్వ ప్ర॒వద॑న్తి ధీ॒రాః ||
- ⇒ ఆ॒క్రా న్ధ్రము॑ద్రః ప్ర॒థమే॑ విధ॒ర్మ జ్ఞా॑నయ॒ న్నజా॑ భు॒వన॑స్య రా॒జా | వృ॑షా
ప॒విత్రే॑ అ॒ధి సా॒నో అ॒వ్యే బృ॑హథ్సో॒మో వా॒వృధే॑ సు॒వాన॑ ఇ॒న్ధుః ||

13. మృత్యుజ్ఞాయ సూక్తమ్

- ⇒ అపైతు మృత్యు రమృతన్న ఆగన్ వైవస్వతో నో అభయజ్ఞుణోతు | పర్ణః
వనస్పతే రివాభి న శ్చీయతాః రయి స్సచతా న్న శ్చచీపతిః ||
- ⇒ పరం మృత్యో అను పరేహి పథాః యస్తే స్వ ఇతరో దేవయానాత్ | చక్షుష్మతే
శ్శణ్వతే తే బ్రవీమి మా నః ప్రజాః రీరిషో మోత వీరాన్ ||
- ⇒ వాతం ప్రాణం మనసాఽన్వారభామహే ప్రజాపతిః యో భువనస్య గోపాః | స నో
మృత్యో స్త్రాయతాం పాత్వహసో జ్యోగ్భీవా జరా మశీమహి ||
- ⇒ అముత్రభూయా దధ యద్యమస్య బృహస్పతే అభిశస్తే రముఞ్చాః |
ప్రత్యోహతా మశ్వినా మృత్యు మస్మా ద్దేవానా మగ్నో భిషజా శచీభిః ||
- ⇒ హరిః హరన్త మనుయన్తి దేవా విశ్వస్యేశానః వృషభం మతీనామ్ | బ్రహ్మ
సరూప మనుమేద మాగా దయనం మా వివధీ ర్వక్త్రమస్య ||
- ⇒ శల్క్రై రగ్ని మిన్ధాన ఉభౌ లోకౌ సనేమహమ్ | ఉభయో ర్లోకయోర్
ఋధ్వాఽతిమృత్యు న్తరామ్యహమ్ ||
- ⇒ మా ఛిదో మృత్యో మా వధీ ర్మామే బలః వివృహో మా ప్రమోషీః | ప్రజాం మా
మే రీరిష ఆయు రుగ్ర నృచక్షస న్త్వా హవిషా విధేమ ||

- ⇒ మా నో మహాన్త ముత మా నో అర్చకం మా న ఉక్షన్త ముత మాన ఉక్షితమ్ |
మా నో వధీః పితరం మోత మాతరం ప్రియా మా న స్తనువో రుద్ర రీరిషః ||
- ⇒ మా నస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మానో గోషు మానో అశ్వేషు రీరిషః |
వీరా న్మా నో రుద్ర భామితో వధీర్హవిష్మన్తో నమసా విధేమ తే ||
- ⇒ ప్రజాపతే న త్వదేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరి తా బభూవ | యత్కామాస్తే
జహుమ స్తన్నో అస్తు వయశ్ స్యామ పతయో రయాణామ్ ||
- ⇒ స్వస్తిదా విశస్పతి ర్వృత్రహ విమ్బధో వశీ | వృషేస్త్రః పుర ఏతు న స్వస్తిదా
అభయజ్కరః ||
- ⇒ త్ర్యమ్బకః యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ | ఉర్వారుక మివ బన్ధనా
న్మృత్యో ర్ముక్షీయ మామృతాత్ ||
- ⇒ యే తే సహస్ర మయుతం పాశా మృత్యో మర్త్యాయ హన్తవే | తాస్ యజ్ఞస్య
మాయయా సర్వా నవ యజామహే ||
- ⇒ మృత్యవే స్వాహా మృత్యవే స్వాహా ||

14. కూశ్మాణ్డ మంత్రాః

- ⇒ యద్దే॑వా దే॒వహీ॑ళన స్థే॒వాస శ్చ॑కృ॒మా వ॒యమ్ | ఆది॑త్యా స్తస్మా॑న్మా ము॒ఞ్చ
తర్త॑ స్యర్తే॒న మా॒మిత॑ |
- ⇒ దే॒వా జీ॑వన కా॒మ్యా య ద్వా॒చాన్మ॑త మూ॒దిమ॑ | తస్మా॑న్న ఇ॒హ ము॒ఞ్చత॑
విశే॑ష్ దే॒వా స్స॒జోష॑సః |
- ⇒ ఋ॒తేన॑ ద్యా॒వాపృ॑థివీ ఋ॒తేన॑ త్వ॒ సర॑స్వతి | కృ॒తాన్న॑ః పా॒హ్యేన॑సో
యత్కి॑ఞ్చాన్మ॑త మూ॒దిమ॑ |
- ⇒ ఇ॒న్ద్రాగ్ని॑ మిత్రా॒వరు॑ణో నో॒మో ధా॒తా బృ॑హస్పతిః | తే నో॑ ము॒ఞ్చన్తే॑నసో
యదన్య॑కృత మారి॒మ |
- ⇒ స॒జాత॑శఃసా దు॒త జా॑మిశఃసా జ్ఞ్యాయ॑స శ్శా॒సా దు॒త వా క॑నీయసః |
అనా॑ధృష్ట స్థే॒వకృ॑తః యదే॒న స్తస్మా॑త్త్వ మస్మా॑ జ్ఞాత॑వేదో ము॒ముగ్ధి॑ ||
- ⇒ యద్వా॒చా యన్మ॑నసా బా॒హుభ్యా॑ మూ॒రుభ్యా॑ మ॒ష్టివ॑ద్భ్యాః శి॒క్షై ర్యదన్య॑త
ఞ్చకృ॒మా వ॒యమ్ | అగ్ని॑ ర్మా తస్మా॑ దే॒నసః॑ ప్రము॒ఞ్చతు॑ చ॒క్రమ॑ యాని
దుష్కృ॑తా |
- ⇒ యే॒న త్రి॑తో అ॒ర్ణవా॑న్ని॒ర్భభూ॑వ యే॒న సూ॑ర్య న్తమ॑సో నిర్ము॒మోచ॑ | యే॒నేన్ద్రో
వి॒శ్వా అ॒జహా॑ దరా॒తీ స్తేనా॑హ జ్యోతి॑షా జ్యోతి॑ రా॒నశా॑న ఆ॒క్షి |

⇒ యత్కు॑సీ॒ద మ॑ప్ర॒తీ॒తః మ॑యే॒హ యే॑న॒ యమ॑స్య॒ నిధి॑నా చరామి॒ | ఏత॑
త్తదగ్నే॑ అన్య॒ణో భ॑వామి జీ॒వన్మే॑వ ప్ర॒తి తత్తే॑ దధామి॒ |

⇒ (యన్మ॑యి మాతా॑ః యదా॑ పిపే॒షః యద॑న్తరి॒క్షః యదా॑శసా॒ ఃఽతి॑
క్రామామి॑ః త్రితే॑ దే॒వాః దివి॑ జాతా॑ః యదా॑పః॒ ఇమం॑ మే॒ వరు॑ణః॒ ః తత్త్వా॑
యామి॑ ః త్వన్మే॑ అగ్నే॒ః సత్త్వన్మే॑ అగ్నే॒ః త్వమగ్నే॑ అయాసి॒ః)

⇒ యన్మ॑యి మాతా॑ గర్భే॒ సతి॑ | ఏన॒ శ్చకార॑ యత్ప్రీ॒తా | అగ్ని॑ర్మా
తస్మాదే॒నసః॑ | గార్హ॑పత్యః ప్ర ము॒ఞ్చతు॑ | దురి॑తా యాని చక్వ॒మ | కరో॑తు
మామనే॑నసమ్॑ ||

⇒ యదా॑ పిపే॒ష మాత॑రం పిత॒రమ్ | పు॒త్రః ప్ర ము॑దితో ధయన్మే॒ | అహి॑తైసి
తౌ పిత॑రౌ మయా తతే॒ | తదగ్నే॑ అన్య॒ణో భ॑వామి॒ |

⇒ యద॑న్తరి॒క్షం పృథి॑వీ ముత ద్యామ్ | యన్మాత॑రం పిత॒రః వా జిహి॑తైసిమ॒ |
అగ్ని॑ర్మా తస్మాదే॒నసః॑ | గార్హ॑పత్యః ప్ర ము॒ఞ్చతు॑ | దురి॑తా యాని
చక్వ॒మ | కరో॑తు మామనే॑నసమ్॑ ||

⇒ యదా॑శసా॒ నిశ॑సా యత్ప॒రాశసా॑ | యదే॑న శ్చక్వ॒మా నూత॑నః
యత్పు॑రాణమ్ | అగ్ని॑ర్మా తస్మా దే॒నసః॑ | గార్హ॑పత్యః ప్ర ము॒ఞ్చతు॑ |
దురి॑తా యాని చక్వ॒మ | కరో॑తు మామనే॑నసమ్॑ ||

- ⇒ అతి క్రామామి దురితః యదేనః | జహామి రిప్తం పరమే సధస్థే | యత్ర యన్తి
సుకృతో నాపి దుష్కృతః | తమా రోహామి సుకృతాన్ను లోకమ్ ||
- ⇒ త్రితే దేవా అమృజ తైతదేనః | త్రిత ఏత న్మనుష్యేషు మామృజే | తతో మా
యది కిఞ్చిదానశే | అగ్నిర్మా తస్మా దేనసః | గార్హపత్యః ప్ర ముఞ్చతు |
దురితా యాని చక్రమ | కరోతు మామనేనసమ్ ||
- ⇒ దివి జాతా అప్పు జాతాః | యా జాతా ఓషధీభ్యః | అథో యా అగ్నిజా ఆపః |
తా న శ్శున్ధన్తు శున్ధనీః ||
- ⇒ యదాపో నక్త స్థురిత ఇచ్ఛరామ | యద్వా దివా నూతనః యత్పురాణమ్ |
హిరణ్యవర్ణా స్తత ఉత్పనీత నః ||
- (ఇమం మే వరుణః తత్త్వాయామి త్వన్నో అగ్నే స త్వన్నో అగ్నే త్వమగ్నే అయాసిః)
- ⇒ ఇమమ్మే వరుణ శ్రుధీ హవ మద్యా చ మృడయ | త్వామవస్య రాచకే ||
- ⇒ తత్త్వా యామి బ్రహ్మణా వన్తమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః |
అహేడమానో వరుణేహ బోధ్యురుశఃస మా న ఆయుః ప్ర మోషీః ||
- ⇒ త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య విద్వా స్తేవస్య హేడోఽవ యాసిసీష్ఠాః | యజిష్ఠో
వహ్నితమ శ్శోశుచానో విశ్వా ద్వేషాఃసి ప్ర ముముగ్ధ్యస్మత్ ||

⇒ సత్వన్తో అగ్నేఽవమో భవోతి నేదిష్ఠో అస్యా ఉషసో వ్యష్టే | అవ యక్ష్య నో
వరుణః రరాణో వీహి మృడీకః సుహవో న ఏధి ||

⇒ త్వమగ్నే అయాస్యయా సన్మనసా హితః | అయాసన్ హవ్య మూహిషేఽయా
నో ధేహి భేషజమ్ ||

⇒ యదదీవ్యన్పుణ మహం బభూవాదిధ్సన్వాస జ్ఞగర జనేభ్యః | అగ్నిర్మా
తస్మా దిస్తశ్చ సవిదానౌ ప్రముఞ్చతామ్ |

⇒ యద్ధస్తాభ్యా ఇచకర కిల్బిషా ణ్యక్షాణాః వగ్ను ముపజిఘ్నమానః | ఉగ్రంపశ్యా
చ రాష్ట్రభృచ్చ తాన్యఘ్నరసా వనుదత్తా మృణాని |

⇒ ఉగ్రంపశ్యే రాష్ట్రభృ త్కిల్బిషాణి యదక్షవృత్త మనుదత్త మేతత్ | నేన్న ఋణా
న్యణవ ఇధ్సమానో యమస్య లోకే అధిరజ్జరాయ |

(అవతే హేళ * ఉదుత్తమ * మిమం మే వరుణ* తత్త్వా యామి* త్వన్నో
అగ్నే* స త్వన్నో అగ్నే*)

⇒ అవ తే హేడో వరుణ నమోభి రవ యజ్ఞేభి రీమహే హవిర్భిః | క్షయ
న్నస్మభ్య మసుర ప్రచేతో రాజన్నేనాఽసి శిశ్రథః కృతాని ||

⇒ ఉదుత్తమః వరుణపాశ మస్మ దవాధమః విమధ్యమశ్శ శ్రధాయ | అథా వయ
మాదిత్య వ్రతే తవాఽనాగసో అదితయే స్యామ ||

- ⇒ ఇ॒మమ్మే॑ వ॒రుణ॑ శ్రు॒ధీ హ॑వ మ॒ద్యా చ॑ మృ॒డయ॑ | త్వా మ॒వస్సు॑ రా చ॒కే ||
- ⇒ త॒త్త్వా॑ యామి బ్ర॒హ్మణా॑ వ॒న్దమా॑న స్తదాశాస్తే॒ యజ॑మా॒నో హ॒విర్భిః॑ |
అహే॑డమా॒నో వ॒రుణే॑హ బోధ్యు॒రుశఽస॑ మా న ఆయుః॑ ప్రమో॒షీః |
- ⇒ త్వన్నో॑ అగ్నే॒ వరు॑ణస్య వి॒ద్వా స్తే॒వస్య॑ హే॒డోఽవ॑ యా॒సీసీ॑ష్ఠాః | యజి॒ష్ఠో
వహ్ని॑తమ శ్శో॒శుచా॑నో విశ్వా ద్వే॒షాఽసి॑ ప్ర॒ముము॑ర్ధ్యస్మత్ ||
- ⇒ స త్వన్నో॑ అగ్నే॒ఽవమో॑ భవో॒తీ నే॑ది॒ష్ఠో అ॒స్యా ఉ॒షసో॑ వ్య॒ష్టా | అ॒వ య॑క్ష నో
వరు॑ణఽ రరా॒ణో వీ॒హి మృ॑డీకఽ సుహ॒వో న ఏ॒ధి |
- ⇒ స॒జ్కుసు॑కో వి॒కుసు॑కో నిర్ఋ॒థో య॑శ్చ ని॒స్వనః॑ | తే(ఏ)2ఽస్మద్య॒క్తు మ॑నాగ॒సో
దూ॒రా ద్దూ॒ర మ॑చీచతమ్ |
- ⇒ ని॒ర్యక్తు॑ మచీచతే కృ॒త్యా ని॒ర్ఋతి॑శ్చ | తేన॑ యో(ఓ)2ఽస్మథ్న మృ॒చ్ఛాతై
తమ॑స్మై ప్ర॒సువా॑మసి |
- ⇒ దు॒శ్శఽసా॑ను శఽసా॒భ్యా జ్ఞ॑ణేనానుఘ॒ణేన॑ చ | తేనాన్యో(ఓ)2ఽస్మ
థ్నమృ॒చ్ఛాతై॑ తమ॑స్మై ప్ర॒సువా॑మసి |
- ⇒ స॒వర్చ॑సా ప॒యసా॑ స॒న్తనూ॑భి రగ॒న్మహి॑ మ॒నసా॑ సఽశి॒వేన॑ | త్వ॒ష్టా నో॑ అ॒త్ర
వి॒దధా॑తు రా॒యోఽను॑ మార్జ్య తన్వో(ఓ)2 యద్వి॒లిప్తమ్॑ ||

- ⇒ ఆయుష్టే విశ్వతో దధ దయ మగ్ని ర్వరేణ్యః | పునస్తే ప్రాణ ఆయాతి
పరాయక్ష్మః సువామి తే |
- ⇒ ఆయుర్దా అగ్నే హవిషో జషాణో ఘృతప్రతీకో ఘృతయోని రేధి | ఘృతం
పీత్వా మధు చారు గవ్యం పితేవ పుత్ర మభి రక్షతా దిమమ్ |
- ⇒ ఇమ మగ్న ఆయుషే వర్చసే కృధి తిగ్మ మోజో వరుణ సశశాధి |
మాతేవాస్మా అదితే శర్మ యచ్చ విశ్వే దేవా జరదష్టి ర్యథానసత్ |
- ⇒ అగ్న ఆయుఃషి పవస ఆ సువోర్జ మిషశ్చ నః | ఆరే బాధస్య
దుచ్ఛనామ్ |
- ⇒ అగ్నే పవస్వ స్వపా అస్మే వర్చ సుస్వీర్యమ్ | దధ ద్రయం మయి పోషమ్ ||
- ⇒ అగ్నిర్ ఋషిః పవమానః పాశ్చజన్యః పురోహితః | తమీమహే
మహాగయమ్ |
- ⇒ అగ్నే జాతా నృణుదా న స్సపత్నా నృత్యజాతా జ్ఞాతవేదో నుదస్య | అస్మే
దీదిహి సుమనా అహేళ ఇచ్ఛర్మన్తే స్యామ త్రివరూథ ఉద్భౌ |
- ⇒ సహసా జాతా నృణుదా న స్సపత్నా నృత్యజాతా జ్ఞాతవేదో నుదస్య | అధి
నో బ్రూహి సుమనస్యమానో వయశ్ స్యామ ప్రణుదా న స్సపత్నాన్ |

- ⇒ అగ్నే యో నోఽభితో జనో వృకో వారో జిఘాఃసతి | తాఽస్త్యః వృత్రహ జ్ఞాహి
వస్వస్మభ్య మా భర |
- ⇒ అగ్నే యో నోఽభిదాసతి సమానో యశ్చ నిష్ఠ్యః | తః వయః సమిధ జ్ఞాత్వా
తుభ్య మగ్నోఽపి దధ్మసి ||
- ⇒ యో న శృపా దశపతో యశ్చ న శృపత శృపాత్ | ఉషాశ్చ తస్మై నిమ్రుక్చ
సర్వం పాపః సమూహతామ్ ||
- ⇒ యో న స్సపత్నో యో రణో మర్తోఽభిదాసతి దేవాః | ఇధ్మస్యేవ ప్రక్షాయతో
మా తస్యోచ్ఛేషి కిశ్చన |
- ⇒ యో మా స్వేష్టి జాతవేదో యశ్చాహ స్వేష్మి యశ్చ మామ్ | సర్వాః
స్తానగ్నై సన్దహ యాఽశ్చాహ స్వేష్మి యే చ మామ్ |
- ⇒ యో అస్మభ్య మరాతీయా ద్యశ్చ నో ద్వేషతే జనః | నిన్దాద్యో అస్మా నిఘ్నాన్చ
సర్వాః స్తాన్మష్మషా కురు |
- ⇒ సఽశితం మే బ్రహ్మ సఽశితః వీర్య 1(అం) బలమ్ | సఽశితం క్షత్రం మే జిష్ణు
యస్యాహ మస్మి పురోహితః ||
- ⇒ ఉదేషాం బాహూ అతిర ముద్వర్చో అథో బలమ్ | క్షిణోమి బ్రహ్మణామిత్రా
నున్నయామి స్వా 2 అహమ్ |

⇒ పున ర్మనః పున రాయు ర్మ ఆగా త్పున శ్చక్షుః పున శ్రోత్రం మ ఆగా
త్పునః ప్రాణః పున రాకూతం మ ఆగా త్పునశ్చిత్తం పున రాధీతం మ
ఆగాత్ | వైశ్వానరో మేఽదట్ట స్తనూపా అవబాధతా స్థురితాని విశ్వా ||

(ఇతి కూశ్మాణ్డ హోమమస్త్రాః | అథ ఉపస్తాన మస్త్రాః |

⇒ వైశ్వానరాయ ప్రతివేదయామో యదీన్యథాఽ సజ్గరో దేవతాసు | స ఏతా
న్పాశా స్త్రముచ స్త్రవేద స నో ముఞ్శాతు దురితా దవద్యాత్ |

⇒ వైశ్వానరః పవయాన్నః పవిత్రై ర్యథస్సజ్గర మభిధావా మ్యాశామ్ | అనాజాన
న్మనసా యాచమానో యదత్తైనో అవ తధ్నువామి |

⇒ అమీ యే సుభగే దివి విచ్ఛతో నామ తారకే | ప్రేహమ్మతస్య యచ్ఛతా మేత
ద్బద్ధక మోచనమ్ |

⇒ విజిహీర్ష్య లోకా న్మూఢి బన్ధా న్ముఞ్శాసి బద్ధకమ్ | యోనే రివ ప్రచ్యుతో గర్భ
స్సర్వా స్సథో అనుష్య |

⇒ స ప్రజాన స్త్రుతి గృభీత విద్వా స్త్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్య | అస్మాభి ర్దత్త
జ్ఞారసః పరస్తా దచ్ఛిన్న స్తన్తు మను సఞ్చరేమ ||

⇒ తత స్తన్తు మన్వేకే అను సఞ్చరన్తి యేషా స్తత్తం పితృ మాయనవత్ |
అబన్ధ్యేకే దదతః ప్రయచ్ఛా ద్దాతు శ్చోచ్చక్నవాః స స్వర్గ ఏషామ్ |

- ⇒ ఆరభేథా మను సఽరభేథాః సమానం పన్థా మవథో ఘృతేన | యద్వాం
పూర్తం పరివిష్టః యదగ్నౌ తస్మై గోత్రాయేహ జాయాపతీ సఽరభేథామ్ |
- ⇒ యదస్తరిక్షం పృథివీ ముత ద్యాః యన్మాతరం పితరః వా జిహ్వాసిమ | అగ్ని
ర్మా తస్మా దేనసో గార్హపత్య ఉన్నో నేష ధ్మరితా యాని చక్రమ |
- ⇒ భూమి ర్మాతాదితి ర్నో జనిత్రం భూతాస్తరిక్ష మభిశస్త ఏనః | ద్వార్నః పితా
పితృయాచ్యం భవాసి జామి మిత్వా మా వివిధి లోకాత్ |
- ⇒ యత్ర సుహర్ష స్సుకృతో మదన్తే విహయ రోగ స్తన్వా²(ఆఁ) స్వాయామ్ |
అశ్లోణాజ్ఞై రహృతా స్స్వర్గే తత్ర పశ్యేమ పితరశ్చ పుత్రమ్ |
- ⇒ యదన్న మద్యున్మతేన దేవా దాస్య న్నదాస్య న్నుత వా కరిష్యన్ |
యద్దేవానా శ్చక్షుష్యాగో అస్తి య దేవ కిశ్చ ప్రతిజగ్రాహ మగ్నిర్మా తస్మా
దన్యథ జ్ఞుణోతు |
- ⇒ యదన్న మద్మి బహుధా విరూపః వాసో హిరణ్య ముత గా మజా మవిమ్ ||
యద్దేవానా శ్చక్షుష్యాగో అస్తి య దేవ కిశ్చ ప్రతిజగ్రాహ మగ్ని ర్మా తస్మా
దన్యథ జ్ఞుణోతు ||
- ⇒ యన్మయా మనసా వాచా కృత మేనః కదాచన | సర్వస్మా త్తస్మా న్మేళితో
మోగ్ధి త్వః హి వేత్థ యథాతథమ్ ||

15. పాప విమోచన మస్తాః

- ⇒ అగ్నే ర్మన్వే ప్రథమస్య ప్రచేతసో యం పాశ్చజన్యం బహవ స్సమిన్ధతే॥
విశ్వస్యాః విశి ప్రవివిశివాఃస మీమహే స నో ముశ్చ త్వహసః॥
- ⇒ యస్యేదం ప్రాణన్నిమిష ద్యదేజతి యస్య జాత జ్ఞానమానశ్చ కేవలమ్॥
స్త్రామ్యగ్ని న్నాథితో జోహవీమి స నో ముశ్చ త్వహసః॥
- ⇒ ఇన్ద్రస్య మన్వే ప్రథమస్య ప్రచేతసో వృత్రఘ్న సోస్తమా ఉప మా ముపాగుః॥
యో దాశుష స్సుకృతో హవ ముప గన్తా ॥ 1 ॥ స నో ముశ్చ త్వహసః॥
- ⇒ యస్సజ్ఞౌమ న్నయతి సః వశీ యుధే యః పుష్టాని సఃస్సజతి త్రయాణి॥
స్త్రామీన్ద్ర న్నాథితో జోహవీమి స నో ముశ్చ త్వహసః॥
- ⇒ మన్వే వాం మిత్రావరుణా తస్య విత్తః సత్యోజసా ద్యహణా యన్నుదేధే॥
యా రాజానః సరథః యాథ ఉగ్రా తా నో ముశ్చ త మాగసః॥
- ⇒ యో వాః రథ ఋజురశ్మి స్సత్యధర్మా మిథు శ్చరన్త ముపయాతి
దూషయన్న్॥ స్త్రామి॥ 2॥ మిత్రావరుణా నాథితో జోహవీమి తా నో
ముశ్చ త మాగసః॥
- ⇒ వాయో స్సవితు ర్విదథాని మన్మహే యావాత్మన్వ ద్విభృతో యౌ చ రక్షతః॥
యౌ విశ్వస్య పరిభూ బభూవతు స్తా నో ముశ్చ త మాగసః॥

- ⇒ ఉప శ్రేష్ఠా న ఆశిషో దేవయో ర్ధర్మే అస్థిరస్త్వి | స్త్రామి వాయుః సవితార
న్నాథితో జోహవీమి తా నో ముఞ్చత మాగసః ||
- ⇒ రథీతమౌ రథీనా మహ్వా ఊతయే శుభ జ్గమిష్ఠౌ సుయమేభి రశ్వైః | యయో
|| 3 || ర్వాన్దేవౌ దేవేష్వనిశిత మోజ స్త్రా నో ముఞ్చత మాగసః ||
- ⇒ యదయాతః వహతుః సూర్యాయా స్త్రిచక్రేణ సఃసద మిచ్ఛమానౌ | స్త్రామి
దేవా వశ్వినౌ నాథితో జోహవీమి తా నో ముఞ్చత మాగసః ||
- ⇒ మరుతాం మన్వే అధి నో బ్రువన్తు ప్రేమాః వాచః విశ్వా మవన్తు విశ్వే |
ఆశూన్ హువే సుయమా నూతయే తే నో ముఞ్చన్త్యేనసః ||
- ⇒ తిగ్మ మాయుధః వీడితః సహస్వ ద్ధివ్యః శర్ధః || 4 || పృతనాసు జిష్ఠు |
స్త్రామి దేవా న్మరుతో నాథితో జోహవీమి తే నో ముఞ్చన్త్యేనసః ||
- ⇒ దేవానాం మన్వే అధి నో బ్రువన్తు ప్రేమాః వాచః విశ్వా మవన్తు విశ్వే |
ఆశూన్ హువే సుయమా నూతయే తే నో ముఞ్చన్త్యేనసః ||
- ⇒ యదిదం మాభిశోచతి పౌరుషేయేణ దైవ్యేన | స్త్రామి విశ్వాన్దేవా న్నాథితో
జోహవీమి తే నో ముఞ్చన్త్యేనసః ||

(అను నోద్యానుమతి* రన్విదనుమతే త్వం* వైశ్వానరో న ఊత్యా* పృష్టో దివి*)

- ⇒ అను నోద్యానుమతి ర్యజ్ఞ స్థేవేషు మన్యతామ్ | అగ్నిశ్చ హవ్యవాహనో
భవతా న్దాశుషే మయః ||
- ⇒ అన్విదనుమతే త్వం మన్యాస్మై శశ్చ నః కృధి | క్రత్వే దక్షాయ నో హిను ప్రణ
ఆయాషి తారిషః ||
- ⇒ వైశ్వానరో న ఊత్యాః ప్రయాతు పరావతః | అగ్ని రుక్లేన వాహసా ||
- ⇒ పృష్టో దివి పృష్టో అగ్నిః పృథివ్యాం పృష్టో విశ్వా ఓషధీ రావివేశ | వైశ్వానర
స్సహసా పృష్టో అగ్ని స్స నో దివా స రిషః పాతు నక్తమ్ ||
- ⇒ యే అప్రథేతా మమితేభి రోజోభి ర్యే ప్రతిష్ఠే అభవతాః వసూనామ్ | స్తామి
ద్యావాపృథివీ నాథితో జోహవీమి తే నో ముఞ్చత మహాసః ||
- ⇒ ఉర్వీ రోదసీ వరివః కృణోతం క్షేత్రస్య పత్నీ అధి నో బ్రూయాతమ్ | స్తామి
ద్యావాపృథివీ నాథితో జోహవీమి తే నో ముఞ్చత మహాసః ||
- ⇒ యత్రే వయం పురుషత్రా యవిష్ఠావిద్వాః స శ్చక్రమా కచ్చనాగః | కృధీ
స్వస్మాః అదితే రనాగా వ్యేనాశ్రసి శిశ్రథో విష్వగగ్నౌ ||
- ⇒ యథా హ తద్వసవో గౌర్య ఇచ్ఛత్సది పితా మముఞ్చతా యజత్రాః | ఏవా త్వ
మస్మ త్రముఞ్చా వ్యహః ప్రాతార్యగ్నౌ ప్రతరాన్న ఆయుః ||
- ⇒ కామోకార్షీ న్నమో నమః |

- ⇒ కామోకారీషీ త్కామః కరోతి నాహజ్యరోమి కామః కర్తా నాహజ్యర్తా కామః
కారయితా నాహజ్యరయితా ఏష తే కామ కామాయ స్వాహా |
- ⇒ మన్యు రకారీషీ న్మమో నమః |
- ⇒ మన్యు రకారీషీ న్మన్యుః కరోతి నాహజ్యరోమి మన్యుః కర్తా నాహజ్యర్తా
మన్యుః కారయితా నాహజ్యరయితా ఏష తే మన్యో మన్యవే స్వాహా ||
- ⇒ తిలా ఙ్ఘాహోమి సరసాః సపిష్టా న్గన్ధారమమ చిత్తే రమన్తు స్వాహా |
- ⇒ గావో హిరణ్య న్ధన మన్నపానః సర్వేషాః శ్రియై స్వాహా ||
- ⇒ శ్రియశ్చ లక్ష్మీశ్చ పుష్టిశ్చ కీర్తిశ్చాన్యణ్యతామ్ | బ్రహ్మణ్యం
బహుపుత్రతామ్ | శ్రద్ధా మేధే ప్రజా స్సన్ధదాతు స్వాహా ||
- ⇒ తిలాః కృష్ణా స్తిలా శ్వేతా స్తిలా స్సామ్యా వశానుగాః | తిలాః పునన్తు మే
పాపః యత్కిశ్చ ధ్మరితం మయి స్వాహా ||
- ⇒ చోరస్యాన్న న్నవశ్రాద్ధం బ్రహ్మహ గురుతల్పగః | గోస్తేయః సురాపానం
భ్రూణహత్యా తిలాశాన్తిః శమయన్తు స్వాహా ||
- ⇒ శ్రీశ్చ లక్ష్మీశ్చ పుష్టిశ్చ కీర్తిశ్చాన్యణ్యతామ్ | బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ |
శ్రద్ధామేధే ప్రజ్ఞాతు జాతవేద స్సన్ధదాతు స్వాహా ||

- ⇒ ప్రాణాపాన వ్యానోదాన సమానా మే శుధ్యంతా శ్లోతి రహః విరజా విపాష్మా
భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ వాఙ్మన శ్చక్షు శ్రోత్ర జిహ్వ ప్రాణ రేతో బుద్ధ్యాకూతి స్సంజ్కల్పా మే శుధ్యంతా
శ్లోతి రహః విరజా విపాష్మా భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ త్వక్చర్మ మాంస రుధిర మేదో మజ్జా స్నాయవోఽస్థీని మే శుధ్యంతా శ్లోతి
రహః విరజా విపాష్మా భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ శిరః పాణి పాద పార్శ్వ పృష్ఠోరూదర జఙ్ఘ శిశ్నోపస్థ పాయవో మే శుధ్యంతా
శ్లోతి రహః విరజా విపాష్మా భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ ఉత్తిష్ఠ పురుష హరిత పిఙ్గల లోహితాక్షి దేహి దేహి దదాపయితా మే
శుధ్యంతా శ్లోతి రహః విరజా విపాష్మా భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ పృథివ్యాప స్తేజో వాయు రాకాశా మే శుధ్యంతా శ్లోతి రహః విరజా విపాష్మా
భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ శబ్ద స్పర్శ రూప రస గంధా మే శుధ్యంతా శ్లోతి రహః విరజా విపాష్మా
భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ మనో వాక్కాయ కర్మాణి మే శుధ్యంతా శ్లోతి రహః విరజా విపాష్మా
భూయాసః స్వాహా॥

- ⇒ అవ్యక్తభావై రహజ్కారై ర్జ్యోతి రహః విరజా విపాస్మా భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ ఆత్మా మే శుధ్యంతా ర్జ్యోతి రహః విరజా విపాస్మా భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ అన్తరాత్మా మే శుధ్యంతా ర్జ్యోతి రహః విరజా విపాస్మా భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ పరమాత్మా మే శుధ్యంతా ర్జ్యోతి రహః విరజా విపాస్మా భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ క్షుధే స్వాహా॥
- ⇒ క్షుత్పిపాసాయ స్వాహా॥
- ⇒ వివిత్త్వ స్వాహా॥
- ⇒ ఋగ్వీధానాయ స్వాహా॥
- ⇒ కషోత్కాయ స్వాహా॥
- ⇒ క్షుత్పిపాసామల ర్జ్యోష్ఠా మలక్ష్మీ ర్నాశయా మృహమ్ | అభూతి మసమృద్ధిశ్చ సర్వాన్నిర్ణుద మే పాస్మానః స్వాహా॥
- ⇒ అన్నమయ ప్రాణమయ మనోమయ విజ్ఞానమయ మానందమయ మాత్మా మే శుధ్యంతా ర్జ్యోతి రహః విరజా విపాస్మా భూయాసః స్వాహా॥
- ⇒ అఽహోముచే ప్రభరేమా మనీషా మోషిష్ఠదాపన్నే సుమతి జ్ఞానానః | ఇద మిన్ద్ర ప్రతి హవ్య జ్ఞాభాయ సత్యా సున్తు యజమానస్య కామాః॥

16. గణపత్యధర్మ శీర్షమ్

- ⇒ (శాన్తి పాఠః) ఓం భద్ర జృఢ్భి శ్శుణుయామ దేవాః| భద్రం పశ్య మాక్షభి
ర్యజత్రాః| స్థిరై రజై స్తుష్టువాఽస స్తనూభిః| వ్యశేమ దేవహితః యదాయుః|
- ⇒ స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవాః| స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః| స్వస్తి న స్తార్క్ష్యో
అరిష్టనేమిః| స్వస్తి నో బృహస్పతి ర్దధాతు|| ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః||
- ⇒ (గణేశ స్తుతిః) నమస్తే గణపతయే| త్వమేవ ప్రత్యక్ష స్తత్త్వమసి| త్వమేవ
కేవలజ్యోర్తాఽసి| త్వమేవ కేవలన్ద్రాఽసి| త్వమేవ కేవలం హర్తాఽసి|
త్వమేవ సర్వజ్ఞత్వీదం బ్రహ్మాఽసి| త్వం సాక్షాదాత్మాఽసి నిత్యమ్| ఋతం
వచ్చి| సత్యం వచ్చి| అవ త్వం మామ్| అవ వక్తారమ్| అవ శ్రోతారమ్| అవ
దాతారమ్| అవ ధాతారమ్| అవానూచాన మవ శిష్యమ్||
- ⇒ (రక్షణాయ ప్రార్థనమ్) అవ పశ్చాత్తాత్| అవ పురస్తాత్| అవోత్తరాత్తాత్| అవ
దక్షిణాత్తాత్| అవ చోర్ధ్వాత్తాత్| అవాధరాత్తాత్| సర్వతో మాం పాహి పాహి
సమన్తాత్|
- ⇒ (గణేశస్య పరబ్రహ్మత్మకత్వమ్) త్వం వాఙ్మయ స్వశ్చేన్మయః|
త్వమానన్దమయ స్త్వం బ్రహ్మమయః| త్వం సచ్చిదానన్దాద్వితీయోఽసి|
త్వం ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాఽసి| త్వం జ్ఞానమయో విజ్ఞానమయోఽసి|

⇒ (గణేశస్య సర్వహేతుమత్త్వమ్) సర్వజ్ఞగదిద స్వత్తో జాయతే | సర్వ జ్ఞగదిద స్వత్త స్తిష్ఠతి | సర్వ జ్ఞగదిదం త్వయి లయ మేష్యతి | సర్వ జ్ఞగదిద స్వయి ప్రత్యేతి |

⇒ (గణేశస్య సర్వాత్మకత్వమ్) త్వం భూమిరాపో ఽనలోఽనిలో నభః | త్వఞ్చత్వారి వాక్పదాని | త్వజ్జణత్రయాతీతః | త్వమవస్థాత్రయాతీతః | త్వన్దేహ త్రయాతీతః | త్వజ్కాలత్రయాతీతః | త్వం మూలధార స్థితోఽసి నిత్యమ్ | త్వం శక్తిత్రయాత్మకః | త్వాం యోగినో ధ్యాయంతి నిత్యమ్ | త్వం బ్రహ్మ త్వం విష్ణుస్త్వం రుద్రస్త్వ మింద్రస్త్వ మగ్నిస్త్వం వాయుస్త్వం సూర్యస్త్వ ఞ్చంద్రమాస్త్వం బ్రహ్మ భూర్భువస్స్వరోమ్ |

⇒ (గం బీజాక్షర స్వరూపమ్) గణాదీ న్సూర్య ముచ్చార్య వర్ణాదీం స్తదనంతరమ్ | అనుస్వారః పరతరః | అర్ధేన్దు లసితమ్ | తారేణ రుద్ధమ్ | ఏతత్తవ మనుస్వరూపమ్ | గకారః పూర్వరూపమ్ | అకారో మధ్యమరూపమ్ | అనుస్వార శ్చాన్త్యరూపమ్ | బిన్దు రుత్తరరూపమ్ | నాద స్సన్ధానమ్ | సఃహితా సన్ధిః | సైషా గణేశ విద్యా | గణక ఋషిః | నిచ్ఛద్ధాయత్రీచ్ఛన్ధః | గణపతి ర్దేవతా | ఓం గమ్ | (గణపతయే నమః)

⇒ (గణేశ గాయత్రీ) ఏకదంతాయ విద్మహే వక్తతుణ్ణాయ ధీమహి తన్నో దన్తి
ప్రచోదయాత్ |

⇒ (గణేశ స్వరూపవర్ణనమ్) ఏకదంత ఇచ్ఛతుర్హస్తం పాశమజ్జ్వళధారిణమ్ |
రదఇచ్ఛ వరదం హస్తై ర్భిభ్రాణం మూషకధ్వజమ్ |

⇒ రక్తం లంబోదరం శూర్పకర్ణకం రక్తవాససమ్ | రక్తగన్ధానులిప్తాఙ్గం రక్తపుష్పై
స్సుపూజితమ్ |

⇒ భక్తానుకమ్పిన స్తేవ జ్ఞాగత్కారణ మచ్యుతమ్ | ఆవిర్భూతఇచ్ఛ సృష్ట్యాదౌ
ప్రకృతేః పురుషాత్పరమ్ |

⇒ ఏవన్ధ్యాయతి యో నిత్యం స యోగీ యోగినాం వరః | నమో వ్రాతపతయే
నమో గణపతయే నమః ప్రమథపతయే నమస్తే అస్తు
లంబోదరాయైకదంతాయ విఘ్నవిनाశినే శివసుతాయ శ్రీవరదమూర్తయే
నమో నమః |

ఫలశ్రుతిః

⇒ ఏతదధర్వశీర్షం యోఽధీతే, స బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే | స సర్వత స్సుఖ
మేధతే | స సర్వవిఘ్నైర్న బాధ్యతే | స పశ్చాత్తమహాపాపా త్ప్రముచ్యతే |

- ⇒ సాయమధీయానో దివసకృతం పాప న్నాశయతి | ప్రాతరధీయానో రాత్రికృతం
పాప న్నాశయతి | సాయంప్రాతః ప్రయుజ్ఞానోపాపోపాపో భవతి |
సర్వత్రాధీయానోపవిహ్నా భవతి | ధర్మార్థ కామమోక్షాన్ని విస్తరి |
- ⇒ ఇద మధర్వశీర్ష మశిష్యానాం న దేయమ్ | యో యది మోహాద్ధాస్యతి | స
పాపీయాన్భవతి |
- ⇒ సహస్రాయవర్తనాద్యం యజ్ఞామ మధీతే, తంతమనేన సాధయేత్ |
- ⇒ అనేన గణపతి మభిషిచ్ఛతి, స వాగ్మీ భవతి |
- ⇒ చతుర్థ్యా మనశ్చ జ్ఞాపతి, స విద్యావాన్భవతి | ఇత్యధర్వణవాక్యమ్ |
- ⇒ బ్రహ్మద్యావరణం విద్యాన్న బిభేతి కదాచనేతి |
- ⇒ యో దూర్వాజ్మరై ర్యజతి స వైశ్రవణోపమో భవతి |
- ⇒ యో లాజైర్యజతి స మేధావాన్భవతి |
- ⇒ యో మోదకసహస్రేణ యజతి, స వాఇన్ధ్రతఫల మవాప్నోతి |
- ⇒ యస్సాక్ష్యసమిద్భిర్యజతి, స సర్వః లభతే స సర్వః లభతే | అష్టా
బ్రాహ్మణా స్థిమ్యగ్రాహయిత్వా, సూర్యవర్చస్వీ భవతి | సూర్యగ్రహే
మహానద్యాం ప్రతిమా సన్నిధౌ వా జప్త్వా స సిద్ధమస్తో భవతి, స సిద్ధమస్తో
భవతి |

⇒ మహావిఘ్నోత్సముచ్యతే | మహాదోషోత్సముచ్యతే | మహాపాపోత్సముచ్యతే | మహాప్రత్యవాయోత్సముచ్యతే | స సర్వవిద్యవతి స సర్వవిద్యవతి య ఏవ వేద | ఇత్యుపనిషత్ ||

⇒ (శాన్తిః) ఓం భద్రఙ్కర్ణేభి శ్శృణుయామ దేవాః | భద్రం పశ్యే మాక్షభి ర్యజత్రాః | స్థితై రజై స్తుష్టువాఽస స్తనూభిః | వ్యశేమ దేవహితః యదాయుః |

⇒ స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవాః | స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః | స్వస్తి న స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః | స్వస్తి నో బృహస్పతి ర్దధాతు || ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః ||
విఘ్నేశ్వరాయ వరదాయ గణేశ్వరాయ సర్వేశ్వరాయ శుభదాయ సురేశ్వరాయ |
విద్యాధరాయ వికటాయ చ వామనాయ భక్తప్రసన్న వరదాయ నమో నమస్తే ||

17. పరమాత్మోపాసనమ్ (అణో రణీయాన్)

⇒ అణో రణీయా న్మహతో మహీయా నాత్మా గుహయాన్నిహితోఽస్య జన్తోః | తమక్రతుం పశ్యతి వీతశోకో ధాతుః | ప్రసాదా న్మహిమాన మీశమ్ ||

⇒ సప్త ప్రాణాః ప్రభవన్తి తస్మా ధన్వత్పార్విష స్సమిధ స్సప్త జిహ్వః | సప్త ఇమే లోకా యేషు చరన్తి ప్రాణా గుహశయాన్నిహితా స్సప్తసప్త ||

⇒ అత స్సముద్రా గిరయశ్చ సర్వేఽస్మాధ్వ్యన్ద్రే సిన్ధవ స్సర్వరూపాః | అతశ్చ విశ్వా ఓషధయో రసాచ్చ యేనైష భూత స్తిష్ఠత్యన్తరాత్మా ||

- ⇒ బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనా మృషి ర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్ |
శ్యేవో గృధ్రాణాః స్వధితి ర్వనానాః సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభస్న్ ||
- ⇒ అజా మేకాః లోహితశుక్లకృష్ణాం బహ్వీం ప్రజా జ్ఞానయన్తీః సరూపామ్ | అజో
హ్యేకో జషమాణోఽనుశేతే జహత్యేనాం భుక్తభోగా మజోఽన్యః ||
- ⇒ హాఃస శ్శుచిష ద్వసు రన్తరిక్షస ధ్ధోతా వేదిష దతిథి ర్దురోణసత్ | నృష
ద్వరస దృతస ద్వ్యోమస దట్టా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ ||
- ⇒ ఘృతం మిమిక్షిరే ఘృతమస్య యోని ర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమువస్య ధామ |
అనుష్వధ మావహ మాదయస్వ స్వాహాకృతః వృషభ వక్షి హవ్యమ్ ||
- ⇒ సముద్రా దూర్మి ర్మధుమాః ఉదార దుపాః శునా సమమృతత్వ మానట్ |
ఘృతస్య నామ గుహ్యః యదస్తి జిహ్వ దేవానా మమృతస్య నాభిః ||
- ⇒ వయ న్నామ ప్రబ్రవామా ఘృతేనాస్మిన్ యజ్ఞే ధారయామా నమోభిః | ఉప
బ్రహ్మ శృణవ చ్చస్యమాన ఇచ్ఛతుశ్శుభ్లోఽవమీ ధ్ధోర ఏతత్ ||
- ⇒ చత్వారి శృభౌ త్రయో అస్య పాదా ద్వే శీర్షే సప్త హస్తాసో అస్య | త్రిధా బద్ధో
వృషభో రోరవీతి మహో దేవో మర్త్యాః ఆవివేశ ||
- ⇒ త్రిధా హితం పణిభి ర్గుహ్యమాన జ్గవి దేవాసో ఘృత మన్వవిన్దన్ | ఇన్ద్ర ఏకః
సూర్య ఏక జ్జజాన వేనా దేకః స్వధయా నిష్ఠతక్షుః ||

⇒ యో దే॒వా॒నాం ప్ర॒థ॒మం పు॒రస్తా ద్వి॒శ్వా ధి॒యో రు॒ద్రో మ॒హర్షిః॑
హి॒రణ్యగర్భం పశ్య॑త జాయ॑మా॒నః స నో దే॒వ శ్శు॒భయా స్మృ॒త్యా స్వ
యు॒నక్తు॑||

⇒ యస్మా త్ప॒ర న్నాప॑ర మస్తి కి॒శ్చ ద్యస్మా న్నాణీ॑యో న జ్యాయో॑స్తి
కశ్చి॑త్| వృ॒క్ష ఇ॒వ స్త॒భ్ధో ది॒వి తి॒ష్ఠ త్యేక స్తేనే॑దం పూ॒ర్ణం పు॒రుషే॑ణ సర్వ॑మ్||

⇒ న కర్మ॑ణా న ప్ర॒జయా ధనే॑న త్యాగే॑నైకే అమృ॑తత్వ మా॒నశుః॑| పరే॑ణ నాక
న్నిహి॑త జ్గహ॑యాః వి॒బ్రాజ దే॒త ద్యత॑యో విశ॑న్తి||

⇒ వేదా॑న్తవి॒జ్ఞాన సు॒నిశ్చి॒తార్థా స్సన్న్యా॑సయోగా ద్యత॑య శ్శు॒ద్ధ సత్త్వాః॑| తే
బ్ర॒హ్మలో॑కే తు పరా॑న్తకా॒లే పరా॑మృతా త్ప॒రి ముచ్య॑న్తి సర్వే॑||

⇒ ద॒హ్రా వి॒పాపం పర॑మేశ్వ॒భూతః యత్పు॑ణ్డరీ॒కం పు॒రమధ్య॑సంస్థమ్| తత్రా॑పి
ద॒హ్రా జ్గగ॑నః విశో॑క స్తస్మి॑న్ యద॑న్త స్తదు॑పా॒సిత॑వ్యమ్||

⇒ యో వేదాదౌ స్వ॒రః ప్రోక్తో వేదా॑న్తే చ ప్రతి॑ష్ఠితః| తస్య ప్ర॒కృతి॑లీనస్య యః పర
స్స మహీ॑శ్వరః||

⇒ యో బ్ర॒హ్మణః విద॑ధాతి పూ॒ర్వః యో వై వేదాంశ్చ ప్ర॑హిణోతి తస్మై| తః॒హ
దే॒వ మాత్మ॑బుద్ధి ప్రకా॑శం ముము॒క్షుర్వై శరణ॑మహం ప్రపద్యే॑||

- ⇒ పర్యాప్త్యా అనన్తరాయాయ సర్వస్తోమోఽతిరాత్ర ఉత్తమ మహ ర్భవతి
సర్వస్యాపై సర్వస్య జిత్యై సర్వ మేవ తేనాకైర్భోతి సర్వ జ్ఞాయతి |
- ⇒ అస్యామృధ ధోత్రాయా న్దేవభగ్గమాయామ్ | ఆ శాస్త్రీయః యజమానోఽసౌ |
ఆయురా శాస్త్రీ | సుప్రజాస్త్వ మాశాస్త్రీ | సజాతవనస్యా మాశాస్త్రీ | ఉత్తరా
న్దేవయజ్ఞా మాశాస్త్రీ | భూయో హవిష్కరణ మా శాస్త్రీ | దివ్య న్ధామాయాశాస్త్రీ |
విశ్వం ప్రియ మా శాస్త్రీ | యదనేన హవిషాయాశాస్త్రీ | తదశ్వా తదృధ్యాత్ |
తదస్మి దేవా రాసంతామ్ | తదగ్ని ర్దేవో దేవేభ్యో వనతే | వయ మగ్నే
ర్మానుషాః | ఇష్టశ్చ వీతశ్చ | ఉభే చ నో ద్యావాపృథివీ అశ్రహస స్పాతామ్ |
ఇహ గతి ర్వామ స్యదశ్చ | నమో దేవేభ్యః ||
- ⇒ నర్య ప్రజామ్మే గోపాయ | అమృతత్వాయ జీవసే | జాతా జ్ఞానిష్యమాణాశ్చ |
అమృతే సత్యే ప్రతిష్ఠితామ్ |
- ⇒ అధర్వ పితుం మే గోపాయ | రస మన్న మిహాయుషే | అదభ్యాయో
ఽశితతనో | అవిషన్నః పితుఃకృణు |
- ⇒ శశస్య పశూన్మే గోపాయ | ద్విపాదో యే చతుష్పదః || అష్టాశఫాశ్చ య
ఇహగ్నే | యే చైకశఫా ఆశుగాః |

- ⇒ సప్రథ సభా మ్మే గోపాయ | యే చ సభ్యా స్సభాసదః | తానిన్ద్రియావతః
కురు | సర్వ మాయు రుపాసతామ్ |
- ⇒ అహీ బుద్ధియ మన్తం మే గోపాయ | యమ్యషయ స్త్రైవిదా విదుః | ఋచ
స్సామాని యజూఃషి | సా హి శ్రీ రమృతా సతామ్ ||
- ⇒ హిరణ్యపాత్రం మధోః పూర్ణ న్దదాతి | మధవ్యోఽసానీతి | ఏకథా బ్రహ్మణ
ఉపహరతి | ఏకదైవ యజమాన ఆయు స్తేజో దధాతి ||
- ⇒ పురస్తాద్దశ హోతార ముదఞ్చ ముపదధాతి యావత్పదమ్ | హృదయః
యజుషీ పత్న్యో చ | దక్షిణతః ప్రాఞ్చ ఇచ్చతుర్హోతారమ్ | పశ్చాదుదఞ్చం
పశ్చహోతారమ్ | ఉత్తరతః ప్రాఞ్చ షడ్ధోతారమ్ | ఉపరిష్ఠాత్ప్రాఞ్చ
సప్తహోతారమ్ | హృదయః యజూఃషి పత్న్యశ్చ | యథావకాశ జ్ఞహన్ |
యథావకాశం ప్రతిగ్రహ స్థోకంపృణాశ్చ | సర్వాహస్త్వితా దేవతాః ప్రీతా
అభీష్టా భవన్తి |
- ⇒ దీక్షాఽసి తపసో యోనిః | తపోఽసి బ్రహ్మణో యోనిః | బ్రహ్మసి క్షత్రస్య
యోనిః | క్షత్ర మస్యుతస్య యోనిః | ఋతమసి భూ రారభే | శ్రద్ధాం మనసా |
దీక్షా న్తపసా | విశ్వస్య భువనస్యాధిపత్నీమ్ | సర్వే కామా యజమానస్య
సన్తు |

19. మంత్ర పుష్పమ్

⇒ ఓం ధాతాపురస్తా ద్యముదాజహర | శక్తః ప్రవిద్వాన్ప్రదిశశ్చతస్రః | తమేవం
విద్వానమృత ఇహ భవతి | నాన్యః పంథా అయనాయ విద్యతే ||

⇒ సహస్రశీర్షం దేవం పరమస్స్వరాట్ ||

⇒ రాజాధిరాజాయ ప్రసహ్య సాహినే | నమో వయః వైశ్రవణాయ కుర్మహే | స
మే కామా న్కామ కామాయ మహ్యమ్ | కామేశ్వరో వైశ్రవణో దదాతు |
కుబేరాయ వైశ్రవణాయ | మహారాజాయ నమః |

⇒ ఓన్నద్బ్రహ్మ | ఓన్నద్వాయుః | ఓన్నదాత్మా | ఓన్నథ్నత్యమ్ | ఓన్నథ్నర్వమ్ |
ఓన్నత్పురో ర్నమః | అన్నశ్చరతి భూతేషు గుహయాః విశ్వమూర్తిషు | త్వ
యజ్ఞ స్త్వ వషట్కార స్త్వమిన్ద్ర స్త్వ రుద్ర స్త్వ విష్ణు స్త్వం బ్రహ్మ త్వం
ప్రజాపతిః | త్వ న్నదాప ఆపో జ్యోతి రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువ స్సువ
రోమ్ ||

⇒ యోఽపాం పుష్ప వేద | పుష్పవా న్ప్రజావా న్సకుమా న్భవతి | చన్ద్రమా వా
అపాం పుష్పమ్ | పుష్పవా న్ప్రజావా న్సకుమా న్భవతి | య ఏవ వేద |
యోఽపా మాయతనః వేద | ఆయతనవా న్భవతి |

- ⇒ అగ్ని ర్వా అపా మాయతనమ్ | ఆయతనవా న్భవతి | యోగ్నై రాయతనా
వేద | ఆయతనవా న్భవతి | ఆపో వా అగ్నై రాయతనమ్ | ఆయతనవా
న్భవతి | య ఏవ వేద | యోగపా మాయతనా వేద | ఆయతనవా న్భవతి |
- ⇒ వాయుర్వా అపా మాయతనమ్ | ఆయతనవా న్భవతి | యో వాయో
రాయతనా వేద | ఆయతనవా న్భవతి | ఆపో వై వాయో రాయతనమ్ |
ఆయతనవా న్భవతి | య ఏవ వేద | యోగపా మాయతనా వేద |
ఆయతనవా న్భవతి |
- ⇒ అసౌ వై తపన్నపా మాయతనమ్ | ఆయతనవా న్భవతి | యోముష్య
తపత ఆయతనా వేద | ఆయతనవా న్భవతి | ఆపో వా అముష్య తపత
ఆయతనమ్ | ఆయతనవా న్భవతి | య ఏవ వేద | యోగపా మాయతనా
వేద | ఆయతనవా న్భవతి |
- ⇒ చన్ద్రమా వా అపా మాయతనమ్ | ఆయతనవా న్భవతి | యశ్చన్ద్రమస
ఆయతనా వేద | ఆయతనవా న్భవతి | ఆపో వై చన్ద్రమస ఆయతనమ్ |
ఆయతనవా న్భవతి | య ఏవ వేద | యోగపా మాయతనా వేద |
ఆయతనవా న్భవతి |

⇒ నక్షత్రాణి వా అపా మాయతనమ్ | ఆయతనవా నృవతి | యో నక్షత్రాణా
మాయతనః వేద | ఆయతనవా నృవతి | ఆపో వై నక్షత్రాణా మాయతనమ్ |
ఆయతనవా నృవతి | య ఏవః వేద | యోఽపా మాయతనః వేద |
ఆయతనవా నృవతి |

⇒ పర్జన్యో వా అపా మాయతనమ్ | ఆయతనవా నృవతి | యః పర్జన్యస్యా
యతనః వేద | ఆయతనవా నృవతి | ఆపో వై పర్జన్యస్యాయతనమ్ |
ఆయతనవా నృవతి | య ఏవః వేద | యోఽపా మాయతనః వేద |
ఆయతనవా నృవతి |

⇒ సఃవధ్వరో వా అపా మాయతనమ్ | ఆయతనవా నృవతి | యస్సఃవధ్వరస్యా
యతనః వేద | ఆయతనవా నృవతి | ఆపో వై సఃవధ్వరస్యా
యతనమ్ | ఆయతనవా నృవతి | య ఏవః వేద | యోఽఘ్న నావం
ప్రతిష్ఠితాః వేద | ప్రత్యేవ తిష్ఠతి ||

⇒ కిన్త ద్విష్టో ర్బలమాహుః | కా దీప్తిః కిం పరాయణమ్ | ఏకో యద్ధారయ
ద్దేవః | రేజతీ రోదసీ ఉభే |

⇒ వాతాద్విష్టో ర్బల మాహుః | అక్షరా ద్దీప్తి రుచ్యతే | త్రిపదా ధ్ధారయ ద్దేవః |
యద్విష్టో రేక ముత్తమమ్ ||

- ⇒ ఆతనుష్య ప్రతనుష్య | ఉద్ధమాధమ సన్ధమ | ఆదిత్యే చన్ద్రవర్జానామ్ | గర్భమాధేహి యః పుమాన్ |
- ⇒ ఇత స్సిక్తః సూర్యగతమ్ | చన్ద్రమసే రసజ్ఞుధి | వారాదజ్ఞానయార్గేఽగ్నిమ్ | య ఏకో రుద్ర ఉచ్యతే |
- ⇒ పురుషస్య విద్య సహస్రాక్షస్య మహాదేవస్య ధీమహి | తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ |
- ⇒ తత్పురుషాయ విద్యహే మహాదేవాయ ధీమహి | తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ||
- ⇒ తత్పురుషాయ విద్యహే వక్రతుణ్డాయ ధీమహి | తన్నో దన్తిః ప్రచోదయాత్ ||
- ⇒ తత్పురుషాయ విద్యహే చక్రతుణ్డాయ ధీమహి | తన్నో నన్దిః ప్రచోదయాత్ ||
- ⇒ తత్పురుషాయ విద్యహే మహాసేనాయ ధీమహి | తన్నో ప్లణ్ముఖః ప్రచోదయాత్ ||
- ⇒ తత్పురుషాయ విద్యహే సువర్ణపక్షాయ ధీమహి | తన్నో గరుడః ప్రచోదయాత్ ||
- ⇒ వేదాత్మనాయ విద్యహే హిరణ్యగర్భాయ ధీమహి | తన్నో బ్రహ్మ ప్రచోదయాత్ ||

- ⇒ నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి | తన్నో విష్ణుః
ప్రచోదయాత్ ||
- ⇒ వజ్రనఖాయ విద్మహే తీక్ష్ణదక్షష్ట్రాయ ధీమహి | తన్నో నారసింహః
ప్రచోదయాత్ ||
- ⇒ భాస్కరాయ విద్మహే మహద్ధ్యుతికరాయ ధీమహి | తన్నో ఆదిత్యః
ప్రచోదయాత్ ||
- ⇒ వైశ్వానరాయ విద్మహే లాలీలాయ ధీమహి | తన్నో అగ్నిః ప్రచోదయాత్ ||
- ⇒ కాత్యాయనాయ విద్మహే కన్యకుమారి ధీమహి | తన్నో దుర్గః
ప్రచోదయాత్ ||
- ⇒ సహస్రపరమా దేవీ శతమూలా శతాంకరా | సర్వ హరతు మే పాప స్థూర్వా
దుస్స్వప్ననాశినీ ||
- ⇒ కాణ్డాత్కాణ్డా త్పురోహస్తీ పరుషః పరుషః పరి | ఏవా నో దూర్వే ప్రతను
సహస్రేణ శతేన చ ||
- ⇒ యా శతేన ప్రతనోషి సహస్రేణ విరోహసి | తస్యా స్తే దేవీష్టకే విధేమ హవిషా
వయమ్ |

⇒ అశ్వక్రాన్తే రథక్రాన్తే విష్ణుక్రాన్తే వసున్ధరా | శిరసా ధారయిష్యామి రక్షస్వ మాం
పదేపదే |

⇒ ఈశాన స్సర్వవిద్యానా మీశ్వర స్సర్వభూతానాం బ్రహ్మధీపతి ర్బ్రహ్మణో
ఽధీపతి ర్బ్రహ్మ శివో మే అస్తు సదాశివోమ్ ||

⇒ అదైతః విష్ణవే చరున్నిర్వపతి | యజ్ఞో వై విష్ణుః | యజ్ఞ ఏవాన్తతః
ప్రతితిష్ఠతి | సోఽత్ర జహోతి | విష్ణవే స్వాహా యజ్ఞాయ స్వాహా | ప్రతిష్ఠాయై
స్వాహేతి |

⇒ నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి | తన్నో విష్ణుః
ప్రచోదయాత్ || తతః, ఇష్టదేవతా మన్తాంశ్చ యథాక్రమం పఠేయః ||

శ్రీ ... స్వామినే నమః, మన్తపుష్పం సమర్పయామి |

20. చాతుర్థోత్ర మంత్రాః

⇒ ఓమ్ తచ్చాయో రావ్యణీమహే | గాతుః యజ్ఞాయ | గాతుః యజ్ఞపతయే |
దైవీ స్వస్తి రస్తు నః | స్వస్తి ర్మానుషేభ్యః | ఊర్ధ్వ జ్ఞోగాతు భేషజమ్ | శన్నో
అస్తు ద్విపదే || శఇతుష్పదే | ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః ||

⇒ చిత్తి స్సుక్| చిత్త మాజ్యమ్| వాగ్వేది| ఆంధీతం బర్హిః| కేతో అగ్నిః|
విజ్ఞాత మగ్నిః| వాక్పతిర్ హోతా| మన ఉపవక్తా| ప్రాణో హవిః|
సామాధ్వర్యుః| (దశ హోతారః)

వాచస్పతే విధే నామస్మి| విధేమ తే నామ| విధేస్త్వ మస్మాక న్నామ|
వాచస్పతి స్సోమం పిబతు| ఆంస్మాసు నృష్ణు న్ధాధ్వాహ|| 1| (గ్రహభాగః)

⇒ పృథివీ హోతా| ద్యౌ రధ్వర్యుః| రుద్రోఽగ్నిత్| బృహస్పతి రుపవక్తా|
(చతుర్హోతారః)

వాచస్పతే వాచో వీర్యేణ| సమ్భుతతమేనాఽయక్ష్యసే| యజమానాయ
వార్యమ్| ఆ సువ స్కరస్మి| వాచస్పతి స్సోమం పిబతి| జజన దిన్త్ర
మిన్ద్రియాయ స్వాహా|| 2|| (చతుర్హోతృ గ్రహభాగః)

⇒ అగ్నిర్హోతా| అశ్వినాంధ్వర్యుః| త్వష్టాఽగ్నిత్| మిత్ర ఉపవక్తా| (పంచ
హోతారః)

సోమ స్సోమస్య పురోగాః| శుక్త శ్శుక్తస్య పురోగాః| శ్రాతాస్త ఇన్త్ర సోమాః|
వాతాపీహవన శ్శ్రుత స్వాహా|| 3|| (పంచహోతృ గ్రహభాగః)

⇒ సూర్యన్తే చక్షుః| వాతం ప్రాణః| ద్యాం పృష్ఠమ్| అన్తరిక్ష మాత్మా| అజ్ఞే
ర్యజ్ఞమ్| పృథివీఁ శరీరైః| (షడ్ధోతారః - పశుబధ్నే)

వాచస్పతేఽచ్ఛిద్రయా వాచా | అచ్ఛిద్రయా జహ్వా | దివి దేవావృధః హోత్రా
మేరయస్వ స్వాహా || 4 || (షడ్జోత్స గ్రహభాగః)

⇒ మహాహవిర్ హోతా | సత్యహవి రధ్వర్యుః | అచ్యుతపాజా అగ్నిత్ |
అచ్యుతమనా ఉపవక్తా | అనాధృష్యశ్చప్రతిధృష్యశ్చ యజ్ఞస్యాభిగరౌ |
అయాస్య ఉద్ధాతా | (సప్త హోతారః)

⇒ వాచస్పతే హృద్విధే నామస్మి | విధేమ తే నామ | విధేస్త్య మస్మాక న్నామ |
వాచస్పతి స్సోమ మపాత్ | మా దైవ్య స్తన్తు శ్చేది మా మనుష్యః | నమో
దివే | నమః పృథివ్యై స్వాహా | (సప్తహోతృ గ్రహభాగః)

⇒ వాగ్ధోతా | దీక్షా పత్నీ | వాతోఽధ్వర్యుః | ఆహోఽభిగరః | మనో హవిః | తపసి
జహోమి | (షడ్జోతారః చాతుర్థోత్రియే)

⇒ భూర్భువ స్సువః | బ్రహ్మ స్వయమ్భు | బ్రహ్మణే స్వయమ్భువే స్వాహా ||
(షడ్జోత్స గ్రహభాగః)

⇒ ఓమ్ తచ్చాయో రావృణీమహే | గాతుః యజ్ఞాయ | గాతుః యజ్ఞపతయే |
దైవీ స్వస్తి రస్తు నః | స్వస్తి ర్మానుషేభ్యః | ఊర్ధ్వ జ్ఞాగాతు భేషజమ్ | శన్నో
అస్తు ద్విపదే || శశ్చతుష్పదే |

⇒ ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః ||

21. యక్షుఘ్న సూక్తమ్

- ⇒ అక్షీ॑భ్య॒న్తే నా॑సి॒కాభ్య॑ జ॒గ్ధ్వా॑భ్య॒ ఇ॒చ్ఛ॑బు॒కా దధి॑ | యక్ష॑ః శీ॒ర॒షణ్యం॑
మ॒స్తిష్ఠా॑ జ్జి॒హ్వయా॑ వి॒వృ॑హమి తే ||
- ⇒ గ్రీ॒వాభ్య॑స్త ఉ॒ష్ణిహ॑భ్యః కీ॒కసా॑భ్యో॒ యనూ॑క్యా॒తే | యక్ష॑ స్తో॒షణ్య॑ మ॒సా॑భ్యం
బా॒హు॑భ్యం వి॒వృ॑హమి తే ||
- ⇒ ఆ॒న్త్రేభ్య॑స్తే గు॒దాభ్యో॑ వని॒ష్ఠోర్హృ॑దయా దధి॑ | యక్ష॑ం మ॒తస్సా॑భ్యః యక్ష॑ః
స్థా॒శిభ్యో॑ వి॒వృ॑హమి తే ||
- ⇒ ఊ॒రుభ్య॑న్తే య॒ష్ఠీవ॑ద్భ్యః జ్జా॒ఘ్వాభ్యం॑ ప్ర॒పదా॑భ్యమ్ | యక్ష॑ః శ్రో॒ణీభ్యం॑
భా॒సదా॑ద్ధ్వ॒ససో॑ వి॒వృ॑హమి తే ||
- ⇒ మే॒హనా॑ ద్వ॒లజ్క॑రణా॒ ల్లోమ॑భ్యస్తే న॒ఖేభ్యః॑ | యక్ష॑ః స॒ర్వస్మా॑ దా॒త్మన॑ స్త
మి॒మః వి॒వృ॑హమి తే ||
- ⇒ అ॒ఙ్గాద॑ఙ్గా ల్లో॒మ్నోలో॑మ్నా జాతం ప॒ర్వణి॑ ప॒ర్వణి॑ | యక్ష॑ః స॒ర్వస్మా॑
దా॒త్మన॑ స్త మి॒మః వి॒వృ॑హమి తే ||

- ⇒ పరాదేహి శాబల్యం బ్రహ్మభ్యో విభజా వసు | కృత్యేషా పద్వతీ భూత్వా
జాయా విశతే పతిమ్ ||
- ⇒ అశ్లేలా తనూ ర్భవతి రుశతీ పాపయాముయా | పతి ర్యద్వద్వై వాససా
స్వమగ్ధ మభి ధిధ్నతి ||
- ⇒ క్రూర మేత త్కటుక మేత దపాష్ఠవ ద్విషవ న్నైతదత్తవే | సూర్యా యః
ప్రత్యక్షః విద్యాధ్న ఏత త్ప్రతి గృహ్ణీయాత్ ||
- ⇒ ఆశసనః విశసన మథో అధి విచర్తనమ్ | సూర్యాయాః పశ్య రూపాణి తాని
బ్రహ్మోత శశతి ||

22. భాగ్యసూక్తమ్

- ⇒ ప్రాత రగ్నిం ప్రాత రిన్ద్రః హవామహే ప్రాత ర్మిత్రావరుణా ప్రాత రశ్వినా | ప్రాత
ర్భగం పూషణం బ్రహ్మణస్పతిం ప్రాత స్సోమ ముత రుద్రః హువేమ ||
- ⇒ ప్రాత ర్జితం భగ ముగ్రః హువేమ వయం పుత్ర మదితే ర్యో విధర్తా | ఆద్ర
శ్చిద్యం మన్యమాన స్తురశ్చి ద్రాజా చిద్యం భగం భక్షీత్వాహ ||
- ⇒ భగ ప్రణేత ర్భగ సత్యరాధో భగేమా న్ధియ ముదవద దన్నః | భగ ప్రణో
జనయ గోభి రశ్వై ర్భగ ప్రనుభి ర్నువన్త స్సామ ||

- ⇒ ఉ॒తే॒దా॒నీం భ॒గవ॑న్తస్సా॒స్య మో॒త ప్ర॑పి॒త్య ఉ॒త మ॒ధ్యే అ॒హ్నమ్॑ | ఉ॒తో॒ది॒తా
మ॒ఘవ॑ 2 స్థూ॒ర్యస్య॑ వ॒య స్థే॒వానాః॑ సు॒మతౌ॑ స్యా॒మ ||
- ⇒ భ॒గ ఏ॒వ భ॒గవా॑ అ॒స్తు దే॒వా స్తే॒న వ॒యం భ॒గవ॑న్త సా॒స్యమ॑ | త॒న్వా భ॒గ స॒ర్వ
ఇ॒జ్జో॒హవీ॑మి స నో భ॒గ పు॒రఏ॑తా భ॒వేహ॑ ||
- ⇒ స॒మధ్వ॑రాయోష॒సో న॒మన్త॑ దధి॒క్తావే॑వ శు॒చయే॑ ప॒దాయ॑ | అ॒ర్వాచీ॑నః
వ॒సువి॑దం భ॒గన్తో ర॒థ మి॒వాశ్వా॑ వా॒జిన॑ ఆ॒వహ॑న్తు ||
- ⇒ అ॒శ్వావ॑తీ ర్గో॒మతీ॑ ర్న ఉ॒షా॒సో వీ॒రవ॑తీ స॒దము॑చ్ఛ॒న్తు భ॒ద్రాః | ఘృ॒త
న్దుహా॑నా వి॒శ్వతః॑ ప్ర॒పీనా॑ యూ॒యం పా॒త స్వ॑స్తిభి స॒దా నః॑ ||
- ⇒ యో మా॒గ్నో భా॒గినః॑ స॒న్త మ॒థాభా॑గ ఇ॒చ్ఛీకీ॑ర్షత్యభా॒గ మ॒గ్నో త॒జ్కరు॑
మా॒మగ్నో॑ భా॒గిన॑ జ్కరు॑ ||

23. అన్నసూక్తమ్

- ⇒ అ॒హ మ॑స్మి ప్ర॒థమ॑జా ఋ॒తస్య॑ | పూ॒ర్వ స్థే॒వేభ్యో॑ అ॒మృత॑స్య నాభిః | యో
మా దదా॑తి స ఇ॒దేవ॑ మా॒వాః | అ॒హ మ॑న్న మ॒న్న మ॒దన్త॑ మ॒ద్మి |
- ⇒ పూ॒ర్వ మ॒గ్నో ర॒పి ద॒హ త్య॑న్నమ్ | య॒త్తా హా॑సాతే అ॒హ ము॑త్తరే॒షు | వ్యా॑త్త
మ॒స్య ప॒శవ॑ స్సు॒జమ్భ॑మ్ | ప॒శ్యన్తి॑ ధీ॒రాః ప్ర॑చ॒రన్తి॑ పా॒కాః |

- ⇒ జహామ్యన్యన్న జహామ్యన్యమ్ | అహ మన్నః వశ మిచ్ఛరామి | సమాన
మర్థం పర్యేమి భుజ్జాత్ | కో మామన్నం మనుష్యో దయేత |
- ⇒ పరాకే అన్నన్నిహితః లోక ఏతత్ | విశ్వే ర్దేవైః పితౄభి ర్గుప్త మన్నమ్ |
యదద్యతే లుప్యతే యత్సరోప్యతే | శతతమీ సా తనూర్మే బభూవ |
- ⇒ మహాన్తో చరూ సక్య ధ్దుగ్ధేన పత్రా | దివశ్చా పృశ్చి పృథీవీశ్చ సాకమ్ |
తథ్సంపిబన్తో న మినన్తి వేధసః | నైతద్భూయో భవతి నో కనీయః ||
- ⇒ అన్నం ప్రాణ మన్న మపాన మాహుః | అన్నం మృత్యు న్తము జీవాతు
మాహుః | అన్నం బ్రహ్మణో జరసః వదన్తి | అన్న మాహుః ప్రజననం
ప్రజానామ్ |
- ⇒ మోఘ మన్నః విన్దతే అప్రచేతాః | సత్యం బ్రవీమి వధ ఇథ్య తస్య |
నార్యమణం పుష్యతి నో సఖాయమ్ | కేవలాఘా భవతి కేవలాదీ |
- ⇒ అహం మేఘ స్సనయన్ వర్షన్నస్మి | మామదన్త్యహ మద్మన్యాన్ | అహః
సదమృతో భవామి | మదాదిత్యా అధి సర్వే తపన్తి ||
- ⇒ ఓం సహనావవతు | సహ నౌ భునక్తు | సహ వీర్య జ్కరవావహై | తేజస్వి
నావదీతమస్తు మా విద్వీషావహై | ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః ||

- ⇒ అన్నాద్వై ప్రజాః ప్రజాయంతే | యాః కాశ్చ పృథివీః శ్రితాః | అథో అన్నేనైవ జీవంతి | అధైనదపి యన్త్యంతతః | అన్నః హి భూతానా జ్ఞోష్ఠమ్ | తస్మాద్ధర్వోషధ ముచ్యతే |
- ⇒ సర్వః వై తేనన్న మాప్పువంతి | యేనన్నం బ్రహ్మోపాసతే | అన్నః హి భూతానా జ్ఞోష్ఠమ్ | తస్మాద్ధర్వోషధ ముచ్యతే |
- ⇒ అన్నాద్భూతాని జాయంతే | జాతాన్యన్నేన వర్ధంతే | అద్యతేఽత్తి చ భూతాని | తస్మా దన్న స్తదుచ్యత ఇతి |
- ⇒ తస్మాద్వా ఏతస్మా దన్నరస మయాత్ | అన్యోఽన్తర ఆత్మా ప్రాణమయః | తేనైష పూర్ణః | స వా ఏష పురుషవిధ ఏవ | తస్య పురుష విధతామ్ | అన్వయం పురుష విధః | తస్య ప్రాణ ఏవ శిరః | వ్యానో దక్షిణః పక్షః | అపాన ఉత్తరః పక్షః | ఆకాశ ఆత్మా | పృథివీ పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా | తదప్యేష శ్లోకో భవతి ||
- ⇒ అన్నం బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ | అన్నాద్ధ్వేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే | అన్నేన జాతాని జీవంతి | అన్నం ప్రయన్త్యభి సఃవిశంతి | తద్విజ్ఞాయ | పునరేవ వరుణం పితర ముపససార | అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి | తః హోవాచ | తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ | తపో బ్రహ్మేతి | స తపోఽతప్యత | స తప స్తప్తా ||

⇒ అన్న న్న నిన్ద్యాత్ తద్వతమ్ ప్రాణో వా అన్నమ్ శరీర మన్నాదమ్ |
 ప్రాణే శరీరం ప్రతిష్ఠితమ్ శరీరే ప్రాణః ప్రతిష్ఠితః తదేత దన్న మన్నే
 ప్రతిష్ఠితమ్ స య ఏతదన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితః వేద ప్రతితిష్ఠతి అన్నవా
 నన్నాదో భవతి మహాన్భవతి ప్రజయా పశుభి ర్భహ్మవర్చసేన |
 మహాన్కీర్త్యా ||

⇒ అన్న న్న పరిచక్షీత తద్వతమ్ ఆపో వా అన్నమ్ జ్యోతి రన్నాదమ్ |
 అఘ్న జ్యోతిః ప్రతిష్ఠితమ్ జ్యోతిష్యాపః ప్రతిష్ఠితాః తదేత దన్న మన్నే
 ప్రతిష్ఠితమ్ స య ఏత దన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితః వేద ప్రతితిష్ఠతి అన్నవా
 నన్నాదో భవతి మహాన్భవతి ప్రజయా పశుభి ర్భహ్మవర్చసేన |
 మహాన్కీర్త్యా ||

⇒ అన్నం బహు కుర్వీత తద్వతమ్ పృథివీ వా అన్నమ్ ఆకాశోన్నాదః |
 పృథివ్యా మాకాశః ప్రతిష్ఠితః ఆకాశే పృథివీ ప్రతిష్ఠితా తదేత దన్న మన్నే
 ప్రతిష్ఠితమ్ స య ఏతదన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితః వేద ప్రతితిష్ఠతి అన్నవా
 నన్నాదో భవతి మహాన్భవతి ప్రజయా పశుభి ర్భహ్మవర్చసేన |
 మహాన్కీర్త్యా ||

⇒ ఓం సహనావవతు | సహ నౌ భునక్తు | సహ వీర్య జ్వరవావహై | తేజస్వి
నావధీతమస్తు మా విద్విషావహై | ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః ||

24. భోజనకాలే పఠనీయ త్రిసుపర్ణాది మంత్రాః

⇒ బ్రహ్మ మేతు మామ్ | మధు మేతు మామ్ | బ్రహ్మమేవ మధు మేతు
మామ్ | యాస్తే సోమ ప్రజావధ్యోభిసో అహమ్ | దుస్స్వప్నహ స్తురుష్షహ |
యాస్తే సోమ ప్రాణాః స్తాజ్ఞాహోమి |

⇒ త్రిసుపర్ణ మయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ | బ్రహ్మహత్యాః వా ఏతే ఘ్నున్తి |
యే బ్రాహ్మణా త్రిసుపర్ణం పఠన్తి | తే సోమం ప్రాప్నువన్తి | ఆసహస్రా త్సజ్జ్కం
పునన్తి |

⇒ ఓమ్ |

⇒ బ్రహ్మ మేధయా | మధు మేధయా | బ్రహ్మమేవ మధుమేధయా |

⇒ అద్యానో దేవ సవితః ప్రజావత్సావీ స్సౌభగమ్ | పరా దుష్ష్వప్నియః సువ |

⇒ విశ్వాని దేవ సవిత ధ్మరితాని పరాసువ | యద్భద్ర న్తన్మ ఆసువ |

⇒ మధు వాతా ఋతాయతే మధు క్షరన్తి సిన్ధవః | మాధ్వీ ర్న స్సన్వోషధీః |

- ⇒ మధు నక్త ముతోషసి మధుమ త్పార్థివః రజః | మధు ద్యౌరస్తు నః పితా |
- ⇒ మధుమాన్తో వనస్పతి ర్మధుమాః అస్తు సూర్యః | మాధ్వీ గ్గావో భవన్తు నః |
- ⇒ య ఇమ స్త్రిసుపర్ణ మయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ | భూణహత్యా వా
ఏతే ఘ్నున్తి | యే బ్రాహ్మణా స్త్రిసుపర్ణం పరన్తి | తే సోమం ప్రాప్నువన్తి |
ఆసహస్రా త్పజ్జీం పునన్తి |
- ⇒ ఓమ్ |
- ⇒ బ్రహ్మ మేధవా | మధు మేధవా | బ్రహ్మమేవ మధుమేధవా |
- ⇒ బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనా మృషి ర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్ |
శ్యేనో గృద్ధాణాః స్వధితి ర్వనానాః సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభస్న్ |
- ⇒ హాస శ్శుచిషద్వసు రన్తరిక్షస ధ్ధోతా వేదిష దతిథి ర్దురోణసత్ | నృష ద్వరస
దృతస ద్వ్యమస దబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ |
- ⇒ ఋచే త్వా రుచే త్వా సమిధ్సవన్తి సరితో న ధేనాః | అన్తర్హృదా మనసా
పూయమానాః |
- ⇒ ఘృతస్య ధారా అభి చాకశీమి | హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ |
- ⇒ తస్మిన్ధృపర్ణో మధుక్య త్కులాయీ భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః | తస్యాసతే
హరయ స్సప్త తీరే స్వధా న్దుహానా అమృతస్య ధారామ్ |

⇒ య ఇద స్త్రిసుపర్ణ మయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ | వీరహత్యాః వా ఏతే
ఘ్నన్తి | యే బ్రాహ్మణా స్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి | తే సోమం ప్రాఘ్నవన్తి | ఆసహస్రా
త్సజ్జీం పునన్తి |

⇒ ఓమ్ |

⇒ ఓదన ముద్బ్రువతే | పరమేష్ఠీ వా ఏషః | యదోదనః | పరమా మేవైనః శ్రియ
భ్రమయతి |

⇒ యన్తు నదయో వర్షన్తు పర్జన్యాః | సుపిప్పలా ఓషధయో భవన్తు |
అన్నవతా మోదనవతా మామిక్షవతామ్ | ఏషాః రాజా భూయాసమ్ ||

⇒ ప్రజాపతే న త్వదేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరితా బభూవ | యత్కామాస్తే
జహుమ స్తన్నో అస్తు వయః స్యామ పతయో రయాణామ్ ||

25. నవగ్రహాది మంత్రాః

⇒ ఓం ఆసత్యేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతః మర్త్యశ్చ | హిరణ్యయేన
సవితారథేనా దేవో యాతి భువనా విపశ్యన్ | సూర్యగ్రహాయ నమః |

⇒ ఓం అగ్ని స్థూతం వృణీమహే హోతారః విశ్వవేదసమ్ | అస్య యజ్ఞస్య
సుక్రతుమ్ | సూర్యగ్రహాధిదేవతాయా అగ్నయే నమః |

- ⇒ ఓం కద్రుద్రాయ ప్రచేతసి మీధుష్టమాయ తవ్యసి | వోచమ శస్త్రమఽ హృదే ||
సూర్య గ్రహ ప్రత్యధిదేవతాయై రుద్రాయ నమః |
- ⇒ ఓం ఆప్యాయస్య సమేతు తే విశ్వత స్సోమ వృష్టియమ్ | భవా వాజస్య
సజ్గధే || చంద్రగ్రహాయ నమః |
- ⇒ ఓం అప్పు మే సోమో అబ్రవీ దంత ర్విశ్వాని భేషజా | అగ్నిశ్చ విశ్వ శమ్భువ
మాపశ్చ విశ్వభేషజీః | చంద్రగ్రహాధిదేవతాయా అద్యో నమః |
- ⇒ ఓం గౌరీ మిమాయ సలిలాని తక్షత్యేకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ | అష్టాపదీ
నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమస్నీ | చంద్రగ్రహ
ప్రత్యధిదేవతాయై గౌర్వై నమః |
- ⇒ ఓం అగ్నిర్మూర్ధా దివః కకుత్స్థతిః పృథివ్యా అయమ్ | అపాఽ రేతాఽసి
జిన్వతి || అఙ్గారక గ్రహాయ నమః |
- ⇒ ఓం స్యోనా పృథివి భవా నృక్షరా నివేశనీ | యచ్ఛా న శ్వర్మ సప్రథాః |
అఙ్గారక గ్రహాధిదేవతాయై పృథివ్యై నమః |
- ⇒ ఓం క్షేత్రస్య పతినా వయఽ హితేనేవ జయామసి | గామశ్వం పోషయిత్వా
సనో మృడాతీదృశే | అఙ్గారక ప్రత్యధిదేవతాయై క్షేత్రపాలకాయ నమః |

- ⇒ ఓం ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే ప్రతిజాగృహ్యేన మిష్టాపూర్తే సఃసృజేథా మయశ్చా |
పునః కృణ్వంత్యా పితరః యువాన మన్వాతాః సీ త్వయి తన్తు మేతమ్ |
బుధగ్రహాయ నమః |
- ⇒ ఓం ఇదః విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేథా నిదధే పదమ్ | సమూఢ మస్య పాఃసురే |
బుధగ్రహాధి దేవతాయై మహావిష్ణవే నమః |
- ⇒ ఓం సహస్రశీర్షా పురుష స్సహస్రాక్ష స్సహస్రపాత్ | సభూమిః విశ్వతో
వృత్వాఽత్యతిష్ఠ ధృశాఙ్గలమ్ | బుధగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాయై నారాయణ నమః |
- ⇒ ఓం బృహస్పతే అతి యదర్యో అర్హద్యుమ ద్విభాతి క్రతుమ జ్ఞనేషు |
యద్దీదయ చ్చవసర్తప్రజాత తదస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్ ||
బృహస్పతిగ్రహాయ నమః |
- ⇒ ఓం బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్వీసీమత స్సురుచో వేన ఆవః |
సబుద్ధియా ఉపమా అస్య విష్టా సంతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ||
బృహస్పతి గ్రహాధిదేవతాయై బ్రహ్మణే నమః |
- ⇒ ఓం ఇన్ద్రో వో విశ్వతస్సరి హవామహే జనేభ్యః | అస్మాక మస్తు కేవలః |
బృహస్పతి గ్రహ ప్రత్యధిదేవతాయా ఇన్ద్రాయ నమః |

- ⇒ ఓం శుక్రస్తే అన్య ద్యజతస్తే అన్య ద్విషురూపే అహనీ ద్యౌరివాసి | విశ్వా హి
మాయా అవసి స్వధావో భద్రాతే పూషన్నిహ రాతి రస్తు || శుక్ర గ్రహాయ
నమః |
- ⇒ ఓం ఇన్ద్రాణీ మాసు నారిషు సుపత్నీ మహ మశ్రవమ్ | నహ్యస్యా అపర
ఇన్ద్రాన జరసా మరతే పతిః || శుక్రగ్రహాధిదేవతాయా ఇన్ద్రాణ్యై నమః |
- ⇒ ఓం ఇన్ద్ర మరుత్వ ఇహ పాహి సోమః యథా శార్వాతే అపిబ స్సుతస్య | తవ
ప్రణీతీ తవ శూర శర్మన్నా వివాసన్తి కవయ స్సుయజ్ఞాః || శుక్రగ్రహ
ప్రత్యధిదేవతాయా ఇన్ద్రాయ మరుత్వతే నమః |
- ⇒ ఓం శమగ్ని రగ్నిభి స్కర చ్చన్న స్తపతు సూర్యః | శవాతో వాత్సరపా
అపస్తిధః || శనైశ్చర గ్రహాయ నమః |
- ⇒ ఓం యమాయ సోమః సునుత యమాయ జహుతా హవిః | యమః హ
యజ్ఞో గచ్ఛత్యగ్నిదూతో అరబ్ధుతః || శనైశ్చర గ్రహాధిదేవతాయై యమాయ
నమః |
- ⇒ ఓం ప్రజాపతే నత్వ దేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరి తా బభూవ |
యత్కామాస్తే జహుమ స్తన్నో అస్తు వయశ్ స్యామ పతయో రయీణామ్ |
శనైశ్చర గ్రహ ప్రత్యధిదేవతాయై ప్రజాపతయే నమః |

⇒ ఓం కయాన శ్చిత్త ఆభువ దూతీ సదావృధ స్సఖా॥ కయా శచిష్ఠయా
వృతా॥ రాహుగ్రహాయ నమః॥

⇒ ఓం ఆయజ్ఞోః పృశ్ని రక్రమీ దసన న్మాతరం పునః॥ పితరశ్చ
ప్రయ2స్త్వః॥ రాహుగ్రహాధిదేవతాయై గవే నమః॥

⇒ ఓం నమో అస్తు సర్వేభ్యో యే కే చ పృథివీ మను॥ యే అంతరిక్షే యే దివి
తేభ్య స్సర్వేభ్యో నమః॥ రాహుగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాయై సర్వేభ్యో నమః॥

⇒ ఓం కేతు బృహస్ప న్నకేతవే పేశో మర్యా అపేశసే॥ సముషద్భి రజాయథాః॥
కేతుగణాయ నమః॥

⇒ ఓం స చిత్ర చిత్ర శ్చైతయన్త మస్మి చిత్రక్షత్ర చిత్రతమః వయోధామ్॥ చన్త్రం
రయిం పురువీరం బృహన్తం చన్త్ర చన్త్రాభి ర్గణతే యువస్వ॥ కేతుగణాధి
దేవతాయై చిత్రగుప్తాయ నమః॥

⇒ ఓం బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనా మృషి ర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్॥
శ్వేనో గృధ్రాణాః స్వధితి ర్వనానాః సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభస్న॥
కేతుగణ ప్రత్యధిదేవతాయై బ్రహ్మణే నమః॥

⇒ ఓం త్ర్యమ్బకః యజామహే సుగన్ధిం పుష్టివర్ధనమ్॥ ఉర్వారుక మివ బన్ధనా
న్మృత్యో ర్ముక్షీయ మామృతాత్॥ మృత్యుజ్ఞాయాయ నమః॥

- ⇒ ఓం జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహతి వేదః| సనః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సిన్ధు ధ్విరితాత్మగ్నిః| దుర్గాయై నమః|
- ⇒ ఓం గణానాన్త్వా గణపతిః హవామహే కవి జ్కవీనా ముపమశ్రవస్తమమ్| జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత ఆన శ్శుణ్య న్నూతిభి స్సీద సాదనమ్|| మహా గణాధిపతయే నమః|
- ⇒ ఓం క్షేత్రస్య పతినా వయః హితేనేవ జయామసి| గామశ్వం పోషయిత్వా సనో మృడాతీదృశే| క్షేత్రపాలకాయ నమః|
- ⇒ ఓం స్వస్తిదా విశస్పతి ర్వృత్రహ విమృధో వశీ| వృషేన్ద్రః పురపతు న స్వస్తిదా అభయజ్కరః|| అభయజ్కరాయ నమః|

దిక్పాలక మంత్రాః -

- ⇒ ఓం ఇన్ద్రో వో విశ్వతస్సరి హవామహే జనేభ్యః| అస్మాక మస్తు కేవలః|| ఇంద్రాయ దిక్పాలకాయ నమః|
- ⇒ ఓం అగ్నిన్దూతః వృణీమహే హోతారః విశ్వవేదసమ్| అస్య యజ్ఞస్య సుక్తతుమ్|| అగ్నయే దిక్పాలకాయ నమః|
- ⇒ ఓం యమాయ సోమః సునుత యమాయ జహుతా హవిః| యమః హయజ్ఞో గచ్ఛ త్యగ్నిదూతో అరజ్కృతః|| యమాయ దిక్పాలకాయ నమః|

- ⇒ ఓం మోషుణః పరాపరా నిర్ఋతి ర్దుర్వణా వధీతః | పదీష్ట తృష్టయా సహ ||
నిర్ఋతయే దిక్పాలకాయ నమః |
- ⇒ ఓం ఇమం మే వరుణ శ్రుధీ హవ మద్యా చ మృడయ | త్వా మవస్య రా
చకే | వరుణాయ దిక్పాలకాయ నమః |
- ⇒ ఓం తవ వాయ వృతస్సతే త్వష్ట ర్జామాత రద్భుత | అవాం స్యా
వృణీమహే || వాయవే దిక్పాలకాయ నమః |
- ⇒ ఓం సోమో ధేనుః సోమో అర్వంత మాశుః సోమో వీర జ్యర్మణ్యం దదాతు |
సాదన్యం విదధ్యః సభేయం పితు శ్రవణః యో దదాశ దస్మై || సోమాయ
(కుబేరాయ) దిక్పాలకాయ నమః |
- ⇒ ఓం తమీశాన జ్ఞాగత స్తస్థుష స్సతి స్థియజ్ఞోన్వ మవసే హూమహే వయమ్ |
పూషా నో యథా వేదసా మసద్వధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ స్స్వస్తయే ||
ఈశానాయ దిక్పాలకాయ నమః |
- ⇒ ఓం ఊర్ధ్వ ఊషుణ ఊతయే తిష్ఠా దేవో న సవితా | ఊర్ధ్వో వాజస్య సనితా
యదజ్ఞాభి ర్వాషుద్భి ర్విహ్వయామహే || ఊర్ధ్వపురుషాయ నమః |
- ⇒ ఓం స్యోనాపృథివి భవా నృక్షరా నివేశనీ | యచ్ఛా న శృక్మ సప్రథాః | పృథివ్యై
నమః |

⇒ ఓం వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీ హ్యస్మాన్వాస్త్వవేళో అనమీవో భవా నః| యత్త్వేమహీ
ప్రతి తన్నో జుషస్వ శన్న ఏధి ద్విపదే శశ్చతుష్పదే|| వాస్తుపురుషాయ
నమః|

⇒ ఓం బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనా మృషి ర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్|
శ్యేనో గృధ్రాణాః స్వధితి ర్వనానాః సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభస్న్|| బ్రహ్మణే
నమః|

⇒ ఓం ప్రణోదేవీ సరస్వతీ వాజేభి ర్వాజినీవతీ| ధీనా మవిత్యవతు||
సరస్వత్యై నమః|

⇒ ఓం ఇదః విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్| సమూఢ మస్య పాఃసురే||
శ్రీ మహావిష్ణవే నమః|

⇒ ఓం సక్తమివ తితఉనా పునన్తో యత్ర ధీరా మనసా వాచ మక్రత| అత్రా
సఖాయ స్సఖ్యాని జానతే భద్రైషాః లక్ష్మీ ర్నిహితాధి వాచి|| మహాలక్ష్మ్యై
నమః|

⇒ ఓం కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీధుష్టమాయ తవ్యసే| వోచేమ శస్తమః హృదే||
రుద్రాయ నమః|

⇒ ఓం గౌరీ మిమాయ సలిలాని తక్షత్యేకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ| అష్టాపదీ
నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమస్న్| గౌర్యై నమః|

⇒ ఓం సుపర్ణోఽసి గరుత్మాన్ నివృత్తే శిరో గాయత్ర ఇచ్ఛా సోమ ఆత్మా సామ
తే తనూ ర్వామదేవ్యం బృహద్రథంతరే పక్షౌ యజ్ఞాయజ్ఞీయం పుచ్ఛం ఛందాః
స్యజ్గాని ధిష్ణియా శ్శుభా యజూఃషి నామ |

⇒ సుపర్ణోఽసి గరుత్మాన్ దివ భగ్న సువహ పత || గరుత్మతే నమః |

⇒ ఓం ధన్వనా గా ధన్వనాఽఽజి జ్ఞాయేమ ధన్వనా తీవ్రా స్సమదో జయేమ |
ధను శ్శత్రో రపకామ జ్ఞుణోతి ధన్వనా సర్వాః ప్రదిశో జయేమ ||
ధన్వంతరయే నమః |

⇒ ఓం సంస్పృష్టం ధన ముభయం సమాకృత మస్మభ్యం దత్తాః వరుణశ్చ
మన్యః | భియ స్థధానా హృదయేషు శత్రవః పరాజితాసో అప ని
లయంతామ్ || మన్యవే నమః |

⇒ ఓం యదయాతం వహతుః సూర్యాయా స్త్రిచక్రేణ సౌసద మిచ్ఛమానా |
స్తామి దేవా వశ్వినౌ నాథితో జోహవీమి తౌ నో ముఞ్చత మాగసః || అశ్విభ్యా
న్నమః |

⇒ ఓం దూర మస్మ చ్ఛత్రవో యన్తు భీతాః | తదిన్ద్రాగ్నీ కృణుతా న్తద్విశాఖే |
తన్నో దేవా అనుమదన్తు యజ్ఞమ్ | పశ్చాత్పురస్తా దభయన్నో అన్తు |

⇒ నక్షత్రాణా మధిపత్నీ విశాఖే శ్రీష్ఠావిద్రాగ్నీ భువనస్య గోపా విషూచ శ్చత్రా
నపబాధమానా అపక్షుధ న్నుదతా మరాతిమ్ || ఇంద్రాగ్నిభ్యా న్నమః |

26. నక్షత్ర సూక్తమ్

✽ కృత్తికా నక్షత్ర మంత్రః -

⇒ అగ్నిర్నః పాతు కృత్తికాః నక్షత్ర స్థేవ మిన్ద్రియమ్ | ఇదమాసా విచక్షణమ్ |
హవి రాస జ్ఞాహోతన | యస్య భాన్తి రశ్మయో యస్య కేతవః | యస్యేమా
విశ్వా భువనాని సర్వా | స కృత్తికాభి రభి సఃవసానః | అగ్ని ర్నో దేవ
స్సువితే దధాతు |

✽ రోహిణీ నక్షత్ర మంత్రః

⇒ ప్రజాపతే రోహిణీ వేతు పత్నీ | విశ్వరూపా బృహతీ చిత్రభానుః || 1 || సా నో
యజ్ఞస్య సువితే దధాతు | యథా జీవేమ శరద స్సవీరాః | రోహిణీ
దేవ్యుదగా త్పురస్తాత్ | విశ్వా రూపాణి ప్రతిమోదమానా | ప్రజాపతిః హవిషా
వర్ధయన్తి | ప్రియా దేవానా ముపయాతు యజ్ఞమ్ |

✽ మృగశీర్ష నక్షత్ర మంత్రః

⇒ సోమో రాజా మృగశీర్షేణ ఆగస్త్వి | శివ న్నక్షత్రం ప్రియమస్య ధామ |
ఆప్యాయమానో బహుధా జనేషు | రేతః ప్రజాః యజమానే దధాతు || 2 ||

|౮| యత్తే నక్షత్రం మృగశీర్షమస్తి | ప్రియః రాజ స్త్రియతమం
ప్రియాణామ్ | తస్మై తే సోమ హవిషా విధేమ | శన్న ఏధి ద్విపదే
శశ్చతుష్పదే |

✽ ఆర్థా నక్షత్ర మన్తః |౮|

ఆర్థయా రుద్రః ప్రథమాన ఏతి | శ్రేష్ఠో దేవానాం పతి రఘ్నియానామ్ | నక్షత్ర
మస్య హవిషా విధేమ | మా నః ప్రజాః రీరిష న్మౌత వీరాన్ | |౮| హేతీ
రుద్రస్య పరి ణో వృణక్తు | ఆర్థా నక్షత్ర జ్ఞాపతాః హవిర్భుః | ౩||
ప్రముఞ్చమానౌ దురితాని విశ్వా | అపాఘశః సన్నుదతా మరాతిమ్ |

✽ పునర్వసు నక్షత్ర మన్తః

పునర్నో దేవ్యదితి స్స్పృణోతు | పునర్వసూ నః పునరేతాః యజ్ఞమ్ |
పునర్నో దేవా అభియన్తు సర్వే | పునః పునర్వో హవిషా యజామః | |౮|
ఏవా న దేవ్యదితి రనర్వా | విశ్వస్య భర్తీ జగతః ప్రతిష్ఠా | పునర్వసూ హవిషా
వర్ధయన్తి | ప్రియ స్థేవానా మప్యేతు పాథః | 4||

✽ తిష్య (పుష్య) నక్షత్ర మన్తః

బృహస్పతిః ప్రథమ జ్ఞాయమానః | తిష్య న్నక్షత్ర మభిసంబభూవ | శ్రేష్ఠో
దేవానాం పుతనాసు జిష్ఠుః | దిశోఽను సర్వా అభయన్నో అస్తు | |౮| తిష్యః

పురస్తా దుత మధ్యతో నః| బృహస్పతిర్నః పరిపాతు పశ్చాత్| బాధేతా
 స్వేషో అభయ జ్ఞుణతామ్| సువీర్యస్య పతయస్యామ|

✽ ఆశ్రేషా నక్షత్ర మస్త్రః

ఇదః సర్వేభ్యో హవిరస్తు జుష్టమ్| ఆశ్రేషా యేషా మను యన్తి చేతః| 5||
 యే అంతరిక్షం పృథివీం క్షియన్తి| తే న స్సర్పాసో హవ మా గమిష్ఠాః|౮|
 యే రోచనే సూర్యస్యాపి సర్పాః| యే దివ స్థేవీ మనుసశ్చరన్తి| యేషా
 మాశ్రేషా అనుయన్తి కామమ్| తేభ్య స్సర్వేభ్యో మధుమజ్జహోమి|

✽ మఘా నక్షత్ర మస్త్రః

ఉపహూతాః పితరో యే మఘాసు| మనోజవస స్సుకృత స్సుకృత్యాః| తే నో
 నక్షత్రే హవ మాగమిష్ఠాః| స్వధాభి ర్యజ్ఞం ప్రయత జ్ఞాషన్తామ్| 6|౮| యే
 అగ్నిదగ్ధా యేనగ్నిదగ్ధాః| యేముః లోకం పితరఃక్షియన్తి| యాఃశ్చ
 విద్యు యాః ఉచన ప్రవిద్యు| మఘాసు యజ్ఞః సుకృత జ్ఞాషన్తామ్||

✽ పూర్వఫల్గునీ నక్షత్ర మస్త్రః

గవాం పతిః ఫల్గునీనా మసి త్వమ్| తదర్యమన్ వరుణ మిత్ర చారు| తన్వా
 వయః సనితారః సనీనామ్| జీవా జీవన్త ముప సవిశేమ|౮| యేనేమా

విశ్వా భువనాని సజ్జితా | యస్య దేవా అనుసయన్తి చేతః | 7 || అర్యమా
రాజాఽజర స్తువిష్మాన్ | ఫల్గునీనా మృషభో రోరవీతి |

✽ ఉత్తరఫల్గునీ నక్షత్ర మస్త్రః

శ్రేష్ఠో దేవానాం భగవో భగాసి | తత్త్వా విదుః ఫల్గునీ స్తస్య విత్తాత్ |
అస్మభ్యజ్జక్షత్ర మజరః సువీర్యమ్ | గోమ దక్ష్వవ దుప సన్నుదేహ ||౮||
భగో హ దాతా భగ ఇత్ప్రదాతా | భగో దేవీః ఫల్గునీ రావివేశ | భగస్వీత్రం
ప్రసవ భగ్గమేమ | యత్ర దేవై స్సధమాదం మదేమ | 8 ||

✽ హస్త నక్షత్ర మస్త్రః

⇒ ఆయాతు దేవ స్సవితోప యాతు | హిరణ్యయేన సువృతా రథేన | వహన్
హస్తః సుభగః విద్మనాపసమ్ | ప్రయచ్ఛంతం పపురిం పుణ్య మచ్ఛ ||౯||
హస్తః ప్రయచ్ఛ త్వమృతః వసీయః | దక్షిణేన ప్రతిగృభ్ణీమ ఏనత్ | దాతార
మద్య సవితా విదేయ | యో నో హస్తాయ ప్రసువాతి యజ్ఞమ్ |

✽ చిత్రా నక్షత్ర మస్త్రః

⇒ త్వష్టా నక్షత్ర మభ్యేతి చిత్రామ్ | సుభఃససః యువతిః రోచమానామ్ | 9 ||
నివేశయ న్నమృతా న్మర్త్యాశ్చ | రూపాణి పిశ న్భువనాని విశ్వా | 10 ||

తన్న స్వప్తా తదు చిత్రా విచప్తామ్ | తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తు మహ్యమ్ |
తన్నః ప్రజాః వీరవతీః సనోతు | గోభిర్నో అశ్వై స్సమనక్తు యజ్ఞమ్ |

✽ నిష్ట్యా (స్వాతీ) నక్షత్ర మస్త్రః

⇒ వాయు ర్నక్షత్ర మభ్యేతి నిష్ట్యామ్ | తిగ్మశృఙ్గో వృషభో రోరువాణః | సమీరయ
న్భువనా మాతరిశ్వా | అపద్వేషాః సి నుదతా మరాతీః | 10 || ౮ | తన్నో
వాయు స్తదు నిష్ట్యా శృణోతు | తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తు మహ్యమ్ | తన్నో
దేవాసో అనుజానన్తు కామమ్ | యథా తరేమ దురితాని విశ్వా |

✽ విశాఖా నక్షత్ర మస్త్రః

⇒ దూర మస్మ చ్చత్రవో యన్తు భీతాః | తద్విస్త్రాగ్నీ కృణుతా న్తద్విశాఖే | తన్నో
దేవా అనుమదన్తు యజ్ఞమ్ | పశ్చాత్పురస్తా దభయన్నో అస్తు || ౮ ||
నక్షత్రాణా మధిపత్నీ విశాఖే శ్రేష్ఠావిస్త్రాగ్నీ భువనస్య గోపా | 11 || విషూచ
శ్చత్రా నపబాధమానౌ | అపక్షుధ న్నుదతా మరాతిమ్ ||

✽ పౌర్ణమాసీ మస్త్రః

⇒ పూర్ణా పశ్చాదుత పూర్ణా పురస్తాత్ | ఉన్మధ్యతః పౌర్ణమాసీ జిగాయ | తస్యా
న్దేవా అధిసవనస్త్రః | ఉత్తమే నాక ఇహ మాదయన్తామ్ | ౮ | పృథ్వీ సువర్చా

యు॒వతి॑ స్స॒జోషాః॑ | పౌ॒ర్ణమా॑ స్యు॒దగా॑ చ్ఛో॒భమా॑నా | ఆ॒ప్యాయ॑యన్తి
దు॒రితా॑ని వి॒శ్వా | ఉ॒రు ధ్వుహాః॑ య॒జమా॑నాయ య॒జ్ఞమ్ | 12 ||

✽ అనూరాధ నక్షత్ర మంత్రః

⇒ ఋ॒ధ్యాస్మ॑ హ॒వ్యై ర్నమ॑సోపసద్య | మి॒త్రస్తే॑వం మి॒త్రధే॑యన్నో అస్తు |
అనూ॑రాధాన్ హ॒విషా॑ వర్ధయన్తః | శత॑ జ్ఞో॒వేమ॑ శరద॑ స్స॒వీరాః॑ | ౮ | చి॒త్ర
న్న॒క్షత్ర॑ ముదగా॑ త్పురస్తాత్ | అనూ॑రాధాస ఇతి॑ యద్వదన్తి | తన్మి॒త్ర ఏతి॑
ప॒థిభి॑ ర్దే॒వయా॑నైః | హి॒రణ్య॑యై ర్వి॒తతై॑ రన్తరిక్షే ||

✽ జ్యేష్ఠా నక్షత్ర మంత్రః

⇒ ఇ॒న్ద్రో జ్యే॑ష్ఠా మను॑ నక్షత్ర॑ మేతి | యస్మి॑న్స్వత్రః వృ॒త్రతూ॑ర్యే తతా॑ర | 13 ||
తస్మి॑న్ వయ॑ మమృత॑ ధ్వుహానాః | క్షు॒ధ న్తరే॑మ దురితి॑ ధ్వురి॒ష్టిమ్ | ౯ |
పు॒రన్ధరా॑య వృ॒షభా॑య ధృ॒ష్ణవే॑ | అపా॑ధాయ సహ॑మానాయ మీ॒ధుషే॑ |
ఇన్ద్రా॑య జ్యేష్ఠా మధు॑మ ధ్వుహానా | ఉ॒రుఙ్మణో॑తు య॒జమా॑నాయ లో॒కమ్ |

✽ మూల నక్షత్ర మంత్రః

⇒ మూ॒లం ప్ర॒జాః వీర॑వతీః విదే॑య | పరా॑చ్యేతు నిర్ఋ॑తిః పరా॑చా | గో॒భి
ర్న॒క్షత్రం॑ పశు॑భి స్సమ॑క్తమ్ | అహ॑ ర్భూ॒యా ద్య॑జమానాయ మహ్య॑మ్ |

14|౮| అహర్నో అద్య సువితే దధాతు| మూల న్నక్షత్రమితి యద్యదన్తి|
పరాచీ వాచా నిర్ఋతి న్నుదామి| శివం ప్రజాయై శివమస్తు మహ్యమ్||

✽ పూర్వాషాఢా నక్షత్ర మస్త్రః

⇒ యా దివ్యా ఆపః పయసా సంబభూవుః| యా అంతరిక్ష ఉత పార్థివీర్యాః|
యాసా మషాఢా అనుయన్తి కామమ్| తా న ఆప శ్శక్త్యోనా భవన్తు|౮|
యాశ్చ కూప్యా యాశ్చ నాద్యా స్సముద్రియాః| యాశ్చ వైశన్తీ రుత
ప్రాసచీర్యాః| 15|| యాసా మషాఢా మధు భక్షయన్తి| తా న ఆప శ్శక్త్యోనా భవన్తు||

✽ ఉత్తరాషాఢా నక్షత్ర మస్త్రః

⇒ తన్నో విశ్వ ఉపశృణ్వన్తు దేవాః| తదషాఢా అభిసయన్తు యజ్ఞమ్|
తన్నక్షత్రం ప్రథతాం పశుభ్యః| కృషి ర్వృష్టి ర్యజమానాయ కల్పతామ్|౮|
శుభ్రాః కన్యా యువతయ స్సుప్తేశసః| కర్మకృత స్సుకృతో వీర్యావతీః| విశ్వా
న్దేవాన్ హవిషా వర్ధయన్తీః| అషాఢాః కామ ముపయాన్తు యజ్ఞమ్| 16||

✽ అభిజి న్నక్షత్ర మస్త్రః

⇒ యస్మి న్ప్రహ్లాభ్యజయ ధ్వర్ష మేతత్| అముఞ్చ లోక మిదమూచ
సర్వమ్| తన్నో నక్షత్ర మభిజి ద్విజిత్య| శ్రియ న్నధా త్వహ్వాణీయమానమ్|

|౮| ఉభౌ లోకౌ బ్రహ్మణా సజ్జతేమా | తన్నో నక్షత్ర మభిజి ద్విచష్టామ్ |
తస్మిన్ వయం పృతనా స్సజ్జయేమ | తన్నో దేవానో అనుజానన్తు కామమ్ |

✽ శ్రోణా (శ్రవణ) నక్షత్ర మన్తః

⇒ శృణ్వన్తి శ్రోణా మమృతస్య గోపామ్ | పుణ్యా మస్యా ఉపశృణోమి వాచమ్ |
17|| మహీ న్దేవీః విష్ణుపత్నీ మజుర్యామ్ | ప్రతీచీ మేనాః హవిషా
యజామః||౮| త్రేధా విష్ణు రురుగాయో విచక్రమే | మహీ న్ద్రివం పృథివీ
మన్తరిక్షమ్ | తచ్ఛ్రోతైతి శ్రవ ఇచ్ఛమానా | పుణ్యః శ్లోకః యజమానాయ
కృణ్యతీ |

✽ శ్రవిష్ఠా (ధనిష) నక్షత్ర మన్తః

⇒ అష్టా దేవా వసవ స్సోమ్యాసః | చతస్రో దేవీ రజరా శ్రవిష్ఠాః | తే యజ్ఞం పాన్తు
రజసః పరస్తాత్ | సవధర్మరీణ మమృతః స్వస్తి | 18 |౮| యజ్ఞన్నః పాన్తు
వసవః పురస్తాత్ | దక్షిణతోఽభియన్తు శ్రవిష్ఠాః | పుణ్య న్నక్షత్ర మభి
సవిశామ | మా నో అరాతి రఘశఃసాగన్న్ |

✽ శతభిష జ్ఞక్షత్ర మన్తః

⇒ క్షత్రస్య రాజా వరుణోఽధిరాజః | నక్షత్రాణాః శతభిష గ్వసిష్ఠః | తౌ దేవేభ్యః
కృణుతో దీర్ఘ మాయుః | శతః సహస్రా భేషజాని ధత్తః | |౮| యజ్ఞన్నో రాజా

వరుణ ఉపయాతు | తన్నో విశ్వే అభిసయన్తు దేవాః | 19 || తన్నో నక్షత్రైః
శతభిష గ్భుషాణమ్ | దీర్ఘమాయుః ప్రతిర ద్భేషజాని |

✽ ఉత్తర ప్రోష్ఠపద (పూర్వాభాద్ర) నక్షత్ర మంత్రః

⇒ అజ ఏకపా దుదగా త్సురస్తాత్ | విశ్వా భూతాని ప్రతిమోదమానః | తస్య
దేవాః ప్రసవః యన్తి సర్వే | ప్రోష్ఠపదానో అమృతస్య గోపాః | ౧ | విభ్రాజమాన
స్సమిధాన ఉగ్రః | ఆన్తరిక్ష మరుహ దగ వ్యామ్ | తః సూర్య న్దేవ మజ
మేకపాదమ్ | ప్రోష్ఠపదానో అనుయన్తి సర్వే | 20 ||

✽ ఉత్తరప్రోష్ఠపద (ఉత్తరాభాద్ర) నక్షత్ర మంత్రః

⇒ అహి ర్బుధ్నియః ప్రథమాన ఏతి | శ్రేష్ఠో దేవానా ముత మానుషాణామ్ | తం
బ్రాహ్మణా స్సోమపా స్సోమ్యాసః | ప్రోష్ఠపదానో అభిరక్షన్తి సర్వే | ౧ |
చత్వార ఏక మభి కర్మ దేవాః | ప్రోష్ఠపదాన ఇతి యాస్ వదన్తి | తే
బుధ్నియం పరిషద్యౌ స్తువన్తః | అహిః రక్షన్తి నమసోపసద్యః ||

✽ రేవతీ నక్షత్ర మంత్రః

⇒ పూషా రేవత్యన్వేతి పన్థామ్ | పుష్టిపతీ పశుపా వాజబస్త్వా | 21 || ఇమాని
హవ్యా ప్రయతా జషాణా | సుగై ర్నో యానై రుపయాతాః యజ్ఞమ్ | ౧ | క్షుద్రా

న్యశూ॑ న్రక్ష॑తు రే॒వతీ॑ నః॒ | గా॒వో నో॑ అ॒శ్వాః అ॒న్వేతు॑ పూ॒షా | అ॒న్నః॑ రక్ష॑న్తౌ
బ॒హు॒ధా వి॒రూప॑మ్ | వా॒జః స॒నుతాః॑ య॒జమా॑నాయ య॒జ్ఞమ్ |

✽ అశ్వయు జ్ఞక్షత్ర (అశ్వినీ నక్షత్ర) మంత్రః

⇒ తద॑శ్వినా॑ వ॒శ్వయు॑జోపయాతామ్ | శు॒భ॒గ్గమి॑ష్ఠౌ సు॒యమే॑భి ర॒శ్వైః |
స్వ॒న్నక్ష॑త్రః హ॒విషా॑ య॒జన్తా॑ | మ॒ధ్వా సం॑ప్యక్తో య॒జషా॑ స॒మక్తో | 22 | U |
యా దే॒వానాం॑ భి॒షజౌ॑ హ॒వ్యవా॑హా | వి॒శ్వస్య॑ దూ॒తా వ॒మృత॑స్య గో॒పా | తా
నక్ష॑త్ర జ్ఞా॒జుషా॑ణోపయాతామ్ | న॒మోఽశ్వ॑భ్యా జ్ఞా॒ణుమోఽశ్వ॑భ్యయుగ్భ్యామ్ |

✽ అప భరణీ (భరణీ) నక్షత్ర మంత్రః

⇒ అప॑పాప్మానం భరణీ ర్భర॑న్తు | తద్య॑మో రా॒జా భ॑గవాన్ వి॒చష్టా॑మ్ | లో॒కస్య॑
రా॒జా మ॑హతో మ॒హాన్ హి॑ | సు॒గన్త॑ః ప॒న్థా మ॑భయజ్ఞు॒ణోతు॑ | U |
యస్మి॑ న్నక్ష॑త్రే యమ ఏ॒తి రా॒జా | యస్మి॑ న్నే॒న మ॑భ్యషి॒శ్చన్త దే॒వాః |
తద॑స్య చి॒త్రః హ॒విషా॑ య॒జామ॑ | అప॑పాప్మానం భరణీ ర్భర॑న్తు ||

✽ అమావాస్య మంత్రః

(ని॒వే॒శనీ॑* య॒త్రే దే॒వా అ॑దధుః* |)

⇒ నివేశనీ సజ్జమనీ వసూనాః విశ్వా రూపాణి వసూ న్యవేశయన్తి।
 సహస్రబోషః సుభగా రరాణా సా న ఆగస్ వర్చసా సవిదానా |౮| యతే
 దేవా అదధు ర్భాగధేయ మమావాస్యే సవసన్తో మహిత్యా సా నో యజ్ఞం
 పిప్యహి విశ్వవారే రయిన్తో ధేహి సుభగే సువీరమ్॥

27. వాగ్దేవతా మంత్రాః (విద్యాభివృద్ధ్యర్థం)

(దేవీ వాచ మజనయన్తః* యద్వాగ్వదన్తీ*।

- ⇒ దేవీ వాచ మజనయన్త దేవాః। తాః విశ్వరూపాః పశవో వదన్తి సా నో
 మస్త్రేష మూర్జ స్తుహనా ధేను ర్వాగస్మా నుప సుష్టుతైతు।
- ⇒ యద్వాగ్వదన్త్యవిచేతనాని రాష్ట్రీ దేవానాన్నిషసాద మస్త్రా చతస్ర ఊర్జ
 స్తుదుహీ పయాసి క్వస్విదస్యాః పరమ జ్ఞాగామ॥
- ⇒ అనన్తా మన్తా దధి నిర్మితాం మహీమ్ యస్యా స్తేవా అదధు ర్భోజనాని।
 ఏకాక్షరా ద్విపదాః షట్పదాశ్చ వాచ స్తేవా ఉప జీవన్తి విశ్వే।
- ⇒ వాచ స్తేవా ఉప జీవన్తి విశ్వే వాచ జగన్ధర్వాః పశవో మనుష్యా వాచీమా
 విశ్వా భువనా న్యర్పితా॥ సా నో హవ జ్ఞాషతా మిన్ద్రపత్నీ।
- ⇒ వాగక్షరం ప్రథమజా ఋతస్య వేదానాం మాతామృతస్య నాభిః సా నో
 జషాణోప యజ్ఞ మాగాత్ అవన్తి దేవీ సుహవా మే అస్తు।

- ⇒ యామృషయో మస్త్రక్యతో మనీషిణః | అన్వైచ్ఛ స్థేవా స్తపసా శ్రమేణ | తా
స్థేవీ వాచః హవిషా యజామహే | సా నో దధాతు సుకృతస్య లోకే |
- ⇒ చత్వారి వాక్పరిమితా పదాని | తాని విదు ర్బ్రాహ్మణా యే మనీషిణః | గుహా
త్రీణి నిహితా నేఙ్గయన్తి | తురీయః వాచో మనుష్యా వదన్తి |

28. సరస్వతీ మంత్రాః (విద్యాభివృద్ధ్యర్థం)

- ⇒ ప్రణోదేవీ సరస్వతీ వాజేభి ర్వాజినీవతీ | ధీనా మవిత్త్యవతు ||
- ⇒ ఆ నో దివో బృహతః పర్వతాదా సరస్వతీ యజతా గన్తు యజ్ఞమ్ | హవ స్థేవీ
జుజుషాణా ఘృతాచీ శగ్మాన్నోవాచ ముశతీ శృణోతు ||
- ⇒ ఇమా జుహ్వనా యుష్మ దానమోభిః | ప్రతిస్తోమః సరస్వతి జుషస్య | తవ
శర్మ స్త్రియతమే దధానాః | ఉపస్థేయామ శరణన్న వృక్షమ్ |
- ⇒ యస్తే స్తన శృశయో యో మయోభూః | యేన విశ్వా పుష్యసి వార్యాణి | యో
రత్నధా వసువిద్య స్సుదత్రః | సరస్వతి తమిహ ధాతవేకః ||
- ⇒ సరస్వత్యభి నోనేషివస్యః | మా పస్సరీః పయసామా నఆధక్ | జుషస్వన
స్సఖ్యా వేశ్యా చ | మా త్వత్ క్షేత్రాణ్యరణాని గన్మ ||

⇒ ఇయః శుష్మేభి ర్భిసఖా ఇవా రుజత్ | సాను గిరీణా న్తవిషేభి రూర్మిభిః |
పారావదఘ్నీ మవసే సువృక్తిభిః | సరస్వతీ మా వివాసేమ ధీతిభిః ||

⇒ ప్ర ణో యచ్చ త్వర్యమా ప్రభగః ప్ర బృహస్పతిః | ప్రదేవాః ప్రోత సూనృతా
ప్రవార్గేవీ దదాతు నః ||

⇒ ఉత నః ప్రియా ప్రియాసు | సప్త స్వసా సుజష్టా | సరస్వతీ స్తోమ్యాభూత్ ||

⇒ పావకా న స్సరస్వతీ | వాజేభి ర్వాజినీవతీ | యజ్ఞః వష్టు ధియా వసుః ||

⇒ చోదయిత్రీ సూనృతానా శ్చోతన్తీ సుమతీనామ్ | యజ్ఞ స్థధే సరస్వతీ |

⇒ పావీరవీ కన్యా చిత్రాయు సురస్వతీ వీరపత్నీ ధియన్ధాత్ | గ్నాభి రచ్చిద్రః
శరణః సజోషా దురాధర్ష జ్ఞాణతే శర్మ యఃసత్ ||

పౌర్ణమాసాది కాలరూప సరస్వతీ మన్తాః ||

⇒ పూర్ణా పశ్చాదుత పూర్ణా పురస్తా దున్మధ్యతః పౌర్ణమాసీ జిగాయ | తస్యా
స్తేవా అధి సవసన్త ఉత్తమే నాక ఇహ మాదయన్తామ్ ||

⇒ పృథ్వీ సువర్చా యువతి స్సజోషాః | పౌర్ణమాస్యదగా చ్ఛోభమానా |
ఆప్యాయయన్తీ దురితాని విశ్వా | ఉరు స్థహః యజమానాయ యజ్ఞమ్ ||

⇒ రాకా మహాః సుహవాః సుష్టుతీ హువే శృణోతు న స్సుభగా బోధతు
త్మనా | సీవ్యత్వప స్సూచ్యార్చిద్యమానయా దదాతు వీరః శతదాయ
ముక్త్యమ్ ||

⇒ యాస్తే రాకే సుమతయ స్సుపేశసో యాభి ర్దదాసి దాశుషే వసూని | తాభి
ర్నో అద్య సుమనా ఉపాయగహి సహస్రప్రోషః సుభగే రరాణా ||

⇒ సినీవాలి పృథుష్టుకే యా దేవానా మసి స్వసా | జషస్య హవ్య మాహుతం
ప్రజా న్దేవి దిదిడ్డి నః |

⇒ యా సుపాణి స్వస్త్వర్గరి స్సుషూమా బహుసూవరీ | తస్యై విశ్వత్సయై హవి
స్సినీవాల్త్యై జహోతన ||

⇒ కుహూ మహాః సుభగాః విద్మనాపస మస్మిన్ యజ్ఞే సుహవా జ్ఞోహవీమి |
సా నో దదాతు శ్రవణం పితౄణా న్తస్యాస్తే దేవి హవిషా విధేమ ||

⇒ కుహూ ర్దేవానా మమృతస్య పత్నీ హవ్యా నో అస్య హవిష శ్చికేతు |
సన్దాశుషే కిరతు భూరి వామః రాయస్సోష ఇచ్చికితుషే దధాతు ||

సాత్రామణీ యజ్ఞే దేవతాంతరేణ సహ స్తూయమానాయాః సరస్వత్యామన్తాః -

- ⇒ దే॒వం బ॒ర్హి స్స॒రస్వ॑తీ॒ | సు॒దే॒వ మి॒న్ద్రే అ॒శ్వినా॑ | తే॒జో న చక్షు॑ రక్ష్యో॒ |
బ॒ర్హిపా॑ దధు రిన్ద్రీయమ్ | వసు॒వనే॑ వసు॒ధేయ॑స్య వి॒యన్తు॑ యజ॒ ||
- ⇒ దే॒వీ స్తి॒స్ర స్తి॒స్రో దే॒వీః | స॒రస్వ॑త్యశ్వి॒నా భా॒రతీ॑డా॒ | శూ॒షన్న మధ్యే॑ నాభ్యామ్ |
ఇన్ద్రా॒య దధు॑ రిన్ద్రీయమ్ | వసు॒వనే॑ వసు॒ధేయ॑స్య వి॒యన్తు॑ యజ॒ ||
- ⇒ సమి॒ద్ధో అ॒గ్నిర॑శ్వి॒నా | తప్తో॑ ఘ॒ర్మో వి॒రాట్స్థు॑తః | దు॒హే ధే॒ను స్స॒రస్వ॑తీ॒ |
సోమః॑ శుక్ర మిహేన్ద్రీయమ్ ||
- ⇒ తనూ॑పా భిష॒జా సు॒తే | అ॒శ్వినో॑భా స॒రస్వ॑తీ॒ | మధ్వా॑ రజాఃసీన్ద్రీయమ్ |
ఇన్ద్రా॒య ప॑థిభి ర్వహాన్ ||
- ⇒ ఇన్ద్రా॒యేన్దుః॑ స॒రస్వ॑తీ॒ | నరా॑శఃసేన నగ్న॒హుః | అధా॑తా మ॒శ్వినా మధు॑ |
భేష॑జం భిష॒జాసు॒తే ||
- ⇒ ఆ॒జుహ్వా॑నా స॒రస్వ॑తీ॒ | ఇన్ద్రా॒యేన్ద్రీయా॑ణి వీ॒ర్యమ్ | ఇడా॑భి ర॒శ్వినా వి॑షమ్ |
స॒మూర్జ్ఞః స॒రయి॑ స్తధుః ||
- ⇒ అ॒శ్వినా న॑ముచే స్సు॒తమ్ | సోమః॑ శుక్రం ప॒రిస్రు॑తా॒ | స॒రస్వ॑తీ త
మా॒భరత్ | బ॒ర్హిషే॑న్ద్రా॒య పా॑తవే ||
- ⇒ క॒వచ్యో న వ్య॑చస్వ॒తీః | అ॒శ్వినా॑ న్న దు॒రో ది॑శః | ఇన్ద్రో న రోద॑సీ దు॒ఘే |
దు॒హే కా॑మాన్ధ్ర॒రస్వ॑తీ ||

- ⇒ ఉపాసా నక్త మశ్వినా | దివేన్త్రః సాయ మిన్ద్రియైః | సజ్జానానే సుపేశసా |
సమజ్జాతే సరస్వత్యా ||
- ⇒ పాతన్నో అశ్వినా దివా | పాహి నక్తః సరస్వతి | దైవ్యా హోతారా భిషజా | పాత
మిన్ద్రియైః సచా సుతే ||
- ⇒ తిస్ర స్త్రీధా సరస్వతీ | అశ్వినా భారతీడా | తీవ్రం పరిస్రుతా సోమమ్ | ఇన్ద్రాయ
సుషవు ర్మదమ్ ||
- ⇒ అశ్వినా భేషజం మధు | భేషజ న్నస్సరస్వతీ | ఇన్ద్రే త్వష్టా యశ శ్చ్రీయమ్ |
రూపః రూప మధుస్సుతే ||
- ⇒ ఋతుధేన్ద్రో వనస్పతిః | శశమానః పరిస్రుతా | కీలాల మశ్వభ్యాం మధు |
దుహీ ధేను స్సరస్వతీ ||
- ⇒ గోభిర్న సోమ మశ్వినా | మాసరేణ పరిష్కృతా | సమధాతాః సరస్వత్యా |
స్వాహేన్ద్రే సుతం మధు ||
- ⇒ అశ్వినా హవి రిన్ద్రియమ్ | నముచే ర్ధియా సరస్వతీ | ఆ శుక్త మాసురా
ద్వసు | మఘ మిన్ద్రాయ జభిరే ||
- ⇒ యమశ్వినా సరస్వతీ | హవిషేన్ద్ర మవర్ధయన్ | స బిభేద వలం మఘమ్ |
నముచా వా సురే సచా ||

- ⇒ తమి॒న్త్రం॑ ప॒శవ॑ స్స॒చా॑ | అ॒శ్వినో॑భా స॒రస్వ॑తీ | దధా॑నా అ॒భ్యనూ॑షత | హ॒విషా॑
య॒జ్ఞ మి॒న్ద్రియ॑మ్ ||
- ⇒ య ఇ॒న్ద్ర ఇ॒న్ద్రియ॑ స్తధుః॑ | స॒వితా॑ వరు॒ణో భగః॑ | స సు॒త్రామా॑ హ॒విష్మ॑తిః |
య॒జమా॑నాయ సశృ॒త ||
- ⇒ స॒వితా॑ వరు॒ణోఽదధ॑త్ | య॒జమా॑నాయ దా॒శుషే॑ | ఆ॒దత్త॑ న॒ముచే॑ ర్వ॒సు |
సు॒త్రామా॑ బ॒ల మి॒న్ద్రియ॑మ్ ||
- ⇒ వరు॑ణః - క్ష॒త్ర మి॒న్ద్రియ॑మ్ | భగే॑న స॒వితా॑ శ్రియ॑మ్ | సు॒త్రామా॑ యశ॒సా
బ॒లమ్ | దధా॑నా య॒జ్ఞ మా॑శత ||
- ⇒ అ॒శ్వినా॑ గో॒భి రి॒న్ద్రియ॑మ్ | అశ్వే॑భి ర్వీ॒ర్యం॑ బ॒లమ్ | హ॒విషే॑న్త్ర॒ సర॑స్వతీ |
య॒జమా॑న మ॒వర్ధ॑యన్ ||
- ⇒ తా నా॑స॒త్యా సు॑పే॒శసా॑ | హి॒రణ్య॑వర్తనీ॒ నరా॑ | స॒రస్వ॑తీ హ॒విష్మ॑తీ | ఇ॒న్ద్ర
క॒ర్మసు॑ నో॒వత॑ ||
- ⇒ తా భి॑ష॒జా సు॑క॒ర్మణా॑ | సా సు॒దుఘా॑ స॒రస్వ॑తీ | స వృ॑త్రహా॒ శత॑క్రతుః |
ఇ॒న్ద్రాయ॑ దధు రి॒న్ద్రియ॑మ్ ||

- ⇒ జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహతి వేదః | స నః పర్షదతి
దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సిన్ధు స్తురితాత్యగ్నిః |
- ⇒ తా మగ్నివర్ణా నృపసా జ్వలన్తే, వైరోచనీ జ్యృష్మఫలేషు జష్టామ్ | దుర్గా స్తేవీః
శరణ మహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః |
- ⇒ అగ్నే త్వం పారయా నవ్యో అస్మా న్స్వస్తిభి రతి దుర్గాణి విశ్వా | పూశ్చ
ప్రథ్వీ బహులా న ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శఃయోః |
- ⇒ విశ్వాని నో దుర్గహ జాతవేద సిన్ధు న్న నావా దురితాతిపర్షి | అగ్నే అత్రివ
న్మనసా గృణానోస్మాకం బోధ్యవితా తనునామ్ |
- ⇒ పృతనాజితః సహమాన ముగ్ర మగ్నిః హువేమ పరమా ధృఢస్థాత్ | స నః
పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా క్షామ ధ్వేవో అతి దురితాత్యగ్నిః |
- ⇒ ప్రత్నోషి కమీడ్యో అధ్వరేషు సనాచ్చ హోతా నవ్యశ్చ సథి | స్వాశ్చాగ్నే
తనువం పిప్రయస్వాస్మభ్యశ్చ సౌభగ మాయజస్వ |
- ⇒ గోభి ర్బుష్ట మయుజో నిపిక్త నైవేన్ద్ర విష్ణో రను సశ్చరేమ | నాకస్య పృష్ట మభి
సఃవసానో వైష్ణవీః లోక ఇహ మాదయన్తామ్ ||
- ⇒ కాత్యాయనాయ విద్మహే కన్యకుమారి ధీమహి | తన్నో దుర్గిః ప్రచోదయాత్ ||

ఆర్చిక భాగః

ఋచో అక్షరే పరమే వ్యోమన్
యస్మిన్దేవా అధివిశ్వే నిషేదుః|

30. గణపతి సూక్తమ్

(ఋగ్వేద సంహితా, అష్టకం 6, అధ్యాయం 5, వర్గం 37) || ఆ తూ న ఇన్ద్రేతి

నవర్చస్య సూక్తస్య, కుసీదీ కాణ్వ ఋషిః, ఇన్ద్రో దేవతా, గాయత్రీ ఛందః||

⇒ ఆతూన ఇన్ద్ర క్షమన్త ఇన్ద్రేత్ర జ్ఞాభం సఙ్ఖభాయ | మహాహస్తి దక్షిణేన ||

⇒ విద్మా హి త్వా తువికూర్మి న్తువిదేష్ణ న్తువీమఘమ్ | తువిమాత్ర మవోభిః ||

⇒ నహి త్వా శూర దేవా న మర్తాసో దిత్సంతమ్ | భీమ న్న గాః వారయన్తే ||

⇒ ఏతో నిన్ద్రం స్తవా మేశానః వస్వ స్స్వరాజమ్ | న రాధసా మర్థిష న్నుః ||

⇒ ప్ర స్తోష దుప గాసిష చ్ఛ్రవత్సామ గీయమానమ్ | అభి రాధసా జగురత్ ||

⇒ ఆ నో భర దక్షిణేనాభి సవ్యేన ప్ర మృశ | ఇన్ద్ర మా నో వసో ర్నిర్భాక్ ||

⇒ ఉప క్రమస్వా భర ధృషతా ధృష్టో జనానామ్ | అదా శూష్టరస్య వేదః ||

⇒ ఇన్ద్ర య ఉ ను తే అస్తి వాజో విప్రేభి స్సనిత్వః | అస్మాభి స్సు తం సనుహి ||

⇒ సద్యోజవ స్తే వాజా అస్మభ్యః విశ్వశ్చన్ద్రాః | వశైశ్చ మక్షా జరన్తే ||

(ఋ సం 2 - 6 - 29 - 1)

⇒ గణానా న్త్వా గణపతిం హవామహే కవి జ్కవీనా ముపమశ్రవస్తమమ్ |
జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్సత ఆనశ్శుణ్వన్నూతిభి స్సీద సాదనమ్ ||

(ఋ సం 8 - 6 - 13 - 4)

⇒ ని షు సీద గణపతే గణేశు త్వా మాహు ర్విప్రతమ జ్కవీనామ్ | న ఋతే
త్వత్త్రియతే కిఞ్చనాఽరే మహా మర్కం మఘవ నిప్రతమర్చ ||

⇒ అభిఖ్యా నో మఘవ న్నాధమానా న్సఖే బోధి వసుపతే సఖీనామ్ |
రణజ్క్రాధి రణకృ త్సత్యశుష్మాభక్తే చిదాభజా రాయే అస్మాన్ ||

31. శ్రీ సూక్తమ్

(ఋగ్వేద పరిశిష్టమ్) - హిరణ్యవర్ణామితి పశ్చాదశర్చస్య సూక్తస్య, ఆనన్ద కర్దమ శ్రీద చిక్లీతాః, శ్రీ పుత్రా ఋషయః, శ్రీర్దేవతా, అనుష్టుప్పచ్ఛందః, చతుర్థీ బృహతీ, పశ్చాదుషష్ఠయోః త్రిష్టుప్పచ్ఛందః, అన్యాయా ఆస్తారపజ్యైః॥

⇒ హిరణ్యవర్ణాం హరిణీం సువర్ణ రజతస్రజామ్ | చన్ద్రాం హిరణ్మయాః లక్ష్మీ జ్ఞాతవేదో మ ఆవహా॥ ¹

⇒ ²తాం మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీమ్ | యస్యాం హిరణ్య విన్దేయ జ్ఞామశ్వం పురుషా నహమ్॥

⇒ ¹అశ్వపూర్వాం రథమధ్యాం హస్తినాద ప్రమోదినీమ్ | శ్రియ న్దేవీ ముపహ్వయే శ్రీర్మా దేవీ జుషతామ్॥

⇒ యాజుష రూఢిః- ¹ హిరణ్యవర్ణాం హరిణీం సువర్ణ రజతస్రజామ్ | చన్ద్రాం హిరణ్మయాః లక్ష్మీ జ్ఞాతవేదో మమాకైవహా॥

⇒ ² తాం మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీమ్ | యస్యాం హిరణ్య విన్దేయ జ్ఞామశ్వం పురుషానహమ్॥

- ⇒ ²కా॒నో॒స్మితాం॑ హి॒రణ్య॑ప్రా॒కారా॑ మా॒ర్తా జ్వాల॑న్తి న్ను॒ప్తా న్నర్ప॑యన్తిమ్ | పద్మే॒ స్థితాం॑ పద్మ॒వర్ణా॑ న్నా మి॒హోప॑హ్వయే శ్రియమ్ ||
- ⇒ ³చ॒న్ద్రాం ప్ర॑భాసాః, యశ॒సా జ్వాల॑న్తిం శ్రియః, లోకే॑ దే॒వజు॑ష్ఠా ముదా॒రామ్ | తాం పద్మి॑నీమ్ శరణ॒మహం॑ ప్రపద్యే॒లక్ష్మీర్మే॑ నశ్యతా॒ న్నాః, వృ॑ణే ||
- ⇒ ⁴ఆది॑త్యవర్ణే తప॒సోఽధి॑ జాతో వన॒స్పతి॑ స్తవ వృ॒క్షోఽథ॑ బి॒ల్వః | తస్య॑ ఫలా॒ని తప॑సా నుదన్తు మా॒యాన్తరా॑యాశ్చ బా॒హ్యో అల॑క్ష్మీః ||
- ⇒ ¹ఉ॒పైతు॑ మా॒న్దేవ॑సఖః కీర్తి॑శ్చ మణి॑నా సహ | ప్రా॒దుర్భా॒తోఽస్మి॑ రా॒ష్ట్రేఽస్మి॑ స్మి॒ర్తి మృ॑ద్ధి న్నదాతు మే ||

- ⇒ ¹ అశ్వ॑పూర్వాం రథమ॒ధ్యాం హ॑స్తి॒నాద॑ ప్రబోధి॒నీమ్ | శ్రియ॑న్దే॒వీ ముప॑హ్వయే శ్రీ॒ర్మా దే॒వీ జుష॑తామ్ ||
- ⇒ ²కా॒నో॒స్మితాం॑ హి॒రణ్య॑ప్రా॒కారా॑ మా॒ర్తా జ్వాల॑న్తి న్ను॒ప్తా న్నర్ప॑యన్తిమ్ | పద్మే॒ స్థితాం॑ పద్మ॒వర్ణా॑ న్నా మి॒హోప॑హ్వయే శ్రియమ్ ||
- ⇒ ³చ॒న్ద్రాం ప్ర॑భాసాః, యశ॒సా జ్వాల॑న్తిం శ్రియః, లోకే॑ దే॒వజు॑ష్ఠా ముదా॒రామ్ | తాం పద్మి॑నీమ్ శరణ॒మహం॑ ప్రపద్యే॒లక్ష్మీర్మే॑ నశ్యతా॒ న్నాః, వృ॑ణే ||
- ⇒ ⁴ ఆది॑త్యవర్ణే తప॒సోఽధి॑ జాతో వన॒స్పతి॑ స్తవ వృ॒క్షోఽథ॑ బి॒ల్వః | తస్య॑ ఫలా॒ని తప॑సా నుదన్తు మా॒యాన్తరా॑యాశ్చ బా॒హ్యో అల॑క్ష్మీః ||

⇒ ²క్షుత్పిపాసామలాఙ్ఘ్యేష్టా మలక్ష్మీ న్నాశయామ్యహమ్ | అభూతి
మసమ్మద్ధిశ్చ సర్వాన్నిర్ణుద మే గృహాత్ ||

⇒ ³గన్ధద్వారా న్దురాధర్షాన్నిత్యపుష్టా జ్ఞరీషిణీమ్ | ఈశ్వరీం సర్వభూతానా
న్తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ||

⇒ ⁴మనసః కామ మాకూతిః వాచ స్సత్య మశీమహి | పశూనాం రూప
మన్నస్య మయి శ్రీశ్చయతాః యశః ||

⇒ ¹కర్దమేన ప్రజాభూతా మయి సమ్భవ కర్దమ | శ్రియః వాసయ మే కులే
మాతరం పద్మమాలినీమ్ ||

⇒ ¹ఉపైతు మాన్దేవసఖః కీర్తిశ్చ మణినా సహ | ప్రాదుర్భూతోఽస్మి రాష్ట్రేఽస్మి న్నీర్తిమృద్ధి
న్దదాతు మే ||

⇒ ²క్షుత్పిపాసామలాఙ్ఘ్యేష్టా మలక్ష్మీ ర్నాశయామ్యహమ్ | అభూతి మసమ్మద్ధిశ్చ సర్వా
న్నిర్ణుద మే గృహాత్ ||

⇒ ³గన్ధద్వారా న్దురాధర్షాన్నిత్యపుష్టా జ్ఞరీషిణీమ్ | ఈశ్వరీం సర్వభూతానా
న్తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ||

⇒ ⁴మనసః కామమాకూతిః వాచస్సత్య మశీమహి | పశూనాం రూప మన్నస్య మయి
శ్రీశ్చయతాః యశః ||

⇒ ²ఆప స్పృజన్తు స్నిగ్ధాని చిక్లీత వస మే గృహే | ని చ దేవీం మాతరం శ్రియః
వాసయ మే కులే ||

⇒ ³ఆర్తాం పుష్కరిణీం పుష్టిం సువర్ణాం హేమమాలినీమ్ | సూర్యాం హిరణ్మయాః
లక్ష్మీ జ్ఞాతవేదో మ ఆవహ ||

⇒ ⁴ఆర్తాం యః కరిణీః యష్టిం పిఙ్గలాం పద్మమాలినీమ్ | చంద్రాం హిరణ్మయాః
లక్ష్మీ జ్ఞాతవేదో మ ఆవహ ||

⇒ ¹తాం మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీమ్ | యస్యాం హిరణ్యం
ప్రభూత భ్గవో దాన్యోఽశ్వా నిన్వన్దేయం పురుషా నహమ్ ||

⇒ ¹ కర్ణమేన ప్రజాభూతా మయి సమ్భవ కర్ణమ | శ్రియః వాసయ మే కులే మాతరం
పద్మమాలినీమ్ ||

⇒ ² ఆపస్పృజన్తు స్నిగ్ధాని చిక్లీత వస మే గృహే | నిచ దేవీం మాతరం శ్రియః వాసయ మే
కులే ||

⇒ ³ ఆర్తాం పుష్కరిణీం పుష్టిం సువర్ణాం హేమమాలినీమ్ | సూర్యాం హిరణ్మయాః లక్ష్మీ
జ్ఞాతవేదో మ ఆవహ ||

⇒ ⁴ ఆర్తాం యః కరిణీః యష్టిం పిఙ్గలాం పద్మమాలినీమ్ | చంద్రాం హిరణ్మయాః లక్ష్మీ
జ్ఞాతవేదో మ ఆవహ ||

⇒ ²యశ్శుచిః ప్రయతో భూత్వా జహుయాదాజ్య మన్వహమ్ | సూక్తం
పశ్చాదశర్చశ్చ శ్రీకామ స్సతత జ్ఞపేత్ ||

⇒ ³పద్మాననే పద్మఊరూ పద్మాక్షీ పద్మసమ్భవే | తన్నే భజసి పద్మాక్షీ యేన
సౌఖ్యః లభామ్యహమ్ ||

⇒ ⁴అశ్వదాయ గోదాయా ధనదాయ మహాధనే | ధనమ్మే జపతా న్దేవి
సర్వకామాంశ్చ దేహి మే ||

⇒ ¹తాం మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీమ్ | యస్యాం హిరణ్యం ప్రభూత భ్లావో
దాన్యోఽశ్వాన్ విన్దేయం పురుషానహమ్ ||

⇒ ²యశ్శుచిః ప్రయతో భూత్వా జహుయాదాజ్య మన్వహమ్ | శ్రియః పశ్చాదశర్చశ్చ
శ్రీకామ స్సతతజ్ఞపేత్ ||

⇒ ఆనన్దః కర్దమశ్చైవ చిక్లీత ఇతి విశ్రుతాః | ఋషయస్తే త్రయః పుత్రా స్త్వయం శ్రీరేవ
దేవతా ||

⇒ ³పద్మాననే పద్మఊరు పద్మాక్షీ పద్మసమ్భవే | త్వం మాం భజస్వ పద్మాక్షీ యేన సౌఖ్యః
లభామ్యహమ్ ||

⇒ ⁴అశ్వదాయ చ గోదాయ ధనదాయ మహాధనే | ధనమ్మే జపతాన్దేవి సర్వకార్థ
సిద్ధయే ||

⇒ 'పద్మాననే పద్మ విపద్మపత్రే పద్మప్రియే పద్మదళాక్షయతాక్షి | విశ్వప్రియే
విశ్వ మనోఽనుకూలే త్వత్పాదపద్మం మయి సన్నిధత్స్వ ||

⇒ పుత్రపాత్ర ధనన్ధాన్యం హస్త్యశ్వాజావి గో రథమ్ | ప్రజానాం భవసి మాతా ఆయుష్మంతం
కరోతు మామ్ ||

⇒ చన్ద్రాభాః లక్ష్మీ మీశానాం సూర్యాభాం శ్రియమీశ్వరీమ్ | చన్ద్ర సూర్యాగ్ని సర్వాక్షభాం
శ్రీమహాలక్ష్మీ ముపాక్షస్మహే ||

⇒ ధన మగ్ని ర్ధనః వాయు ర్ధనం సూర్యో ధనః వసుః | ధన మిన్ద్రో బృహస్పతి ర్వరుణ స్థన
మక్సుతే ||

⇒ వైనతేయ సోమం పిబ సోమం పిబతు వృత్రహా | సోమ స్థనస్య సోమినో మహ్య స్థదాతు
సోమిని |

⇒ న క్రోధో న చ మాత్సర్య న్న లోభో నాశుభా మతిః | భవన్తి కృతపుణ్యానాం భక్తానాం
శ్రీసూక్త జ్ఞాపే త్సదా ||

వర్షన్తు తే విభావరి దివో అభ్రస్య విద్యుతః | రోహన్తు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మద్విషో జహి ||

' పద్మప్రియే పద్మిని పద్మహస్తీ పద్మాలయే పద్మదళాయతాక్షి | విశ్వప్రియే విష్ణు
మనోఽనుకూలే త్వత్పాదపద్మం మయి సన్నిధత్స్వ ||

యా సా పద్మాక్షసనస్థా విపులకటితటి పద్మపత్రాక్షయతాక్షి

గమ్భీరాక్షవర్తనాభి స్సనభరణ మితా శుభ్రవస్త్రోత్తరీయా |

⇒ పుత్రపౌత్ర ధనన్తాన్యం హస్త్యశ్వాది గవే రథమ్ | ప్రజానాం భవసి మాతా
ఆయుష్మంతం కరోతు మే ||

లక్ష్మీ ర్దివ్యై ర్గజేన్తై ర్మణిగణఖచితై స్సాన్సృపితా హేమకుమ్భైః

నిత్యం సా పద్మహస్తా మమ వసతి గృహే సర్వమాంజ్జల్యయుక్తా ||

లక్ష్మీం క్షీరసముద్రరాజ తనయాం శ్రీరజ్జధామేశ్వరీం

దాసీభూత సమస్తదేవవనితాః లోకైక దీపాంజ్కరామ్ |

శ్రీమన్మన్త కటాక్ష లబ్ధ విభవ ద్రుహ్మన్త గజ్ఞాధరాం

త్వాన్తైలోక్య కుటుమ్పినీం సరసిజాః వన్తే ముకున్త ప్రియామ్ ||

సిద్ధలక్ష్మీ ర్మౌళలక్ష్మీ ర్జ్వయలక్ష్మీ స్సరస్వతీ |

శ్రీర్లక్ష్మీ ర్వరలక్ష్మీశ్చ ప్రసన్నా మమ సర్వదా ||

వరాంజ్కశౌ పాశమభీతి ముద్రా జ్వరై ర్వహన్తీ జ్యమలాయసస్థామ్ |

బాలార్క కోటి ప్రతిభా నిన్త్రాం భజేహ మమ్బా శ్శృంగదేశ్వరీ వ్రామ్ ||

సర్వమంజళ మాంజ్జల్యే శివే సర్వార్థ సాధికే |

శరణ్యే త్యమ్బకే దేవి నారాయణి నమోఽస్తుతే ||

మహా దేవ్యై చ విద్యహే విష్ణుపత్న్యై చ ధీమహి | తన్నో లక్ష్మీః ప్రచోదయాత్ ||

(శ్రీసూక్తస్య యాజుష స్వరోచ్ఛారణం లోకే దృశ్యతే | కిన్తు తస్య మూలం మృగ్యమ్ |)

- ⇒ ధన మగ్ని ర్ధనః వాయు ర్ధనం సూర్యో ధనః వసుః | ధన మిన్ద్రో బృహస్పతి ర్వరుణో ధన మశ్వినా ||
- ⇒ వైనతేయ సోమం పిబ సోమం పిబతు వృత్రహ | సోమ స్థనస్య సోమినో మహ్య స్థదాతు సోమినః |
- ⇒ న క్రోధో న చ మాత్సర్య న్న లోభో నాశుభా మతిః | భవన్తి కృతపుణ్యానాం భక్త్యా శ్రీసూక్తజాపినామ్ ||
- ⇒ సరసిజ నిలయే సరోజహస్తే ధవళతరాంశుక గన్ధ మాల్య శోభే | భగవతి హరి వల్లభే మనోజ్ఞే త్రిభువన భూతికరి ప్రసీద మహ్యమ్ ||
- ⇒ విష్ణుపత్నీం క్షమాన్దేవీం మాధవీం మాధవప్రియామ్ | లక్ష్మీం ప్రియసఖీ న్దేవీ న్నమామ్యచ్యుత వల్లభామ్ ||
- ⇒ మహాలక్ష్మ్యే చ విద్మహే విష్ణుపత్న్యై చ ధీమహి | తన్నో లక్ష్మీః ప్రచోదయాత్ |
- ⇒ శ్రీర్వర్చస్వ
 మాయుష్య మారోగ్య మావిధా చ్ఛోభమానం మహీయతే | ధాన్య స్థనం పశుం బహుపుత్ర లాభం శతసవధ్ధర న్దీర్ఘమాయుః ||

32. సరస్వతీసూక్తమ్

(ఋ సం 4 - 8 - 30) ఇయమదదాదితి చతుర్దశర్చస్య సూక్తస్య, బార్హస్పత్యో భారద్వాజ ఋషిః, సరస్వతీ దేవతా, గాయత్రీ ఛందః, ప్రథమ ద్వితీయ తృతీయ త్రయోదశానాం జగతీ ఛందః, అన్త్యా స్త్రీష్టుప్.

- ⇒ ఇయ మదదా ద్రభస మృణచ్యుత నివోదాసః వద్ర్యశ్వాయ దాశుషే |
యా శశ్వంత మాచఖాదా వసం పణి న్తా తే దాత్రాణి తవిషా సరస్వతి ||
- ⇒ ఇయం శుష్మీభి ర్భిసఖా ఇవారుజ త్సాను గిరీణా న్తవిషేభి రూర్మిభిః |
పారావతఘ్నీ మవసే సువృక్తిభి స్సరస్వతీ మా వివాసేమ ధీతిభిః ||
- ⇒ సరస్వతి దేవనిదో ని బర్హయ ప్రజాః విశ్వస్య బృసయస్య మాయినః |
ఉత క్షితిభ్యోఽవసీ రవిన్దో విషమేభ్యో అస్రవో వాజినీవతి ||
- ⇒ ప్ర ణో దేవీ సరస్వతీ వాజేభి ర్వాజినీవతీ | ధీనా మవి త్ర్యవతు ||
- ⇒ యస్త్యా దేవి సరస్వ త్యుపబ్రూతే ధనే హితే | ఇన్త్ర న్న వృత్రతూర్యే ||
- ⇒ త్వ న్దేవి సరస్వ త్యవా వాజేషు వాజిని | రదా పూషేవ న స్సనిమ్ ||
- ⇒ ఉత స్యా న స్సరస్వతీ ఘోరా హిరణ్యవర్తనిః | వృత్రఘ్నీ వష్టి సుష్టుతిమ్ ||
- ⇒ యస్యా అనన్తో అహ్రుత స్త్వేష శ్చరీర్ణు రర్ణవః | అమ శ్చరతి రోరువత్ ||

- ⇒ సా నో విశ్వా అతి ద్విష స్వస్థా రన్యా ఋతావరీ | అతన్నహేవ సూర్యః ||
- ⇒ ఉత నః ప్రియా ప్రియాసు సప్తస్వసా సుజుష్టా | సరస్వతీ స్తోమ్యా భూత్ ||
- ⇒ ఆపపుషీ పార్థివా న్యురు రజో అన్తరిక్షమ్ | సరస్వతీ నిదస్సాతు ||
- ⇒ త్రిషధస్థా సప్తధాతుః పశ్చ జాతా వర్ధయన్తీ | వాజేవాజే హవ్యా భూత్ ||
- ⇒ ప్ర యా మహిమ్నా మహినాసు చేకితే ద్యుమ్నేభి రన్యా అపసా మపస్తమా |
రథశవ బృహతీ విభ్వనే కృతోపస్తుత్యా చికితుషా సరస్వతీ ||
- ⇒ సరస్వ త్యభి నో నేషివన్యో మాప స్ఫరీః పయసా మా న ఆ ధక్ |
జుషస్వ న స్సఖ్యా వేశ్యా చ మా త్వత్క్షేత్రాణ్యరణాని గన్మ ||

(ఋ సం 5 - 6 - 19) ప్ర క్షోదసేతి షళర్చస్య సూక్తస్య, మైత్రావరుణిపుత్రో వసిష్ఠ
ఋషిః, సరస్వతీ దేవతా, తృతీయా సరస్వాన్ దేవతా, త్రిష్టుప్చందః |

- ⇒ ప్ర క్షోదసా ధాయసా సస్త ఏషా సరస్వతీ ధరుణ మాయసీ పూః |
ప్రబాబధానా రథ్యేవ యాతి విశ్వా అపో మహినా సిన్ధు రన్యాః ||
- ⇒ ఏకా చేత త్సరస్వతీ నదీనాం శుచి ర్యతీ గిరిభ్య ఆ సముద్రాత్ |
రాయ శ్చేతన్తీ భువనస్య భూరే ర్ఘతం పయో దుదుహే నాహుషాయ ||
- ⇒ స వావృధే నర్యో యోషణాసు వృషా శిశు ర్వృషభో యజ్ఞియాసు |

స వాజినం మఘవద్ధ్యో దధాతి వి సాతయే తన్వం మామృజీత |

⇒ ఉత స్యా న స్సరస్వతీ జషాణోపశ్రవ త్సుభగా యజ్ఞే అస్మిన్న |

మితజ్ఞభి ర్మమస్యే రియానా రాయా యుజా చిదుత్తరా సఖిభ్యః ||

⇒ ఇమా జహ్వనా యుష్మదా నమోభిః ప్రతి స్తోమం సరస్వతి జషస్వ |

తవ శర్మ నిన్ద్రియతమే దధానా ఉప స్థియామ శరణన్న వృక్షమ్ ||

⇒ అయము తే సరస్వతి వసిష్ఠో ద్వారా వృతస్య సుభగే వ్యావః |

వర్ధ శుభ్రే స్తువతే రాసి వాజా న్యాయం పాత స్వస్తిభి స్సదా నః ||

(ఋ సం 5 - 6 - 20) బృహదు గాయష ఇతి షళర్చస్య సూక్తస్య, మైత్రావరుణిపుత్రో వసిష్ఠ ఋషిః, సరస్వతీ దేవతా, చతుర్థాది త్రయాణాం సరస్వాన్ దేవతా, ప్రథమా బృహతీ ద్వితీయా సతోబృహతీ తృతీయా ప్రస్తారపజ్ఞ్కః, చతుర్థాది త్రయాణాం గాయత్రీ ఛందః |

⇒ బృహదు గాయషే వచోసుర్యా నదీనామ్ | సరస్వతీ మిన్మహయా సువృక్తిభి
స్తోమై ర్వసిష్ఠ రోదసీ ||

⇒ ఉభే యత్రే మహినా శుభ్రే అన్ధసీ అధిక్షియన్తి పూరవః | సా నో బోధ్యవిత్రీ
మరుత్సఖా చోద రాధో మఘోనామ్ ||

⇒ భద్రమి ద్భద్రా కృణవ త్సరస్వ త్యకవారీ చేతతి వాజినీవతీ | గృణానా
జమదగ్నివ త్సువానా చ వసిష్ఠవతీ ||

⇒ జనీయన్తో న్వర్తవః పుత్రీయన్త స్సుదానవః | సరస్వన్తం హవామహే ||

⇒ యే తే సరస్వ ఊర్మయో మధుమన్తో ఘృతశ్చుతః | తేభిర్నో వితా భవ ||

⇒ పీపివాంసం సరస్వత స్సన్, యో విశ్వదర్శతః | భక్షీమహి ప్రజా మిషమ్ ||

(ఋ సం 2 - 8 - 8 - 1) అమ్బితమ ఇతి త్రయాణాం మన్తాణాం గృత్సమద
భార్గవ శౌనకా ఋషయః, సరస్వతీ దేవతా, ప్రథమ ద్వితీయయో రనుష్టుప్చంద్రి,
అన్త్యా బృహతీ.

⇒ అంబితమే నదీతమే దేవితమే సరస్వతి | అప్రకస్తాశవ స్మసి ప్రకస్తి మంబ
నస్కృధి ||

⇒ త్వే విశ్వా సరస్వతి శ్రితాయాంపి దేవ్యామ్ | శునహోత్రేషు మత్స్వ ప్రజా స్థేవి
దిదిడ్ధే నః ||

⇒ ఇమా బ్రహ్మ సరస్వతి జషస్వ వాజినీవతి | యాతే మన్మ గృత్సమదా
ఋతావరి ప్రియా దేవేషు జహ్వతి ||

(ఋ సం 1 - 1 - 6 - 4) పావకా న ఇతి త్రయాణాం మన్తాణాం మధుచ్ఛన్దా
వైశ్వామిత్ర ఋషిః, సరస్వతీ దేవతా, గాయత్రీ చంద్రి.

⇒ పావకా న స్సరస్వతీ వాజేభి ర్వాజినీవతీ | యజ్ఞః వష్టు ధియావసుః ||

⇒ చోదయిత్రీ సూన్యతానా శ్చోతన్తీ సుమతీనామ్ | యజ్ఞ స్థదే సరస్వతీ ||

⇒ మహో అర్హ స్సరస్వతీ ప్ర చేతయతి కేతునా | ధియో విశ్వా వి రాజతి ||

సరస్వతీ స్థేవయన్త ఇతి త్రయాణాం మన్తాణాం దేవశ్రవా యామాయన ఋషిః,
సరస్వతీ దేవతా, త్రిష్టుప్చంద్రః |

⇒ సరస్వతీ స్థేవయన్తో హవన్తే సరస్వతీ మధ్వరే తాయమానే | సరస్వతీం
సుకృతో అహ్వయన్త సరస్వతీ దాశుషే వార్యన్తాత్ ||

⇒ సరస్వతి యా సరథః యయాథ స్వధాభి ర్దేవి పితృభి ర్మదన్తీ | ఆసద్యాస్మి
న్పర్హిషి మాదయస్వానమీవా ఇష ఆ ధేహ్యాస్మి ||

⇒ సరస్వతీః యాం పితరో హవన్తే దక్షిణా యజ్ఞ మభినక్షమాణాః | సహస్రార్హ
మిహో అత్ర భాగం రాయ స్పృషః యజమానేషు ధేహి ||

ఆ నో దివ ఇత్యస్య మన్తస్య, భూమిపుత్రోత్తిర్ ఋషిః, సరస్వతీ దేవతా,
త్రిష్టుప్చంద్రః |

⇒ ఆ నో దివో బృహతః పర్వతాదా సరస్వతీ యజతా గన్తు యజ్ఞమ్ | హవ స్థేవీ
జుజుషాణా ఘృతాచీ శగ్మాన్నో వాచ ముశతీ శృణోతు ||

రాకామహమితి పఞ్చానాం మన్తాణాం, గృత్సమద భార్గవ శౌనకా ఋషయః,
సరస్వతీ దేవతా, ప్రథమ ద్వితీయయో ర్షగతీ, తృతీయాద్యా అనుష్టుప్చంద్రః |

⇒ రా॒కా మ॒హం సు॒హవాం సు॒ష్టుతీ హు॒వే శృ॒ణోతు న సు॒భగా బో॒ధతు
త్మ॒నా | సీ॒వ్య త్వ॒ప సూ॒చ్యార్చి॒ద్యమా॒నయా దదా॒తు వీ॒రం శర॒దాయ
ము॒క్త్యమ్ ||

⇒ యాస్తే॑ రా॒కే సు॒మతయ॑ సు॒పేశ॑సో యాభి॑ ర్దదా॒సి దాశు॑షే వసూ॒ని | తాభి॑ర్నో
అద్య॑ సు॒మనా॑ ఉ॒పాగ॑హి సహస్ర॑పోషం సుభగే॑ రరా॒ణా ||

⇒ సి॒నీవా॒లి పృ॒థుష్టు॑కే యా దే॒వానా॑ మసి॒ స్వసా॑ | జ॒షస్వ హ॒వ్యమా॑హు॒తం
ప్రజా॑ న్దేవి దిది॒డ్ధి నః॑ ||

⇒ యా సు॒బాహు॑ స్వ॒జ్గరి॑ సు॒షూమా॑ బహు॒సూవరీ॑ | తస్యై॑ వి॒శ్వత్స్యై॑ హ॒వి
స్సి॒నీవా॒త్వ జహో॑తన ||

⇒ యా గు॒ఞ్గర్యా॑ సి॒నీవా॒లీ యా రా॒కా యా సర॑స్వతీ | ఇంద్రా॑ణీ మ॒హ్యః ఊ॒తయే॑
వరు॑ణానీం స్వస్త॑యే ||

33. అథ పఞ్చరుద్రమ్ (శివప్రీత్యర్థం)

(ఋ సం 1 - 3 - 26)

కద్రుద్రాయేతి నవర్చస్య సూక్తస్య, కణ్వో ఘోర ఋషిః, రుద్రో దేవతా, తృతీయస్య మిత్రావరుణౌ చ దేవతే, సప్తాద్యః సోమో దేవతా, గాయత్రీ ఛందః, నవమ్యా అనుష్టుప్

⇒ కద్రు॒ద్రాయ॑ ప్ర॒చేత॑సే మీ॒శ్లాష్ట॑మాయ తవ్య॑సే | వోచే॑మ శ॒న్తమం॑ హృదే॑ ||

⇒ యథా నో అదితిః కర తృశ్వే నృభ్యో యథా గవే | యథా తోకాయ
రుద్రియమ్ ||

⇒ యథా నో మిత్రో వరుణో యథా రుద్ర శ్చి కేతతి | యథా విశ్వే సజోషసః ||

⇒ గాథపతిం మేధపతిం రుద్ర జ్వలాషభేషజమ్ | తచ్ఛయో స్సుమ్న
మీమహే ||

⇒ య శ్చక్రశవ సూర్యో హిరణ్యమివ రోచతే | శ్రేష్ఠో దేవానాః వసుః ||

⇒ శన్నః కర త్యర్వతే సుగం మేషాయ మేష్యే | నృభ్యో నారిభ్యో గవే ||

⇒ అస్మే సోమ శ్రియ మధి ని ధేహి శతస్య నృణామ్ | మహి శ్రవ
స్తువిన్యష్టమ్ ||

⇒ మా న స్సోమపరిబాధో మారాతయో జహురన్త | ఆ న ఇన్తో వాజే భజ ||

⇒ యాస్తే ప్రజా అమృతస్య పరస్మి ధ్వామ న్మృతస్య | మూర్ధా నాభా సోమ వేన
ఆభూషన్తీ స్సోమ వేదః ||

(ఋ సం 1 - 8 - 5) ఇమా రుద్రాయేత్యేకాదశర్చస్య సూక్తస్య, కుత్స ఆఙ్గిరస ఋషిః, రుద్రో దేవతా, జగతీ ఛన్దః, దశమైకాదశయో స్తిష్ఠుప్ |

⇒ ఇమా రుద్రాయ తవసే కపర్దినే క్షయద్వీరాయ ప్ర భరామహే మతీః | యథా
శమస ద్ద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టజ్ఞామే అస్మి న్ననాతురమ్ ||

- ⇒ మృళా నో రుద్రీత నో మయ స్కృధి క్షయద్వీరాయ నమసా విధేమ తే |
యచ్చ ఇచ్చ యోశ్చ మను రాయేజే పితా తదశ్యామ తవ రుద్ర ప్రణీతిషు ||
- ⇒ అశ్యామ తే సుమతి స్తేవయజ్యయా క్షయద్వీరస్య తవ రుద్ర మీధ్యః |
సుమ్నాయన్నిద్విశో అస్మాక మా చరారిష్టవీరా జహవామ తే హవిః ||
- ⇒ త్వేషః వయం రుద్రః యజ్ఞసాధః వజ్క జ్కవి మవసే ని హ్వయామహే | ఆరే
అస్మ ద్దైవ్యం హేళో అస్యతు సుమతి మిద్వయ మస్యా వృణీమహే ||
- ⇒ దివో వరాహ మరుష జ్కపర్దిన స్తేషం రూప న్నమసా ని హ్వయామహే |
హస్తే బిభ్ర ద్భేషజా వార్యాణి శర్మ వర్మ చ్చర్ది రస్మభ్యః యంసత్ ||
- ⇒ ఇదం పిత్రే మరుతా ముచ్యతే వచ స్సాన్వదో స్సాన్వదీయో రుద్రాయ వర్ధనమ్ |
రాస్వా చ నో అమృత మర్తభోజన స్త్మనే తోకాయ తనయాయ మృళ ||
- ⇒ మా నో మహాన్త ముత మా నో అర్భకం మా న ఉక్షన్తముత మా న ఉక్షితమ్ |
మా నో వధీః పితరం మోత మాతరం మా నః ప్రియా స్తన్వో రుద్ర రీరిషః ||
- ⇒ మా న స్తోకే తనయే మా న ఆయౌ మా నో గోషు మా నో అశ్వేషు రీరిషః |
వీరా న్మా నో రుద్ర భామితో వధీ ర్థవిష్మన్త స్సదమి త్త్వా హవామహే ||
- ⇒ ఉప తే స్తోమా నృశుపాశవాకరం రాస్వా పిత ర్మరుతాం సుమ్న మస్మే |
భద్రా హి తే సుమతి ర్మృళయత్త మాథా వయ మవ ఇత్తే వృణీమహే ||

⇒ ఆరే తే గోఘ్న ముత పూరుషఘ్న జ్జయద్వీర సుమ్న మస్మి తే అస్తు |
మృళా చ నో అధి చ బ్రూహి దేవాధా చ న శృగ్మ యచ్చ ద్విబధ్వాః ||

⇒ అవోచామ నమో అస్మా అవస్యవ శ్శుణోతు నో హవం రుద్రో మరుత్వాన్ |
తన్నో మిత్రో వరుణో మామహంతా మదితి సిన్ధుః పృథివీ ఉత ద్యౌః ||

(ఋ సుం 2 - 7 - 16) ఆ తే పితరితి పంచదశర్చస్య సూక్తస్య, గృత్సమద భార్గవ శౌనకా
ఋషయః, రుద్రో దేవతా, త్రిష్టుప్తందః ||

⇒ ఆ తే పిత ర్మరుతాం సుమ్న మేతు మాన సూర్యస్య సన్ధ్యశో యుయోధాః |
అభి నో వీరో అర్వతి క్షమేత ప్ర జాయేమహి రుద్ర ప్రజాభిః ||

⇒ త్వాదత్తేభీ రుద్ర కన్తమేభి శృతం హి మా అశీయ భేషజేభిః | వ్య(అ)స్మ ద్ద్యేషో
వితరః వ్యంహో వ్యమేవా శ్చాతయస్వా విషూచీః ||

⇒ శ్రేష్ఠో జాతస్య రుద్ర శ్రియాసి తవస్తమ స్తవసాః వజ్రబాహో | పర్షి ణః పార
మంహస స్వస్తి విశ్వా అభీతీ రపసో యుయోధి ||

⇒ మా త్వా రుద్ర చుక్రుధామా నమోభి ర్మా దుష్టుతీ వృషభ మా సహాతీ |
ఉన్నో వీరాః అర్వయ భేషజేభి ర్భిషక్తమ న్త్వా భిషజాం శృణోమి ||

⇒ హవీమభి ర్హవతే యో హవిర్భి రవ స్తోమేభీ రుద్ర స్థిషీయ | ఋదూదర
స్సుహవో మానో అస్మై బభ్రు స్సుశిప్రో రీరథ న్మనాయై ||

- ⇒ ఉన్మా మమన్త వృషభో మరుత్వా న్స్వక్షీయసా వయసా నాధమానమ్ |
ఘృణీవ చ్ఛాయా మరపా అశీయాః వివాసేయం రుద్రస్య సుమ్నమ్ ||
- ⇒ క్వ(అ)స్య తే రుద్ర మృళయాకు ర్హస్తో యో అస్తి భేషజో జలాషః | అపభర్తా
రపసో దైవ్య స్యాభీ ను మా వృషభ చక్షమీధాః ||
- ⇒ ప్ర బభ్రవే వృషభాయ శ్వితీచే మహో మహీం సుష్టుతి మీరయామి | నమస్య
కల్మలీకిన న్నమోభి గ్లణీమసి త్వేషం రుద్రస్య నామ ||
- ⇒ స్థిరేభి రజైః పురుయాప ఉగ్రో బభ్రు శ్చక్రేభిః పిపిశే హిరణ్యైః | ఈశానా దస్య
భువనస్య భూరే ర్న వా ఉ యోష ద్రుద్రా దసుర్యమ్ ||
- ⇒ అర్హ నిభర్తి సాయకాని ధన్వార్హ నిష్కృః యజతః విశ్వరూపమ్ | అర్హన్నిద
న్దయసే విశ్వ మభ్య న్న వా ఓజీయో రుద్ర త్వదస్తి ||
- ⇒ స్తుహి శ్రుత జ్ఞర్తసదః యువానం మృగ న్న భీమ ముపహత్ను ముగ్రమ్ |
మృళా జరిత్రే రుద్ర స్తవానోఽన్య స్తే అస్మన్ని వపన్తు సేనాః ||
- ⇒ కుమారశ్చి త్పితరః వన్తమానం ప్రతి నానామ రుద్రోపయన్తమ్ | భూరే
ర్దాతారం సత్పతి గ్లణీషే స్తుత స్త్వం భేషజా రాస్యస్మి ||
- ⇒ యా వో భేషజా మరుత శ్చుచీని యా శన్తమా వృషణో యా మయోభు |
యాని మను రవృణీతా పితా న స్తా శిశ్చా యోశ్చ రుద్రస్య వశ్మి ||

⇒ పరి ణో హేతీ రుద్రస్య వృజ్యాః పరి త్వేషస్య దుర్మతి ర్మహీ గాత్| అవ స్థిరా
మఘవద్యుః స్తనుష్య మీధ్య స్తోకాయ తనయాయ మృళ||

⇒ ఏవా బభ్రో వృషభ చేకితాన యథా దేవ న హృణీషే న హంసి| హవనశ్రున్నో
రుద్రేహ బోధి బృహ ద్వదేమ విదధే సువీరాః||

(ఋ సం 5 - 1 - 18) సోమారుద్రేతి చతుర్ముచస్య సూక్తస్య, బార్హస్పత్యో
భారద్వాజ ఋషిః, సోమారుద్రౌ దేవతే, త్రిష్టుప్చంద్రః||

⇒ సోమారుద్రా ధారయేథా మసుర్య(అం)ప్ర వా మిష్టయోర మశ్నువన్తు|
దమేదమే సప్త రత్నా దధానా శన్నో భూత న్ద్విపదే శ ఇచ్చతుష్పదే||

⇒ సోమారుద్రా వి వృహతః విషూచీ మమీవా యా నో గయ మావివేశ| ఆరే
బాధేథాన్నిర్ముతిం పరాచై రస్మి భద్రా సౌశ్రవసాని సన్తు||

⇒ సోమారుద్రా యువ మేతా న్యస్మి విశ్వా తనూషు భేషజాని ధత్తమ్| అవ
స్యతం ముఞ్చతః యన్నో అస్తి తనూషు బద్ధ జ్యూత మేనో అస్మత్||

⇒ తిగ్మాయుధౌ తిగ్మహేతీ సుశేవా సోమారుద్రా విహ సు మృళత న్నుః| ప్ర నో
ముఞ్చతః వరుణస్య పాశా ధోపాయతన్న సుమనస్యమానా||

(ఋ సం 5 - 4 - 13) ఇమా రుద్రాయేతి చతుర్ముచస్య సూక్తస్య, మైత్రావరుణి
ర్వసిష్ఠ ఋషిః, రుద్రౌ దేవతా, జగతీ చంద్రః, అన్త్యా త్రిష్టుప్||

⇒ ఇమా రుద్రాయ స్థిరధన్వనే గిరః-క్షిప్రేషవే దేవాయ స్వధావే | అపాళ్ళాయ
సహమానాయ వేధసే తిగ్మాయుధాయ భరతా శృణోతు నః ||

⇒ స హి క్షయేణ క్షమ్యస్య జన్మన స్సామ్రాజ్యేన దివ్యస్య చేతతి | అవన్నవన్తి
రుప నో దురశ్చరానమీవో రుద్ర జాసు నో భవ ||

⇒ యా తే దిద్యు దవస్సుష్టా దివస్సురి క్మయా చరతి పరి సా వృణక్తు నః |
సహస్రన్తే స్వపివాత భేషజా మా న స్తోకేషు తనయేషు రీరిషః ||

⇒ మా నో వధీ రుద్ర మా పరా దా మా తే భూమ ప్రసితౌ హీళితస్య | ఆ నో భజ
బర్హిషి జీవశంసే యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదా నః ||

(ఋ సం 4 - 8 - 6 - 5) భువనస్యత్యేకస్యా ఋచః, ఋజిశ్వా భారద్వాజ ఋషిః,
విశ్వేదేవా దేవతాః, త్రిష్టుప్చన్దః ||

⇒ భువనస్య పితర ఙ్గీర్భి రాభీ రుద్ర న్దివా వర్ణయా రుద్ర మక్తో | బృహన్త మృష్య
మజరం సుషుమ్న మృధ గ్భవేమ కవి నేషితాసః ||

(ఋ సం 3 - 8 - 16 - 3) తవ శ్రియ ఇత్యేకస్యా ఋచః, వసుశ్రుత ఆత్రేయ
ఋషిః, మరుద్రుద్రవిష్ణవో దేవతాః, త్రిష్టుప్చన్దః ||

⇒ తవ శ్రియే మరుతో మర్జయన్త రుద్ర యత్తే జనిమ చారు చిత్రమ్ | పద
యద్విష్ణో రుపమన్నిధాయితేన పాసి గుహ్య న్నామ గోనామ్ ||

(ఋ సం 4 - 2 - 19 - 1) తముష్టుహిత్యేకస్యా ఋచః, భౌమోత్రిర్ఋషిః, రుద్రో దేవతా, త్రిష్టుప్చంద్రః||

⇒ తము ష్టుహి య స్విష్టు సుధన్వా యో విశ్వస్య క్షయతి భేషజస్య|
యక్ష్యా మహే సౌమనసాయ రుద్రం న్నమోభి ర్దేవ మసుర స్తువస్య||

(ఋ సం 8 - 1 - 25 - 6)అయం మే హస్త ఇత్యేకస్యా ఋచః, బన్ధు శ్చృతబన్ధు ర్వప్రబన్ధు గౌపాయనా ఋషయః, రుద్రో దేవతా, అనుష్టుప్చంద్రః||

⇒ అయం మే హస్తో భగవా నయం మే భగవత్తరః| అయం మే
విశ్వభేషజ్యోయం శివాభి మర్చనః||

34. రాత్రిసూక్తమ్

(ఋ.సం. 8- 7- 14) రాత్రీత్యాద్యష్టర్చస్య సూక్తస్య, కుశిక స్సౌభరో రాత్రిర్వా భరద్వాజ ఋషిః, రాత్రి ర్దేవతా, గాయత్రీ చంద్రః|

⇒ ఓం రాత్రీ వ్యఖ్యదాయతీ పురుతా దేవ్యగ(అ) క్షభిః | విశ్వా అధి శ్రియోధిత||

⇒ ఓర్వప్రా అమర్త్యా నివతో దేవ్యగ(ఉ)ద్వతః| జ్యోతిషా బాధతే తమః ||

⇒ నిరు స్వసార మస్మతోషస స్థేవ్యాయతీ | అపేదు హాసతే తమః||

⇒ సా నో అద్య యస్యా వయన్ని తే యామ న్నవిక్మహి| వృక్షే న వసతిః
వయః||

⇒ ని గ్రామాసో అవిక్షత ని పద్వన్తో ని పక్షిణః| ని శ్వేనాస శ్చిదధినః ||

⇒ యావయా వృక్యగ(అ) వృకః యవయ స్తేన మూర్త్యే | అథా న స్సుతరా
భవ ||

⇒ ఉప మా పేపిశత్తమః కృష్ణః వ్యక్త మస్థిత | ఉష ఋణేవ యాతయ ||

⇒ ఉప తే గాఢవాకరః వృణీష్వ దుహిత ర్దీపః | రాత్రి స్తోమ న్న జిగ్యుషే ||
|| రాత్రి సూక్త పరిశిష్టమ్ ||

⇒ ఆ రాత్రి పార్థివం రజః పితరః ప్రాయు ధామభిః | దివ స్సదాంసీ బృహతీ వి
తిష్ఠస ఆ త్వేషః వర్తతే తమః ||

⇒ యే తే రాత్రి నృచక్షసో యుక్తాసో నవతి ర్నవ | అశీతి స్సవ్యష్టా ఉతో తే సప్త
సప్తతిః ||

⇒ రాత్రీం ప్రపద్యే జననీం సర్వభూతనివేశనీమ్ | భద్రాం భగవతీ జ్ఞష్టాః
విశ్వస్య జగతో నిశామ్ ||

⇒ సఃవేశినీం సఃయమినీ జ్ఞహనక్షత్రమాలినీమ్ | ప్రపన్నోహం శీవాం రాత్రీం
భద్రే పార మశీమహి || [భద్రే పార మశీమహ్యో న్నమః]

⇒ స్తోష్యామి ప్రయతో దేవీం శరణ్యాం బహ్వాచప్రియామ్ | సహస్రసంమితా స్తుర్గా
జ్ఞాతవేదసే సునవామ సోమమ్ ||

- ⇒ శాన్త్యర్థ స్తద్విజాతీనా మృషిభి స్సోమపాశ్రితాః | ఋగ్వేదే త్వం
సముత్పన్నాఽరాతీయతో ని దహతి వేదః ||
- ⇒ యే త్వా న్దేవి ప్ర పద్యంతి బ్రాహ్మణా హవ్యవాహనీమ్ | అవిద్యా బహువిద్యా
వా స నః పర్ష దతి దుర్గాణి విశ్వా ||
- ⇒ యే అగ్నివర్ణాం శుభాం సౌమ్యా జ్యేష్ఠయిష్యంతి యే ద్విజాః | తాం స్తారయతి
దుర్గాణి నావేవ సిన్ధు స్థురితా త్యగ్న్విః ||
- ⇒ దుర్గేషు విషమే ఘోరే సజ్తామే రిపుసంక్రటే | అగ్నిచోరనిపాతేషు దుష్టగ్రహ
నివారిణి (దుష్టగ్రహనివారిణ్యో న్నమః)
- ⇒ దుర్గేషు విషమేషు త్వం సజ్తామేషు వనేషు చ | మోహయిత్వా ప్ర పద్యంతే
తేషాం మే అభయ జ్ఞురు | [తేషాం మే అభయ జ్ఞుర్వో న్నమః] ||
- ⇒ కేశినీం సర్వభూతానాం పశ్చామీతి చ నామ చ | సా మాం సమా నిశా దేవీ
సర్వతః పరి రక్షతు | [సర్వతః పరి రక్షత్వో న్నమః]
- ⇒ తా మగ్నివర్ణా న్తపసా జ్వలంతే, వైరోచనీ జ్వర్మఫలేషు జుష్టామ్ | దుర్గా న్దేవీం
శరణ మహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమ స్సుతరసి తరసే నమః ||
- ⇒ దుర్గా దుర్గేషు స్థానేషు శన్నో దేవీ రభిష్టయే | య ఇమ స్తుర్గాస్తవం పుణ్యం
రాత్రౌరాత్రౌ సదా పఠేత్ ||

- ⇒ రాత్రిః కుశిక స్సాభరో రాత్రిర్వా భారద్వాజీ రాత్రిస్తవ జ్ఞాయత్రమ్ || రాత్రీసూక్త
జ్ఞాపేన్నిత్య న్తత్కాల ముపపద్యతే |
- ⇒ న యోనిం పున రాయాతి సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే || క్షీరేణ స్నాపితా దుర్గా
చన్దనేన విలేపితా |
- ⇒ బిల్వపత్ర కృతాపీడా నమో దుర్గే నమో నమః ||
- ⇒ సర్వభూత పిశాచేభ్య స్సర్వసర్వసరీసృపైః | దైవేభ్యో మానుషేభ్య శ్చ
ఉభయేభ్యోఽభిరక్ష మామ్ ||
- ⇒ యా ఋగ్వేదే స్తుతా దేవీ కాశ్యపేన- ఉదాహృతా | జాతవేదప్రభా గౌరీ
జాతవేదసే సునవామ సోమమ్ ||
- ⇒ సురాసురై ర్ద్విజవరైః పిశాచోరగ రాక్షసైః | అరాతిభయ ఉత్పన్నే అరాతీయతో
ని దహతి వేదః ||
- ⇒ గజద్వారేఽపథే ఘోరే సజ్జామేషు చ గౌతమీ | సర్వం రక్షతు దురితం స నః
పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా ||
- ⇒ మహాభయే సముత్పన్నే స్మరన్తి చ జపన్తి చ | సర్వ న్తారయతే దుర్గా నావేవ
సిన్ధు స్థురితా త్యగ్నిః ||

⇒ య ఇమ స్తుగ్గాస్తవం పుణ్యం శృణ్వంతి చ జపంతి చ | త్రిషు లోకేషు విఖ్యాత
న్త్రిషు లోకేషు పూజితమ్ ||

⇒ అపుత్రో లభతే పుత్రా న్ననహీనో ధనః లభేత్ | అచక్షు ర్లభతే చక్షు ర్బద్ధో
ముచ్యేత బన్ధనాత్ ||

⇒ వ్యాధితో ముచ్యతే రోగా దరోగీ శ్రియ మాప్పుయాత్ | దదాతి కామితం సర్వ
జ్ఞాత్యాయని నమోఽస్తు తే ||

35. పిశాచ పీడా పరిహార మస్తాః

(ఋ సం 5 - 7 - 9 - 2) ఉలూకయాతుమిత్యస్య మస్తస్య, మైత్రావరుణి పుత్రో వసిష్ఠ
ఋషిః, ఇన్ద్రో దేవతా, త్రిష్టుప్చంద్రః |

⇒ ఉలూకయాతుం శుశులూకయాతు జ్ఞాహి శ్వయాతు ముత కోకయాతుమ్ |
సుపర్ణయాతు ముత గృధ్రయాతు న్ద్వప దేవ ప్రమృణ రక్ష ఇన్ద్ర |

(ఋ సం 2 - 1 - 22 - 5) పిశంజభృష్టి మిత్యస్య మస్తస్య, పరుచ్ఛేపో దైవోదాసిర్
ఋషిః, ఇన్ద్రో దేవతా, గాయత్రీ చంద్రః |

⇒ పిశంజభృష్టి మమ్భుణం పిశాచి మిన్ద్ర సం మృణ | సర్వం రక్షో ని బర్హయ |

36. శ్రీ దేవీసూక్తమ్

అహం రుద్రేభి రిత్యర్చస్య సూక్తస్య, వాగామ్భుణిర్ ఋషిః, ఆత్మా దేవతా, త్రిష్టుప్చంద్రి, ద్వితీయా జగతీ.

⇒ ఓం అహం రుద్రేభి ర్వసుభి శ్చరా మృహ మాదిత్యై రుత విశ్వదేవైః | అహం మిత్రావరుణోభా బిభర్మహ మిన్ద్రాగ్ని అహ మశ్వినోభా ||

⇒ అహం సోమ మాహనసం బిభర్మహ న్వష్టార ముత పూషణం భగమ్ | అహం న్దధామి ద్రవిణం హవిష్మతే సుప్రావ్యే ౩ (ఏ యజమానాయ సున్వతే ||

⇒ అహం రాష్ట్రీ సజ్గమనీ వసూనా ఇచ్చికితుషీ ప్రథమా యజ్ఞయానామ్ | తాం మా దేవా వ్యదధుః పురుత్రా భూరిస్థాత్రాం భూర్యావేశయన్తిమ్ ||

⇒ మయా సో అన్నమత్తి యో విపశ్యతి యః ప్రాణితి య ఈం శృణో త్యుక్తమ్ | అమన్తవో మా న్త ఉప క్షియన్తి శ్రుధి శ్రుత శ్రద్ధివ న్తే వదామి ||

⇒ అహ మేవ స్వయమిదః వదామి జుష్ట న్దేవేభి రుత మానుషేభిః | యజ్ఞామయే తన్త ముగ్ర జ్ఞుణోమి తం బ్రహ్మణం తమృషిం తం సుమేధామ్ ||

⇒ అహం రుద్రాయ ధను రా తనోమి బ్రహ్మద్విషే శరవే హన్తవా ఉ | అహం జ్ఞానాయ సమద జ్ఞుణోమృహ న్ద్యావా పృథివీ ఆవివేశ ||

- ⇒ అహం సువే పితర మస్య మూర్ధ న్మమ యోని రప్స్వం (అ) న్త స్సముద్రే |
తతో వితిష్ఠే భువనానను విశ్వోతామూ ధ్యాయేత్ వర్షణోప స్సుశామి ||
- ⇒ అహ మేవ వాతశవ ప్రవామ్యారభమాణా భువనాని విశ్వా | పరో దివా పర
ఏనా పృథివ్యైతావతీ మహినా సంబభూవ ||

37. మన్యు సూక్తమ్

యస్తే మన్యో రిత్యస్య సూక్తస్య | తాపసపుత్రో వసిష్ఠ ఋషిః | మన్యుర్దేవతా | త్రిష్టుప్చందః |
మన్యుదేవతా ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే జపే/ హోమే/ తర్పణే చ వినియోగః |

- ⇒ యస్తే మన్యోఽవిధ ద్వజ్ర సాయక సహ ఓజః పుష్యతి విశ్వ మానుషక్ |
సాహ్యమ దాస మార్య న్త్వయా యుజా సహస్కృతేన సహసా సహస్వతా ||
- ⇒ మన్యు రిన్ద్రో మన్యు రేవాస దేవో మన్యుర్హోతా వరుణో జాతవేదాః |
మన్యుః విశ ఈళతే మానుషీ ర్యాః పాహి నో మన్యో తపసా సజోషాః ||
- ⇒ అభీహి మన్యో తవస స్తవీయా న్తపసా యుజా వి జహి శత్రూన్ |
అమిత్రహ వృత్రహ దస్యహ చ విశ్వా వసూన్యా భరా త్వన్నః ||
- ⇒ త్వం హి మన్యో అభిభూ త్యోజా స్వయమ్భా ర్భామో అభిమాతిషాహః |
విశ్వచరషణి స్సహురి స్సహవా నస్మా స్వోజః పృతనాసు ధేహి ||

- ⇒ అ॒భా॒గ స॒స॒న్న॒ప ప॒రే॒తో అ॒స్మి త॒వ క్ర॒త్వా త॒వి॒ష॒స్య ప్ర॒చే॒తః॑ |
త॒న్వ్యా మ॒న్యో అ॒క్రతు॑ ర్జ్ఞి॒హీ॒ళా॒హం స॒వాత॒నూ ర్భ॒లదే॒యా॒య మే॒హి॑ ||
- ⇒ అ॒య న్నే॑ అ॒స్మ్యు॒ప మే॒హ్య॒ర్వా జృ॒ప్తీ॒చీన॑ స॒హు॒రే వి॒శ్వ॒ధా॒యః॑ |
మ॒న్యో వ॒జ్రి న్న॒భి మా మా॒వవృ॑త్స్వ హ॒నా॒వ ద॒స్యూః రు॒త బో॒ధ్యాపేః॑ ||
- ⇒ అ॒భి ప్రే॒హి దక్షి॑ణతో భ॒వా మే॒దా వృ॒త్రాణి॑ జ॒ఙ్గానా॑వ భూ॒రి |
జు॒హోమి॑ తే ధ॒రుణం॑ మ॒ధ్వో అ॒గ్ర ము॒భా ఉ॒పాంశు॑ ప్ర॒థమా॑ పి॒బా॒వ ||
- ⇒ త్వ॒యా మ॒న్యో స॒రథ॑ మా॒రుజ॒న్తో హ॒ర్షమా॑ణానో ధృ॒పితా॑ మ॒రుత్వః॑ |
తిగ్మే॑ష॒వ ఆ॒యుధా॑ సంశి॒శానా॑ అ॒భి ప్ర య॒న్తు న॒రో అ॒గ్నిరూ॑పాః ||
- ⇒ అ॒గ్ని రి॒వ మ॒న్యో త్వ॑షి॒త స॒హస్వ॑ సే॒నానీ॑ ర్న స॒హు॒రే హూ॒త ఏ॒ధి |
హ॒త్వా॒య శ॒త్రూన్ వి॒భజ॑స్వ వే॒ద ఓ॒జో మి॒మానో॑ వి మృ॒ధో ను॑ద॒స్య ||
- ⇒ స॒హస్వ॑ మ॒న్యో అ॒భిమా॑తి మ॒స్మే రు॒జ నృ॒ణ నృ॒మృ॒ణ న్నే॒హి శ॒త్రూన్॑ |
ఉ॒గ్ర న్నే॑ పా॒జో న॒న్వా రు॒రుధ్నే॑ వశీ॒ వశ॑ న్న॒యస॑ ఏ॒కజ॑త్వమ్ ||
- ⇒ ఏ॒కో బ॒హూనా॑ మ॒సి మ॒న్య వీ॒ళితో॑ వి॒శఃవి॒శః యు॒ధయే॑ సం శి॒శాధి॑ |
అ॒కృ॒త్రు ర్న క్త్వ॑యా యు॒జా వ॒య న్ద్యు॒మన్త॑ జ్ఞోషః వి॒జయా॑య కృ॒ణ్మాహే॑ ||
- ⇒ వి॒జేష॑క్య ది॒న్త్ర ఇ॒వా న॒వబ్ర॑వో ౩(ఓ)స్మా॒కం మ॒న్యో అ॒ధిపా॑ భ॒వేహ॑ |
ప్రి॒య న్నే॑ నా॒మ స॒హు॒రే గృ॑ణీ॒మసి॑ వి॒ద్మా త॒ముత్స॑ య॒త ఆ॒బభూ॑ధ ||

⇒ ఆభూత్యా సహజా వజ్ర సాయక సహో బిభర్ష్యభిభూత ఉత్తరమ్ |

క్రత్వా నో మన్యో సహ మేద్యేధి మహాధనస్య పురుహూత సంస్పృజి ||

⇒ సంస్పృష్ట స్థన ముభయం సమాకృత మస్మభ్య స్థత్తాః వరుణ శ్చ మన్యుః |

భియ స్థధానా హృదయేషు శత్రవః పరాజితాసో అప నిలయన్తామ్ ||

(సంయోజితౌ)

⇒ ధన్వనా గా ధన్వనాయజి జ్ఞాయేమ ధన్వనా తీవ్రా స్సమదో జయేమ | ధను

శ్చతో రపకామ జ్ఞుణోతి ధన్వనా సర్వాః ప్రదిశో జయేమ ||

⇒ శాన్తా పృథివీ శివ మస్తరిక్షం ద్యౌర్నో దేవ్యభయన్నో అస్తు | శివా దిశః ప్రదిశ

ఉద్దిశో న ఆపో విశ్వతః పరి పాన్తు సర్వతః | ఓం శ్శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ||

38. మహాసౌరమ్

(ఋ సం 1 - 4 - 7) ఉదుత్య జ్ఞాతవేదస మితి త్రయోదశర్చస్య సూక్తస్య, కాణ్వ

పుత్రః ప్రస్కణ్వ ఋషిః, సూర్యో దేవతా, ఉద్యయంతమసస్పరీతి చతస్రోనుష్టుభః,

ఉద్యన్నద్యేత్యయం తృచో రోగఘ్నః, ఉపనిషదన్త్యార్ధర్చో ద్విషఘ్నః.

⇒ ఉదు త్య జ్ఞాతవేదస స్థేవః వహన్తి కేతవః | దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్ ||

⇒ అప త్యే తాయవో యథా నక్షత్రా యన్త్యక్తుభిః | సూరాయ విశ్వచక్షసే ||

⇒ అదృశ మస్య కేతవో వి రశ్మయో జనాః అను | భ్రాజన్తో అగ్నయో యథా ||

- ⇒ తరణి ర్విశ్వదర్శతో జ్యోతిష్క దసి సూర్య| విశ్వమా భాసి రోచనమ్||
- ⇒ ప్రత్య జ్ఞేవానాః విశః ప్రత్య జ్ఞదేషి మానుషాన్| ప్రత్య జ్యేష్ఠం స్వర్ణుశే||
- ⇒ యేనా పావక చక్షసా భురణ్యంత జ్ఞానాః అను| త్వ వరుణ పశ్యసి||
- ⇒ వి ద్యా మేషి రజ స్పృధ్వహ మిమానో అక్తుభిః| పశ్య జ్ఞాన్మాని సూర్య||
- ⇒ సప్త త్వా హరితో రథే వహన్తి దేవ సూర్య| శోచిష్యేశః విచక్షణ||
- ⇒ అయుక్త సప్త శున్ధ్యవ స్సూరో రథస్య నప్త్యః| తాభి ర్యాతి స్వయుక్తిభిః||
- ⇒ ఉద్యయ న్తమస స్పరి జ్యోతి ష్పశ్యంత ఉత్తరమ్| దేవ స్థేవత్రా సూర్య మగన్మ
జ్యోతి రుత్తమమ్||
- ⇒ ఉద్య న్నద్య మిత్రమహ ఆరోహ న్నుత్తరా న్దివమ్| హృద్రోగం మమ సూర్య
హరిమాణఞ్చ నాశయ||
- ⇒ శుకేషు మే హరిమాణం రోపణాకాసు దధ్యసి| అథో హరిద్రవేషు మే
హరిమాణ ని దధ్యసి||
- ⇒ ఉదగా దయ మాదిత్యో విశ్వేన సహసా సహ| ద్విషంతం మహ్యం రన్తయ న్మో
అహ న్ద్విషతే రథమ్||

(ఋ సం 1 - 8 - 7) చిత్ర స్థేవానా మితి షళర్చస్య సూక్తస్య, ఆఙ్గిరస పుత్రః కుత్స ఋషిః, సూర్యో దేవతా, త్రిష్టుప్చందః||

- ⇒ చి॒త్ర స్థే॒వానా॑ ము॒దగా॑ ద॒నీక॑ ఇ॒చ్ఛకు॑ ర్మిత్ర॒స్య వ॑రుణ॒స్యాగ్నేః॑ | ఆప్తా॒
ద్యా॒వాపృ॒థివీ॑ అ॒న్తరి॒క్షం సూ॑ర్య ఆత్మా జగత స్తస్థుష శ్చ॥
- ⇒ సూ॒ర్యో దే॒వీ ము॒షసం॑ రో॒చమా॑నాం మ॒ర్యో న యోషా॑ మ॒భ్యేతి॑ పశ్చాత్ |
యత్రా నరో దేవయన్తో యుగాని వితన్వతే ప్రతి భద్రాయ భద్రమ్॥
- ⇒ భద్రా అశ్వా హరిత సూర్యస్య చిత్రా ఏతగ్వా అనుమాద్యాసః | నమస్యన్తో దివ
ఆ పృష్ఠ మస్థుః పరి ద్యావాపృథివీ యన్తి సద్యః |
- ⇒ తత్సూర్యస్య దేవత్వ న్తన్మహిత్వం మధ్యా కర్తో ర్వితతం స జ్ఞాభార | యదే
దయుక్త హరిత స్సధస్థా దాద్రాత్రీ వాస స్తనుతే సిమన్తి॥
- ⇒ తన్మిత్రస్య వరుణ స్యాభిచక్షే సూర్యో రూప జ్ఞాణుతే ద్యౌ రుపస్థే | అనన్త
మన్య ద్రుశ దస్య పాజః కృష్ణ మన్య ధ్ధరిత స్సం భరన్తి॥
- ⇒ అద్యా దేవా ఉదితా సూర్యస్య నిరంహసః పిప్పతా నిరవద్యాత్ | తన్నో మిత్రో
వరుణో మామహన్తా మదితి స్సిన్ధుః పృథివీ ఉత ద్యౌః॥

(ఋ సం 2 - 3 - 22 - 6) ఇన్ద్రం మిత్రమితి ద్వయో ర్మన్తయోః, ఔచధ్యపుత్రా దీర్ఘతమా ఋషయః, సూర్యో దేవతా, జగతీ ఛన్దః॥

- ⇒ ఇన్ద్రం మిత్రః వరుణ మగ్ని మాహు రథో దివ్య స్స సుపర్ణో గరుత్మాన్ | ఏకం
సద్విప్రా బహుధా వద న్త్యగ్నిః యమం మాతరిశ్వాన మాహుః॥

⇒ కృష్ణ ని॒యానం హ॑రయ స్సుప॒ర్ణా అపో॑ వసా॒నా ది॒వ ముత్ప॑తన్తి| త
ఆ॒వవృ॑త్ర 2 నృ॒దనా దృ॒త స్యాది॑ ఘ్నతే॒న పృ॒థివీ వృ॑ద్యతే||

(ఋ సం 3 - 7 - 14 - 5) హంస శ్శుచిష దిత్యస్య మస్త్రస్య, గోతమ పుత్రో
వామదేవ ఋషిః, సూర్యో దేవతా, జగతీ ఛందః||

⇒ హంస శ్శుచి॑ష ద్వసు॑ రన్తరిక్ష॑స ధోతా॑ వేది॑ష దతి॑థి ర్దురో॑ణసత్| నృ॒ష
ద్వర॑స దృ॒తస ద్వో॑మస ద॒బ్జా గో॒జా ఋ॒తజా అ॒ద్రిజా ఋ॒తమ్||

(ఋ సం 4 - 2 - 11 - 5) యత్త్వా సూర్యేత్యేకస్యా ఋచః, భూమి పుత్రోత్తరీ ఋషిః,
సూర్యో దేవతా, అనుష్టుప్చందః||

⇒ యత్త్వా॑ సూ॒ర్య స్వ॑ర్భాను స్తమసా॑ 5వి॒ధ్య దాసు॑రః| అక్షే॑త్రవి ద్యథా॑ ముగ్ధో॑
భు॑వనా న్యదీ॒ధయః॑||

(ఋ సం 5 - 5 - 1 - 1) యదద్యేత్యేకస్య, ఉత్సూర్య ఇతి త్రయాణాం, ఉద్వేతీతి
పశ్చ మస్త్రాణాం మైత్రావరుణి పుత్రో వసిష్ఠ ఋషిః, సూర్యో దేవతా, త్రిష్టుప్చందః|

⇒ యదద్య॑ సూ॒ర్య బ్ర॑వోనాగా ఉద్య॑ న్మిత్రాయ॑ వరు॑ణాయ॑ సత్య॑మ్| వయ॑
న్దే॒వత్రాది॑తే స్యా॒మ త॒వ ప్రి॒యాసో అ॒ర్యమ॑ న్న॒ణన్తః॑||

(ఋ సం 5 - 5 - 4)

⇒ ఉత్సూ॑ర్యో బృహద॑ర్చం ప్యశ్రే॑ త్పురు వి॒శ్వా జ॑ని॒మ మా॑ను॒షాణా॑మ్| సమో॑
ది॒వా దదృ॑శే రో॒చమా॑నః క్ర॒త్వా కృ॑త స్సు॒కృతః॑ కర్తు॒భి ర్భూ॑త్||

- ⇒ స సూర్య ప్రతి పురో న ఉద్ధా ఏభి స్సోమేభి రేతశేభి రేవైః | ప్ర నో మిత్రాయ
వరుణాయ వోచోనాగసో అర్యష్టే అగ్నయే చ ||
- ⇒ వి న స్సహస్రం శురుధో రద స్త్వతావానో వరుణో మిత్రో అగ్నిః | యచ్ఛన్తు
చన్త్రా ఉపమ న్నో అర్య మా నః కామం పూపురన్తు స్తవానాః ||

(ఋ సం 5 - 5 - 5)

- ⇒ ఉద్వేతి సుభగో విశ్వచక్షా స్సాధారణ స్సూర్యో మానుషాణామ్ | చక్షు ర్మిత్రస్య
వరుణస్య దేవ శ్చర్మేవ య స్సమవివ్య క్తమాంసి ||
- ⇒ ఉద్వేతి ప్రసవీతా జనానాం మహా న్యేతు రర్ణవ స్సూర్యస్య | సమాన ఇచ్ఛకం
పర్యావివృత్న న్యదేతశో వహతి ధూర్షు యుక్తః ||
- ⇒ విభ్రాజమాన ఉషసా ముపస్థా ద్రేభై రుదే త్యనుమద్యమానః | ఏష మే దేవ
స్సవితా చచ్ఛన్త య స్సమాన న్న ప్రమినాతి ధామ ||
- ⇒ దివో రుక్మ ఉరుచక్షా ఉదేతి దూరే-అర్థ స్తరణి శ్రాజమానః | నూన జ్ఞానా
స్సూర్యేణ ప్రసూతా అయ న్నర్థాని కృణవ న్నపాంసి ||
- ⇒ యత్రా చక్రు రమృతా గాతు మస్మై శ్యేనో న దీయ న్నన్వేతి పాథః | ప్రతి వాం
సూర ఉదితే విధేమ నమోభి ర్మిత్రావరుణోత హవ్యైః ||

(ఋ సం 5 - 5 - 10 - 4) ఉదు త్యద్ధర్మత మితి త్రయాణాం మన్తాణాం, మైత్రావరుణి పుత్రో వసిష్ఠ ఋషిః, సూర్యో దేవతా, ఆద్యా బృహతీ, ద్వితీయాయా స్సతోబృహతీ, తృతీయాయాః పురణ్ణి కృన్వాంసి||

⇒ ఉదు త్యద్ధర్మతః వపు ర్ద్వివ ఏతి ప్రతిహ్వరే| యదీ మాశు ర్వహతి దేవ ఏతశో విశ్వస్మై చక్షసే అరమ్||

⇒ శీర్ణ శీర్ణో జగత స్తస్థుష స్సతిం సమయా విశ్వమా రజః| సప్త స్వసార స్సువితాయ సూర్యః వహన్తి హరితో రథే||

⇒ తచ్చక్షు ర్దేవహితం శుక్ర ముచ్చరత్| పశ్యేమ శరద శ్శత జ్ఞోవేమ శరద శ్శతమ్||

(ఋ సం 6 - 7 - 8) బణ్మహానితి ద్వయో ర్మన్తయోః, భార్గవపుత్రో జమదగ్నిర్ ఋషిః, సూర్యో దేవతా, ప్రగాథ శ్చన్దః|

⇒ బణ్మహః అసి సూర్య బళాదిత్య మహః అసి| మహ స్తే సతో మహిమా పనస్యతేన్ద్రా దేవ మహః అసి||

⇒ బటూర్మ శ్రవసా మహః అసి సత్రా దేవ మహః అసి| మహ్నా దేవానా మసుర్యః పురోహితో విభు జ్యోతి రదాభ్యమ్||

(ఋ సం 7 - 8 -12) నమో మిత్రస్యేతి ద్వాదశర్చస్య సూక్తస్య, సూర్యపుత్రోభితపా ఋషయః, సూర్యో దేవతా, జగతీ చన్దః, దశమీ త్రిష్టుప్.

- ⇒ నమో మిత్రస్య వరుణస్య చక్షసే మహో దేవాయ తద్వతం సపర్యత |
 దూరేద్యశే దేవజాతాయ కేతవే దివస్సుత్రాయ సూర్యాయ శంసత ||
- ⇒ సా మా సత్యోక్తిః పరి పాతు విశ్వతో ద్యావా చ యత్ర తతన న్నహాని చ |
 విశ్వ మన్యన్ని విశతే యదేజతి విశ్వాహోఽహో విశ్వాహోదేతి సూర్యః ||
- ⇒ న తే అదేవః ప్రదివో ని వాసతే యదేతశేభిః పతరై రథర్యసి | ప్రాచీన మన్య
 దను వర్తతే రజ ఉదన్యేన జ్యోతిషా యాసి సూర్య ||
- ⇒ యేన సూర్య జ్యోతిషా బాధసే తమో జగచ్చ విశ్వ ముదియర్షి భానునా |
 తేనాస్మ ద్విశ్వా మనిరా మనాహుతి మపామీవా మప దుష్వప్స్యం సువ ||
- ⇒ విశ్వస్య హి ప్రేషితో రక్షసి వ్రత మహీళయ న్నుచ్చరసి స్వధా అను | యదద్య
 త్వా సూర్యోపబ్రవామహై తన్నో దేవా అను మంసీరత క్రతుమ్ ||
- ⇒ తన్నో ద్యావాపృథివీ తన్న ఆప ఇన్ద్ర శ్శుణ్వన్తు మరుతో హవః వచః | మా
 శూనే భూమ సూర్యస్య సన్దృశి భద్ర శ్శోవన్తో జరణా మశీమహి ||
- ⇒ విశ్వాహో త్వా సుమనస స్సుచక్షసః ప్రజావన్తో అనమీవా అనాగసః | ఉద్యన్త
 న్వా మిత్రమహో దివేదివే జ్యోగ్జీవాః ప్రతి పశ్యేమ సూర్య ||
- ⇒ మహి జ్యోతి ర్భిభ్రత న్వా విచక్షణ భాస్వన్త ఇచ్ఛామేచక్షుషే మయః |
 ఆరోహన్తం బృహతః పాజసస్పరి వయ శ్శోవాః ప్రతి పశ్యేమ సూర్య ||

- ⇒ యస్య తే విశ్వా భువనాని కేతునా ప్ర చేరతే ని చ విశన్తే అక్షుభిః |
అనాగాస్త్యేన హరికేశ సూర్యాహ్నో వస్యసా వస్యసోదిహి ||
- ⇒ శన్నో భవ చక్షసా శన్నో అహ్న శం భానునా శం హిమా శఙ్ఖణేన | యథా
శమధ్వ ఇచ్ఛమస ధ్దురోణే తత్సూర్య ద్రవిణ స్థేహి చిత్రమ్ ||
- ⇒ అస్మాక స్థేవా ఉభయాయ జన్మనే శర్మ యచ్ఛత ద్విపదే చతుష్పదే | అద
త్సిబ దూర్జయమాన మాశిత న్తదస్మి శయో రరపో దధాతన ||
- ⇒ యద్వో దేవా శ్చక్రమ జిహ్వయా గురు మనసో వా ప్రయుతీ దేవహీళనమ్ |
అరావా యో నో అభి దుచ్ఛనాయతే తస్మి న్తదేనో వసవో ని ధేతన ||

(ఋ సం 8 - 8 - 16) సూర్యో న ఇతి పంచార్చస్య సూక్తస్య, సూర్యపుత్ర శ్చక్షుర్
ఋషిః, సూర్యో దేవతా, గాయత్రీ ఛందః, ద్వితీయా స్వరాట్.

- ⇒ సూర్యో నో దివ స్సాతు వాతో అన్తరిక్షాత్ | అగ్ని ర్నః పార్థివేభ్యః ||
- ⇒ జోషా సవిత ర్యస్య తే హర శ్చతం సవాః అర్హతి | పాహి నో దిద్యుతః
పతన్త్యాః ||
- ⇒ చక్షు ర్నో దేవ స్సవితా చక్షు ర్న ఉత పర్వతః | చక్షు ర్ధాతా దధాతు నః ||
- ⇒ చక్షు ర్నో ధేహి చక్షుషే చక్షు ర్విభ్యై తనూభ్యః | సశ్చోదః వి చ పశ్యేమ ||
- ⇒ సుసన్ధ్యశ వ్త్వా వయం ప్రతి పశ్యేమ సూర్య | వి పశ్యేమ నృచక్షసః ||

(ఋ సం 8 - 8 - 28) విబ్రాడ్బుహదితి చతుర్ ఋచస్య సూక్తస్య, సూర్యపుత్రో విబ్రాడ్బుషిః, జగతీ చన్దః, అన్త్యాః ప్రస్తారపఙ్క్తిః|

⇒ విబ్రా డ్బుహ త్పిబతు సోమ్యం మధ్వాయు ర్గధ ద్యజ్ఞపతా వవిహ్రుతమ్|
వాతజుతో యో అభిరక్షతి త్మనా ప్రజాః పుపోష పురుధా వి రాజతి||

⇒ విబ్రా డ్బుహ త్సుభృతః వాజసాతమ న్ధర్మ నివో ధరుణే సత్య మర్చితమ్|
అమిత్రహ వృత్రహ దస్యహస్తమ జ్ఞోతి ర్జజ్ఞే అసురహ సపత్నహ||

⇒ ఇదం శ్రేష్ఠ జ్ఞోతిషా జ్ఞోతి రుత్తమః విశ్వజి ధనజి దుచ్యతే బృహత్|
విశ్వబ్రా డ్బ్రాజో మహి సూర్యో దృశ ఉరు పప్రథే సహ ఓజో అచ్యుతమ్||

⇒ విబ్రాజ జ్ఞోతిషా స్వ(అ)రగచ్ఛో రోచన నివః| యేనేమా విశ్వా భువనా
న్యాభృతా విశ్వకర్మణా విశ్వదేవ్యావతా||

(ఋ సం 8 - 8 - 47) ఆయజ్ఞోరితి త్ర్యచస్య సూక్తస్య, సార్పరాజ్ఞి ఋషిః, సూర్యో దేవతా, గాయత్రీ చన్దః|

⇒ ఆయజ్ఞోః పృశ్ని రక్రమీ దసద న్మాతరం పురః| పితరశ్చ ప్రయన్తస్వః|

⇒ అన్త శ్చరతి రోచనాఽస్య ప్రాణా దపానతీ| వ్యఖ్య న్మహిషో దివమ్||

⇒ త్రింశ ధ్ధామ వి రాజతి వాక్పతజ్ఞాయ ధీయతే| ప్రతి వస్తో రహ ద్యుభిః||

(ఋ సం 8 - 8 - 48) ఋతశ్చ సత్యశ్చోతి త్ర్యచస్య సూక్తస్య, మధుచ్ఛన్దసో ఽఘమర్షణ ఋషిః, భావవృత్తో దేవతా, అనుష్టుప్చన్దః|

⇒ ఋత ఇచ్చ సత్య ఇచ్చభీడ్ధా త్తపసోఽధ్యజాయత | తతో రాత్ర్యజాయత తత
స్సముద్రో అర్ణవః ||

⇒ సముద్రా దర్ణవా దధి సవత్సరో అజాయత | అహోరాత్రాణి విదధ ద్విశ్వస్య
మిషతో వశీ |

⇒ సూర్యాచన్త్రమసో ధాతా యథా పూర్వ మకల్పయత్ | దివ ఇచ్చ పృథివీ
ఇచ్చాన్తరిక్ష మథో స్యః ||

(ఋ సం 7 - 8 - 11 - 4) సవితా పశ్చాతా దిత్యస్య మన్తస్య, లుశో ధానాక ఋషిః,
సవితా దేవతా, త్రిష్టుప్చందః |

⇒ సవితా పశ్చాతా త్సవితా పురస్తా త్సవితోత్తరాత్తా త్సవితా ధరాత్తాత్ | సవితా
న స్సవతు సర్వతాతిం సవితా నో రాసతా న్ద్విర్ల మాయః ||

39. నాసదీయ సూక్తమ్

⇒ నాసదాసీ న్నో సదాసీ తదాసీ న్నాసీ ద్రజో నో వ్యోమా పరో యత్ |
కిమావరీవః కుహ కస్య శర్మ న్నమృగ కిమాసీ ధహన జ్గభీరమ్ ||

⇒ న మృత్యు రాసీ దమృత న్న తర్హి న రాత్ర్యా అహ్నా ఆసీ త్ప్రకేతః |
ఆనీదవాతం స్వధయా తదేక వ్రస్మా ధ్ధాన్య న్న పరః కిచ్చనాస ||

- ⇒ తమ ఆసీ త్తమసా గూళ్ల మగ్గేప్రకేతం సలిలం సర్వమా ఇదమ్ | తుచ్ఛేన్యా
భ్యపిహితః యదాసీ త్తపస స్తన్మహినా జాయతైకమ్ ||
- ⇒ కామ స్తదగ్రే సమవర్త తాధి మనసో రేతః ప్రథమః యదాసీత్ | సతో బన్ధు
మసతి నిరవిన్ధ స్తుది ప్రతిష్యా కవయో మనీషా ||
- ⇒ తిరశ్చినో వితతో రశ్మి రేషా మధ స్విదాసీ 3 దుపరి స్విదాసీ 3 త్ | రేతోధా
ఆస న్మహిమాన ఆస 2 స్త్వదా అవస్తా త్రయతిః పరస్తాత్ ||
- ⇒ కో అద్ధా వేద క ఇహ ప్ర వోచ త్కుత ఆజాతా కుత ఇయః విస్ఫుష్టిః | అర్వా
గ్దేవా అస్య విసర్జనేనాథా కో వేద యత ఆబభూవ ||
- ⇒ ఇయః విస్ఫుష్టి ర్యత ఆబభూవ యది వా దధే యది వా న | యో అస్యాధ్యక్షః
పరమే వ్యోమ 2 స్తో అజ్గ వేద యది వా న వేద ||

40. ఆయుష్యసూక్తమ్ (ఋగ్వేద పరిశిష్టమ్)

- ⇒ ఆయుష్యః వర్చస్యం రాయస్సోష మౌద్భిదమ్ | ఇదం హిరణ్యః వర్చస్య
జ్జైత్రాయా విశతా దిమామ్ ||
- ⇒ ఉచ్చై ర్వాజి పృతనాషా ట్సభాసాహ స్థనజ్జాయమ్ |
సర్వా స్సమగ్రా ఋద్ధయో హిరణ్యేన్మి 2 స్తమాహితాః ||

- ⇒ శున మహం హిరణ్యస్య పితు ర్మానేవ జగ్రభ |
- ⇒ తేన మాం సూర్యత్వచ మకరం పూరుషు ప్రియమ్ ||
- ⇒ సప్రాజ ఇచ్చ విరాజ ఇచ్చాభిష్టి ర్యా చ మే ద్రువా | లక్ష్మీ రాష్ట్రస్య యా ముఖే
తయా మా మిన్త్ర సం సృజ ||
- ⇒ అగ్నేః ప్రజాతం పరి యద్ధిరణ్య మమృతః యజ్ఞే అధి మర్త్యేషు | య ఏన
ద్వేద స ఇదేన మర్తతి జరామృత్యు ర్భవతి యో బిభర్తి ||
- ⇒ యద్వేద రాజా వరుణో యదు దేవీ సరస్వతీ | ఇన్ద్రో యద్వత్సహ వేద తన్నే
వర్చస ఆయుషే ||
- ⇒ న తద్రక్షాంసి న పిశాచా శ్చరన్తి దేవానా మోజః ప్రథమజం హ్యే(ఏ)తత్ |
యో బిభర్తి దాక్షాయణా హిరణ్యం స దేవేషు కృణుతే దీర్ఘ మాయు స్స
మనుష్యేషు కృణుతే దీర్ఘ మాయుః ||
- ⇒ యదాబధ్న న్దాక్షాయణా హిరణ్యం శతానీకాయ సుమనస్యమానా | తన్న ఆ
బధ్నామి శతశారదాయాయుష్మా జ్ఞారదష్టి ర్యథాసత్ ||
- ⇒ ఘృతాదుర్లుప్తం మధుమ త్సువర్ణ స్థనజ్జ్వయ స్థరుణ న్ధారయిష్ణు | ఋణ
కృపత్నా దధరాం శ్చ కృణ్వ దారోహ మాం మహతే సౌభగాయ ||

- ⇒ ప్రియం మా కురు దేవేషు ప్రియం రాజసు మా కురు | ప్రియః విశ్వేషు గోత్రేషు
మయి ధేహి రుచా రుచమ్ ||
- ⇒ అగ్ని ర్యేన విరాజతి సూర్యో యేన విరాజతి | విరాజ్యేన విరాజతి తేనాస్మా
న్ప్రహ్లాణస్పతే విరాజ సమిధ జ్వరు ||

41. సారమేయ సూక్తమ్ (గ్రహపీఠా నివారకమ్)

(ఋ సం 5 - 4 - 22 - 2) యదర్జునేతి సప్తానాం మంత్రాణాం, మైత్రావరుణి పుత్రో
వసిష్ఠ ఋషిః, ఇంద్రో దేవతా, ఉపరిష్ఠా ద్భూహతి ఛందః, పశ్చామాద్యా
అనుష్టుప్చందః |

- ⇒ యదర్జున సారమేయ దతః పిశగ్గ యచ్ఛసే | వీవ భ్రాజంత ఋష్టయ ఉప
సక్తేషు బహ్వతో ని షు స్వప ||
- ⇒ స్తేనం రాయ సారమేయ తస్కరః వా పునస్కర | స్తోతా నిస్త్రస్య రాయసి
కిమస్మా న్దుచ్చనాయసే ని షు స్వప ||
- ⇒ త్వం సూకరస్య దర్శహి తవ దర్శతు సూకరః | స్తోతా నిస్త్రస్య రాయసి
కిమస్మా న్దుచ్చనాయసే ని షు స్వప ||
- ⇒ సస్తు మాతా సస్తు పితా సస్తు శ్వా సస్తు విశ్వతిః | ససన్తు సర్వే జ్ఞాతయ
స్సన్త్యయ మభితో జనః ||

⇒ య ఆస్తే॑ యశ్చ॑ చరతి॑ యశ్చ॑ పశ్యతి॑ నో॑ జనః॑ | తేషాం॑ సం హన్తో॑ అక్షాణి॑
యథేదం హర్మ్యస్తథా॑ ||

⇒ సహస్రశృ॑ఙ్గో వృషభో॑ య స్స॑ముద్రా దుదాచ॑రత్ | తేనా॑ సహస్యే॑నా వయ॑న్ని
జనా॑న్త్వాపయామసి॑ ||

⇒ ప్రో॑ష్ఠేశయా॑ వహ్యేశయా॑ నారీ॑ ర్యా స్తల్పశీ॑వరీః | స్త్రియో॑ యాః పు॑ణ్యగన్ధాస్తా॑
స్సర్వా॑ స్వాపయామసి॑ ||

42. సర్పసూక్తమ్ (పరిశిష్టమ్)

⇒ స్వ॑ప్న స్వ॑ప్నాధికరణే॑ సర్ప॑న్నిష్పాపయా॑ జనమ్ | ఆ సూ॑ర్య మన్యా॑
న్త్వాపయా॑ వ్య॑(ఊ)ష జ్ఞా॑గ్రియా మహమ్ ||

⇒ అజగరో॑ నామ సర్ప॑స్సర్పి॑రవిశో మహాన్ | తస్మిన్న్తి॑ సర్ప॑స్సుధి॑త స్తేన॑ త్వా
స్వాపయామసి॑ ||

⇒ సర్ప॑స్సర్పో॑ అజగర॑స్సర్పి॑రవిశో మహాన్ | తస్య॑ సర్పా॑ త్సిన్ధవ॑స్తస్య॑ గాథ
మశీమహి॑ ||

⇒ కాళి॑కో నామ సర్పో॑ నవనాగసహస్ర॑బళః | యమున॑హ్రదే హా॑ సో
జాతో॑(ఓ)యో నారాయణ॑వాహనః॑ ||

⇒ యది కాళికదూతస్య యది కాళికా దృఢయాత్ | జన్మభూమి మతిక్రాంతో
నిర్విషో యాతి కాళికః ||

⇒ ఆ యాహీస్త్ర పథిభి రీళితేభి ర్యజ్ఞ మిమ న్నో భాగధేయ జ్ఞాపస్య | తృప్తా
జ్ఞాహు ర్మాతుళస్యేవ యోషా భాగ స్తే పైతృష్యసేయీ వపామివ ||

⇒ యశస్కరం బలవంతం ప్రభుత్వ న్తమేవ రాజాధిపతి ర్భూవా |
సజ్జీర్ణనాగాశ్వపతి ర్నరాణాం సుమజ్గల్యం సతత స్తీర్థ మాయుః ||

⇒ కర్కోటకో నామ సర్వో యో దృష్టివిష ఉచ్యతే | తస్య సర్పస్య సర్పత్వ న్తస్మై
సర్ప నమోఽస్తుతే ||

⇒ యేదో రోచనే దివో యే వా సూర్యస్య రశ్మిషు | యేషా మప్పుసద స్క్రూత
స్తేభ్య స్సర్వేభ్యో నమః ||

⇒ యా ఇషవో యాతుధానానాః యే వా వనస్పతీ నను | యే వాఽవటేషు
శీరతే తేభ్య స్సర్వేభ్యో నమః ||

⇒ నమో అస్తు సర్వేభ్యో యే కే చ పృథివీ మను | యే అన్తరిక్షే యే దివి తేభ్య
స్సర్వేభ్యో నమః ||

⇒ ఉగ్రాయుధాః ప్రమతినః ప్రవీరా మాయావినో బలినో మిచ్ఛమానాః | యే
దేవా నసురాః పరాభవ న్తాంస్త్యః వజ్రేణ మఘవ నివారయ ||

43. శ్రద్ధాసూక్తమ్

(ఋ సం 8 - 8 - 9) శ్రద్ధయాగ్ని రితి పఞ్చార్చస్య సూక్తస్య, శ్రద్ధా కామాయనీ ఋషిః, శ్రద్ధా దేవతా, అనుష్టుప్పద్యః|

⇒ శ్రద్ధయాగ్ని స్సమిధ్యతే శ్రద్ధయా హూయతే హవిః| శ్రద్ధాం భగస్య మూర్ధని వచసా వేదయామసి||

⇒ ప్రియం శ్రద్ధే దదతః ప్రియం శ్రద్ధే దిదాసతః| ప్రియం భోజేషు యజ్వస్విదం మ ఉదిత జ్ఞుధి||

⇒ యథా దేవా అసురేషు శ్రద్ధా ముగ్రేషు చక్రరే| ఏవం భోజేషు యజ్వ స్వస్మాక ముదిత జ్ఞుధి||

⇒ శ్రద్ధా న్వేవా యజమానా వాయుగోపా ఉపాసతే| శ్రద్ధాం హృదయ్య(అ)యాఽకూత్యా శ్రద్ధయా విస్తతే వసు||

⇒ శ్రద్ధాం ప్రాత ర్హవామహే శ్రద్ధాం మధ్యన్దినం పరి| శ్రద్ధాం సూర్యస్య నిమ్రుచి శ్రద్ధే శ్రద్ధాపయేహ నః||

44. మేధాసూక్తమ్ (పరిశిష్టమ్)

- ⇒ మే॒ధాం మ॒హ్య మ॒గ్ధే॑రసో మే॒ధాం స॒ప్త॑ర॒షయో॑ దదుః | మే॒ధా మి॒న్ద్ర శ్చా॒గ్ని శ్చ
మే॒ధా న్ధా॒తా దదా॑తు తే ||
- ⇒ మే॒ధా న్తే వరు॑ణో రా॒జా మే॒ధా న్దే॒వీ స॑రస్వతీ | మే॒ధా న్తే అ॒శ్వినౌ దే॒వా
వా॒ధత్తాం పు॒ష్కర॑స్ర॒జా ||
- ⇒ యా మే॒ధా అ॒ప॒స్స॒రస్సు గ॑న్ధ॒ర్వేషు॑ చ యన్మ॒నః | దై॒వీ యా మా॑ను॒షీ మే॒ధా
సా మా॒మా వి॑శతా ది॒మామ్ ||
- ⇒ యన్మే॒ నోక్త న్ద్ర॑మతాం శకే॒యః యద॑ను॒బ్రువే॑ | ని॒శామ॑త ని॒శామ॑హై
మయి వ్ర॒తం సహ॑ వ్రతే॒షు భూ॑యాసం బ్రహ్మ॒ణా స॑గ్ధమే॒మహి॑ |
- ⇒ శరీ॑రం మే విచ॒క్షణః॑ వాజ్మే॒ మధు॑మ ధ్దుహా॒మ్ | అ॒వృ॒ద్ధ మహ॑ మసౌ సూ॒ర్యో
బ్రహ్మ॒ణానీ॑ స్థ శ్చు॒తం మే మా ప్ర హా॑సీః ||
- ⇒ మే॒ధా న్దే॒వీం మన॑సా రే॒జమా॑నా జ్ఞన్ధ॒ర్వజ॑ష్టాం ప్రతి నో జ॒షస్వ॑ | మ॒హ్యం
మే॒ధాః వద॑ మ॒హ్యం శ్రియః॑ వద మే॒ధావీ॑ భూ॒యాస మ॑జరా జరి॒ష్టు ||
- ⇒ సద॑సస్ప॒తి మద్భు॑తం ప్రియ మి॒న్ద్రస్య॑ కామ్యమ్ | సనిం మే॒ధా
మయా॑సిషమ్ ||

⇒ యాం మే॒ధా స్తే॒వగణాః॑ పిత॒ర శ్చో॒పా॒యసతే॑ | తయా మామద్య మే॒ధయాఽగ్నే॑
మే॒ధావి॑న జ్గురు ||

⇒ మే॒ధావ్య॑(అ)హం సుమనా॑ స్సుప్రతీ॑క శ్రు॒ద్ధామనా॑ స్సత్యమతి స్సుశే॑వః |
మహా॑యశా ధారయిష్ణుః॑ ప్రవక్తా భూయాస మస్మై శరయా॑ ప్రయోగే ||

⇒ నాశయి॑త్రీ పలాశస్యా రుషసా॑ పథికామసు | అథో తతస్య॑ యక్షా॒ణ మపాపా॑
రోగనాశి॑నీ ||

⇒ బ్రహ్మ॑వృక్ష పలాశ త్వం శ్రద్ధాం మే॒ధా ఇచ్చ దేహి॑ మే | వృక్షా॑ధిప నమ స్త్వే॒స్తు
అత్ర॑ త్వం సన్నిధౌ భవ ||

45. శాన్తిసూక్తమ్

(ఋ.సం. 5-3-28) శన్న ఇన్ద్రాగ్నీ ఇతి పశ్చాదశర్చస్య సూక్తస్య, మైత్రావరుణీ పుత్రో వసిష్ఠ ఋషిః, విశ్వేదేవా దేవతా, త్రిష్టుప్చందః |

⇒ శన్న ఇన్ద్రాగ్నీ భవతా మవోభి శ్శన్న ఇన్ద్రావరుణా రాతహవ్యా |
శమిన్ద్రాసోమా సువితాయ శయో శ్శన్న ఇన్ద్రాపూషణ వాజసాతో ||

⇒ శన్నో భగ శ్శము న శ్శంసో అస్తు శన్నః పురన్ధి శ్శము సన్తు రాయః | శన్న
స్సత్యస్య సుయమస్య శంస శ్శన్నో అర్యమా పురుజాతో అస్తు ||

- ⇒ శన్వో ధాతా శము ధర్తా నో అస్తు శన్న ఉరూచీ భవతు స్వధాభిః | శం రోదసీ
బృహతీ శన్వో అద్రి శ్శన్వో దేవానాం సుహవాని సన్తు ||
- ⇒ శన్వో అగ్ని ర్జ్యోతి రనీకో అస్తు శన్వో మిత్రావరుణా వశ్వినా శమ్ | శన్న
స్సుకృతాం సుకృతాని సన్తు శన్న ఇషిరో అభి వాతు వాతః ||
- ⇒ శన్వో ద్యావాపృథివీ పూర్వహూతౌ శమంతరిక్ష స్థశయే నో అస్తు | శన్న
ఓషధీ ర్వనినో భవన్తు శన్వో రజసస్సతి రస్తు జిష్ణుః ||
- ⇒ శన్న ఇన్ద్రో వసుభి ర్దేవో అస్తు శమాదిత్యేభి ర్వరుణ స్సుశంసః | శన్వో రుద్రో
రుద్రేభి ర్జలాష శ్శన్న స్వష్టా గ్నాభి రిహ శ్శణోతు ||
- ⇒ శన్న సోమో భవతు బ్రహ్మ శన్న శ్శన్వో గ్రావాణ శ్శము సన్తు యజ్ఞాః |
శన్న స్వరూణాం మితయో భవన్తు శన్నః ప్రస్వ(అ)శ్శమ్యస్తు వేదిః ||
- ⇒ శన్న సూర్య ఉరుచక్షా ఉదేతు శన్న శ్శతస్రః ప్రదిశో భవన్తు | శన్నః
పర్వతా ద్రువయో భవన్తు శన్న సిన్ధవ శ్శము సన్త్వాపః ||
- ⇒ శన్వో అదితి ర్భవతు వ్రతేభి శ్శన్వో భవన్తు మరుత స్స్వర్కాః | శన్వో విష్ణు
శ్శము పూషా నో అస్తు శన్వో భవిత్రం శమ్యస్తు వాయుః ||
- ⇒ శన్వో దేవ స్సవితా త్రాయమాణ శ్శన్వో భవన్తూషసో విభాతీః | శన్నః పర్జన్యో
భవతు ప్రజాభ్య శ్శన్నః-క్షేత్రస్య పతిరస్తు శంభుః ||

- ⇒ శన్వో దేవా విశ్వదేవా భవన్తు శం సరస్వతీ సహ ధీభి రస్తు | శమభిషాచ శ్శము రాతిషాచ శ్శన్వో దివ్యాః పార్థివా శ్శన్వో అప్యాః ||
- ⇒ శన్న స్సత్యస్య పతయో భవన్తు శన్వో అర్వన్త శ్శము సన్తు గావః | శన్న ఋభవ స్సుకృత స్సుహస్తా శ్శన్వో భవన్తు పితరో హవేషు ||
- ⇒ శన్వో అజ ఏకపా ధ్దేవో అస్తు శన్వో హిరుద్భవ్యః (అ)శ్శం సముద్రః | శన్వో అపా న్నపా త్సేరు రస్తు శన్నః పృశ్ని ర్భవతు దేవగోపా ||
- ⇒ ఆదిత్యా రుద్రా వసవో జషన్తేదం బ్రహ్మ క్రియమాణ న్నవీయః | శ్శణ్యన్తు నో దివ్యాః పార్థివానో గోజాతా ఉత యే యజ్ఞియాసః ||
- ⇒ యే దేవానాః యజ్ఞియా యజ్ఞియానాం మనో ర్యజత్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః | తే నో రాసన్తా మురుగాయ మద్య యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదా నః ||

46. శాన్తి సూక్తమ్ (పరిశిష్టమ్)

- ⇒ శఃవతీః పారయ వ్యేతే తం పృచ్ఛన్తి వచో యుజా | అభ్యార న్తః యమాకేతుః య ఏవేద మితి బ్రవన్స్ ||
- ⇒ భాసా కేతుం పరిస్రుతం భారతీ ర్బ్రహ్మవర్ధనీః | సజ్జానానా మహీ మాతా య ఏవేద మితి బ్రవత్ ||

- ⇒ ఇ॒న్ద్రస్థ॑ జ్యే॒ వి॒భుం ప్ర॒భుం భా॒నునే॑యం స॒రస్వ॑తీమ్ | యే॒న సూ॒ర్య॑
మ॒రోచ॑య ద్యే॒నేమే॑ రో॒దసీ॑ ఉభే॑ ||
- ⇒ జు॒షస్వా॑గ్నే అ॒గ్గిర॑ః కా॒ణ్వం మే॒ధ్యాతి॑థిమ్ | మా త్వా సో॒మస్య॑ బ॒ర్హుహ॑
త్సు॒తస్య॑ మ॒ధుమ॑త్తమః ||
- ⇒ త్వ॒మగ్నే॑ అ॒గ్గిర॑ శ్శో॒చస్వ॑ దే॒వవీ॑తమః | ఆ శ॒న్తమ॑ శ॒న్తమా॑భి ర॒భిష్టి॑భి శ్శా॒న్తి
స్స॒న్తి మ॑కు॒ర్వత॑ ||
- ⇒ శ॒న్నః క॑ని॒క్రద॑ ద్వే॒వః ప॒ర్జన్యో॑ అ॒భి వ॑ర్షతు | శ॒న్నో ద్యా॑వా॒పృథి॑వీ శం ప్ర॒జాభ్య॑
శ్శ॒న్న ఏ॒థి ద్వి॒పదే॑ శ॒శ్చాతు॑ష్పదే॑ ||

47. విష్ణుసూక్తమ్

(ఋ సం 2 - 2 - 24) విష్ణోర్ను కం, ప్రవః పాంతం, భవా మిత్ర ఇతి సూక్తత్రయస్య, ఔచధ్యపుత్రో దీర్ఘతమా ఋషయః, విష్ణుర్దేవతా, ప్రథమసూక్తస్య త్రిష్టుప్చందః, ద్వితీయ తృతీయయో ర్జగతీ చందః |

- ⇒ వి॒ష్ణో ర్ను॑ కః వీ॒ర్యా॑ణి ప్ర వో॒చః య॑ః పా॒ర్థివా॑ని వి॒మమే॑ ర॒జాంసి॑ | యో
అ॒స్క॒భాయ॑ దు॒త్తరం॑ స॒ధస్థః॑ వి॒చక్ర॑మాణ స్త్రీ॒ధోరు॑గాయః ||
- ⇒ ప్ర తద్వి॒ష్ణు స॒న్తవ॑తే వీ॒ర్యే॑ణ మృ॒గో న భీ॑మః కు॒చరో॑ గి॒రిష్ఠాః॑ | య॒స్యోరు॑షు
త్రి॒షు వి॒క్రమ॑ణే పృ॒థివీ॑యన్తి భు॒వనా॑ని వి॒శ్వా ||

- ⇒ ప్ర విష్ణవే శూష మేతు మన్మ గిరిక్షిత ఉరుగాయాయ వృష్టే | య ఇద న్దీర్ఘం
ప్రయతం సధస్థ మేకో విమమే త్రిభిరి త్సదేభిః ||
- ⇒ యస్య త్రీ పూర్ణా మధునా పదా న్యక్షీయమాణా స్వధయా మదన్తి | య ఉ
త్రిధాతు పృథివీ ముత ద్యా మేకో దాధార భువనాని విశ్వా ||
- ⇒ తదస్య ప్రియ మభి పాథో అశ్యా న్నరో యత్ర దేవయవో మదన్తి | ఉరుక్రమస్య
స హి బన్ధు రిత్థా విష్ణోః పదే పరమే మధ్వ ఉత్సః ||
- ⇒ తా వాః వాస్తూ న్యశ్శాసి గమద్వై యత్ర గావో భూరిశృజ్ఞా అయాసః | అత్రాహ
తదురుగాయస్య వృష్ణః పరమం పద మవ భాతి భూరి ||
- ⇒ ప్ర వః పాన్త మన్తసో ధియాయతే మహీ శూరాయ విష్ణవే చార్చత | యా
సానుని పర్వతానా మదాభ్యా మహ స్తస్థతు రర్వతేవ సాధునా ||
- ⇒ త్వేష మిత్థా సమరణం శిమీవతో రిన్ద్రావిష్ణూ సుతపా వా మురుష్యతి | యా
మర్త్యాయ ప్రతిధీయమాన మిత్కృశానో రస్తు రసనా మురుష్యథః ||
- ⇒ తా ఈః వర్ధన్తి మహ్యస్య పౌంస్యన్ని మాతరా నయతి రేతసే భుజే | దధాతి
పుత్రోవరం పరం పితు ర్నామ తృతీయ మధి రోచనే దివః ||
- ⇒ తత్తది దస్య పౌంస్య భృణీమ సీనస్య త్రాతు రవృకస్య మీళ్ళుషః | యః
పార్థివాని త్రిభి రిద్వి గామభి రురు క్రమిష్టో రుగాయాయ జీవసే ||

- ⇒ ద్వే॑ ఇ॒దస్య॑ క్ర॒మణే॑ స్వ॒ర్ణశోభి॑ఖ్యాయ॒ మర్త్యో॑ భు॒రణ్యతి॑ | తృ॒తీయ॑ మ॒స్య
నకి॑రా దధ॒ర్షతి॑ వ॒య శ్చ॒న ప॑త॒యన్తః॑ ప॒తత్రి॑ణః ||
- ⇒ చతు॑ర్భి స్సా॒క న్న॒వతి॑ ఇ॒చ్ఛ నా॑మ॒భి శ్చ॒క్ర న్న॒ వృ॒త్తః వ్య॑తీ॒ రవీ॑విపత్ | బృ॒హ
చ్ఛరీ॑రో వి॒మిమా॑న ఋ॒క్వభి॑ ర్య॒వాకు॑మారః॒ ప్రత్యే॑త్యాహ॒వమ్ ||
- ⇒ భ॒వా మి॒త్రో న శే॒వ్యో ఘృ॑తాసు॒తి ర్వి॒భూత॑ద్యుమ్న ఏ॒వయా॑ ఉ సప్ర॒థాః | అ॒ధా
తే వి॒ష్ణోవి॒దుషా॑ చి॒దర్థ్యస్తో॒మో య॒జ్ఞశ్చ॒ రాధ్యో॑ హ॒విష్మ॑తా ||
- ⇒ యః పూ॒ర్వాయ॑ వే॒ధసే॑ నవీ॒యసే॑ సు॒మ జ్ఞా॑నయే వి॒ష్ణవే॑ దదా॒శతి॑ | యో
జాత॑ మ॒స్య మ॒హతో॑ మ॒హి బ్ర॒వ త్సే॒దు శ్రవో॑భి ర్య॒జ్య ఇ॒చ్ఛద॑భ్యసత్ ||
- ⇒ త॒ము స్తో॒తారః॑ పూ॒ర్వః య॒థా వి॒ద ఋ॒తస్య॑ గర్భ॒ జ్ఞాను॑షా పిపర్త॒న | ఆ॒స్య
జా॒నన్తో॑ నామ॒ చిద్వి॑వక్త॒న మ॒హ స్తే వి॒ష్ణో సు॑మ॒తిం భ॑జామహే ||
- ⇒ త॒మస్య॑ రా॒జా వ॑రు॒ణ స్త॒మశ్వి॑నా క్ర॒తుం స॑చ॒న్త మారు॑తస్య వే॒ధసః॑ | దా॒ధార
దక్ష॑ ము॒త్తమ॑ మ॒హర్వి॑దః॒ వ్ర॒జ ఇ॒చ్ఛ వి॒ష్ణు స్స॒ఖివా॑ అపో॒ర్ణతే॑ ||
- ⇒ ఆ యో వి॒వాయ॑ స॒చథా॑య దై॒వ్య ఇ॒న్ద్రాయ॑ వి॒ష్ణు స్సు॒కృతే॑ సు॒కృత్త॑రః | వే॒ధా
అ॒జిన్య॑ త్రి॒షధ॒స్థ ఆ॒ర్య మృ॒తస్య॑ భాగే॒ య॒జమా॑న మా॒భజ॑త్ ||

(ఋ సం 5 - 6 - 24) పరో మాత్రయా, నూ మర్త ఇతి సూక్తద్వయస్య,
మైత్రావరుణి పుత్రో వసిష్ఠ ఋషిః, విష్ణుర్దేవతా, త్రిష్టుప్చందః |

- ⇒ పరో మాత్రయా తన్వా వృధాన న తే మహిత్య మన్వక్సువన్తి| ఉభే తే విద్యు-
రజసీ పృథివ్యా విష్ణో దేవ త్వం పరమస్య విత్సే||
- ⇒ న తే విష్ణో జాయమానో న జాతో దేవ మహిమ్నః పరమంతమాప|
ఉదస్తభ్నా నాక మృష్యం బృహస్త న్దాధర్థ ప్రాచీ జ్యకుభం పృథివ్యాః||
- ⇒ ఇరావతీ ధేనుమతీ హి భూతం సూయవసినీ మనుషే దశస్యా| వ్యస్తభ్నా-
రోదసీ విష్ణవేతే దాధర్థ పృథివీ మభితో మయూఖైః||
- ⇒ ఉరుః యజ్ఞాయ చక్రధురు లోక జ్ఞానయన్తా సూర్య ముషాస మగ్నిమ్|
దాసస్య చిద్వృషశిప్రస్య మాయా జఘ్నుధు ర్నరా పృతనాజ్యేషు||
- ⇒ ఇన్ద్రావిష్ణూ దృంహితా శృవ్యురస్య నవ పురో నవతిశ్చ శ్చుధిష్ఠమ్| శతః-
వర్చిన స్సహస్ర ఇచ్చ సాకం హథో అప్ర త్యసురస్య వీరాన్||
- ⇒ ఇయం మనీషా బృహతీ బృహన్తో రుక్రమా తవసా వర్ధయన్తీ| రరే వాం స్తోమః-
విదధేషు విష్ణో పిన్వత మిషో వృజనే ప్షిన్ద్ర||
- ⇒ వషట్తే విష్ణ వాస ఆ కృణోమి తన్మే జపస్య శిపివిష్ణ హవ్యమ్| వర్ధన్తు త్వా-
సుష్టుతయో గిరో మే యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదా నః||
- ⇒ నూ మర్తో దయతే సనిష్య న్యో విష్ణవ ఉరుగాయాయ దాశత్| ప్ర య-
స్సత్రాచా మనసా యజాత ఏతావన్త న్నర్య మావివాసాత్||

- ⇒ త్వః విష్ణో సుమతిః విశ్వజన్యా మప్రయుతా మేవయావో మతి న్దాః | పర్వో
యథా న సువితస్య భూరే రశ్వావతః పురుశస్త్రస్య రాయః ||
- ⇒ త్రిదేవః పృథివీ మేష ఏతాః వి చక్రమే శతర్చసం మహిత్యా | ప్ర విష్ణు రస్తు
తవస స్తవీయా స్తేషం హ్యస్య స్థవిరస్య నామ ||
- ⇒ వి చక్రమే పృథివీ మేష ఏతా జేక్షత్రాయ విష్ణు ర్మనుషే దశస్యన్న్ | ద్రువాసో
అస్య కీరయో జనాస ఉరుక్షితిం సుజనిమా చకార ||
- ⇒ ప్ర తత్తే అద్య శిపివిష్ణు నామార్య శ్శంసామి వయునాని విద్వాన్ | తన్వాన్
గృణామి తవస మతవ్యా సేక్షయన్త మస్య రజసః పరాకే ||
- ⇒ కిమి త్తే విష్ణో పరిచక్ష్యం భూత్ప్ర యద్వవక్షే శిపివిష్ణో అస్మి | మా వర్వో అస్మ
దప గూహ ఏత ద్యదన్యరూప స్సమిథే బభూథ ||
- ⇒ వషట్తే విష్ణు వాస ఆ కృణోమి తన్మే జుషస్వ శిపివిష్ణు హవ్యమ్ | వర్ధన్తు త్వా
సుష్టుతయో గిరో మే యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదా నః ||

(ఋ సం 1 - 2 - 6) అతో దేవా ఇతి షణ్ణాం మన్తాణాం, కాణ్యపుత్రో మేధాతిథిర్
ఋషిః, విష్ణుర్దేవతా, గాయత్రీ చంద్రః |

- ⇒ అతో దేవా అవన్తు నో యతో విష్ణు ర్విచక్రమే | పృథివ్యా స్సప్త ధామభిః ||
- ⇒ ఇదః విష్ణుర్వి చక్రమే త్రేధా ని దధే పదమ్ | సమూళ్ల మస్య పాంసురే ||

- ⇒ త్రీణి పదా వి చక్రమే విష్ణు ర్గోపా అదాభ్యః | అతో ధర్మాణి ధారయన్మ ||
- ⇒ విష్ణోః కర్మాణి పశ్యత యతో వ్రతాని పస్పశే | ఇన్ద్రస్య యుజ్య స్సఖా ||
- ⇒ తద్విష్ణోః పరమం పదం సదా పశ్యన్తి సూరయః | దీప్తివ చక్షు రాతతమ్ ||
- ⇒ తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాంస స్సమిన్దతే | విష్ణో ర్యత్పరమం పదమ్ ||

48. అథ పర్జన్యసూక్తమ్ (వృష్ట్యర్థం)

(ఋ సం 4 - 4 - 27) అచ్చా వదేతి దశర్చస్య సూక్తస్య, భూమిపుత్రోత్తరీ ఋషిః, పర్జన్యో దేవతా, త్రిష్టుప్చంద్రి, ద్వితీయాది త్రయాణాం జగతీ చంద్రి, నవమ్యా అనుష్టుప్ |

- ⇒ అచ్చా వద తవస క్లేర్భి రాభి సున్తహి పర్జన్య న్నమసా వివాస | కనిక్రద ద్వృషభో జీరదానూ రేతో దధా త్యోషధీషు గర్భమ్ ||
- ⇒ వి వృక్షా వ్లాన్యత హన్తి రక్షసో విశ్వం బిభాయ భువనం మహావధాత్ | ఉతానాగా ఈషతే వృష్ట్యావతో యత్పర్జన్య స్తనయ వ్లాన్తి దుష్కృతః ||
- ⇒ రథీవ కశయాశ్వాః అభిక్షిప న్నావి ర్ఘాతా న్కృణుతే వర్ష్యాం3(అ)అహా | దూరా త్స్నిహస్య స్తనథా ఉదీరతే యత్పర్జన్యః కృణుతే వర్ష్య1(అ) న్నభః ||
- ⇒ ప్ర వాతా వాన్తి పతయన్తి విద్యుత ఉదోషధీ ర్జిహతే పిన్వతే స్వః | ఇరా విశ్వస్మై భువనాయ జాయతే యత్పర్జన్యః పృథివీం రేతసావతి ||

⇒ యస్య వ్రతే పృథివీ నన్నమీతి యస్య వ్రతే శఫవ జ్ఞర్భరీతి | యస్య వ్రత
ఓషధీ ర్విశ్వరూపా స్స నః పర్జన్య మహి శర్మ యచ్చ ||

⇒ దివో నో వృష్టిం మరుతో రరీధ్వం ప్ర పిన్వత వృష్ణో అశ్వస్య ధారాః | అర్వా
జేతేన స్తనయిత్నునే హ్యపో నిపిశ్చన్నసురః పితా నః ||

⇒ అభి క్రన్త స్తనయ గర్భమా ధా ఉదన్వతా పరి దీయా రథేన | దృతిం సు కర్ష
విషిత స్న్యశ్చం సమా భవన్తూద్వతో నిపాదాః ||

⇒ మహాన్త జ్యోశ ముదచా ని పిశ్చ స్వన్తన్తా జ్ఞల్కా విషితాః పురస్తాత్ |
ఘృతేన ద్యావాపృథివీ వ్యున్ధి సుప్రపాణం భవ త్వహ్నభ్యః ||

⇒ యత్పర్జన్య కనిక్రద త్సనయ స్థంసి దుష్కృతః | ప్రతీదః విశ్వం మోదతే
యత్కిశ్చ పృథివ్యా మధి ||

⇒ అవర్షీ ర్వర్ష ముదు షూ గృభాయాక ర్థన్వా న్యత్యేతవా ఉ | అజీజన ఓషధీ
ర్భోజనాయ కముత ప్రజాభ్యోవిదో మనీషామ్ ||

(ఋ సం 5 - 6 - 26) తిస్తో వాచ ఇతి షళర్చస్య సూక్తస్య, మైత్రావరుణిపుత్రో
వసిష్ఠ ఋషిః, పర్జన్యో దేవతా, త్రిష్టుప్చందః |

⇒ తిస్తో వాచః ప్ర వద జ్యోతి రగ్రా యా ఏత ధ్వుహ్నో మధుదోఘ మూఢః | స వత్స
జ్ఞుణ్య న్గర్భ మోషధీనాం సద్యో జాతో వృషభో రోరవీతి ||

- ⇒ యో వర్ధన ఓషధీనాః యో అపాః యో విశ్వస్య జగతో దేవ ఈశః | స త్రిధాతు
శరణం శర్మ యంస త్రివర్తు జ్యోతి స్స్వభిష్ట్య¹(అ)స్మి ||
- ⇒ స్తరీరు త్వద్భవతి సూత ఉ త్వద్యథావశ న్తన్వ ఇచ్చక్ర ఏషః | పితుః పయః
ప్రతి గృజ్ఞాతి మాతా తేన పితా వర్ధతే తేన పుత్రః ||
- ⇒ యస్మి నిశ్శ్వాని భువనాని తస్థు స్తినో ద్యావ స్త్రీధా సస్రు రాపః | త్రయః
కోశాస ఉపసేచనానో మధ్వ శ్శోత న్త్యభితో విరప్పమ్ ||
- ⇒ ఇదః వచః పర్జన్యాయ స్వరాజే హృదో అస్త్యన్తర న్తజ్జజోషత్ | మయోభువో
వృష్టయ స్సన్త్యస్మే సుపిప్పలా ఓషధీ ర్దేవగోపాః ||
- ⇒ స రేతోధా వృషభ శృశ్వతీనా న్తస్మి న్నాత్మా జగత స్తస్థుషశ్చ | తన్మ ఋతం
పాతు శతశారదాయ యూయం పాత స్వస్తిభి స్సదా నః ||

(ఋ సం 5 - 7 -2) పర్జన్యాయేతి తృచస్య సూక్తస్య, మైత్రావరుణిపుత్రో వసిష్ఠః
ఋషిః, పర్జన్యో దేవతా, గాయత్రీ ఛందః, ద్వితీయా పాదనిచ్చత్ |
పర్జన్యాయ ప్ర గాయత దివస్సుత్రాయ మీళ్లుషే | స నో యవస మిచ్చతు ||
యో గర్భ మోషధీనా జ్గవా జ్ఘ్రణో త్యర్వతామ్ | పర్జన్యః పురుషీణామ్ ||
తస్మా ఇదాస్య హవి ర్ద్వహోతా మధుమత్తమమ్ | ఇళాం న స్సయత జగ్రత్ ||
(ఋ సం 5 - 7 -3) సవత్సరమితి దశర్చస్య సూక్తస్య, మైత్రావరుణిపుత్రో వసిష్ఠః
ఋషిః, పర్జన్యో దేవతా, త్రిష్టుప్పందః, ప్రథమానుష్టుప్ |

- ⇒ స॒వత్స॑రం శ॒శయా॑నా బ్రా॒హ్మ॑ణా వ్ర॒తచా॑రిణః | వాచం ప॒ర్జన్య॑జిన్వితాం ప్ర
మ॒ణ్ణాకా॑ అ॒వాది॑షుః ||
- ⇒ ది॒వ్యా అ॒పో అ॒భి యదే॑న మాయ స్థుతి న్న శు॒ష్కం స॒రసీ॑ శయా॒నమ్ | గవా
మ॒హ న మాయు ర్యత్ప్రీ॒తీనాం మ॒ణ్ణాకా॑నాః వ॒గ్ను రత్రా స॒మేతి॑ ||
- ⇒ యదీ॑ మే॒నాః ఉ॒శతో అ॒భ్యవర్షీ॑ త్ప్రా॒ప్యవ॑తః ప్రా॒ప్యప్యా॑గతాయామ్ |
అ॒క్లలీ॑కృత్యా పి॒తర॑ న్న పు॒త్రో అన్యో॑ అన్య ముప వద॒ంత మే॒తి ||
- ⇒ అన్యో॑ అన్య మను గృ॒హ్లాత్యే॑నో రపాం ప్ర॒సర్గే॑ యదమ॒న్దిషా॑తామ్ | మ॒ణ్ణాకో
యద॒భివృ॑ష్టః కని॒ష్క న్నుశ్చి॑ స్సం॒ప్యజ్యే॑ హరి॒తేన॑ వాచమ్ ||
- ⇒ యదే॑షా మన్యో॑ అన్యస్య వాచం శా॒క్తస్యే॑వ వదతి శి॒క్షమా॑ణః | సర్వ స్తదే॑షాం
స॒మ్పదే॑వ పర్వ యత్సు॒వాచో వద॑థ నాధ్యపు॒న్ ||
- ⇒ గో॒మాయు రేకో॑ అ॒జమా॑యు రేకః పృ॒శ్ని రేకో హరి॑త ఏ॒క ఏ॒షామ్ | సమా॑న
న్నామ॑ బిభ్ర॒తో వి॒రూపా॑ః పురుత్రా వాచం పిపి॒శు ర్వద॑ంతః ||
- ⇒ బ్రా॒హ్మ॑ణాసో అతిరాత్రే న సోమే సరో న పూర్ణ మ॒భితో వద॑ంతః | స॒వత్స॑రస్య
తద॒హః పరి॑ష్ఠ యన్మ॒ణ్ణాకా॑ః ప్రా॒ప్యపీ॑ణం బభూ॒వ ||
- ⇒ బ్రా॒హ్మ॑ణాస సోమి॒నో వాచ॑ మక్రత బ్రహ్మ కృ॒ణ్వంతః॑ పరివత్స॒రీణామ్ |
అధ్య॒ర్యవో ఘ॒ర్మిణ॑ సి॒ష్విదా॑నా అవి ర్భవ॒న్తి గు॒హ్య న కే చిత్ ||

⇒ దే॒వహి॑తి॒ జ్ఞాగు॑పు॒ ద్వాద॑శ॒స్య॒ ఋ॒తు॒ న్న॒రో న॒ ప్ర॒ మి॒న॒ స్త్యే॒తే॒ | స॒వ॒త్స॒రే॒
ప్రా॒వృ॑ష్ట్యా॒గతా॑యా॒ న్తప్తా॑ ఘ॒ర్మా అ॒శ్ను॒వతే॑ వి॒సర్గ॑మ్॥

⇒ గో॒మా॒యు రదా॑ ద॒జ మా॒యు రదా॑ త్పు॒ష్ని రదా॑ ధ్ధ॒రితో నో॑ వ॒సూ॒ని | గవా॑ం
మ॒ణ్డాకా॑ దద॒త శృ॒తాని॑ స॒హస్ర॑సావే॒ ప్ర తి॑ర॒న్త ఆయుః॑॥

అథ పరిశిష్టమ్

⇒ ఉ॒ప॒ప్ల॒వత॑ మ॒ణ్డాకి॑ వ॒ర్షమా॑ వ॒ద తా॑దురి॒ | మధ్యే॑ ప్రా॒దస్య॑ ప్ల॒వస్య॑ ని॒గృహ్య॑
చతు॑ర॒ః ప॒దః॑॥

49. గోసూక్తమ్

(ఋసం 4-6 - 25) ఆ గావ ఇత్యష్టర్చస్య సూక్తస్య, బార్హస్పత్యే భారద్వాజ ఋషిః, గావో దేవతాః, త్రిష్టుప్చందః, ద్వితీయాది త్రయాణాం జగతీ చందః, అన్త్యా అనుష్టుప్ |

⇒ ఆ గా॒వో అ॒గ్మ న్ను॒త భ॒ద్ర మ॒క్త న్నీ॒దన్తు॑ గో॒ష్ఠే ర॒ణయ॑ వ్త్య॒స్మే | ప్ర॒జావ॑తీ॒ః
పు॒రురూ॑పా॒ ఇహ॑ స్యు రి॒న్ద్రాయ॑ పూర్వీ॒ రుష॑సో దుహా॒నాః॑॥

⇒ ఇ॒న్ద్రో య॑జ్వ॒నే పృ॒ణతే॑ చ శి॒క్ష త్యుపే॑ ధ్ధదాతి న స్వం ము॒షాయ॑తి॒ |
భూ॒యోభూ॑యో రయి మి॒దస్య॑ వ॒ర్ధయ॑ న్న॒భిన్నే॑ ఖి॒ల్యే ని ద॑ధాతి
దే॒వయు॑మ్॥

- ⇒ న తా నశన్తి న దభాతి తస్మరో నాసామామిత్రో వ్యధిరా దధర్షతి | దేవాశ్చ
యాభి ర్యజతే దదాతి చ జ్యోగిత్రాభి స్సచతే గోపతి స్సహ ||
- ⇒ న తా అర్వా రేణుకకాటో అశ్నుతే న సంస్కృతత్ర ముప యన్తి తా అభి |
ఉరుగాయ మభయ న్తస్య తా అను గావో మర్తస్య వి చరన్తి యజ్వనః ||
- ⇒ గావో భగో గావ ఇన్తో మే అచ్ఛాన్తావ స్సోమస్య ప్రథమస్య భక్షః | ఇమా యా
గావ స్స జనాస ఇన్త్ర ఇచ్ఛామీ ధ్ధదా మనసా చిదిన్తమ్ ||
- ⇒ యూయ జ్ఞావో మేదయథా కృశ ఇచ్చేదశీర ఇచ్చేత్కృణుథా సుప్రతీకమ్ | భద్ర
భృహ జ్ఞుణుథ భద్రవాచో బృహద్యో వయ ఉచ్యతే సభాసు ||
- ⇒ ప్రజావతీ స్సూయవసం రిశన్తీ శ్శుద్ధా అప స్సుప్రపాణే పిబన్తీః | మా వ స్సేన
ఈశత మాఘశంసః పరి వో హేతీ రుద్రస్య వృజ్ఞాః ||
- ⇒ ఉపేద ముపపర్చన మాసు గోషూప పృచ్యతామ్ | ఉప ఋషభస్య రేత
స్యపేన్త్ర తవ వీర్యే ||
- ⇒ మయోభూ ర్వాతో అభి వాతూస్తా ఉర్జస్వతీ రోషధీ రా రిశన్తామ్ | పీవస్వతీ
ర్జీవధన్యాః పిబన్తవసాయ పద్వతే రుద్ర మృళ ||
- ⇒ యా స్సరూపా విరూపా ఏకరూపా యాసా మగ్ని రిష్ట్యా నామాని వేద | యా
అఙ్గిరస స్తపసేహ చక్ర స్తాభ్యః పర్జన్య మహి శర్మ యచ్ఛ ||

- ⇒ యా దేవేషు తన్వ(అ)మైరయన్త యాసాం సోమో విశ్వా రూపాణి వేద | తా
అస్మభ్యం పయసా పిన్వమానాః ప్రజావతీ రిన్ద్ర గోష్ఠీ రిరీహి ||
- ⇒ ప్రజాపతి ర్మహ్య మేతా రరాణో విశ్వే ద్వేవైః పితృభి స్సవిదానః | శివా స్సతీ
రుప నో గోష్ఠ మాక స్తాసాః వయం ప్రజయా సం సదేమ ||

50. అగ్నిసూక్తమ్ (వర్చస్సిద్ధ్యర్థం)

(ఋ సం 8 - 3 - 15) అగ్ని స్సప్తి మితి సప్తర్చస్య సూక్తస్య, సౌచీకోఽగ్నిర్ ఋషిః,
అగ్ని ర్దేవతా, త్రిష్టుప్చందః |

- ⇒ అగ్ని స్సప్తిః వాజంభర న్దదా త్యగ్ని ర్వీరం శ్రుత్యజ్కర్మనిష్ఠామ్ | అగ్ని రోదసీ
వి చరత్సమజ్ఞా న్నగ్ని రావీః వీరకుక్షిం పురన్ధిమ్ ||
- ⇒ అగ్నే రప్పస స్సమి దస్తు భద్రాఽగ్ని ర్మహీ రోదసీ ఆవివేక | అగ్ని రేక
శ్చోదయ త్సమ త్స్వగ్ని ర్స్వత్రాణి దయతే పురూణి ||
- ⇒ అగ్ని ర్థ త్యజ్జరతః కర్ణమావాఽగ్ని రదోఽభ్య నిరదహ జ్జరూథమ్ | అగ్ని రత్రి
జ్ఞర్మ ఉరుప్య దన్త రగ్ని ర్ముమేధం ప్రజయా సృజత్సమ్ ||
- ⇒ అగ్ని ర్ధాద్ద్రవిణః వీరపేశా అగ్ని ర్ఋషిః య స్సహస్రా సనోతి | అగ్ని ర్ద్వి
హవ్యమా తతా నాగ్నే ర్ధామాని విభృతా పురుత్రా ||

- ⇒ అగ్ని ముక్తై ర్ముషయో వి హ్వయన్తేఽగ్ని న్నరో యామని బాధితాసః |
అగ్నిః వయో అన్తరిక్షే పతన్తోఽగ్ని స్సహస్రా పరి యాతి గోనామ్ ||
- ⇒ అగ్నిః విశ ఈళతే మానుషీ ర్యా అగ్నిం మనుషో నహుషో వి జాతాః | అగ్ని
ర్గాన్ధర్వం పథ్యా మృతస్యాఽగ్నే ర్గమ్యాతి ర్హుత ఆ నిషత్తా ||
- ⇒ అగ్నయే బ్రహ్మ ఋభవ స్తతక్షు రగ్నిం మహా మవోచామా సువృక్తిమ్ | అగ్నే
ప్రావ జరితారః యవిష్ఠాఽగ్నే మహి ద్రవిణ మా యజస్వ ||

51. బ్రహ్మణస్పతిసూక్తమ్ (జ్ఞానార్థం)

(ఋ సం 2 - 6 - 29) గణానా మిత్యేకో న వింశర్చస్య సూక్తస్య, గృత్సమద, భార్గవ, శౌనకా ఋషయః, బృహస్పతి ర్దేవతా, ప్రథమ పంచమ నవమైకాదశ సప్తదశైకో న వింశానామ్ బ్రహ్మణస్పతి ర్దేవతా, జగతీ ఛన్దః, పంచదశైకో న వింశయో స్త్రిష్ఠుష్పన్దః |

- ⇒ గణానా న్వా గణపతిం హవామహే కవి జ్ఞవీనా ముపమశ్రవన్తమమ్ |
జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత ఆనశ్శుణ్వన్నాతిభి స్సీద సాదనమ్ ||
- ⇒ దేవాశ్చ తే అసుర్య ప్రచేతసో బృహస్పతే యజ్ఞయం భాగ మానశుః |
ఉస్రాశవ సూర్యో జ్యోతిషా మహో విశ్వేషా మిజ్జనితా బ్రహ్మణా మసి ||

- ⇒ ఆ విబాధ్యా పరిరాప స్తమాంసి చ జ్యోతిష్మత్తం రథ మృతస్య తిష్ఠసి |
బృహస్పతే భీమ మమిత్రదమ్భనం రక్షోహణ భోత్రభిదం స్వర్విదమ్ ||
- ⇒ సునీతిభి ర్నయసి త్రాయసి జనః యస్తుభ్య న్దాశా న్న తమంహో అశ్నవత్ |
బ్రహ్మద్విష స్తపనో మన్యుమీరసి బృహస్పతే మహి తత్తే మహిత్యనమ్ ||
- ⇒ న తమంహో న దురిత జ్కతశ్చన నారాతయ స్తితిరు ర్న ద్వయావినః |
విశ్వా ఇదస్మా ధ్వరనో వి బాధసే యం సుగోపా రక్షసి బ్రహ్మణస్పతే ||
- ⇒ త్వన్నో గోపాః పథిక్య ద్విచక్షణ స్తవ వ్రతాయ మలిభి ర్జరామహే |
బృహస్పతే యో నో అభి హ్వరో దధే స్వా తం మర్మర్తు దుచ్ఛనా
హరస్యతీ ||
- ⇒ ఉత వా యో నో మర్చయా దనాగనోఽరాతీవా మర్త స్సానుకో వృకః |
బృహస్పతే అప తః వర్తయా పథ స్సుగ న్నో అస్మై దేవవీతయే కృధి ||
- ⇒ త్రాతార న్త్వా తనూనాం హవామహేఽవస్పర్త రథివక్తార మస్మయుమ్ |
బృహస్పతే దేవనిదో ని బర్హయ మా దురేవా ఉత్తరం సుమ్న మున్నశస్న్ ||
- ⇒ త్వయా వయం సువృధా బ్రహ్మణస్పతే స్సార్థా వసు మనుష్యా దదీమహి |
యా నో దూరే తళితో యా అరాతయోఽభి సన్తి జమ్భయా తా అనప్పసః ||

⇒ త్వయా వయ ముత్తమ స్థీమహీ వయో బృహస్పతే పప్రిణా సస్మినా
యుజా| మా నో దుశ్శంసో అభిదిప్సు రీశత ప్ర సుశంసా మతిభి
స్తారిషీమహి||

⇒ అనానుదో వృషభో జగ్మిరాహవ నిష్ఠప్తా శత్రుం పృతనాసు సాసహిః| అసి
సత్య ఋణయా బ్రహ్మణస్పత ఉగ్రస్య చిద్దమితా వీళుహర్షిణః||

⇒ అదేవేన మనసా యో రిషణ్యతి శాసా ముగ్రో మన్యమానో జిఘాంసతి|
బృహస్పతే మా ప్రణక్షస్య నో వధో ని కర్మ మన్య స్తురేవస్య శర్దతః||

⇒ భరేషు హవ్యో నమసోపసద్యో గంతా వాజేషు సనితా ధనన్తనమ్| విశ్వా
ఇదర్యో అభిదిప్స్వో³(ఓ)మృధో బృహస్పతి ర్వి వవర్థా రథాః ఇవ||

⇒ తేజిష్ఠయా తపనీ రక్షస స్తప యేత్వా నిదే దధిరే దృష్టవీర్యమ్| ఆవి
స్తత్కృష్వ యదసత్త ఉక్ష్వ¹(అం)బృహస్పతే వి పరిరాపో అర్దయ||

⇒ బృహస్పతే అతి యదర్యో అర్థా ధ్యుమ ద్విభాతి క్రతుమ జ్ఞనేషు| యద్దీదయ
చ్ఛవస ఋతప్రజాత తదస్మాసు ద్రవిణ న్దేహి చిత్రమ్||

⇒ మా న స్సేనేభ్యో యే అభి ద్రుహస్పదే నిరామిణో రిపవో⁵న్నేషు జాగృధుః|
ఆ దేవానా మోహతే వి వ్రయో హృది బృహస్పతే న పర స్సామ్నో విదుః||

⇒ విశ్వేభ్యో హి త్వా భువనేభ్య స్పరి త్వష్టాజన త్సామ్నసామ్నః కవిః | స
ఋణచి దృణయా బ్రహ్మణస్పతి ర్దుహో హన్తా మహ ఋతస్య ధర్తరి ||

⇒ తవ శ్రియే వ్యజిహీత పర్వతో గవా జ్ఞోత్ర ముదస్యజ్ఞో యదజ్గిరః | ఇన్ద్రేణ
యుజా తమసా పరీవృతం బృహస్పతే నిరపా మౌజ్ఞో అర్ణవమ్ ||

⇒ బ్రహ్మణస్పతే త్వమస్య యన్తా సూక్తస్య బోధి తనయశ్చా జిన్వ | విశ్వ
స్తద్భద్రః యదవన్తి దేవా బృహ ద్వదేమ విదథే సువీరాః ||

(ఋ సం 2 - 7 - 1) సేమామవిడ్జీతి పోళశర్చస్య సూక్తస్య, గృత్సమద భార్గవ
శౌనకా ఋషయః, బ్రహ్మణస్పతి ర్దేవతా, ప్రథమ దశమ ద్వాదశానా
మిన్ద్రాబ్రహ్మణస్పతీ దేవతే, జగతీ ఛన్దః, ద్వాదశ పోడశయో స్త్రిష్టుప్చన్దః |

⇒ సేమా మవిడ్జే ప్రభృతిః య ఈశిష్యయా విధేమ నవయా మహా గిరా |
యథా నో మీధ్వా స్తవతే సఖా తవ బృహస్పతే సీషధ స్సోత నో మతిమ్ ||

⇒ యో నన్త్యా న్యనమ న్నోజ సోతాదర్శ ర్మన్యనా శమ్పరాణి వి | ప్రాచ్యావయ
దచ్యుతా బ్రహ్మణస్పతి రా చావిశ ద్వసుమన్తః వి పర్వతమ్ ||

⇒ తద్దేవానా స్తేవతమాయ కర్తృ మశ్రద్ధన్వజ్ఞాప్రదన్త వీళితా | ఉద్ధా ఆజ దభిన
ద్రుహ్మణా వల మగూహ త్తమో వ్యచక్షయ త్వః ||

- ⇒ అశ్మాస్య మవతం బ్రహ్మణస్సతి ర్మధుధార మభి యమోజ సాత్మణత్|
తమేవ విశ్వే పపిరే స్వర్ణశో బహు సాకం సిసిచురు త్సముద్రిణమ్||
- ⇒ సనా తా కా చిద్భువనా భవీత్వా మాద్భి శ్చరద్భి ర్ద్వరో వరన్త వః| అయతన్తా
చరతో అన్యదన్య దిద్యా చకార వయునా బ్రహ్మణస్సతిః||
- ⇒ అభినక్షన్తో అభి యే తమానశు ర్నిధిం పణీనాం పరమ జ్ఞహ హితమ్| తే
విద్వాంసః ప్రతిచక్ష్యాన్యతా పున ర్యత ఉ ఆయ న్తదుదీయు రావిశమ్||
- ⇒ ఋతావానః ప్రతిచక్ష్యాన్యతా పున రాత ఆ తస్థుః కవయో మహ స్పథః| తే
బాహుభ్యా న్ధమిత మగ్ని మశ్మని నకిష్టో అస్త్వరణో జహుర్హి తమ్||
- ⇒ ఋతజ్యేన క్షిప్రేణ బ్రహ్మణస్సతి ర్యత్ర వష్టి ప్ర తదశ్నోతి ధన్వనా| తస్య
సాధ్వే రిషవో యాభి రస్యతి నృచక్షసో దృశయే కర్ణయోనయః||
- ⇒ స సన్నయ స్స వినయః పురోహిత స్స సుష్టుత స్స యుధి బ్రహ్మణస్సతిః|
చాక్ష్మో యద్వాజం భరతే మతీ ధనాఽఽది త్సూర్య స్తపతి తప్యతు ర్వృథా||
- ⇒ విభు ప్రభు ప్రథమం మేహనావతో బృహస్పతే సువిదత్రాణి రాధ్యా| ఇమా
సాతాని వేన్యస్య వాజినో యేన జనా ఉభయే భుజ్జితే విశః||
- ⇒ యోఽవరే వృజినే విశ్వథా విభు ర్మహాము రణ్వ శ్చవసా వవక్షిధ| స దేవో
దేవా న్ప్రతి పప్రథే పృథు విశ్వేదు తా పరిభూ ర్బ్రహ్మణస్సతిః||

- ⇒ విశ్వం సత్యం మఘవానా యువోరి దాపశ్చన ప్ర మినన్తి ప్రతః వామ్ |
అచ్ఛేన్తాబ్రహ్మణస్సతీ హవిర్నోన్నః యజేవ వాజినా జిగాతమ్ ||
- ⇒ ఉతాశిష్ఠా అను శృణ్వన్తి వహ్నాయ స్సభేయో విప్రో భరతే మతీ ధనా |
వీళుద్వేషా అను వశ ఋణ మాదది స్స హ వాజీ సమిధే బ్రహ్మణస్సతిః ||
- ⇒ బ్రహ్మణస్సతే రభవ ద్యథావశం సత్యే మన్య ర్మహి కర్మా కరిష్యతః | యోగా
ఉదాజ త్స దివే వి చాభజ న్మహీవ రీతి శ్శవసా సర త్పుథక్ ||
- ⇒ బ్రహ్మణస్సతే సుయమస్య విశ్వహ రాయ స్వామి రథ్యోఽవయస్వతః |
వీరేషు వీరాః ఉప పృజ్ఞి నస్త్యః యదీశానో బ్రహ్మణా వేషి మే హవమ్ ||
- ⇒ బ్రహ్మణస్సతే త్వమస్య యన్తా సూక్తస్య బోధి తనయ ఇచ్చ జిన్వ | విశ్వంత
ద్భద్రః యదవన్తి దేవా బృహ ద్వదేమ విదథే సువీరాః ||

(ఋ సం 2 - 7 - 4) ఇన్ధానో అగ్నిమితి పఞ్చార్చస్య సూక్తస్య, గృత్సమద, భార్గవ,
శౌనకా ఋషయః, బ్రహ్మణస్సతి ర్దేవతా, జగతీ ధన్తః |

- ⇒ ఇన్ధానో అగ్నిః వనవ ద్వనుష్యతః కృతబ్రహ్మ శూశువ ద్రాతహవ్య ఇతీ |
జాతేన జాత మతి స ప్ర సర్పతే యఃయః యుజ జ్ఞాణతే బ్రహ్మణస్సతిః ||
- ⇒ వీరేభి ర్వీరా న్వనవ ద్వనుష్యతో గోభీ రయిం పప్రథ ద్వేధతి త్మనా | తోకఇచ్చ
తస్య తనయఇచ్చ వర్ధతే యఃయః యుజ జ్ఞాణతే బ్రహ్మణస్సతిః ||

⇒ సిన్ధు ర్న క్షోద శ్చిమీవాః ఋషూయతో వృషేవ వద్రిః రభి వష్ట్యోజసా |
అగ్నేరివ ప్రసీతి ర్నాహ వర్తవే యః యః యుజ జ్ఞాణతే బ్రహ్మణస్సతిః ||

⇒ తస్మా అర్షన్తి దివ్యా అసశ్చత స్స సత్వభిః ప్రథమో గోషు గచ్ఛతి |
అనిభృష్టతవిషి ర్శన్త్యోజసా యః యః యుజ జ్ఞాణతే బ్రహ్మణస్సతిః ||

⇒ తస్మా ఇద్విశ్వే ధునయన్త సిన్ధవోఽచ్ఛిద్రా శర్మ దధిరే పురూణి | దేవానాం
సుమ్నో సుభగ స్స ఏధతే యః యః యుజ జ్ఞాణతే బ్రహ్మణస్సతిః ||

(ఋ సం 2 - 7 - 5) ఋజురిచ్ఛంస ఇతి చతుర్ఋచస్య సూక్తస్య, గృత్సమద, భార్గవ, శౌనకా ఋషయః, బ్రహ్మణస్సతి ర్దేవతా, జగతీ ఛన్దః |

⇒ ఋజు రిచ్ఛంసో వనవ ద్వనుష్యతో దేవయన్ని దదేవయన్త మభ్యసత్ |
సుప్రావీరి ద్వనవ త్పుత్సు దుష్టరః యజ్వేదయజ్యో ర్వి భజాతి భోజనమ్ ||

⇒ యజస్య వీర ప్ర విహి మనాయతో భద్రం మనః కృణుష్య వృత్రతూర్యే | హవి
ష్కృణుష్య సుభగో యథాససి బ్రహ్మణస్సతే రవ ఆ వృణీమహే ||

⇒ స ఇజ్జనేన స విశా స జన్మనా స పుత్రై ర్వాజం భరతే ధనా నృభిః | దేవానాం
యః పితర మావివాసతి శ్రద్ధామనా హవిషా బ్రహ్మణస్సతిమ్ ||

⇒ యో అస్మి హవ్యై ర్హుతవద్భి రవిధ త్న తం ప్రాచా నయతి బ్రహ్మణస్సతిః |
ఉరుష్యతీ మంహసో రక్షతీ రిషోఽఽఽహో శ్చిదస్మా ఉరుచక్రీ రద్భుతః ||

52. ఇంద్ర సూక్తమ్ (శక్త్యర్థం)

(ఋ సం 2 - 6 - 7) యో జాత ఏవేతి పశ్చాదశర్చస్య సూక్తస్య, గృత్సమద, భార్గవ, శౌనకా ఋషయః, ఇంద్రో దేవతా, త్రిష్టుప్చంద్రః|

⇒ యో జాత ఏవ ప్రథమో మనస్సా న్దేవో దేవా న్మృతునా పర్యభూషత్| యస్య
శుష్మా ద్రోదసీ అభ్యసేతా న్నుష్ణస్య మహ్న సజనాస ఇంద్రః||

⇒ యః పృథివీ వ్యథమానా మద్భంహ ద్యః పర్యతా న్మృకుపితాః అరష్ణాత్|
యో అన్తరిక్షః విమమే వరీయో యో ద్యా మస్తభ్నా త్స జనాస ఇంద్రః||

⇒ యో హత్వాహి మారిణా త్సప్త సిన్ధూ న్యో గా ఉదాజ దపథా వలస్య| యో
అశ్మనో రన్త రగ్ని జ్ఞాజాన సవృ క్షమత్సు స జనాస ఇంద్రః||

⇒ యేనేమా విశ్వా చ్యవనా కృతాని యో దాసః వర్ణ మధర జ్ఞహాకః| శ్వఘ్నీవ
యో జిగీవాః లక్ష మాద దర్యః పుష్టాని స జనాస ఇంద్రః||

⇒ యం స్మా పృచ్ఛన్తి కుహ సేతి ఘోర ముతైమాహు ర్నైవో అస్తీత్యేనమ్| సో
అర్యః పుష్టి ర్విజఇవా మినాతి శ్రదస్మి ధత్త స జనాస ఇంద్రః||

⇒ యో రధస్య చోదితా యః కృశస్య యో బ్రహ్మణో నాధమానస్య కీరేః|
యుక్తగ్రాన్తో యోఽవితా సుశిప్ర స్సుతసోమస్య స జనాస ఇంద్రః||

- ⇒ యస్యాశ్వాసః ప్రదిశి యస్య గావో యస్య గ్రామా యస్య విశ్వే రథాసః |
యస్సూర్యః య ఉషస జ్ఞజాన యో అపా న్నేతా స జనాస ఇన్తః ||
- ⇒ య జుగ్రన్దసీ సఃయతీ విహ్వయేతే పరేవర ఉభయా అమిత్రాః | సమాన
ఇంద్రధ మాతస్థివాంసా నానా హవేతే స జనాస ఇన్తః ||
- ⇒ యస్మాన్న ఋతే విజయన్తే జనాసో యః యుధ్యమానా అవసే హవన్తే | యో
విశ్వస్య ప్రతిమానం బభూవ యో అచ్యుతచ్యు త్స జనాస ఇన్తః ||
- ⇒ యశ్శశ్వతో మహ్యేనో దధానా నమన్యమానా ఇచ్ఛర్వా జఘాన | యశ్శర్ధతే
నానుదదాతి శ్శధ్యాః యో దస్యో ర్ధన్తా స జనాస ఇన్తః ||
- ⇒ య శ్శమ్బర మ్పర్వతేషు క్షీయన్త ఇచ్ఛత్వారింశ్యాం శరద్యన్వవిన్దత్ |
ఓజాయమానః యో అహి జ్ఞఘాన దానుం శయానం స జనాస ఇన్తః ||
- ⇒ యస్సప్తరశ్మి ర్వృషభ స్తువిష్మా నవాస్పజ త్సర్తవే సప్త సిన్ధాన్ | యో
రోహిణ మస్ఫుర ద్వజ్రబాహు ర్ధ్యామారోహన్తం స జనాస ఇన్తః ||
- ⇒ ద్యావా చిదస్మై పృథివీ నమేతే శుష్మా చ్చిదస్య పర్వతా భయన్తే | య
స్సోమపా నిచితో వజ్రబాహు ర్యో వజ్రహస్త స్స జనాస ఇన్తః ||
- ⇒ య స్సన్వన్త మవతి యః పచన్తః య శ్శంసన్తః య శ్శశమాన మూతీ |
యస్య బ్రహ్మ వర్ధనః యస్య సోమో యస్యేదం రాధ స్స జనాస ఇన్తః ||

⇒ య స్సున్వతే పచతే దుద్ర ఆ చిద్వాజ స్థర్షర్షి స కిలాసి సత్యః | వయన్త ఇన్త్ర
విశ్వహ ప్రియాస స్సువీరాసో విదధమా వదేమ ||

53. భద్ర సూక్తమ్ (మంగళార్థం)

(ఋ సం 1 - 6 - 15) ఆ నో భద్రా ఇతి దశర్చస్య సూక్తస్య, గోతమో రాహుగణ
ఋషిః, విశ్వేదేవా దేవతాః, అన్త్యా అదితిః, జగతీ ఛన్దః, షష్ఠ్యా విరాట్-స్థానాః,
అష్టమాద్యా స్త్రిష్ఠుచ్ఛన్దః |

⇒ ఆ నో భద్రాః క్రతవో యన్తు విశ్వతోదబ్ధాసో అపరీతాస ఉద్భిదః | దేవా నో
యథా సదమి ద్వధే అస న్నప్తాయువో రక్షితారో దివేదివే ||

⇒ దేవానాం భద్రా సుమతి ర్ఋజుజాయతా స్థేవానాం రాతి రభి నో ని వర్తతామ్ |
దేవానాం సఖ్య ముప సేదిమా వయ స్థేవా న ఆయుః ప్ర తిరన్తు జీవసే ||

⇒ తాన్సూర్వయా నివిదా హూమహీ వయం భగం మిత్ర మదితి స్థక్ష
మస్త్రిధమ్ | అర్యమణః వరుణం సోమ మశ్వినా సరస్వతీ న స్సుభగా
మయస్కరత్ ||

⇒ తన్నో వాతో మయోభు వాతు భేషజ న్తన్మాతా పృథివీ తత్ప్రితా ద్యౌః |
తద్ధ్రావాణ సోమసుతో మయోభువ స్తదశ్వినా శృణుత స్థిష్ఠ్యా యువమ్ ||

- ⇒ తమీశాన జ్ఞగత స్తస్థుషస్పతి స్థియజ్ఞేన్య మవసే హూమహే వయమ్ |
పూషా నో యథా వేదసా మసద్వధే రక్షితా పాయు రదబ్ధ స్వస్తయే ||
- ⇒ స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృధత్రవా స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః | స్వస్తి న స్తారోక్ష్య
అరిష్టనేమి స్వస్తి నో బృహస్పతి ర్దధాతు ||
- ⇒ పృషదశ్వా మరుతః పృశ్నిమాతర శ్శుభః యావానో విదధేషు జగ్మయః |
అగ్నిజిహ్వ మనవ సూరచక్షసో విశ్వే నో దేవా అవసా గమన్నిహ ||
- ⇒ భద్ర జ్యౌర్ణభి శ్శృణుయామ దేవా భద్రం పశ్యే మాక్షభి ర్యజతాః | స్థిరై రజై
స్తుష్టువాంస స్తనూభి ర్వ్యశేమ దేవహితః యదాయుః ||
- ⇒ శతమిన్ను శరదో అన్తి దేవా యత్రా నశ్చక్రా జరస న్తనూనామ్ | పుత్రాసో
యత్ర పితరో భవన్తి మా నో మధ్యా రీరిషతాయు ర్గన్తోః ||
- ⇒ అదితి ర్ద్యౌ రదితి రన్తరిక్ష మదితి ర్మాతా స పితా స పుత్రః | విశ్వే దేవా
అదితిః పశ్చా జనా అదితి ర్జాత మదితి ర్జనిత్వమ్ ||
- ⇒ ఋజునీతీ నో వరుణో మిత్రో నయతు విద్వాన్ | అర్యమా దేవై స్సజోషాః ||
- ⇒ తే హి వస్వో వసవానా స్తే అప్రమూరా మహోభిః | వ్రతా రక్షన్తే విశ్వాహా ||
- ⇒ తే అస్మభ్యం శర్మ యంస న్నమృతా మర్త్యేభ్యః | బాధమానా అప ద్విషః ||
- ⇒ వి నః పథ స్సువితాయ చియ న్ద్విన్దో మరుతః | పూషా భగో వన్త్యాసః ||

- ⇒ ఉత నో ధియో గోఅగ్రాః పూష నివృష్ట వేవయావః | కర్తా న స్వస్తిమతః ||
- ⇒ మధు వాతా ఋతాయతే మధు క్షరన్తి సిన్ధవః | మాధ్వీర్న స్సన్వోషధీః ||
- ⇒ మధు నక్త ముతోషసో మధుమ త్పార్థివం రజః | మధు ద్యౌరస్తు నః పితా ||
- ⇒ మధుమా న్నో వనస్పతి ర్మధుమాః అస్తు సూర్యః | మాధ్వీ గ్ధావో భవన్తు నః ||
- ⇒ శన్నో మిత్ర శ్చ వరుణ శ్చ న్నో భవ త్వర్యమా | శన్న ఇన్తో బృహస్పతి శ్చన్నో విష్ణు రురుక్రమః ||

54. ప్రాతస్సూక్తమ్ (భాగ్యార్థం)

- ⇒ ప్రాత రగ్నిం ప్రాత రిన్ద్రం హవామహే ప్రాత ర్మిత్రావరుణా ప్రాత రశ్వినా | ప్రాత ర్భగం పూషణం బ్రహ్మణస్పతిం ప్రాత సోమ ముత రుద్రం హువేమ ||
- ⇒ ప్రాత ర్జితం భగ ముగ్రం హువేమ వయం పుత్ర మదితే ర్యో విధర్తా | ఆధర్శి ద్యం మన్యమాన స్తురశ్చి ద్రాజా చిద్యం భగం భక్షిత్యాహ ||
- ⇒ భగ ప్రణేత ర్భగ సత్యరాధో భగేమా న్ధియ ముదవా దదన్నః | భగ ప్ర ణో జనయ గోభిరశ్వై ర్భగ ప్ర నృభి ర్నృవన్త స్సామ ||

- ⇒ ఉ॒తో॒దా॒నీం భ॒గవ॒న్త సా॒స్వమో॒త ప్ర॒పి॒త్వ ఉ॒త మ॒ధ్యే అ॒హ్నమ్॑ | ఉ॒తో॒ది॒తా
మ॒ఘవ॑ న్నూ॒ర్యస్య॑ వ॒య ద్దే॒వానాం॑ సు॒మతౌ॑ స్యా॒మ ||
- ⇒ భ॒గ ఏ॒వ భ॒గవాః॑ అ॒స్తు దే॒వా స్తేన॑ వ॒యం భ॒గవ॒న్త సా॒స్వమ॑ | త॒న్వా భ॒గ స॒ర్వ
ఇ॒జ్జోహ॑వీ॒తి స నో॑ భ॒గ పు॒రవి॒తా భ॑వే॒హ ||
- ⇒ స॒మధ్వ॑రా యోష॒సో న॒మన్త॑ దధి॒క్తావే॒వ శు॒చయే॑ ప॒దాయ॑ | అ॒ర్వాచీ॒నః
వ॒సువి॒దం భ॒గ న్నో ర॑థ॒మివా॒శ్వా వా॒జిన॑ ఆ వ॒హన్తు॑ ||
- ⇒ అ॒శ్వావ॑తీ ర్గో॒మతీ॑ ర్న ఉ॒షాసో॑ వీ॒రవ॑తీ స॒ద ము॑చ్ఛ॒న్తు భ॒ద్రాః | ఘృ॒త
న్దుహ॑నా వి॒శ్వతః॑ ప్ర॒పీతా॑ యూ॒యం పా॒త స్వ॑స్తిభి స॒దా నః॑ ||
- ⇒ బృ॒హస్ప॑తే ప్ర॒థమః॑ వాచో॒ అగ్రః॑ య॒త్త్రైర॑త నామ॒ధేయ॑ న్దధా॒నాః | యదే॒షాం
శ్రే॒ష్ఠః యద॑రి॒ప్త మా॒సీ త్రై॒ణా తదే॒షా ని॒హిత॑ జ్గహ॒విః ||
- ⇒ స॒క్తుమి॑వ తి॒తఉ॒నా పు॒నన్తో॑ య॒త్ర ధీ॒రా మ॒నసా॑ వాచ మ॒క్రత॑ | అ॒త్రా స॒ఖాయ॑
స్స॒ఖ్యాని॑ జాన॒తే భ॒ద్రైషాః॑ లక్ష్మీ ర్ని॒హితా॑ధి వాచి ||
- ⇒ య॒జ్ఞేన॑ వాచః ప॒దవీ॑య మా॒య న్తా మ॒న్యవి॑న్ద న్ను॒షిషు॑ ప్రవి॒ష్టామ్ |
తామా॑ భృ॒త్యా వ్య॑దధుః పు॒రుత్రా॑ తాం స॒ప్త రే॒భా అభి॑ స॒న్నవ॑న్త ||
- ⇒ ఉ॒త త్వః॑ ప॒శ్యన్న॑ దద॒ర్శ వాచ॑ ము॒త త్వ శ్శృ॒ణ్వ న్న శృ॑ణోత్యేనామ్ | ఉ॒తో
త్వస్మై॑ త॒న్వ(అ)వి॑ స॒స్తే జా॒యేవ॑ ప॒త్య ఉ॒కలీ॑ సు॒వాసాః॑ ||

- ⇒ ఉత త్వం సఖ్యే స్థిరపీత మాహు ర్మైనం హిన్వ న్యపి వాజినేషు | అధేన్వా
చరతి మాయయైష వాచం శుశ్రువాః అఫలా మపుష్పామ్ ||
- ⇒ యస్తిత్యాజ సచివిదం సఖాయ న్న తస్య వాచ్యపి భాగో అస్తి | యదీం శృణో
త్యలకం శృణోతి నహి ప్రవేద సుకృతస్య పథామ్ ||
- ⇒ అక్షణ్యన్తః కర్ణవన్త స్సఖాయో మనోజవే ష్వసమా బభూవుః | ఆదఘ్నాస
ఉపకక్షాస ఉ త్వే ప్రదా ఇవ స్నాత్వా ఉ త్వే దద్యతే ||
- ⇒ హృదా తప్తేషు మనసో జవేషు యద్రాహ్మణా స్సయజన్తే సఖాయః |
అత్రాహ త్వః వి జహు ర్వేద్యాభి రోహ బ్రహ్మణో వి చరన్తు త్వే ||
- ⇒ ఇమే యే నార్యాజ్ఞ పర శ్చరన్తి న బ్రాహ్మణానో న సుతేకరాసః | త ఏతే
వాచ మభిపద్య పాపయా సిరీ స్తన్త్ర న్తన్వతే అప్రజజ్ఞయః ||
- ⇒ సర్వే నన్తన్తి యశసా గతేన సభాసాహేన సఖ్యా సఖాయః | కిల్బిషస్సు
త్పితుషణి ర్వేషా మరం హితో భవతి వాజినాయ ||
- ⇒ ఋచా న్త్యః పోషమా స్తే పుపుష్వా న్లాయత్ర వ్యో గాయతి శక్వరీషు | బ్రహ్మ
త్వో వదతి జాతవిద్యాః యజ్ఞస్య మాత్రాః వి మిమీత ఉ త్వః ||

(ఋ సం 8 - 8 - 19) ముఞ్చామి త్వేతి పఞ్చార్చస్య సూక్తస్య, ప్రాజాపత్యో
యక్ష్మనాశన ఋషిః, ఇంద్రాగ్ని దేవతే, త్రిష్టుప్చంద్రిః, పఞ్చామీ అనుష్టుప్.

⇒ ముఞ్చామి త్వా హవిషా జీవనాయ క మజ్ఞాతయత్కా దుత రాజయత్కాత్ |
గ్రాహి ర్జగ్రాహ యది వైతదేన న్తస్యా ఇంద్రాగ్ని ప్ర ముముక్ష మేనమ్ ||

⇒ యది క్షితాయు ర్యది వా పరేతో యది మృత్యో రన్తిక న్నీత ఏవ | తమా
హరామి నిర్ఋతే రుపస్థా దస్పార్షమేనం శతశారదాయ ||

⇒ సహస్రాక్షేణ శతశారదేన శతాయుషా హవిషాహర్ష మేనమ్ | శతః యథేమం
శరదో నయాతీన్తో విశ్వస్య దురితస్య పారమ్ ||

⇒ శత శ్లోవ శరదో వర్ధమాన శృతం హేమంతా ఇచ్ఛతము వసంతాన్ | శత మింద్రాగ్ని
సవితా బృహస్పతి శృతాయుషా హవిషేమం పునర్దుః ||

⇒ ఆహర్షా న్వావిద న్వా పున రాగాః పునర్నవ | సర్వాఙ్గ సర్వ స్తే చక్షు స్సర్వ
మాయుశ్చ తే విదమ్ ||

(ఋ సం 8 - 8 - 21) అక్షీభ్యాన్త ఇతి షళర్చస్య సూక్తస్య, విష్ణుహ కాశ్యప ఋషిః,
యక్ష్మనాశనో దేవతా, అనుష్టుప్చంద్రిః |

⇒ అక్షీభ్యా న్తే నాసికాభ్యా జ్యర్ణాభ్యా ఇచ్ఛబుకా దధి | యక్ష్మం శీర్షణ్యం మస్తిష్కా
జ్ఞిహ్వయా వి వృహామి తే ||

- ⇒ గ్రీ॒వాభ్య॑ స్త॒ ఉ॒ష్ఠి॒హాభ్యః॑ కీ॒కసా॑భ్యో అ॒నూ॒క్యాత్ | య॒క్షు॑
 న్దోష॑ణ్యః (అ) మం॒సాభ్యాం॑ బా॒హుభ్యాః॑ వి వృ॒హామి॑ తే ||
- ⇒ ఆ॒స్త్రేభ్య॑ స్తే గు॒దాభ్యో॑ వని॒ష్ఠో ర్హద॑యా దధి॑ | య॒క్షుం మ॑త॒స్నాభ్యాః॑ య॒క్షుః
 ప్లాశి॑భ్యో వి వృ॒హామి॑ తే ||
- ⇒ ఉ॒రుభ్య॑ న్తే అ॒ష్ఠీవ॑ద్భ్యాం పా॒ర్శ్విభ్యాం॑ ప్రప॒దాభ్యామ్ | య॒క్షుం శ్రో॑ణి॒భ్యాం
 భా॒సదా॑ ద్భంస॒సో వి వృ॒హామి॑ తే ||
- ⇒ మే॒హనా॑ ద్వ॒నఙ్కర॑ణా ల్లోమ॒భ్య స్తే న॑ఖే॒భ్యః | య॒క్షుం స॑ర్వ॒స్మా దా॒త్మన॑
 స్తమి॑దః వి వృ॒హామి॑ తే ||
- ⇒ అ॒ఙ్గాద॑ఙ్గా ల్లోమ్నో॒లోమ్నో జా॑తం ప॒ర్వణి॑ ప॒ర్వణి॑ | య॒క్షుం స॑ర్వ॒స్మా దా॒త్మన॑
 స్తమి॑దః వి వృ॒హామి॑ తే ||

56. ఋషభ సూక్తమ్ (శత్రు వినాశార్థం)

(ఋ సం 8 - 8 - 24) ఋషభం మేతి పశ్చర్చస్య సూక్తస్య, ఋషభో వైరాజ ఋషిః, సపత్నఘ్నో దేవతా, అనుష్టుప్చంద్రిః, అన్త్యా మహాపజ్ఞిః.

- ⇒ ఋ॒షభం॑ మా॒ స॒మానా॑నాం స॒పత్నా॑నాః వి॒షాస॑హిమ్ | హ॒న్తారం॑ శత్రూ॒ణా
 బ్రూ॒ధి వి॒రాజ॑ జ్ఞోప॒తి జ్ఞా॑వామ్ ||

⇒ అహ మస్మి సపత్నహేన్ద్ర ఇవారిష్టో అక్షతః | అథ స్సపత్నా మే పదో రిమే
సర్వే అభిష్టితాః ||

⇒ అత్రైవ వోఽపి నహ్య మ్యుభే ఆర్హీ ఇవ జ్యయా | వాచస్పతే నిషేధేమా న్యథా
మదధరః వదాన్ ||

⇒ అభిభూ రహ మాగమః విశ్వకర్మేణ ధామ్నా | ఆ వ శ్చిత్త మావో వ్రత
మావోఽహం సమితి స్థదే ||

⇒ యోగక్షేమః వ ఆదాయాఽహం భూయాస ముత్తమ ఆ వో మూర్ధాన
మక్రమీమ్ |

⇒ అథస్పదాన్మ ఉద్వదత మణ్డాకా ఇవోదకా న్మణ్డాకా ఉదకాదివ ||

వక్ష్యమాణ పవమాన మన్తాః, శివాభిషేచనే, విష్ణుప్రీతయే, హనుమత్ప్రీతయే
చ భక్తైః పారాయణే వినియుజ్యన్తే | సమస్తపాప క్షయార్థా ఇతి విశ్రుతా ఇమే
మన్తాః, సోమ యాగే, సోమస్య శుద్ధౌ, అభిషేచే చ వినియుజ్యమానత్వేన
యాజ్ఞికేషు ప్రసిద్ధాః |

57. అథ పవమానమ్

||అథ ప్రథమోఽధ్యాయః|| (ఋ.సం.మం 9. సూ 1)

- ⇒ 1) స్వాదిష్ఠయా మదిష్ఠయా పవస్వ సోమ ధారయా | ఇన్ద్రాయ పాతవే
సుతః ||
- ⇒ 2) రక్షోహ విశ్వచరషణి రభి యోని మయోహతమ్ | ద్రుణా సధస్థ
మాసదత్ ||
- ⇒ 3) వరివోధాతమో భవ మంహిష్ఠో వృత్రహంతమః | పరషి రాధో మఘోనామ్ ||
- ⇒ 4) అభ్యర్ష మహానా న్దేవానాః వీతి మన్థసా | అభి వాజ ముత క్రవః ||
- ⇒ 5) త్వామచ్ఛా చరామసి తదిదర్థ నివేదివే | ఇన్దో త్వే న ఆశసః ||
- ⇒ 6) పునాతి తే పరిస్రుతం సోమం సూర్యస్య దుహితా | వారేణ శక్వతా తనా ||
- ⇒ 7) తమీ మణ్వే స్సమర్య ఆ గృభ్ణన్తి యోషణో దశ | స్వసారః పార్వే దివి ||
- ⇒ 8) తమీం హిన్వ న్యగ్రువో ధమన్తి బాకుర న్స్థతిమ్ | త్రిధాతు వారణం మధు ||
- ⇒ 9) అభీ³(ఈ)మ మఘ్నూ ఉత శ్రీణన్తి ధేనవ శ్శిశుమ్ | సోమ మిన్ద్రాయ
పాతవే ||
- ⇒ 10) అస్యే దిన్ద్రో మదేష్వా విశ్వా వృత్రాణి జిఘ్నుతే | శూరో మఘా చ
మంహతే ||
- ⇒ 11) పవస్వ దేవవీ రతి పవిత్రం సోమ రంహ్య | ఇన్ద్ర మిన్ద్రో వృషా విశ ||

⇒ 12) ఆ వచ్యస్య మహి పురో వృషేన్దో ద్యుమ్నవత్తమః|ఆ యోని స్థర్ణసి
స్సదః||

⇒ 13) అధుక్షత ప్రియం మధు ధారా సుతస్య వేధసః|అపో వసిష్ఠ సుక్రతుః||

⇒ 14) మహాన్త న్వా మహీ రన్వాపో అర్షన్తి సిన్ధవః|యద్ధోభి ర్వాసయిష్యసే||

⇒ 15) సముద్రో అపున మామృజే విష్టమ్భో ధరుణో దివః|సోమః పవిత్రే
అస్మయః||

⇒ 16) అచిక్రద ద్వుషా హరి ర్మహా న్మిత్రో న దర్శతః|సం సూర్యేణ రోచతే||

⇒ 17) గిరస్త ఇన్ద ఓజసా మర్మజ్యన్తే అపస్యవః|యాభి ర్మదాయ శుమ్భసే||

⇒ 18) త న్వా మదాయ ఘృష్యయ ఉ లోకకృత్ను మీమహే|తవ ప్రశస్తయో
మహీః||

⇒ 19) అస్మభ్య మిన్ద విన్ద్రయు ర్మధ్వః పవస్వ ధారయా|పర్షన్యో వృష్టిమా
ఇవ||

⇒ 20) గోషా ఇన్దో నృషా అస్యశ్వసా వాజసా ఉత|ఆత్మా యజ్ఞస్య పూర్వః||

⇒ 21) ఏష దేవో అమర్త్యః పర్ణవీ రివ దీయతి|అభి ద్రోణా న్యాసదమ్||

⇒ 22) ఏష దేవో విపా కృతోఽతి హ్వరాంసి ధావతి|పవమానో అదాభ్యః||

⇒ 23) ఏష దేవో విపన్యభిః పవమాన ఋతాయుభిః హరి ర్వాజాయ
మృజ్యతే॥

⇒ 24) ఏష విశ్వాని వార్యా శూరో యన్నివ సత్వభిః పవమాన స్సిషాసతి॥

⇒ 25) ఏష దేవో రథర్యతి పవమానో దశస్యతి ఆవి ష్మణోతి వగ్వనుమ్॥

⇒ 26) ఏష విష్టై రభిష్టుతోఽపో దేవో వి గాహతే దధ ద్రత్నాని దాశుషే॥

⇒ 27) ఏష దివః వి ధావతి తిరో రజాంసి ధారయా పవమానః కనిక్రదతే॥

⇒ 28) ఏష దివః వ్యాసర త్తిరో రజాం స్యస్సృతః పవమాన స్స్వధ్వరః॥

⇒ 29) ఏష ప్రత్నన జన్మనా దేవో దేవేభ్య స్సృతః హరిః పవిత్రే అరీషతి॥

⇒ 30) ఏష ఉ స్య పురువ్రతో జజ్ఞానో జనయన్నిషః ధారయా పవతే సుతః॥

⇒ 31) సనా చ సోమ జేషి చ పవమాన మహి శ్రవః అథా నో వస్యసస్మధి॥

⇒ 32) సనా జ్యోతి స్సనా స్వ(అ)ర్విశ్వా చ సోమ సాభగా అథా నో
వస్యసస్మధి॥

⇒ 33) సనా దక్ష ముత క్రతు మప సోమ మృధో జహి అథా నో వస్యస
స్మధి॥

⇒ 34) పవీతారః పునీతన సోమ మిన్ద్రాయ పాతవే అథా నో వస్యస స్మధి॥

⇒ 35) త్వం సూర్యే న ఆ భజ తవ క్రత్వా తవోతిభిః అథా నో వస్యస స్మధి॥

⇒ 36) తవ క్రత్వా తవోతిభి ర్జ్యోక్ష్మశ్శేమ సూర్యమ్ | అథా నో వస్యస స్మృధి ||

⇒ 37) అభ్యర్ష స్వాయుధ సోమ ద్విబర్హసం రయిమ్ | అథా నో వస్యస స్మృధి ||

⇒ 38) అభ్య(అ)ర్షానపచ్యతో రయిం సమత్స్ సాసహిః | అథా నో వస్యస స్మృధి ||

⇒ 39) త్వాః యజ్ఞే రవీవృధ న్పవమాన విధర్మణి | అథా నో వస్యస స్మృధి ||

⇒ 40) రయి న్న శ్చిత్ర మశ్విన మిన్దో విశ్వాయు మా భర | అథా నో వస్యస స్మృధి ||

⇒ 41) సమిద్ధో విశ్వత స్పతిః పవమానో వి రాజతి | ప్రీణ న్స్వపా కనిక్రదత్ ||

(సమిద్ధోగ్నిః పవమానః)

⇒ 42) తనూనపా త్పవమాన శ్శుభ్రే శిశానో అర్షతి | అన్తరిక్షేణ రాజత్ ||

(తనూనపాదగ్నిః పవమానః)

⇒ 43) ఈళోన్యః పవమానో రయి ర్వి రాజతి ద్యుమాన్ | మధో ధ్ధారాభి రోజసా ||

(ఇళోగ్నిః పవమానః)

⇒ 44) బర్హిః ప్రాచీన మోజసా పవమాన స్స్థుణన్ హరిః | దేవేషు దేవ ఈయతే || (బర్హిరగ్నిః పవమానః)

⇒ 45) ఉదా॑తై ర్జిహ॑తే బృహ॑ ద్ద్వారో॑ దే॒వీర్ హి॑రణ్యయాః॑ | ప॒వమా॑నేన
సు॒ష్టుతాః॑ || (ద్వారోదేవీరగ్నిః పవమానః

⇒ 46) సు॒శిల్పే॑ బృహ॑తీ మహీ॑ ప॒వమా॑నో వృష॑ణ్యతి | నక్తో॑షాసా న ద॑ర్శతే ||
(ఉషానసానక్తాగ్నిః పవమానః)

⇒ 47) ఉ॒భా దే॒వా నృ॑చక్ష॒సా హో॑తారా దై॒వ్యా హు॑వే | ప॒వమా॑న ఇన్ద్రో॑ వృషా॑ ||
(దైవ్యా హోతారా ప్రచేతసాగ్నిః పవమానః)

48) భా॑రతీ ప॒వమా॑నస్య స॒రస్వ॑తీహ మహీ॑ | ఇ॒మ న్నో॑ య॒జ్ఞమా గ॑మ
న్తి॒స్రో దే॒వీ సు॒పే॒తసః॑ || (తిస్రో దేవ్య స్రరస్వతీహభారత్యోగ్నిః పవమానః)

49) త్వ॒ష్టార మ॒గ్రజా॑ జ్ఞోపాం పు॒రోయా॑వాన మా హు॑వే | ఇన్ద్ర॑ రిన్ద్రో॑ వృషా॑
హరిః॑ ప॒వమా॑నః ప్ర॒జాప॑తిః || (త్వష్టారాగ్నిః పవమానః)

50) వ॒నస్ప॑తిం ప॒వమా॑న మధ్వా స॒మజ్ఞే॑ ధారయా | సహ॑స్రవల్శం హ॒రితం॑
భ్రా॒జమా॑నం హి॒రణ్య॑యమ్ || (వనస్పతిరగ్నిః పవమానః)

51) విశ్వే॑ దే॒వా స్వా॒హాకృ॑తిం ప॒వమా॑నస్యా యగ॑త | వాయు॑ ర్భూహ॒స్పతి॑
సూ॒ర్యోగ్ని॑ రిన్ద్ర॑ స్స॒జోష॑సః || (స్వాహాకృతి రగ్నిః పవమానః)

⇒ 52) మ॒న్తయా॑ నోమ ధారయా వృషా॑ ప॒వస్య॑ దే॒వయుః॑ | అ॒వ్యో వారే॑
ష్వ॒స్మయుః॑ ||

⇒ 53) అభి త్యం మద్యం మద మిన్ద విన్ద ఇతి క్షర| అభి వాజినో అర్వతః||

⇒ 54) అభి త్యం పూర్వ్యం మదం సువానో అర్ష పవిత్ర ఆ| అభి వాజ ముత
శ్రవః||

⇒ 55) అను ద్రప్సాస ఇన్ద్రవ ఆపో న ప్రవతాసరన్న| పునానా ఇన్ద్ర మాశత||

⇒ 56) యమత్యమివ వాజినం మృజన్తి యోషణో దశ| వనే క్రీళన్త మత్యవిమ్||

⇒ 57) త జ్ఞోభి ర్వృషణం రసం మదాయ దేవవీతయే| సుతం భరాయ సం
స్సజ||

⇒ 58) దేవో దేవాయ ధారయేన్ద్రాయ పవతే సుతః| పయో యదస్య పీపయత్||

⇒ 59) ఆత్మా యజ్ఞస్య రంహ్య సుష్వాణః పవతే సుతః| ప్రత్న ని పాతి
కావ్యమ్||

⇒ 60) ఏవా పునాన ఇన్ద్రయు ర్మదం మదిష్ఠ వీతయే| గుహ చిద్ధధిషి గిరః||

⇒ 61) అస్సర్గ మిన్ద్రవః పథా ధర్మ స్మృతస్య సుశ్రియః| విదానా అస్య
యోజనమ్||

⇒ 62) ప్ర ధారా మధ్వో అగ్రియో మహీ రపో వి గాహతే| హవిర్హవిష్టు వన్ద్యః||

⇒ 63) ప్ర యుజో వాచో అగ్రియో వృషావ చక్రద ద్వనే| సద్మాభి సత్యో
అధ్వరః||

⇒ 64) పరి యత్కావ్యా కవి ర్పుష్టా వసానో అర్షతి | స్వర్వాజీ సిషాసతి ||

⇒ 65) పవమానో అభి స్పృధో విశో రాజేవ సీదతి | యదీ మృణ్యంతి వేధసః ||

⇒ 66) అవ్యో వారే పరి ప్రియో హరి ర్వనేషు సీదతి | రేభో వనుష్యతే మతీ ||

⇒ 67) స వాయు మిన్ద్ర మశ్వినా సాకం మదేన గచ్ఛతి | రణా యో అస్య ధర్మభిః |

⇒ 68) ఆ మిత్రావరుణా భగం మధ్వః పవన్త ఊర్మయః | విదానా అస్య శక్మభిః ||

⇒ 69) అస్మభ్యం రోదసీ రయిం మధ్వో వాజస్య సాతయే | శ్రవో వసూని సజ్జాతమ్ ||

⇒ 70) ఏతే సోమా అభి ప్రియ మిన్ద్రస్య కామ మక్షరస్న | వర్ధన్తో అస్య వీర్యమ్ ||

⇒ 71) పునానాస శ్చమూషదో గచ్ఛన్తో వాయు మశ్వినా | తే నో ధాన్తు సువీర్యమ్ ||

⇒ 72) ఇన్ద్రస్య సోమ రాధసే పునానో హర్షి చోదయ | ఋతస్య యోని మాసదమ్ ||

⇒ 73) మృజన్తి త్వా దశ క్షిపో హిన్వన్తి సప్త ధీతయః | అను విప్రా అమాదిషుః ||

⇒ 74) దే॒వే॑భ్య॒ స్త్వా॑ మదా॒య॒ కం॒ సృ॑జాన॒ మతి॑ మే॒ష్యః॑ | స॒జ్ఞో॑భి॒
ర్యా॒సయా॑మసి॥

⇒ 75) పు॒నాన॑ః కలశే॒ష్వా వస్త్రా॑ణ్యరు॒షో హ॑రిః | పరి గ॒వ్యాన్య॑వ్యత॥

⇒ 76) మ॒ఘోన॑ ఆ పవ॒స్వ నో॑ జహి వి॒శ్వా అప॑ ద్వి॒షః | ఇ॒న్ద్రో స॒ఖాయ॑ మా॒విశ॑ ||

⇒ 77) వృ॒ష్టి న్ద్వి॑వః పరి స్రవ ద్యు॒మ్నం పృ॑థి॒వ్యా అధి॑ | స॒హో న స్సో॑మ పృ॒తున్
ధాః॑ ||

⇒ 78) నృ॒చక్ష॑స॒ న్త్వా వ॒య మి॒న్ద్రపీ॑తం స్వ॒ర్విద॑మ్ | భక్షీ॒మహి॑ ప్ర॒జా మి॒షమ్॑ ||

⇒ 79) పరి ప్రి॒యా ది॒వః కవి॑ ర్వయాం॒సి
న॒ప్త్యోర్హి॑తః | సు॒వానో॑ యాతి కవి॒క్రతుః॑ ||

⇒ 80) ప్ర॒ప్త క్ష॒యాయ॑ ప॒న్యసే॑ జ॒నాయ॑ జ॒ష్టో అద్రు॑హే | వీ॒త్యర్ష॑ చ॒నిష్ఠ॑యా ||

⇒ 81) స సూ॒ను ర్మాత॑రా శుచి॒ ర్భాతో॑ జాతే అ॒రోచ॑యత్ | మ॒హా న్మహి॑
ఋ॒తావృ॑ధా ||

⇒ 82) స సప్త ధీతిభి॒ర్హితో॑ నద్యో॒ అజి॑న్వ దద్రు॒హః | యా ఏ॒క మక్షి॑ వావృ॒ధుః॑ ||

⇒ 83) తా అ॒భి స॒న్త మ॒న్స్తృతం॑ మహి॒ యువా॑న మా ద॒ధుః | ఇ॒న్దు మి॒న్ద్ర త॒వ
వ్రతే॑ ||

⇒ 84) అ॒భి వహి॑నా రమ॒ర్ష్య స్సప్త॑ ప॒శ్యతి॑ వావహిః | క్రి॒వి ర్దే॒వీ రత॑ర్పయత్ ||

⇒ 85) అవా కల్పేషు నః పుమ స్తమాంసి సోమ యోధ్యా| తాని పునాన
జజ్ఞనః||

⇒ 86) నూ నవ్యసే నవీయసే సూక్తాయ సాధయా పథః| ప్రత్నవ ద్రోచయా
రుచః||

⇒ 87) పవమాన మహి శ్రవో గామశ్వం రాసి వీరవత్| సనా మేధాం సనా స్వః||

⇒ 88) ప్ర స్వానాసో రథాశ్వావర్వన్తో న శ్రవస్యవః| సోమాసో రాయే అక్రముః||

⇒ 89) హిన్వానాసో రథాశ్వా దధన్విరే గభన్తోః| భరాసః కారిణా మివ||

⇒ 90) రాజానో న ప్రశస్తిభి స్సోమాసో గోభి రజ్జితే| యజ్ఞో న సప్త ధాత్యుభిః||

⇒ 91) పరి సువానాస ఇన్ద్రవో మదాయ బర్హణా గిరా| సుతా అర్షన్తి
ధారయా||

⇒ 92) అపానాసో వివస్వతో జనన్త ఉషసో భగమ్| సూరా అణ్వః వి తన్వతే||

⇒ 93) అప ద్వారా మతీనాం ప్రత్నా ఋణ్వన్తి కారవః| వృష్ణో హరస ఆయవః||

⇒ 94) సమీచీనాస ఆసతే హోతార స్సప్తజామయః| పద మేకస్య పిప్రతః||

⇒ 95) నాభా నాభిన్న ఆ దదే చక్షుశ్చి త్సూర్యే సచా| కవే రపత్యమా దుహే||

⇒ 96) అభి ప్రియా దివస్సద మధ్వర్యుభి గ్లుహో హితమ్| సూరః పశ్యతి
చక్షసా||

- ⇒ 97) ఉపాస్మి గాయతా నరః పవమానా యేన్దవే | అభి దేవాః ఇయక్షతే ||
- ⇒ 98) అభి తే మధునా పయోధర్వాణో అశిశ్రయుః | దేవ స్థేవాయ దేవయు ||
- ⇒ 99) స నః పవస్వ శఙ్గవే శ జ్ఞానాయ శమర్వతే | శం రాజ న్నోషధీభ్యః ||
- ⇒ 100) బభ్రవే ను స్వతవసేరుణాయ దివిస్సుశే | సోమాయ గాథ మర్చత ||
- ⇒ 101) హస్తచ్యుతేభి రద్రిభి స్సుతం సోమం పునీతన | మధావా ధావతా మధు ||
- ⇒ 102) నమసేదుప సీదత దధ్నే దభి శ్రీణీతన | ఇన్ద మిన్ద్రే దధాతన ||
- ⇒ 103) అమిత్రహా విచర్షణిః పవస్వ సోమ శఙ్గవే | దేవేభ్యో అనుకామకృత్ ||
- ⇒ 104) ఇన్ద్రాయ సోమ పాతవే మదాయ పరి పిచ్యసే | మనశ్చి న్మనసస్పతిః ||
- ⇒ 105) పవమాన సువీర్యం రయిం సోమ రిరీహి నః | ఇన్ద విన్ద్రేణ నో యుజా ||
-
- ⇒ 106) సోమా అస్సగ్ర మిన్దవ స్సుతా ఋతస్య సాదనే | ఇన్ద్రాయ మధుమత్తమాః ||
- ⇒ 107) అభి విప్రో అనూషత గావో వత్స న్న మాతరః | ఇన్ద్రం సోమస్య పీతయే ||
- ⇒ 108) మదచ్యుత్క్షేతి సాదనే సిన్ధో రూర్మా విపశ్చిత్ | సోమో గౌరీ అధి శ్రితః ||

⇒ 109) ది॒వో నా॒భా వి॒చక్ష॑ణో॒ఽవ్యో వా॒రే మ॑హీ॒యతే॑ | సో॒మో య॒ స్సుక్ర॑తుః
కవిః॥

⇒ 110) య సో॒మః క॑లశే॒ష్వాః అ॒న్తః ప॑వి॒త్ర ఆహీ॑తః | తమి॒న్దుః పరి॑ ష॒స్వజే॑॥

⇒ 111) ప్ర వా॒చ మి॒న్దు రి॒ష్యతి॑ స॒ముద్ర॑స్యాధి॒ విష్ట॑పి | జి॒న్వ న్కోశం॑
మధు॒శ్చుత॑మ్॥

⇒ 112) ని॒త్యస్తో॑త్రో వ॒నస్ప॑తి ర్ధీ॒నా మ॒న్త స్స॑బ॒ర్దుఘః॑ | హి॒న్వానో మా॑ను॒షా
యు॒గా॥

⇒ 113) అ॒భి ప్రి॒యా ది॒వస్ప॑దా సో॒మో హి॒న్వానో అ॑ర్ష॒తి | వి॒ప్రస్య॑ ధా॒రయా॑
కవిః॥

⇒ 114) ఆ ప॑వమా॒న ధా॒రయ॑ ర॒యిం స॒హస్ర॑వర్చ॒సమ్ | అ॒స్మి ఇ॒న్దో
స్వా॒భువ॑మ్॥

ఇతి ప్రథమోఽధ్యాయః |

అథ ద్వితీయోఽధ్యాయః

⇒ 115) సోమః పునానో అరీషతి సహస్రధారో అత్యవిః | వాయో రిస్త్రస్య నిష్క్రుతమ్ ||

⇒ 116) పవమాన మవస్యవో విప్ర మభి ప్ర గాయత | సుష్వాణ స్థేవవీతయే ||

⇒ 117) పవన్తే వాజసాతయే సోమా స్సహస్రపాజసః | గృణానా దేవవీతయే ||

⇒ 118) ఉత నో వాజసాతయే పవస్వ బృహతీ రిషః | ద్యుమ దిన్దో సువీర్యమ్ ||

⇒ 119) తే న స్సహస్రిణం రయిం పవన్తామా సువీర్యమ్ | సువానా దేవాస ఇన్దవః ||

⇒ 120) అత్యా హియానా న హేత్వభి రస్సగ్రా వాజసాతయే | వి వార మవ్య మాశవః ||

⇒ 121) వాక్త్రా అరీషన్తీన్ద్రవోఽభి వత్స న్న థేనవః | దధన్విరే గభన్తోః ||

⇒ 122) జుష్ట ఇన్ద్రాయ మత్సరః పవమాన కనిక్రదత్ | విశ్వా అప ద్విషో జహి ||

⇒ 123) అపఘ్నున్తో అరాష్టః పవమానా స్స్వర్ధృశః | యోనా వృతస్య సీదత ||

⇒ 124) పరి ప్రాసీప్యద త్వవి సిన్ధో రూర్మా వధి శ్రితః | కారం బిభ్ర త్పురుస్సుహమ్ ||

⇒ 125) గిరా యదీ సబన్ధవః పశ్చా వ్రాతా అపస్యవః | పరిష్క్రుణ్వన్తి ధర్లసిమ్ ||

⇒ 126) ఆదస్య శుష్మిణో రసే విశ్వే దేవా అమత్సత | యదీ గోభి ర్యసాయతే ||

⇒ 127) నిరిణానో వి ధావతి జహ చ్చర్యాణి తాన్వా | అత్రా స జ్ఞోఘ్నుతే యుజా ||

⇒ 128) నప్తీభి ర్యో వివస్వత శ్చుభ్రో న మామ్మజే యువా | గాః కృణ్వానో న నిర్దిజమ్ ||

⇒ 129) అతి శ్రితీ తిరశ్చతా గవ్యా జిగా త్యణ్వా | వగ్ను మియర్తి యః విదే ||

⇒ 130) అభి క్షిప స్సమగ్మత మర్జయన్తీ రిషస్పతిమ్ | పృష్ఠా గృభ్జత వాజినః ||

⇒ 131) పరి దివ్యాని మర్మశ ద్విశ్వాని సోమ పార్థివా | వసూని యాహ్యస్మయః ||

⇒ 132) ఏష ధియా యాత్యణ్వా శూరో రథేభి రాశుభిః | గచ్ఛన్నిస్త్రస్య నిష్క్రూతమ్ ||

⇒ 133) ఏష పురూ ధియాయతే బృహతే దేవతాతయే | యత్రామృతాస ఆసతే ||

⇒ 134) ఏష హితో వి నీయతేఽన్త శ్చుభ్రావతా పథా | యదీ తుజ్ఞాన్తి భూర్ణయః ||

⇒ 135) ఏష శృణ్గాణి దోధువ చ్ఛిశీతే యూధ్యోఽ(ఓ)వృషా | నృష్టా దధాన ఓజసా ||

⇒ 136) ఏష రుక్మీభి రీయతే వాజీ శుభ్రేభి రంశుభిః | పతి స్సిన్ధూనాం భవన్న్ ||

⇒ 137) ఏష వసూని పిబ్దనా పరుషా యయివాః అతి | అవ శాదేషు గచ్ఛతి ||

⇒ 138) ఏతం మృజన్తి మర్జ్య ముప ద్రోణే ప్షాయవః | ప్రచక్రాణం మహీ రిషః ||

⇒ 139) ఏతము త్య న్దశ క్షిపో మృజన్తి సప్త ధీతయః | స్వాయుధం
మదిన్తమమ్ ||

⇒ 140) ప్ర తే సోతార ఓణ్యోఽ(ఓ)రసం మదాయ ఘృష్వయే | సర్గో న తక్త్యేతకః ||

⇒ 141) క్రత్వా దక్షస్య రథ్య మపో వసాన మన్దసా | గోషా మణ్యేషు సశ్చిమ ||

⇒ 142) అనప్త మప్పు దుష్టరం సోమం పవిత్ర ఆ సృజ | పునీహీన్త్రాయ
పాతవే ||

⇒ 143) ప్ర పునానస్య చేతసా సోమః పవిత్రే అర్షతి | క్రత్వా సధన్త మాసదత్ ||

⇒ 144) ప్ర త్వా నమోభి రిన్దవ ఇన్త్ర సోమా అస్సక్షత | మహీ భరాయ కారిణః ||

⇒ 145) పునానో రూపే అవ్యయే విశ్వా అర్షన్తుభి శ్రియః | శూరో న గోషు
తిష్ఠతి ||

⇒ 146) దివో న సాను పిప్యూషీ ధారా సుతస్య వేధసః | వృథా పవిత్రే అర్షతి ||

⇒ 147) త్వం సోమ విపశ్చిత న్తనా పునాన ఆయుషు | అవ్యో వారః వి ధావసి ||

⇒ 148) ప్ర నిమ్నేన సిన్ధవో ఘ్నన్తో వృత్రాణి భూర్ణయః | సోమా
అస్సగ్రమాశవః ||

⇒ 149) అభి సువానాస ఇన్దవో వృష్టయః పృథివీమివ | ఇన్త్రం సోమాసో
అక్షరన్ ||

⇒ 150) అత్యుర్మి ర్మత్సరో మద స్సోమః పవిత్రే అర్షతి | విఘ్న నైకాంసి
దేవయః ||

⇒ 151) ఆ కలశేషు ధావతి పవిత్రే పరి పిచ్యతే | ఉక్తై ర్యజ్ఞేషు వర్ధతే ||

⇒ 152) అతి త్రీ సోమ రోచనా రోహ న్న భ్రాజసే దివమ్ | ఇష్ట (2) స్సూర్య న్న
చోదయః ||

⇒ 153) అభి విప్రా అనూషత మూర్ధన్ యజ్ఞస్య కారవః | దధానా శ్చక్షసి
ప్రియమ్ ||

⇒ 154) తమ త్వా వాజిన న్నరో ధీభి ర్విప్రా అవస్యవః | మృజన్తి
దేవతాతయే ||

⇒ 155) మధో ధ్ధరా మను క్షర తీవ్ర స్సధన్త మాసదః | చారుర్ ఋతాయ
పీతయే ||

⇒ 156) పరి సువానో గిరిష్ఠాః పవిత్రే సోమో అక్షాః | మదేషు సర్వధా అసి ||

⇒ 157) త్వః విప్రస్త్వ జ్యవి ర్మధు ప్ర జాత మన్తసః | మదేషు సర్వధా అసి ||

⇒ 158) తవ విశ్వే సజోషసో దేవాసః పీతి మాశత | మదేషు సర్వధా అసి ||

⇒ 159) ఆ యో విశ్వాని వార్యా వసూని హస్తయో ర్గధే | మదేషు సర్వధా అసి ||

⇒ 160) య ఇమే రోదసీ మహీ సం మాతరేవ దోహతే | మదేషు సర్వధా అసి ||

⇒ 161) పరి యో రోదసీ ఉభే సద్యో వాజేభి రరషతి | మదేషు సర్వధా అసి ||

⇒ 162) స శుష్మీ కలశేష్వా పునానో అచిక్రదత్ | మదేషు సర్వధా అసి ||

⇒ 163) యతోమ చిత్ర ముక్త్య న్దివ్యం పార్థివః వసు | తన్నః పునాన ఆ భర ||

⇒ 164) యువం హి స్థ స్వర్పతీ ఇన్ద్రశ్చ సోమ గోపతీ | ఈశానా పిష్యత
న్దియః ||

⇒ 165) వృషో పునాన ఆయుషు స్తనయ న్నధి బర్హిషి | హరి స్సన్యోని
మాసదత్ ||

⇒ 166) అవావశన్త ధీతయో వృషభ స్యాధి రేతసి | సూనో ర్వత్సస్య మాతరః ||

⇒ 167) కువి ద్వృషణ్యస్తీభ్యః పునానో గర్భ మాదధత్ | యా శ్చుక్త న్దుహతే
పయః ||

⇒ 168) ఉప శిక్షా పతస్థుషో భియస మా ధేహి శత్రుషు | పవమాన విదా
రయిమ్ ||

⇒ 169) నిశత్రో స్సోమ వృష్ట్యన్ని శుష్మన్ని వయస్తిర | దూరే వా సతో అన్తి
వా ||

⇒ 170) ప్ర కవి ర్దేవవీతయేఽవ్యో వారేభి రరషతి | సాహ్వస్ విశ్వా అభి స్పృధః ||

⇒ 171) స హి హ్మ జరిత్యభ్య ఆ వాజ భోమస్త మిన్వతి | పవమాన
స్సహస్రిణమ్ ||

⇒ 172) పరి విశ్వాని చేతసా మృశసే పవసే మతి | స న స్సోమ శ్రవో విదః ||

⇒ 173) అభ్యర్ష బృహ ద్యశో మఘవద్భ్యో ధ్రువం రయిమ్ | ఇషం స్తోత్యభ్య ఆ
భర ||

⇒ 174) త్వం రాజేవ సువ్రతో గిర స్సోమా వివేశిథ | పునానో వహ్ని అద్భుత ||

⇒ 175) స వహ్ని రపు దుష్టరో మృజ్యమానో గభస్త్యోః | సోమ శ్చమూషు
సీదతి ||

⇒ 176) క్రీళు ర్మఖో న మంహయుః పవిత్రం సోమ గచ్ఛసి | దధ త్తోత్రే
సువీర్యమ్ ||

⇒ 177) ఏతే ధావన్తీన్దవ స్సోమా ఇన్ద్రాయ ఘృష్షయః | మత్సరాస స్స్వర్విదః ||

⇒ 178) ప్రవృణ్వన్తో అభియుజ స్సుష్షయే వరివోవిదః | స్వయం స్తోత్రే
వయస్కృతః ||

⇒ 179) వృథా క్రీళన్త ఇన్దవ స్సధన్త మభ్యేక మిత్ | సిన్ధో రూర్మా వ్యక్షరస్న్ ||

⇒ 180) ఏతే విశ్వాని వార్యా పవమానాస ఆశత | హితా న సప్తయో రథే ||

⇒ 181) ఆస్మి నిశ్శిశ్ణ మిన్దవో దధాతా వేన మాదిశే | యో అస్మభ్య మరావా ||

⇒ 182) ఋ॒భు ర్న॑ ర॒థ్య న్న॒వ న్ద॒ధాతా॑ కే॒త మా॒దిశే॑ | శు॒క్రాః ప॒వధ్య॑ మ॒ర్ణసా॑ ||

⇒ 183) ఏ॒త ఉ॒ త్యే అ॒వీ॒వశ॑ న్మా॒ప్తాః వా॒జినో॑ అ॒క్రత॑ | స॒తః ప్రా॒సావి॑షు ర్మ॒తిమ్ ||

⇒ 184) ఏ॒తే సో॒మాస॑ ఆ॒శవో॑ ర॒థా॒శవ॑ ప్ర॒వాజినః॑ | స॒ర్గా స్స॒ష్టా అ॒హేష॑త ||

⇒ 185) ఏ॒తే వా॒తా॒శవో॑ర॒వః ప॒ర్జన్య॑స్యే॒వ వృ॒ష్టయః॑ | అ॒గ్నేరి॑వ భ్ర॒మా వృ॒ధా ||

⇒ 186) ఏ॒తే పూ॒తా వి॒పశ్చి॑త సో॒మాసో॑ ద॒ధ్యాశి॑రః | వి॒పా వ్యా॑నశు ర్ధి॒యః ||

⇒ 187) ఏ॒తే మృ॒ష్టా అ॒మర్త్యా॑ స్స॒స్స॒వాంసో॑ న శ॒క్రముః॑ | ఇ॒యక్ష॑న్తః ప॒థో ర॒జః ||

⇒ 188) ఏ॒తే పృ॒ష్ఠాని॑ రో॒దసో॑ ర్వి॒ప్రయ॑న్తో వ్యా॑నశుః | ఉ॒తేద॑ ము॒త్తమం॑ ర॒జః ||

⇒ 189) త॒న్తు న్త॒న్వాన॑ ము॒త్తమ॑ మ॒ను ప్ర॑వత ఆ॒శత॑ | ఉ॒తేద॑ ము॒త్తమాయ్య॑మ్ ||

⇒ 190) త్వం॑ సో॒మ ప॒ణిభ్య॑ ఆ వ॒సు గ॒వ్యాని॑ ధా॒రయః॑ | తత॑ న్త॒న్తు మ॑చిక్రదః ||

⇒ 191) సో॒మా అ॒స్సర్గ॑ మా॒శవో॑ మ॒థో ర్మద॑స్య ధా॒రయా॑ | అ॒భి వి॒శ్వాని॑ కా॒వ్యా ||

⇒ 192) అ॒ను ప్ర॒త్నాస॑ ఆ॒యవః॑ ప॒ద న్న॒వీయో॑ అ॒క్రముః॑ | రు॒చే జ॑న॒న్త సూ॑ర్యమ్ ||

⇒ 193) ఆ ప॑వమాన నో భ॒రాఽర్యో॑ అ॒దాశు॑షో గ॒యమ్ | కృ॒ధి ప్ర॒జావ॑తీ రి॒షః ||

⇒ 194) అ॒భి సో॒మాస॑ ఆ॒యవః॑ ప॒వన్తే॑ మ॒ద్యం మ॒దమ్ | అ॒భి కో॑శం మ॒ధుశ్చు॑తమ్ ||

⇒ 195) సో॒మో అ॒ర్షతి॑ ధ॒ర్జసి॑ ర్ద॒ధాన॑ ఇ॒న్ద్రియం॑ ర॒సమ్ | సు॒వీరో॑ అ॒భిశ॑స్తిపాః ||

⇒ 196) ఇ॒న్త్రాయ॑ సో॒మ ప॑వసే దే॒వేభ్య॑ స్స॒ధమా॑ద్యః | ఇ॒న్తో వా॒జం సి॑షాససి ||

⇒ 197) అ॒స్య పీ॒త్యా మ॒దానా॑ మి॒న్తో వృ॒త్రా ణ్య॑ప్రతి | జ॒ఘాన॑ జ॒ఘన॑చ్చ ను ||

⇒ 198) ప్ర సో॒మాసో॑ అ॒ధన్వి॑షుః ప॒వమా॑నాస ఇ॒న్దవః॑ | శ్రీ॒ణానా॑ అ॒ప్పు
మృ॒జ్జాత॑ ||

⇒ 199) అ॒భి గా॒వో అ॒ధన్వి॑షు రా॒పో న ప్ర॑వతా॒యతీః॑ | పు॒నానా॑ ఇ॒న్త్ర మా॑శత ||

⇒ 200) ప్ర ప॒వమా॑న ధన్వ॑సి సో॒మేన్త్రా॑య పాత॑వే | నృ॒భి ర్య॑తో వి నీ॒యసే॑ ||

⇒ 201) త్వం సో॒మ నృ॒మాద॑నః ప॒వస్య॑ చ॒రష॑ణీసహే | సస్మి ర్యో
అ॒నుమా॑ద్యః ||

⇒ 202) ఇ॒న్తో య॑దద్రి॒భి స్సు॒తః ప॑విత్రం పరి॒ధావ॑సి | అ॒ర మి॒న్త్రస్య॑ ధామ్నే ||

⇒ 203) ప॒వస్య॑ వృ॒త్రహ॑న్తమోక్షే॒భి రను॑మాద్యః | శు॒చిః పా॑వకో అద్భు॒తః ||

⇒ 204) శు॒చిః పా॑వక ఉ॒చ్యతే॑ సో॒మ స్సు॒తస్య॑ మధ్యః | దే॒వావీ॑ రఘ॒శంసహా॑ ||

⇒ 205) ప॒వస్య॑ దక్ష॒సాధ॑నో దే॒వేభ్య॑ పీ॒తయే॑ హరే | మ॒రుద్భ్యో॑ వాయవే
మ॒దః ||

⇒ 206) ప॒వమా॑న ధి॒యా హి॑తో³(ఓ)భి యోని జ్ఞ॒నిక్ర॑దత్ | ధ॒ర్మణా॑ వాయుమా
వి॒శ ||

⇒ 207) స స్తే॒వై శ్శో॒భతే॑ వృ॒షా క॒వి ర్యో॒నా వధి॑ ప్రియః | వృ॒త్రహా॑ దే॒వవీ॑తమః ||

⇒ 208) విశ్వా రూపాణ్యవిశ న్సనానో యాతి హర్యతః| యత్రామృతాస
ఆసతే||

⇒ 209) అరుషో జనయ స్థిర స్సోమః పవత ఆయుషక్| ఇస్త జ్ఞచ్చ
న్యవిక్రతుః||

⇒ 210) ఆ పవస్వ మదిస్తమ పవిత్ర స్థారయా కవే| అర్కస్య యోని
మాసదమ్||

⇒ 211) తమమ్మక్షంత వాజిన ముపస్థే అదితే రధి| విప్రాసో అణ్వ్యా ధియా||

⇒ 212) త జ్ఞావో అభ్యనూషత సహస్రధార మక్షితమ్| ఇన్దు స్థర్తారమా దివః||

⇒ 213) తః వేధాం మేధయాహ్య న్పవమాన మధి ధ్యవి| ధర్ణసిం
భూరిధాయసమ్||

⇒ 214) తమహ్య న్భూరిజో ర్ధియా సవసానః వివస్వతః| పతిః వాచో
అదాభ్యమ్||

⇒ 215) తం సానా వధి జామయో హరిం హిన్వ న్యద్రిభిః| హర్యతం
భూరిచక్షసమ్||

⇒ 216) త వ్వా హిన్వన్తి వేధసః పవమాన గిరావృధమ్| ఇన్దు విన్త్రాయ
మత్సరమ్||

⇒ 217) ఏ॒ష క॒వి ర॒భిష్టు॑తః ప॒విత్రే॑ అ॒ధి తో॑శతే | పు॒నానో॑ ఘ్న॒న్నప॑ స్త్రీధః ||

⇒ 218) ఏ॒ష ఇ॒న్త్రాయ॑ వా॒యవే॑ స్వ॒ర్జి త్స॒రి పి॑చ్యతే | ప॒విత్రే॑ దక్ష॒సాధ॑నః ||

⇒ 219) ఏ॒ష నృ॒భి ర్వి నీ॑యతే ది॒వో మూ॒ర్ధా వృ॒షా సు॒తః | సో॒మో వనే॑షు
వి॒శ్వవి॑త్ ||

⇒ 220) ఏ॒ష గ॒వ్య ర॒చిక్ర॑ద త్ప॒వమా॑నో హి॒రణ్య॑యుః | ఇ॒న్దు స॒న్త్రాజి॑ దస్తృ॒తః ||

⇒ 221) ఏ॒ష సూ॒ర్యేణ॑ హా॒సతే॑ ప॒వమా॑నో అ॒ధి ద్య॑వి | ప॒విత్రే॑ మత్స॒రో మదః॑ ||

⇒ 222) ఏ॒ష శు॒క్ల్యు సీ॒ష్యద॑ దన్త॒రిక్షే॑ వృ॒షా హ॒రిః | పు॒నాన॑ ఇ॒న్దు రి॒న్ద్రమా॑ ||

⇒ 223) ఏ॒ష వా॒జీ హి॒తో నృ॒భి ర్వి॒శ్వవి॑ న్మన॒సస్స॒తః | అ॒వ్యో వా॒రః వి॒ధావ॑తి ||

⇒ 224) ఏ॒ష ప॒విత్రే॑ అక్ష॒ర త్సో॒మో దే॒వేభ్య॑ స్సు॒తః | వి॒శ్వా ధా॒మా న్యా॑విశన్ ||

⇒ 225) ఏ॒ష దే॒వ శు॒భాయ॑తే॒ఽధి॑ యో॒నా వమ॑ర్శ్యః | వృ॒త్రహా॑ దే॒వవీ॑తమః ||

⇒ 226) ఏ॒ష వృ॒షా క॒నిక్ర॑ద ద్ద॒శభి॑ ర్జ్వామి॒భి ర్య॑తః | అ॒భి ద్రో॒ణాని॑ ధావతి ||

⇒ 227) ఏ॒ష సూ॒ర్య మ॒రోచ॑య త్ప॒వమా॑నో వి॒చర॑షణిః | వి॒శ్వా ధా॒మాని॑

వి॒శ్వవి॑త్ ||

⇒ 228) ఏ॒ష శు॒క్ల్యుదా॑భ్య సో॒మః పు॒నానో॑ అ॒రీష॑తి | దే॒వావీ॑ రఘ॒శంస॑హ ||

⇒ 229) ప్రా॒స్య ధా॒రా అక్ష॑ర న్స్వ॒ష్ట స్సు॒తస్యా॑జసా | దే॒వాః అను॑ ప్రభూ॒షతః॑ ||

⇒ 230) స॒ప్తిం మృ॑జన్తి వే॒ధసో॑ గృ॒ణన్తః॑ కా॒రవో॑ గి॒రా | జ్యోతి॑ ర్జ్జాన ము॒క్త్యమ్ ||

⇒ 231) సు॒షహా॑ సో॒మ తా॑ని॒ తే పు॒నానా॑య ప్రభూ॒వసో॑ | వర్ధా॑ స॒ముద్ర॑
ము॒క్త్యమ్॑ ||

⇒ 232) వి॒శ్వా వసూ॑ని స॒జ్జాయ॑ నృ॒వస్వ సో॒మ ధా॑రయా | ఇ॒ను ద్వే॒షాంసి॑
స॒ధ్యక్॑ ||

⇒ 233) ర॒క్షా సు నో॑ అ॒రరు॑ష స॒స్వనా త్స॑మస్య క॒స్య చిత్॑ | నిదో॑ య॒త్ర
ము॒ముచ్చ॑హే ||

⇒ 234) ఏ॒న్దో పా॑ర్థి॒వం రయి॑ న్ని॒వ్యం ప॑వస్వ ధా॒రయా॑ | ద్యు॒మంతం॑ శు॒ష్మమా॑
భ॒ర ||

⇒ 235) ప్ర॒ధారా॑ అ॒స్య శు॒ష్మిణో॑ వృ॒థా ప॑విత్రే అ॒క్షర॑స్మి | పు॒నానో॑ వాచ
మి॒ష్యతి॑ ||

⇒ 236) ఇ॒న్దుర్ హి॑యాన సో॒త్సభి॑ ర్మ॒జ్యమా॑నః కని॒క్రదత్॑ | ఇ॒యర్తి వ॑గ్ను
మి॒న్త్రియ॑మ్ ||

⇒ 237) ఆ న శు॒ష్మ న్ను॒షాహ్యః॑ వీ॒రవ॑ంతం పు॒రుస్సు॑హమ్ | ప॑వస్వ సో॒మ
ధా॒రయా॑ ||

⇒ 238) ప్ర సో॒మో అతి॑ ధా॒రయా॑ ప॑వమానో అసి॒ష్యదత్॑ | అ॒భి ద్రో॒ణా
న్యా॑సదమ్ ||

⇒ 239) అ॒ప్పు త్వా॒ మ॒ధు॒మ॒త్త॒మం హ॒రిం హి॒న్వ న్య॒ద్రి॒భిః॑ | ఇ॒న్ద్ర వి॒న్ద్రాయ॑
పీ॒తయే॑॥

⇒ 240) సు॒నో॒తా మ॒ధు॒మ॒త్త॒మం సో॒మ మి॒న్ద్రాయ॑ వ॒జ్రిణే॑ | చా॒రుం శ॒ర్ధాయ॑
మ॒త్స॒రమ్॑॥

⇒ 241) ప్ర॒సో॒మా॒స సా॒న్వధ్య॑(అ॒గ్) ప॒వ॒మా॒నాసో॑ అ॒క్ర॒ముః | ర॒యి బృ॒ణ్యన్తి॑
చే॒తన॑మ్॥

⇒ 242) ది॒వ స్పృ॒థి॒వ్యా అ॒ధి భ॒వే॒న్దో ద్యు॒మ్న॒వర్ధ॑నః | భ॒వా వా॒జా॒నాం ప॒తిః॑॥

⇒ 243) తు॒భ్యః వా॒తా అ॒భి॒ప్రి॒య స్తు॒భ్య మ॒రీష॑న్తి సీ॒న్ధవః॑ | సో॒మ వర్ధ॑న్తి తే
మ॒హాః॑॥

⇒ 244) ఆ ప్సా॒యస్య॑ స॒మే॒తు తే వి॒శ్వత॑ సో॒మ వృ॒ష్ణ్యమ్ | భ॒వా వా॒జస్య॑
స॒జ్గధే॑॥

⇒ 245) తు॒భ్య జ్ఞా॒వో ఘృ॒తం ప॒యో బ॒భ్రో దు॒దు॒హ్రా అ॒క్షిత॑మ్ | వ॒రపి॑ష్ఠే అ॒ధి
సా॒నవి॑॥

⇒ 246) స్వా॒యు॒ధస్య॑ తే స॒తో భు॑వ॒నస్య॑ ప॒తే వ॒యమ్ | ఇ॒న్దో స॒ఖి॒త్వ
ము॒శ్మసి॑॥

⇒ 247) ప్ర సో॒మాసో॑ మ॒ద॒చ్యుత॑ శ్ర॒వసే॑ నో మ॒ఘా॒నః | సు॒తా వి॒దధే॑ అ॒క్ర॒ముః॑॥

⇒ 248) ఆదీ॑ ని॒తస్య॑ యో॒షణో॑ హ॒రిం హి॑న్వ॒ వ్య॑ద్రి॒భిః॑ | ఇ॒న్దు మి॒న్ద్రాయ॑
పీ॒తయే॑ ||

⇒ 249) ఆదీ॑ హం॒సో య॑థా॒ గణః॑ వి॒శ్వస్యా॑ వీ॒వశ॑ నృ॒తిమ్ | అ॒త్యో న గో॑భి
ర॒జ్యతే॑ ||

⇒ 250) ఉ॒భే సో॒మావ॑చాక॒శ నృ॒గో న త॒క్తో అ॑ర్ష॒సి | సీ॒ద న్ను॒తస్య॑
యో॒నిమా॑ ||

⇒ 251) అ॒భి గా॒వో అ॒నూష॑త॒ యోషా॑ జా॒రమి॑వ ప్రి॒యమ్ | అ॒గ న్నా॒జి య॑థా
హి॒తమ్ ||

⇒ 252) అ॒స్మే ధే॒హి ద్యు॑మ ద్య॒శో మ॒ఘవ॑ద్భ్య॒ శ్చ మ॒హ్యఞ్చ॑ | స॒నిం మే॒ధా
ము॒త శ్ర॑వః ||

⇒ 253) ప్రి॒ సో॒మాసో॑ వి॒పశ్చి॑తో॒పా న్న య॑న్త్యూ॒ర్మయః॑ | వ॒నాని॑ మ॒హిషా॑
ఇ॒వ ||

⇒ 254) అ॒భి ద్రో॒ణాని॑ బ॒భ్రవ॑ శ్శు॒క్రా ఋ॒తస్య॑ ధా॒రయా॑ | వా॒జ భ్లో॑మ॒న్త
మ॒క్షర॑స్మి ||

⇒ 255) సు॒తా ఇ॒న్ద్రాయ॑ వా॒యవే॑ వరు॒ణాయ॑ మ॒రుద్భ్యః॑ | సో॒మా అ॑ర్ష॒న్తి
వి॒ష్ణవే॑ ||

⇒ 256) తి॒స్రో వా॒చ ఉ॒దీ॒రతే॑ గా॒వో మి॒మన్తి॑ ధే॒నవః॑ | హ॒రి రే॒తి క॒నిక్ర॑దత్ ||

⇒ 257) అ॒భి బ్ర॒హ్మ ర॒నూ॒షత॑ య॒హ్విర్ బు॒తస్య॑ మా॒తరః॑ | మ॒ర్మజ్య॑న్తే ది॒వ శ్శి॒శుమ్॑ ||

⇒ 258) రా॒య స్స॑ము॒ద్రాం శ్చ॒తుర్వ॑స్మ॒భ్యం సో॒మ వి॒శ్వతః॑ | ఆ ప॑వస్వ
స॒హస్రి॑ణః ||

⇒ 259) ప్ర సు॒వా॒నో ధా॒రయా॑ తనే॒స్తుర్హి॑న్వా॒నో అ॒ర్షతి॑ | రు॒జ ధ్వ॒క్ఖా వ్యో॒జసా॑ ||

⇒ 260) సు॒త ఇ॒న్త్రాయ॑ వా॒యవే॑ వరు॒ణాయ॑ మ॒రుద్భ్యః॑ | సో॒మో అ॒ర్షతి॑
వి॒ష్ణవే॑ ||

⇒ 261) వృ॒షాణః॑ వృ॒షభి॑ ర్య॒తం సు॒న్వన్తి॑ సో॒మ మ॒ద్రిభిః॑ | దు॒హన్తి॑ శ॒క్మనా॑
ప॒యః॑ ||

⇒ 262) భు॒వ త్రి॒తస్య॑ మ॒ర్జ్యో భు॒వ ది॒న్త్రాయ॑ మ॒త్సరః॑ | సం రూ॒పై ర॒జ్యతే॑ హ॒రిః॑ ||

⇒ 263) అ॒భీ మృ॒తస్య॑ వి॒ష్టప॑ స్తు॒హతే॑ పృ॒శ్నిమా॒తరః॑ | చా॒రు ప్రి॒యత॑మం
హ॒విః॑ ||

⇒ 264) స॒మేన॑ మ॒హ్రు॒తా ఇ॒మా గి॒రో అ॒ర్షన్తి॑ స॒స్రు॒తః॑ | ధే॒నూ ర్వా॒శ్లో
అ॒వీ॒వశత్॑ ||

⇒ 265) ఆ నః పవస్వ ధారయా పవమాన రయిం పృథుమ్ | యయా జ్యోతి
ర్విదాసి నః ||

⇒ 266) ఇన్దో సముద్ర మీజ్ఞయ పవస్వ విశ్వమేజయ | రాయో ధర్తా న ఓజసా ||

⇒ 267) త్వయా వీరేణ వీరవ్యభిష్యామ పృతన్యతః | క్షరాణో అభి వార్యమ్ ||

⇒ 268) ప్ర వాజ మిన్దు రిష్యతి సిషాస న్వాజసా ఋషిః | వ్రతా విదాన
ఆయుధా ||

⇒ 269) త జ్ఞీర్భి ర్వాచ మీజ్ఞయం పునానః వాసయామసి | నోమ జ్ఞానస్య
గోపతిమ్ ||

⇒ 270) విశ్వో యస్య వ్రతే జనో దాధార ధర్మణస్పతేః | పునానస్య ప్రభూవనోః ||

⇒ 271) అసర్జి రథ్యో యథా పవిత్రే చమో స్సుతః | కార్ష్య న్వాజీ న్యక్రమీత్ ||

⇒ 272) స వహ్ని న్సోమ జాగ్యవిః పవస్వ దేవవీ రతి | అభి కోశం
మధుశ్చుతమ్ ||

⇒ 273) స నో జ్యోతీంషి పూర్వ పవమాన వి రోచయ | క్రత్వే దక్షాయ నో
హిను ||

⇒ 274) శుమ్భమాన ఋతాయుభి ర్మృజ్యమానో గభస్త్యోః | పవతే వారే
అవ్యయే ||

⇒ 275) స విశ్వా దాశుషే వసు సోమో దివ్యాని పార్థివా పవతా మాస్తరిక్షా||

⇒ 276) ఆ దివ స్పృష్ట మశ్వయు ర్గవ్యయు సోమ రోహసి వీరయు శ్వవసస్పతే||

⇒ 277) స సుతః పీతయే వృషా సోమః పవిత్రే అరషతి విఘ్న ప్రక్షాంసి దేవయుః||

⇒ 278) స పవిత్రే విచక్షణో హరి రరషతి ధర్మసిః అభి యోని జ్ఞానిక్రదత్||

⇒ 279) స వాజీ రోచనా దివః పవమానో వి ధావతి రక్షోహ వార మవ్యయమ్||

⇒ 280) స త్రితస్యాధి సానవి పవమానో అరోచయత్ జామిభి స్సూర్యం సహ||

⇒ 281) స వృత్రహ వృషా సుతో వరివోవి దదాభ్యః సోమో వాజమివాసరత్||

⇒ 282) స దేవః కవినేపితోఽభి ద్రోణాని ధావతి ఇన్ధు రిన్ద్రాయ మంహనా||

⇒ 283) ఏష ఉ స్య వృషా రథోఽవ్యో వారేభి రరషతి గచ్ఛ న్వాజం సహస్రిణమ్||

⇒ 284) ఏత న్రితస్య యోషణో హరిం హిన్య న్త్యద్రిభిః ఇన్ధు మిన్ద్రాయ పీతయే||

⇒ 285) ఏత న్త్యం హరితో దశ మర్మజ్యన్తే అపస్యవః యాభి ర్మదాయ శుమ్భతే||

⇒ 286) ఏష స్య మానుషీష్వా శ్వేనో న విక్షు సీదతి | గచ్ఛ జ్ఞారో న
యోషితమ్ ||

⇒ 287) ఏష స్య మద్యో రసోఽప చష్టే దివ శ్చిశుః | య ఇన్దు ర్వార మావిశత్ ||

⇒ 288) ఏష స్య పీతయే సుతో హరి రర్షతి ధర్మసిః | క్రన్దన్ యోని మభి
ప్రియమ్ ||

⇒ 289) ఆశు రర్ష బృహన్మతే పరి ప్రియేణ ధామ్నా | యత్ర దేవా ఇతి
బ్రవన్మ ||

⇒ 290) పరిష్కూణ్య న్ననిష్కూత జ్ఞానాయ యాతయన్నిషః | వృష్టి న్దివః పరి
స్తవ ||

⇒ 291) సుత ఏతి పవిత్ర ఆ త్వషి న్దధాన ఓజసా | విచక్షాణో విరోచయన్మ ||

⇒ 292) అయం స యో దివస్పరి రఘుయామా పవిత్ర ఆ | సిన్ధో రూర్మా
వ్యక్షరత్ ||

⇒ 293) ఆవివాస న్పరావతో అథో అర్వావత స్సుతః | ఇన్ద్రాయ సిద్యతే మధు ||

⇒ 294) సమీచీనా అనూషత హరిం హిన్య న్త్యద్రిభిః | యోనా వృతస్య సీదత ||

⇒ 295) పునానో అక్రమీ దభి విశ్వా మృధో విచర్షణిః | శుమ్భన్తి విప్ర న్ధీతిభిః ||

⇒ 296) ఆ యోని మరుణో రుహ ధమ దిస్త్రః వృషా సుతః | ద్రువే సదసి
సీదతి ||

⇒ 297) నూ నో రయిం మహా మిన్దోఽస్మభ్యం సోమ విశ్వతః | ఆ పవస్వ
సహస్రిణమ్ ||

⇒ 298) విశ్వా సోమ పవమాన ద్యుమ్నా నీన్దవా భర | విదా స్సహస్రిణీ రిషః ||

⇒ 299) స నః పునాన ఆ భర రయిం స్తోత్రే సువీర్యమ్ | జరితు ర్వర్ధయా గిరః ||

⇒ 300) పునాన ఇన్దవా భర సోమ ద్విబర్హసం రయిమ్ | వృష స్నిన్దో న
ఉక్త్యమ్ ||

⇒ 301) ప్ర యే గావో న భూర్ణయ స్త్వేషా అయాసో అక్రముః | ఘ్నున్తః కృష్ణా మప
త్వచమ్ ||

⇒ 302) సువితస్య మనామహేతి సేతు న్దురావ్యమ్ | సాహ్వంసో దస్య
మవ్రతమ్ ||

⇒ 303) శృణ్వే వృష్టిరివ స్వనః పవమానస్య శుష్మిణః | చరన్తి విద్యుతో దివి ||

⇒ 304) ఆ పవస్వ మహీ మిష భ్గోమ దిన్దో హిరణ్యవత్ | అశ్వావ ద్వాజవ
త్సుతః ||

⇒ 305) స పవస్వ విచర్షణ ఆ మహీ రోదసీ పృణ | ఉషా స్సూర్యో న రశ్మిభిః ||

⇒ 306) పరి ణ శ్చర్మయన్త్యా ధారయా సోమ విశ్వతః | సరా రసేవ విష్టపమ్ ||

⇒ 307) జనయ న్రోచనా దివో జనయ న్నపు సూర్యమ్ | వసానో గా అపో హరిః ||

⇒ 308) ఏష ప్రత్నైన మన్మనా దేవో దేవేభ్య స్పరి | ధారయా పవతే సుతః ||

⇒ 309) వావృధానాయ తూర్వయే పవన్తే వాజసాతయే | సోమా స్సహస్రపాజసః ||

⇒ 310) దుహానః ప్రత్నమి త్పయః పవిత్రే పరి పిచ్యతే | క్రన్త న్దేవాః అజీజనత్ ||

⇒ 311) అభి విశ్వాని వార్యాభి దేవాః ఋతావృధః | సోమః పునానో అరీషతి ||

⇒ 312) గోమన్న సోమ వీరవ దశ్వావ ద్వాజవ త్సుతః | పవస్వ బృహతీ రిషః ||

⇒ 313) యో అత్య ఇవ మృజ్యతే గోభి ర్మదాయ హర్యతః | త జ్గీర్భి ర్వాసయామసి ||

⇒ 314) త న్నో విశ్వా అవస్యవో గిర శ్చుమ్భన్తి పూర్వథా | ఇన్త మిన్త్రాయ పీతయే ||

⇒ 315) పునానో యాతి హర్యత సోమో గీర్భిః పరిష్కృతః | విప్రస్య మేధ్యాతిథేః ||

⇒ 316) పవమాన విదా రయి మస్మభ్యం సోమ సుశ్రియమ్ | ఇన్దో
సహస్రవర్చసమ్ ||

⇒ 317) ఇన్దు రత్యో న వాజస్య త్కనిక్రన్తి పవిత్ర ఆ | యదక్షా రతి దేవయుః ||

⇒ 318) పవస్య వాజసాతయే విప్రస్య గృణతో వృధే | సోమ రాస్య సువీర్యమ్ ||

అథ తృతీయోఽధ్యాయః

⇒ 319) ప్ర ణ ఇన్దో మహే తన ఊర్మిన్న బిభ్ర దర్షసి | అభి దేవాః అయాస్యః ||

⇒ 320) మతీ జష్టో ధియా హిత స్సోమో హిన్వ పరావతి | విప్రస్య ధారయా
కవిః ||

⇒ 321) అయ స్దేవేషు జాగృవి స్సుత ఏతి పవిత్ర ఆ | సోమో యాతి విచరషణిః ||

⇒ 322) స నః పవస్య వాజయు శ్చక్రాణ శ్చారు మధ్వరమ్ | బర్హిష్మా ఆ
వివాసతి ||

⇒ 323) స నో భగాయ వాయవే విప్రవీర స్సదావృధః | సోమో దేవేష్వా
యమత్ ||

⇒ 324) స నో అద్య వసుత్తయే క్రతువి ధ్గాతువిత్తమః | వాజజ్ఞోషి శ్రవో బృహత్ ||

⇒ 325) స పవస్య మదాయ క న్నుచక్షా దేవవీతయే | ఇన్ద విన్ద్రాయ పీతయే ||

⇒ 326) స నో అరషాభి దూత్య(అ)న్వమిన్ద్రాయ తోశసే| దేవా న్నఖిభ్య
ఆవరమ్||

⇒ 327) ఉత త్వా మరుణః వయ జ్ఞోభి రజ్ఞో మదాయ కమ్| వి నో రాయే
దురో వృధి||

⇒ 328) అత్యు పవిత్ర మక్రమీ ద్వాజీ ధుర న్న యామని| ఇన్ధు ర్దేవేషు
పత్యతే||

⇒ 329) సమీ సఖాయో అస్వర న్వనే క్రీళన్త మత్యవిమ్| ఇన్ధు న్నావా
అనూషత||

⇒ 330) తయా పవస్వ ధారయా యయా పీతో విచక్షసే| ఇన్దో స్తోత్రే
సువీర్యమ్||

⇒ 331) అస్మగ్గ న్దేవవీతయే ఽత్యాసః కృత్వా ఇవ| క్షరన్తః పర్వతావృధః||

⇒ 332) పరిష్కృతాస ఇన్దవో యోషేవ పిత్ర్యావతీ| వాయుం సోమా అస్మక్షత||

⇒ 333) ఏతే సోమాస ఇన్దవః ప్రయస్వన్త శ్చమూ సుతాః| ఇన్ద్రః వర్ధన్తి
కర్మభిః||

⇒ 334) ఆ ధావతా సుహస్త్వ శ్చుక్తౌ గృభీత మన్ధినా| గోభి శ్రీణీత మత్సరమ్||

⇒ 335) స పవస్వ ధనజ్ఞాయ ప్రయన్తా రాధసో మహాః | అస్మభ్యం సోమ
గాతువీత్ ||

⇒ 336) ఏతం మృజన్తి మర్జ్యం పవమాన న్దశ క్షిపః | ఇన్ద్రాయ మత్సరం
మదమ్ ||

⇒ 337) అయా సోమ స్సుకృత్యయా మహశ్చి దభ్యవర్ధత | మన్దాన
ఉద్భవాయతే ||

⇒ 338) కృతానీ దస్య కర్తావ్యే తేతన్తే దస్యతర్హణా | ఋణా చ ధృష్టు శ్చయతే ||

⇒ 339) ఆత్సోమ ఇన్ద్రియో రసో వజ్ర స్సహస్రసా భువత్ | ఉక్థః యదస్య
జాయతే ||

⇒ 340) స్వయ జ్ఞవి ర్విధర్తరి విప్రాయ రత్న మిచ్ఛతి | యదీ మర్మజ్యతే
ధియః ||

⇒ 341) సిషాసతూ రయీణాః వాజే ష్వర్వతా మివ | భరేషు జిగ్యుషా మసి ||

⇒ 342) తన్వా నృష్ణాని బిభ్రతం సధస్థేషు మహో దివః | చారుం సుకృత్య
యేమహే ||

⇒ 343) సఃవృక్ష ధృష్టు ముక్త్యం మహామహివ్రతం మదమ్ | శతం పురో
రురుక్షణిమ్ ||

- ⇒ 344) అతస్త్వా రయి మభి రాజానం సుక్రతో దివః | సుపర్ణో అవ్యధి ర్భరత్ ||
- ⇒ 345) విశ్వస్మా ఇత్స్వర్దుశే సాధారణం రజ స్తురమ్ | గోపా మృతస్య విర్భరత్ ||
- ⇒ 346) అథా హిన్వాన ఇన్ద్రియ జ్ఞాయో మహిత్య మానశే | అభిష్టిక్య ద్విచర్షణిః ||
- ⇒ 347) పవస్య వృష్టిమా సు నోఽపా మూర్మి న్ద్వివస్పరి | అయక్ష్మా బృహతీ రిషః ||
- ⇒ 348) తయా పవస్య ధారయా యయా గావ ఇహోఽగమన్మ్ | జన్యాస ఉప నో గృహమ్ ||
- ⇒ 349) ఘృతం పవస్య ధారయా యజ్ఞేషు దేవవీతమః | అస్మభ్యః వృష్టిమా పవ ||
- ⇒ 350) స న ఊర్జే వ్య(అ)వ్యయం పవిత్ర ధ్నావ ధారయా | దేవాస శ్చుణవన్ హి కమ్ ||
- ⇒ 351) పవమానో అసిష్యద ద్రక్షాం స్యప జజ్ఞనత్ | ప్రత్నవ ద్రోచయ న్రుచః ||
- ⇒ 352) ఉత్తే శుష్మాస ఈరతే సిన్ధో రుర్మేరివ స్వనః | వాణస్య చోదయా పవిమ్ ||
- ⇒ 353) ప్రసవే త ఉదీరతే తిస్త్రో వాచో మఖస్యవః | యదవ్య ఏషి సానవి ||

⇒ 354) అవ్యో వారే పరి ప్రియం హరిం హిన్వ న్యద్రిభిః | పవమానం
మధుశ్చుతమ్ ||

⇒ 355) ఆ పవస్య మదిస్తమ పవిత్ర ధారయా కవే | అర్కస్య యోని
మాసదమ్ ||

⇒ 356) స పవస్య మదిస్తమ గోభి రజ్ఞానో అక్తుభిః | ఇన్ద విన్ద్రాయ పీతయే ||

⇒ 357) అధ్వర్యో అద్రిభి స్సుతం సోమం పవిత్ర ఆ సృజ | పునీ హిన్ద్రాయ
పాతవే ||

⇒ 358) దివః పీయూష ముత్తమం సోమ మిన్ద్రాయ వజ్రిణే | సునోతా
మధుమత్తమమ్ ||

⇒ 359) తవ త్య ఇన్దో అన్ధసో దేవా మధో ర్వశ్చతే | పవమానస్య మరుతః ||

⇒ 360) త్వం హి సోమ వర్ణయ స్తుతో మదాయ భూర్ణయే | వృష స్తోతార
మూతయే ||

⇒ 361) అభ్యర్ష విచక్షణ పవిత్ర ధారయా సుతః | అభి వాజ ముత శ్రవః ||

⇒ 362) పరి ద్యుక్ష స్సనద్రయి ర్భరద్వాజ న్నో అన్ధసా | సువానో అర్ష పవిత్ర
ఆ ||

⇒ 363) తవ ప్రత్నేభి రధ్వభి రవ్యో వారే పరి ప్రియః | సహస్రధారో యాతనా ||

⇒ 364) చరు ర్న యస్త మీఞ్ఞ యేన్దో న దాన మీఞ్ఞయః | వదై ర్వధస్స వీఞ్ఞయః ||

⇒ 365) ని శుష్మ మిన్ద వేషాం పురుహూత జనానామ్ | యో అస్మాః ఆదిదేశతి ||

⇒ 366) శత న్న ఇన్ద ఊతిభి స్సహస్రః వా శుచీనామ్ | పవస్వ మంహయ ద్రయః ||

⇒ 367) ఉత్తే శుష్మాసో అస్థూ రక్షో భిన్దన్తో అద్రివః | నుదస్వ యాః పరిస్పృధః ||

⇒ 368) అయా నిజమ్ని రోజసా రథసన్గే ధనే హితే | స్తవా అభిభ్యుషా హృదా ||

⇒ 369) అస్య వ్రతాని నాధృషే పవమానస్య దూఢ్యా | రుజ యస్త్యా పృతన్యతి ||

⇒ 370) తం హిన్వన్తి మదచ్యుతం హరి న్నదీషు వాజినమ్ | ఇన్దు మిన్ద్రాయ మత్సరమ్ ||

⇒ 371) అస్య వ్రత్నా మను ద్యుతం శుక్త స్థుదుహ్రే అహ్రాయః | పయ స్సహస్రసా మృషీమ్ ||

⇒ 372) అయం సూర్యఇవోపద్య గయం సరాంసి ధావతి | సప్త ప్రవత ఆ దివమ్ ||

⇒ 373) అయః విశ్వాని తిష్ఠతి పునానో భువనోపరి | సోమో దేవో న సూర్యః ||

⇒ 374) పరి ణో దేవవీతయే వాజాః అర్షసి గోమతః | పునాన ఇన్ద విన్ద్రయః ||

⇒ 375) యవః॑యవ॑ న్నో॑ అ॒న్ధసా॑ పు॒ష్టంపు॒ష్టం పరి॑ స్రవ॑ | సోమ॑ విశ్వా॑ చ
సా॒భగా॑ ||

⇒ 376) ఇ॒న్దో యథా॑ తవ॑ స్తవో॑ యథా॑ తే జాత॑ మన్ధ॑సః | ని బర్హి॑షి ప్రియే॑
సదః॑ ||

⇒ 377) ఉత॑ నో గోవి॑ దశ్వవి॑ త్వవస్వ॑ సోమా॑న్ధసా॑ | మక్షా॑తమేభి॑ రహా॑భిః ||

⇒ 378) యో జినా॑తి న జీయతే॑ హ॒న్తి శత్రు॑ మభీ॑త్య | స పవస్వ॑ సహస్ర॑జితే॑ ||

⇒ 379) పరి॑ సోమ॑ ఋతం॑ బృహ॑ దాశుః॑ పవిత్రే॑ అర్ష॑తి | విఘ్న॑ నృక్షాం॑సి
దేవ॑యః ||

⇒ 380) యతో॑మో వాజ॑ మర్ష॑తి శత॑ ధ్ధారా॑ అప॑స్యవః॑ | ఇన్ద్ర॑స్య సఖ్య॑
మావి॑శన్మి॑ ||

⇒ 381) అభి॑ త్వా యోష॑ణో దశ॑ జార॑ న్న కన్యా॑నూష॑త | మృజ్య॑సే సోమ॑
సాత॑యే ||

⇒ 382) త్వమి॑న్ద్రాయ॑ విష్ణ॑వే స్వాదు॑ రిన్దో॑ పరి॑ స్రవ॑ | న్వాసో॑త్తోత్య
న్వాహ్యం॑హసః॑ ||

⇒ 383) ప్ర తే॑ ధారా॑ అస॑శ్చతో ది॒వో న యన్తి॑ వృ॒ష్టయః॑ | అచ్ఛా॑ వాజం॑
సహస్రి॑ణమ్ ||

⇒ 384) అభి ప్రియాణి కావ్యా విశ్వా చక్షాణో అర్షతి | హరి స్తుజ్ఞాన ఆయుధా ||

⇒ 385) స మర్మజాన ఆయుభి రిభో రాజేవ సువ్రతః | శ్వేనో న వంసు పీదతి ||

⇒ 386) స నో విశ్వా దివో వసూతో పృథివ్యా అధి | పునాన ఇన్ద్రవా భర ||

⇒ 387) తరత్స మన్దీ ధావతి ధారా సుతస్యాన్ధసః | తరత్స మన్దీ ధావతి ||

⇒ 388) ఉస్రా వేద వసూనాం మర్తస్య దేవ్యవసః | తరత్స మన్దీ ధావతి ||

⇒ 389) ధ్వస్తయోః పురుషన్యో రా సహస్రాణి దద్యుహే | తరత్స మన్దీ ధావతి ||

⇒ 390) ఆ యయో స్త్రింశత న్తనా సహస్రాణి చ దద్యుహే | తరత్స మన్దీ ధావతి ||

⇒ 391) పవస్య గోజి దశ్యజి ద్విశ్యజి త్సోమ రణ్యజితే | ప్రజావ ద్రత్న మా భర ||

⇒ 392) పవస్వాద్యోః అదాభ్యః పవ స్వాషధీభ్యః | పవస్య ధిషణాభ్యః ||

⇒ 393) త్వం సోమ పవమానో విశ్వాని దురితా తర | కవి స్సీద ని బర్హిషి ||

⇒ 394) పవమాన స్వర్విదో జాయమానోఽభవో మహాన్ | ఇన్దో విశ్వాః
అభీదసి ||

⇒ 395) ప్ర గాయత్రేణ గాయత పవమానః | విచరషణిమ్ | ఇన్దం
సహస్రచక్షసమ్ ||

⇒ 396) తన్వా సహస్రచక్షస మథో సహస్రభర్ణసమ్ | అతి వార మపావిషుః ||

⇒ 397) అతి వారా నృవమానో అసిష్యద త్కలశాః అభిధావతి | ఇన్ద్రస్య హర్ష్యావిశన్న్ ||

⇒ 398) ఇన్ద్రస్య సోమ రాధసే శం పవస్వ విచరీషణే | ప్రజావ ద్రేత ఆ భర ||

⇒ 399) అయా వీతి పరి స్రవ యస్త ఇన్దో మదేష్యా | అవాహ న్నవతీ ర్నవ ||

⇒ 400) పుర స్సద్య ఇత్థాధీయే దివోదాసాయ శమ్భరమ్ | అథ త్యన్తుర్వశః యదుమ్ ||

⇒ 401) పరి ణో అశ్వ మశ్వవి ధ్గోమ దిన్దో హిరణ్యవత్ | క్షరా సహస్రిణీ రిషః ||

⇒ 402) పవమానస్య తే వయం పవిత్ర మభ్యున్దతః | సఖిత్యమా వృణీమహే ||

⇒ 403) యే తే పవిత్ర మూర్మయోఽభిక్షరన్తి ధారయా | తేభి ర్న సోమ మృళయ ||

⇒ 404) స నః పునాన ఆ భర రయిః వీరవతీ మిషమ్ | ఈశాన సోమ విశ్వతః ||

⇒ 405) ఏతము త్య న్దశ క్షిపో మృజన్తి సిన్ధుమాతరమ్ | సమాదిత్యేభి రఖ్యత ||

⇒ 406) సమిన్ద్రేణోత వాయునా సుత ఏతి పవిత్ర ఆ | సం సూర్యస్య రశ్మిభిః ||

⇒ 407) స నో భగాయ వాయవే పూష్ణే పవస్వ మధుమాన్ | చారు ర్మిత్రే వరుణే చ ||

⇒ 408) ఉచ్చాతే జాత మన్తసో దివి షడ్భూమ్యా దదే | ఉగ్రం శర్మ మహి క్రవః ||

⇒ 409) ఏనా విశ్వా న్యర్య ఆ ద్యుమ్నాని మానుషాణామ్ | సిషాసన్తో వనామహే ||

⇒ 410) స న ఇన్ద్రాయ యజ్యవే వరుణాయ మరుద్భ్యః | పరివోవి త్పరి స్రవ ||

⇒ 411) ఉపో ఘ జాత మపుర జ్ఞోభి ర్భజ్గం పరిష్కృతమ్ | ఇన్దు స్తేవా అయాసిఘః ||

⇒ 412) తమి ద్వర్ధన్తు నో గిరో వత్సం సంశిశ్వరీరివ | య ఇన్ద్రస్య హృదంసనిః ||

⇒ 413) అర్షా ణ సోమ శక్లవే ధుక్షస్య పిప్రుషీ మిషమ్ | వర్ధా సముద్ర ముక్త్యమ్ ||

⇒ 414) పవమానో అజీజన ద్ధివ శ్చిత్ర న్న తన్యతుమ్ | జ్యోతి ర్వైశ్వానరం బృహత్ ||

⇒ 415) పవమానస్య తే రసో మదో రాజ న్నదుచ్ఛనః | వి వార మవ్య మరీషతి ||

⇒ 416) పవమాన రస స్తవ దక్షో వి రాజతి ద్యుమాన్ | జ్యోతి ర్విశ్వం స్వర్ణశే ||

⇒ 417) యస్తే మదో వరేణ్య స్తేనా పవస్వాన్తసా | దేవావీ రఘశంసహ ||

⇒ 418) జఘ్ని ర్వత్ర మమిత్రియం సస్ని ర్వాజ న్దివేదివే| గోపా ఉ అశ్వసా
అసి||

⇒ 419) సమ్మిశ్లో అరుషో భవ సూపస్థాభి ర్న ధేనుభిః| సీద శ్శేఘ్రో న
యోనిమా||

⇒ 420) స పవస్వ య ఆవిధేస్త్రః వృత్రాయ హస్తవే| వప్రివాంసం మహీ రపః||

⇒ 421) సువీరాసో వయ స్థనా జయేమ సోమ మీధ్యః| పునానో వర్ధ నో గిరః||

⇒ 422) త్వోతాస స్తవావసా స్యామ
వన్వన్త ఆమురః| సోమ వ్రతేషు జాగృహి||

⇒ 423) అపఘ్ను న్వవతే మృధోఽప సోమో అరావ్ణః| గచ్ఛ నిన్ద్రస్య
నిష్క్రుతమ్||

⇒ 424) మహో నో రాయ ఆ భర పవమాన జహీ మృధః| రాస్వేన్దో వీరవ
ద్యశః||

⇒ 425) న త్వా శతశ్చన హ్రుతో రాధో దిత్సన్త మా మినస్సే| యత్సూనానో
మఖస్యసే||

⇒ 426) పవస్వేన్దో వృషా సుతః కృధీ నో యశసో జనే| విశ్వా అప ద్విషో
జహి||

- ⇒ 427) అస్య తే సఖ్యే వయ న్నవేన్దో ద్యుమ్న ఉత్తమే | సాసహ్యమ పృతన్యతః ||
- ⇒ 428) యాతే భీమా న్యాయుధా తిగ్మాని సన్తి ధూర్వణే | రక్షా సమస్య నో నిదః ||
- ⇒ 429) ఏతే అస్సగ్ర మిన్దవ స్తిరః పవిత్ర మాశవః | విశ్వా న్యభి సాభగా ||
- ⇒ 430) విఘ్నన్తో దురితా పురు సుగా తోకాయ వాజినః | తనా కృణ్వన్తో అర్యతే ||
- ⇒ 431) కృణ్వన్తో వరివో గవేఽభ్యర్షన్షన్తి సుష్టుతిమ్ | ఇహ మస్మభ్యం సయతమ్ ||
- ⇒ 432) అసా వ్యంశు ర్మదాయాప్సు దక్షో గిరిష్ఠాః | శ్యేనో న యోని మాసదత్ ||
- ⇒ 433) శుభ్ర మన్థో దేవవాత మప్సు ధూతో న్యభి స్సుతః | స్వదన్తి గావః పయోభిః ||
- ⇒ 434) ఆదీ మశ్వ న్న హేతారోఽశూశుభ న్నమ్మతాయ | మధ్యో రసం సధమాదే ||
- ⇒ 435) యాస్తే ధారా మధుశ్చతోఽస్సగ్ర మిన్ద ఉతయే | తాభిః పవిత్ర మాసదః ||

⇒ 436) సో అర్షేన్తాయ పీతయే తిరో రోమా ఇవ్యయా | సీదన్ యోనా
వనేష్యా ||

⇒ 437) త్వమిన్దో పరి స్రవ స్వాదిష్ఠో అజ్గిరోభ్యః | పరివోవి ధ్వుతం పయః ||

⇒ 438) అయః విచర్షణీర్ హితః పవమాన స్స చేతతి | హిన్వాన ఆప్యం
బృహత్ ||

⇒ 439) ఏష వృషా వృషవ్రతః పవమానో అశస్తిహా | కర ద్వసూని దాశుషే ||

⇒ 440) ఆ పవస్వ సహస్రిణం రయి జ్ఞోమంత మశ్వినమ్ | పురుశ్చస్త్రం
పురుస్సుహమ్ ||

⇒ 441) ఏష స్య పరి పిచ్యతే మర్మజ్యమాన ఆయుభిః | ఉరుగాయః
కవిక్రతుః ||

⇒ 442) సహస్రోతి శ్చతామఘా విమానో రజసః కవిః | ఇన్ద్రాయ పవతే మదః ||

⇒ 443) గిరా జాత ఇహ స్తుత ఇన్దు రిన్ద్రాయ ధీయతే | విర్యోనా వసతావివ ||

⇒ 444) పవమాన స్సుతో నృభి స్సోమో వాజమివా సరత్ | చమూషు శక్మనా
సదమ్ ||

⇒ 445) తన్త్రిప్యష్ఠే త్రివన్దురే రథే యుజ్జన్తి యాతవే | ఋషీణాం సప్త ధీతిభిః ||

⇒ 446) తం సోతారో ధనస్సుత మాశుః వాజాయ యాతవే | హరిం హినోత
వాజినమ్ ||

⇒ 447) ఆవిశ న్యలశం సుతో విశ్వా అర్షన్తభి శ్రియః | శూరో న గోషు
తిషతి ||

⇒ 448) ఆ త ఇన్దో మదాయ కం పయో దుహ న్త్యాయవః | దేవా దేవేభ్యో
మధు ||

⇒ 449) ఆ న సోమం పవిత్ర ఆ సృజతా మధుమత్తమమ్ | దేవేభ్యో
దేవశ్రుత్తమమ్ ||

⇒ 450) ఏతే సోమా అస్మక్షత గృణానా శ్రవసే మహే | మదిన్తమస్య ధారయా ||

⇒ 451) అభి గవ్యాని వీతయే నృష్ణా పునానో అర్షసి | సనద్వాజః పరి స్రవ ||

⇒ 452) ఉత నో గోమతీ రిషో విశ్వా అర్ష పరిష్టుభః | గృణానో జమదగ్నినా ||

⇒ 453) పవస్య వాచో అగ్రియ సోమ చిత్రాభి రూతిభిః | అభి విశ్వాని కావ్యా ||

⇒ 454) త్వం సముద్రియా అపోగ్రియో వాచ ఈరయన్న్ | పవస్య విశ్వ
మేజయ ||

⇒ 455) తుభ్యేమా భువనా కవే మహిమ్నో సోమ తస్థిరే | తుభ్య మర్షన్తి
సిన్ధవః ||

⇒ 456) ప్ర తే దివో న వృష్టయో ధారా యన్యసశ్చతః | అభి శుక్రా
ముపస్తరమ్ ||

⇒ 457) ఇన్ద్రా యేన్ద్రం పునీత నోగ్ర న్దక్షాయ సాధనమ్ | ఈశానః వీతిరాధసమ్ ||

⇒ 458) పవమాన ఋతః కవి స్సోమః పవిత్ర మాసదత్ | దధ తోస్త్రే
సువీర్యమ్ ||

⇒ 459) ఆ పవస్వ సహస్రిణం రయిం సోమ సువీర్యమ్ | అస్మి శ్రవాంసి
ధారయ ||

⇒ 460) ఇష మూర్ధ ఇచ్చ పిన్వస ఇన్ద్రాయ మత్సరిస్తమః | చమూష్యా ని
షీదసి ||

⇒ 461) సుత ఇన్ద్రాయ విష్ణవే సోమః కలశే అక్షరత్ | మధుమాః అస్తు
వాయవే ||

⇒ 462) ఏతే అస్పగ్ర మాశవోఽతి హ్వరాంసి బభ్రవః | సోమా ఋతస్య ధారయా ||

⇒ 463) ఇన్ద్రః వర్ధన్తో అపూరః కృణ్వన్తో విశ్వ మార్యమ్ | అపఘ్నన్తో అరాష్టః ||

⇒ 464) సుతా అను స్వమా రజోఽభ్యర్షన్తి బభ్రవః | ఇన్ద్ర జ్ఞచ్ఛన్త ఇన్ద్రవః ||

⇒ 465) అయా పవస్వ ధారయా యయా సూర్య మరోచయః | హిన్వానో
మానుషీ రపః ||

⇒ 466) అయుక్త సూర ఏతశం పవమానో మనావధి | అన్తరిక్షేణ యాతవే ||

⇒ 467) ఉత త్యా హరితో దశ సూరో అయుక్త యాతవే | ఇన్దు రిన్దు ఇతి
బ్రువన్స్ ||

⇒ 468) పరీతో వాయవే సుత జ్గిర ఇన్ద్రాయ మత్సరమ్ | అవ్యో వారేషు
సిన్ధత ||

⇒ 469) పవమాన విదా రయి మస్మభ్యం సోమ దుష్టరమ్ | యో దూణాశో
వనుష్యతా ||

⇒ 470) అభ్యర్ష సహస్రిణం రయి జ్గోమన్త మశ్వినమ్ | అభి వాజ ముత శ్రవః ||

⇒ 471) సోమో దేవో న సూర్యోద్రిభిః పవతే సుతః | దధానః కలశే రసమ్ ||

⇒ 472) ఏతే ధామా న్యార్యా శుక్రా ఋతస్య ధారయా | వాజ జ్గోమన్త
మక్షరన్స్ ||

⇒ 473) సుతా ఇన్ద్రాయ వజ్రిణే సోమాసో దధ్యాశిరః | పవిత్ర మత్యక్షరన్స్ ||

⇒ 474) ప్ర సోమ మధుమత్తమో రాయే అర్ష పవిత్ర ఆ | మదో యో
దేవవీతమః ||

⇒ 475) తమీ మృజ న్యాయవో హరి న్నదీషు వాజినమ్ | ఇన్దు మిన్ద్రాయ
మత్సరమ్ ||

- ⇒ 476) ఆ పవస్వ హిరణ్యవ దశ్వావ త్సోమ వీరవత్ | వాజ భోమస్త మా భర ||
- ⇒ 477) పరి వాజే న వాజయు మవ్యో వారేషు సిశ్చత | ఇన్ద్రాయ మధుమత్తమమ్ ||
- ⇒ 478) కవిం మృజన్తి మర్జ్య స్థిభి ర్విప్రా అవస్యవః | వృషా కనిక్ర దర్షతి ||
- ⇒ 479) వృషణ స్థిభి రపురం సోమ మృతస్య ధారయా | మతీ విప్రా స్సమస్వరన్ ||
- ⇒ 480) పవస్వ దేవాయుష గిన్త్ర భచ్చతు తే మదః | వాయు మా రోహ ధర్మణా ||
- ⇒ 481) పవమాన ని తోశసే రయిం సోమ శ్రవాయ్మమ్ | ప్రియ స్సముద్రమా విశ ||
- ⇒ 482) అపఘ్న స్వవసే మృధః క్రతువి త్సోమ మత్సరః | నుదస్వా దేవయు జ్ఞానమ్ ||
- ⇒ 483) పవమానా అస్మక్షత సోమా శ్శుక్రాస ఇన్దవః | అభి విశ్వాని కావ్యా ||
- ⇒ 484) పవమానాస ఆశవ శ్శుభ్రా అస్మగ్ర మిన్దవః | ఘ్నన్తో విశ్వా అప ద్విషః ||
- ⇒ 485) పవమానా దివస్వ ర్యన్తరిశ్చా దస్మక్షత | పృథివ్యా అధి సానవి ||

⇒ 486) పునాన సోమ ధారయేన్ద్రో విశ్వా అప స్రిధః | జహి రక్షాంసి సుక్రతో ||

⇒ 487) అపఘ్న 2 వ్యోమ రక్షసోఽభ్యర్ష కనిక్రదత్ | ద్యుమంతం శుష్మ ముత్తమమ్ ||

⇒ 488) అస్మే వసూని ధారయ సోమ దివ్యాని పార్థివా | ఇన్ద్రో విశ్వాని వార్యా ||

⇒ 489) వృషో సోమ ద్యుమాః అసి వృషో దేవ వృషవ్రతః | వృషో ధర్మాణి దధిషే ||

⇒ 490) వృష్ణస్తే వృష్ణ్యం శవో వృషో వనః వృషో మదః | సత్యః వృష న్స్వషేదసి ||

⇒ 491) అశ్వో న చక్రదో వృషో సజ్ఘా ఇన్ద్రో సమర్వతః | వి నో రాయే దురో వృధి ||

⇒ 492) అస్సక్షత ప్ర వాజినో గవ్యా సోమాసో అశ్వయా | శుక్రాసో వీరయాశవః ||

⇒ 493) శుమ్భమానా ఋతాయుభి ర్భుజ్యమానా గభస్త్యోః | పవన్తే వారే అవ్యయే ||

⇒ 494) తే విశ్వా దాశుషే వసు సోమా దివ్యాని పార్థివా | పవన్తా మాన్తరిక్ష్యా ||

⇒ 495) పవమానస్య విశ్వవి త్ప్ర తే సర్గా అస్సక్షత | సూర్యస్యేవ న రశ్మయః ||

⇒ 496) కేతు బ్రూణ్య ద్దివస్పరి విశ్వా రూపాఽభ్యర్షసి | సముద్ర సోమ పిన్యసే ||

- ⇒ 497) హి॒న్వా॒నో॒ వా॒చ మి॒ష్కసి॒ ప॒వమా॒న వి॒ధర్మ॑ణి॒| అ॒క్రా స్తే॒వో న సూ॒ర్యః॑॥
- ⇒ 498) ఇ॒న్దుః ప॒విష్ట॑ చే॒తనః॑ ప్రి॒యః క॒వీనా॑ం మ॒తీ| సృ॒జ ద॒శ్వం రథీ॑రి॒వ॥
- ⇒ 499) ఊ॒ర్మి ర్యస్తే॑ ప॒విత్ర॑ ఆ దే॒వావీ॑ః ప॒ర్యక్ష॑రత్| సీ॒ద న్ను॒తస్య॑ యో॒నిమా॑॥
- ⇒ 500) స నో॑ అ॒ర్ష ప॒విత్ర॑ ఆ మ॒దో యో దే॒వవీ॑త॒మః| ఇ॒న్ద వి॒న్ద్రాయ॑ పీ॒తయే॑॥
- ⇒ 501) ఇ॒షే ప॒వస్వ॑ ధా॒రయా॑ మృ॒జ్యమా॑నో మ॒నీషి॑భిః| ఇ॒న్దో రు॒చాభి॑ గా ఇ॒హి॑॥
- ⇒ 502) పు॒నానో॑ వరి॒వ స్కృ॒ధ్యార్థ॑జ్ఞా॒నాయ॑ గి॒ర్వణః॑| హ॒రే సృ॒జాన॑ ఆ॒శిరమ్॑॥
- ⇒ 503) పు॒నానో॑ దే॒వవీ॑త॒య ఇ॒న్ద్రస్య॑ యా॒హి ని॒ష్క్రుతమ్॑| ద్యు॒తానో॑ వా॒జిభి॑
ర్య॒తః॑॥
- ⇒ 504) ప్ర హి॒న్వానా॑స ఇ॒న్ద్రవో॑చ్ఛా స॒ముద్ర॑ మా॒శవః॑| ధి॒యా జూ॒తా
అ॒స్సక్ష॑త॥
- ⇒ 505) మ॒ర్మజా॑నా॒స ఆ॒యవో॑ వృ॒థా స॒ముద్ర॑ మి॒న్ద్రవః॑| అ॒గ్మ న్ను॒తస్య॑
యో॒నిమా॑॥
- ⇒ 506) పరి॑ణో యా॒హ్యస్మ॑యు ర్వి॒శ్వా వసూ॑ న్యో॒జసా॑| పా॒హి న శ్చ॑ర్మ
వీ॒రవత్॑॥
- ⇒ 507) మి॒మాతి॑ వహ్ని॒ రేత॑శః ప॒దః యు॑జా॒న ఋ॒క్వభిః॑| ప్ర యత్స॑ముద్ర
ఆ॒హితః॑॥

- ⇒ 508) ఆ యద్యోనిః పిరణ్యయ మాశుర్ముతస్య సీదతి | జహ త్యప్రచేతసః ||
- ⇒ 509) అభి వేనా అనూష తేయక్షన్తి ప్రచేతసః | మజ్జ న్యవిచేతసః ||
- ⇒ 510) ఇన్ద్రాయేన్దో మరుత్వతే పవస్య మధుమత్తమః | ఋతస్య యోని మాసదమ్ ||
- ⇒ 511) తన్వా విప్రా వచోవిదః పరిష్కృణ్వన్తి వేధసః | సన్వా మృజ న్వా యవః ||
- ⇒ 512) రస స్తే మిత్రో అర్యమా పిబన్తి వరుణః కవే | పవమానస్య మరుతః ||
- ⇒ 513) త్వం సోమ విపశ్చితం పునానో వాచ మిష్యసి | ఇన్దో సహస్రభర్ణసమ్ ||
- ⇒ 514) ఉతో సహస్రభర్ణసః వాచం సోమ మఖస్యవమ్ | పునాన ఇన్దవా భర ||
- ⇒ 515) పునాన ఇన్ద వేషాం పురుహూత జనానామ్ | ప్రియ స్సముద్రమా విశ ||

- ⇒ 516) దవిద్యుతత్యా రుచా పరి ష్టోభన్త్యా కృపా | సోమా శ్శుక్రా గవాశిరః ||
- ⇒ 517) హిన్వానో హేతుభి ర్యత ఆ వాజః వాఙ్యక్రమీత్ | సీదన్తో వనుషో యథా ||
- ⇒ 518) ఋధ క్సోమ స్వస్తయే సజ్జగ్మానో దివః కవిః | పవస్య సూర్యో దృశే ||

అథ చతుర్థోఽధ్యాయః ||

- ⇒ 519) హిన్వన్తి సూర ముస్తయ స్వస్సారో జామయ స్సతిమ్ | మహా మిన్దం మహీయువః |

⇒ 520) పవమాన రుచారుచా దేవో దేవేభ్య స్పరి | విశ్వా వసూన్యా విశ||

⇒ 521) ఆ పవమాన సుష్టుతిః వృష్టి నైవేభ్యో దువః | ఇషే పవస్వ సయతమ్ ||

⇒ 522) మృషా హ్యసి భానునా ద్యుమంతి న్వా హవామహే | పవమాన
స్సాన్వధ్యః ||

⇒ 523) ఆ పవస్వ సువీర్యం మన్దమాన స్వాయుధ | ఇహో ప్షిన్దవా గహి ||

⇒ 524) యదద్భిః పరి షిచ్యసే మ్మజ్యమానో గభస్త్యోః| ద్రుణా సథస్థ మశ్నుషే||

⇒ 525) ప్ర సోమాయ వ్యశ్యవ త్పవమానాయ గాయత | మహే సహస్రచక్షసే ||

⇒ 526) యస్య వర్ణం మధుశ్చుతం హరిం హిన్వ న్యద్రిభిః | ఇన్దు మిన్ద్రాయ
పీతయే ||

⇒ 527) తస్య తే వాజినో వయః విశ్వా ధనాని జిగ్యుషః | సఖిత్వమా
వృణీమహే ||

⇒ 528) వృషా॑ పవస్వ॑ ధార॑యా మరుత్వ॑తే చ మత్స॑రః॑ | విశ్వా॑ దధా॑న
ఓజ॑సా॑ ||

⇒ 529) తన్వా ధర్తార మోణ్యో(ఓ)ః పవమాన స్వర్ణకమ్ | హిన్వే వాజేషు
వాజినమ్ ||

⇒ 530) అయా చిత్తో విపానయా హరిః పవస్వ ధారయా | యుజః వాజేషు చోదయ ||

⇒ 531) ఆ న ఇన్దో మహీ మిషం పవస్వ విశ్వదర్శకతః | అస్మభ్యం సోమ గాతువితీ ||

⇒ 532) ఆ కలశా అనూష తేన్దో ధారాభి రోజసా | ఏన్ద్రస్య పీతయే విశ ||

⇒ 533) యస్య తే మద్యం రస నీత్ర స్థుహ న్యత్రిభిః | స పవస్వా భిమాతిహ ||

⇒ 534) రాజా మేధాభి రీయతే పవమానో మనావధి | అన్తరిక్షేణ యాతవే ||

⇒ 535) ఆ న ఇన్దో శతగ్విణ జ్ఞవాం పోషం స్వశ్వమ్ | వహ భగత్తి మూతయే ||

⇒ 536) ఆ న సోమ సహోజవో రూప న్న వర్చసే భర | సుష్వాణో దేవవీతయే ||

⇒ 537) అర్షా సోమ ద్యుమత్తమోఽభి ద్రోణాని రోరువత్ | సీదశ్శ్చ్యోనో న యోనిమా ||

⇒ 538) అప్సా ఇన్ద్రాయ వాయవే వరుణాయ మరుద్భ్యః | సోమో అర్షతి విష్ణవే ||

⇒ 539) ఇష వ్రోకాయ నో దధ దస్మభ్యం సోమ విశ్వతః | ఆ పవస్వ సహస్రిణమ్ ||

⇒ 540) యే సోమాసః పరావతి యే అర్వావతి సున్విరే | యే వాద
శ్వర్యణావతి ||

⇒ 541) య ఆర్థికేషు కృత్వసు యే మధ్యే పస్త్యానామ్ | యే వా జనేషు
పశ్చాసు ||

⇒ 542) తే నో వృష్టి న్దివ స్పరి పవంతామా సువీర్యమ్ | సువానా దేవాస
ఇన్దవః ||

⇒ 543) పవతే హర్యతో హరి ర్గణానో జమదగ్నినా | హిన్వానో గోరథి త్వచి ||

⇒ 544) ప్ర శుక్రాసో వయోజవో హిన్వానాసో న సప్తయః | శ్రీణానా అప్పు
మృజ్జాత ||

⇒ 545) తన్వా సుతే ప్వాభువో హిన్విరే దేవతాతయే | స పవస్వానయా రుచా ||

⇒ 546) ఆ తే దక్షం మయోభువః వహ్ని మద్యా వృణీమహే | పాన్తమా
పురుస్సుహమ్ ||

⇒ 547) ఆ మన్తమా వరేణ్య మా విప్రమా మనీషిణమ్ | పాన్తమా
పురుస్సుహమ్ ||

⇒ 548) ఆ రయి మా సుచేతున మా సుక్రతో తనూప్వా | పాన్తమా
పురుస్సుహమ్ ||

- ⇒ 549) పవస్వ విశ్వచరషణేఽభి విశ్వాని కావ్యా| సఖా సఖిభ్య ఈడ్యః||
- ⇒ 550) తాభ్యాః విశ్వస్య రాజసి యే పవమాన ధామనీ| ప్రతీచీ సోమ తస్థతుః||
- ⇒ 551) పరి ధామాని యాని తే త్వం సోమాసి విశ్వతః| పవమాన ఋతుభిః కవే||
- ⇒ 552) పవస్వ జనయన్నిషోఽభి విశ్వాని వార్యా| సఖా సఖిభ్య ఊతయే||
- ⇒ 553) తవ శుక్రాసో అర్చయో దివస్సుప్తే వి తన్వతే| పవిత్రం సోమ ధామభిః||
- ⇒ 554) తవేమే సప్త సిన్ధవః ప్రశిషం సోమ సిస్తతే| తుభ్యన్థావన్తి ధేనవః||
- ⇒ 555) ప్ర సోమ యాహి ధారయా సుత ఇన్ద్రాయ మత్సరః| దధానో అక్షితి శ్రవః||
- ⇒ 556) సము త్వా ధీభి రస్వరస్ హిన్వతీ స్సప్త జామయః| విప్ర మాజా వివస్వతః||
- ⇒ 557) మృజన్తి త్వా సమగ్రువోఽవ్యే జీరా వధి ష్వణి| రేభో యదజ్యసే వనే|
- ⇒ 558) పవమానస్య తే కవే వాజి2 న్సర్గా అస్మక్షత| అర్వన్తో న శ్రవస్యవః|
- ⇒ 559) అచ్ఛా కోశం మధుశ్చుత మస్మగ్రః వారే అవ్యయే| అవావశన్త ధీతయః|

⇒ 560) అచ్చా సముద్ర మింద్రవోఽస్త జ్ఞావో న ధేనవః | అగ్మ స్పృతస్య
యోనిమా |

⇒ 561) ప్ర ణ ఇన్దో మహే రణ ఆపో అర్షంతి సిన్ధవః | యద్ధోభి ర్వాసయిష్యసే |

⇒ 562) అస్య తే సఖ్యే వయ మియక్షంత స్తోతయః | ఇన్దో సఖిత్వ ముశ్మసి |

⇒ 563) ఆ పవస్య గవిష్ఠయే మహే సోమ నృచక్షసే | ఏన్ద్రస్య జఠరే విశ |

⇒ 564) మహాః అసి సోమ జ్యేష్ఠ ఉగ్రాణా మిన్ద ఓజిష్ఠః | యుధ్వా సశ్చక్ష్వ
జ్జిగేధ |

⇒ 565) య ఉగ్రేభ్య శ్చిదోజీయా శ్చార్ధేభ్య శ్చిచ్ఛార్ధతరః | భూరిదాభ్య
శ్చిన్మంహీయాన్ |

⇒ 566) త్వం సోమ సూర ఏష స్తోకస్య సాతా తనూనామ్ |

వృణీమహే సఖ్యాయ వృణీమహే యుజ్యాయ |

⇒ 567) అగ్న్ ఆయాంషి పవస ఆ సువో ర్జమిష ఇచ్చ నః | ఆరే బాధస్య
దుచ్ఛనామ్ |

⇒ 568) అగ్నిర్ ఋషిః పవమానః పాశ్చజన్యః పురోహితః | తమీమహే
మహాగయమ్ |

⇒ 569) అగ్నే॑ ప॒వస్వ॑ స్వ॒పా॑ అ॒స్మి వ॑ర్చ॒ స్సువీ॑ర్యమ్ | ద॒ధ ద్ర॒యిం మ॒యి
పో॒షమ్॑ |

⇒ 570) ప॒వమా॑నో అతి॑ స్రీ॒ధోఽభ్య॑ర॒షతి॑ సు॒ష్టుతి॑మ్ | సూ॒రో న వి॒శ్వద॑ర్శకతః |

⇒ 571) స మ॒ర్మజా॑న ఆ॒యుభిః॑ ప్ర॒యస్వా॑ నృ॒త్రయ॑సే హితః | ఇ॒న్దు రత్యో॑
వి॒చక్ష॑ణః |

⇒ 572) ప॒వమా॑న ఋ॒తం బృ॒హ చ్చు॒క్త జ్యోతి॑ రజీ॒జనత్॑ | కృ॒ష్ణా తమా॑ంసి
జ॒జ్ఞనత్॑ |

⇒ 573) ప॒వమా॑నస్య జ॒జ్ఞతో॑ హ॒రే శ్చ॒న్ద్రా అ॑స్స॒క్షత॑ | జీ॒రా అ॑జి॒రశో॑చిషః |

⇒ 574) ప॒వమా॑నో రథీ॒తమ॑ శ్చు॒భ్రేభి॑ శ్చు॒భ్రశ॑స్తమః | హ॒రిశ్చ॑న్ద్రో మ॒రుద్గ॑ణః |

⇒ 575) ప॒వమా॑నో వ్య॒శ్నవ॑ ద్ర॒శ్మిభి॑ ర్వా॒జసా॑తమః | ద॒ధ తో॒స్త్రే సు॒వీర్య॑మ్ |

⇒ 576) ప్ర సు॒వాన॑ ఇ॒న్దు ర॒క్షాః ప॑వి॒త్ర మ॑త్యవ్యయమ్ | పు॒నాన॑ ఇ॒న్దు రి॒న్ద్రమా॑ |

⇒ 577) ఏ॒ష సో॑మో అధి॑ త్వచి॒ గవా॑ జ్యే॒శ త్వ॑ద్రిభిః | ఇ॒న్ద్రం మ॑దాయ॒ జోహు॑వత్ |

⇒ 578) యస్య॑ తే ద్యు॒మ్నవ॑ త్వయః॒ పవ॑మానా భృత॒ న్దివః॑ | తేన॑ నో మృ॒ళ
జీ॒వసే॑ |

⇒ 579) త్వం॑ సో॒మాసి॑ ధా॒రయు॑ ర్మ॒న్త్ర ఓ॒జిష్ఠో॑ అధ్వ॒రే | ప॒వస్వ॑ మం॒హయ॑
ద్ర॒యిః |

- ⇒ 580) త్వం సుతో నృమాదనో దధన్వా నృత్సరిస్తమః | ఇన్త్రాయ సూరి రన్తసా |
- ⇒ 581) త్వం సుష్వాణో అద్రిభి రభ్యర్ష కనిక్రదత్ | ద్యుమన్తం శుష్మ ముత్తమమ్ |
- ⇒ 582) ఇన్దు ర్హిన్వానో అర్షతి తిరో వారా ణ్యవ్యయా | హరి ర్వాజ మచిక్రదత్ |
- ⇒ 583) ఇన్దో వ్యవ్యమర్షసి వి శ్రవాంసి వి సౌభగా | వి వాజా వ్యోమ గోమతః |
- ⇒ 584) ఆ న ఇన్దో శతగ్వింశ రయి భ్లోమన్త మశ్వినమ్ | భరా సోమ సహస్రిణమ్ |
- ⇒ 585) పవమానాస ఇన్దవ స్తిరః పవిత్ర మాశవః | ఇన్ద్రః యామేభి రాశత |
- ⇒ 586) కకుహ స్సోమ్యో రస ఇన్దు రిన్త్రాయ పూర్వః | ఆయుః పవత ఆయవే |
- ⇒ 587) హిన్వన్తి సూర ముస్రయః పవమానం మధుశ్చుతమ్ | అభి గిరా సమస్వరన్న |
- ⇒ 588) అవితా నో అజాశ్వః పూషా యామనియామని | ఆ భక్ష త్కన్యాసు నః |
- ⇒ 589) అయం సోమః కపర్దివే ఘృత న్న పవతే మధు | ఆ భక్ష త్కన్యాసు నః |
- ⇒ 590) అయ న్త ఆఘృణే సుతో ఘృత న్న పవతే శుచి | ఆ భక్ష త్కన్యాసు నః |
- ⇒ 591) వాచో జన్తుః కవీనాం పవస్వ సోమ ధారయా | దేవేషు రత్నధా అసి |

- ⇒ 592) ఆ కలశేషు ధావతి శ్యేనో వర్మ వి గాహతే | అభి ద్రోణా కనిక్రదత్ |
- ⇒ 593) పరి ప్ర సోమ తే రసోఽసర్వ కలశే సుతః | శ్యేనో న తక్తో అర్షతి |
- ⇒ 594) పవస్య సోమ మన్దయన్నిస్త్రాయ మధుమత్తమః |
- ⇒ 595) అస్మగ్ర స్థేవవీతయే వాజయన్తో రథాశవ |
- ⇒ 596) తే సుతాసో మదిన్తమా శ్చుక్తా వాయు మస్సక్షత |
- ⇒ 597) గ్రాష్టా తున్నో అభిష్టుతః పవిత్రం సోమ గచ్ఛసి | దధ త్సోత్రే సువీర్యమ్ |
- ⇒ 598) ఏష తున్నో అభిష్టుతః పవిత్ర మతి గాహతే | రక్షోహ వార మవ్యయమ్ |
- ⇒ 599) యదన్తి యచ్చ దూరకే భయః విన్దతి మామిహ | పవమాన వి తజ్జహి |
- ⇒ 600) పవమాన స్సో అద్య నః పవిత్రేణ విచర్షణిః | యః పోతా స పునాతు నః |
- ⇒ 601) యత్తే పవిత్ర మర్చి ష్యగ్నే వితత మన్తరా | బ్రహ్మ తేన పునీహి నః |
- ⇒ 602) యత్తే పవిత్ర మర్చివ దగ్నే తేన పునీహి నః | బ్రహ్మసవైః పునీహి నః |
- ⇒ 603) ఉభాభ్యా స్థేవ సవితః పవిత్రేణ సవేన చ | మాం పునీహి విశ్వతః |

⇒ 604) త్రిభిష్ట స్థేవ సవిత ర్వర్షిష్ఠి సోమ ధామభిః | అగ్నే దక్షైః పునీహి నః |

⇒ 605) పునన్తు మా స్థేవజనాః పునన్తు వసవో ధియా |
విశ్వే దేవాః పునీత మా జాతవేదః పునీహి మా ||

⇒ 606) ప్ర ప్యాయస్వ ప్ర స్యన్దస్వ సోమ విశ్వేభి రంశుభిః | దేవేభ్య ఉత్తమం హవిః |

⇒ 607) ఉప ప్రియం పనిష్పతః యువాన మాహుతీవృధమ్ | అగన్మ బిభ్రతో నమః |

⇒ 608) అలాయ్యస్య పరశు ర్ననాశ త మా పవస్వ దేవ సోమ | ఆఖు ఇహ్దేవ దేవ సోమ ||

⇒ 609) యః పావమానీ రధ్యే త్స్థపిభి స్సమ్భృతం రసమ్ |
సర్వం స పూత మశ్నాతి స్వదితం మాతరిశ్వనా |

⇒ 610) పావమానీ ర్యో అధ్యే త్స్థపిభి స్సమ్భృతం రసమ్ |
తస్మై సరస్వతీ దుహీ క్షీరం సర్పి ర్మధూదకమ్ |

అథ పరిశిష్టమ్ ||

⇒ 1) పావమానీ స్వస్త్వయనీ స్సుదుఘా హి ఘృతక్సుతః |

ఋషిభి స్సంభృతో రసో బ్రాహ్మణే ష్వమృతం హితమ్॥

⇒ 2) పావమానీ ర్దిశన్తు న ఇమః లోక మథో అముమ్॥

కామా న్స్వమర్థయన్తు నో దేవీ ర్దేవై స్సమాహితాః॥

⇒ 3) యేన దేవాః పవిత్రే ణాఽత్మానం పునతే సదా॥

తేన సహస్రధారేణ పావమాన్యః పునన్తు మామ్॥

⇒ 4) ప్రాజాపత్యం పవిత్రం శతోద్యామం హిరణ్మయమ్॥

తేన బ్రహ్మవిదో వయం పూతం బ్రహ్మ పునీమహే॥

⇒ 5) ఇన్ద్ర స్సునీతీ సహ మా పునాతు సోమ స్స్వస్త్వా వరుణ స్సమీచ్యా॥

యమో రాజా ప్రమృణాభిః పునాతు మా జాతవేదా మూర్జయన్త్యా
పునాతు॥

⇒ 6) ఋషయన్తు తపస్తేషు స్సర్వే స్వర్గజిగీషవః॥ తపన్త స్తపసోఽగ్రేణ

పావమానీర్ ఋచోఽబ్రువన్న్॥

⇒ 7) యన్మే గర్భే వసతః పాప ముగ్రః యజ్ఞాయమానస్య చ కిఞ్చో దన్యత్॥

జాతస్య చ యచ్ఛాపి చ వర్ధతో మే తత్సావమానీభి రహం పునామి॥

⇒ 1 తపన్తస్తప సోఽగ్రియన్తు పావమానీర్ ఋచోఽబ్రవీత్॥

- ⇒ 8) మాతాపిత్రో ర్యన్న కృతః వచో మే యత్స్థావర జ్ఞాజ్ఞమ మా బభూవ |
విశ్వస్య తత్ప్రహృషితః వచో మే తత్స్థావమానీభి రహం పునామి ||
- ⇒ 9) గోఘ్నా తస్కరత్వాత్ స్త్రీవధాద్య చ్చ కిల్బిషమ్ |
పాపక ఇచ్చ చరణేభ్య స్తత్స్థావమానీభి రహం పునామి ||
- ⇒ 10) బ్రహ్మవధా త్సూరాపానా త్వర్ణస్తేయా ద్వృషలిగమన మైథున
సజ్జమాత్ | గురోర్ధారా ఽధిగమనా చ్చ తత్స్థావమానీభి రహం పునామి ||
- ⇒ 11) బాలఘ్నా న్మాతృపితృవధా ద్భూమితస్కరా త్వర్వవర్ణ గమన మైథున
సజ్జమాత్ | పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహ త్సద్యః ప్రహరతి సర్వదుష్కృత
స్తత్స్థావమానీభి రహం పునామి ||
- ⇒ 12) క్రయవిక్రయా ద్యోనిదోషా ద్భక్షా ద్భిజ్యా త్ప్రతిగ్రహత్ |
అసంభోజనా చ్చాపి నృశంస స్తత్స్థావమానీభి రహం పునామి ||
- ⇒ 13) దుర్యప్త స్థురధీతం పాపః యచ్చాజ్ఞానతో కృతమ్ |
అయాజితా శ్చా సఃయాజ్యా స్తత్స్థావమానీభి రహం పునామి ||
- ⇒ 14) అమస్త్ర మన్నః యత్కిశ్చ ధూయతే చ హుతాశనే |
సఃవత్సర కృతం పాప స్తత్స్థావమానీభి రహం పునామి ||
- ⇒ 15) ఋతస్య యోనయోఽమృతస్య ధామ విశ్వా దేవేభ్యః పుణ్యగన్ధాః |

తాన ఆపః ప్ర వహన్తు పాపం శుద్ధా గచ్ఛామి సుకృతాము లోక
 న్తత్పావమానీభి రహం పునామి॥

⇒ 16) పావమానీ స్వస్త్వయనీ ర్యాభి ర్గచ్ఛతి నాన్దనమ్ |
 పుణ్యాశ్చ భక్షా న్భక్షయ త్యమృతత్వశ్చ గచ్ఛతి॥

⇒ 17) పావమానీః పితౄ స్తేవా న్ధ్యాయే ద్యశ్చ సరస్వతీమ్ |
 పితౄం స్తస్యోప వర్తేత క్షీరం సర్పి ర్మధా దకమ్॥

⇒ 18) పావమానం పరం బ్రహ్మ శుక్ర జ్ఞోతి స్సనాతనమ్ |
 ఋషీం స్తస్యోప తిష్ఠేత క్షీరం సర్పి ర్మధా దకమ్॥

⇒ 19) పావమానం పరం బ్రహ్మ యే పఠన్తి మనీషిణః |
 సప్తజన్మ భవే ద్విప్రో ధనాఢ్యో వేదపారగః॥ (గాః)

⇒ 20) దశోత్తరా ణ్యచాం శ్చైవ పావమానీ శ్చతాని షట్ |
 ఏత జ్ఞహ్వ జ్ఞాపే న్మన్త జ్ఞోరమృత్యు భయం హరేత్॥

⇒ ఏత త్పుణ్యం పాపహరం రోగ మృత్యు భయాపహమ్ |
 పఠతాం శృణ్వతా శ్చైవ దదాతి పరమా జ్ఞతిమ్॥ ॥ఇతి పరిశిష్టమ్॥

⇒ ఋచో అక్షరే పరమే వ్యోమన్ యస్మి న్దేవా అధి విశ్వే నిషేదుః | యస్తన్న
 వేద కిమృచా కరిష్యతి య ఇత్తద్విదుస్త ఇమే సమాసతే ॥

⇒ సూ॒యవ॑సా దృ॒గవ॑తీ హి భూ॒యా అ॒థో వ॑యం భగవ॑న్త స్యా॒మ |

అ॒ద్ధి తృ॑ణమఘ్నే॒ విశ్వ॑దానీం పి॒బ శు॒ద్ధ ము॑దక మాచ॑రన్తి ||

⇒ శత॑ధార ము॒ధ్న మ॒క్షీయ॑మాణం విప॑శ్చి॒తం పి॒తరః॑ వక్తా॒నామ్ | మే॒ళిం
మద॑న్తం పి॒త్రో రు॒పస్థి॑ తం రో॒దసీ॑ పి॒పృతం॑ సత్య॑వాచమ్ ||

⇒ భద్ర॑న్మో అపి॑ వాత॒య మ॑నః | ఓం శా॒న్తి శ్శా॒న్తి శ్శా॒న్తిః |
స॒మాప్తం॑ ప॒వమా॑న సూ॒క్తమ్

58. అశ్వినీ సూక్తమ్

(ఋ సం 1 - 3 - 4)

త్రిశ్చి॒న్న ఇతి॑ ద్వాద॒శర్చ॑స్య సూ॒క్తస్య॑, హి॒రణ్య॑స్తూప ఆ॒గ్నిర॑స ఋషిః,
అశ్వినౌ దే॒వతే॑, జగతీ ఛన్తః ||

⇒ త్రిశ్చి॑న్మో అ॒ద్యా భ॑వత న్నవే॒దసా॑ వి॒భుర్వాః॒ యామ॑ ఉత రాతి॑రశ్వినా |
యు॒వో ర్ధ్వి య॑న్త్రం హి॒మ్యేవ॑ వాస॒సోఽభ్యా॑యం సే॒న్యా భ॑వతం మనీ॒షిభిః॑ ||

⇒ త్రయ॑ః ప॒వయో॑ మధు॒వాహ॑నే రథే సోమ॑స్య వే॒నా మ॑ను విశ్వ॑ ఇద్వి॒దుః |
త్రయ॑ స్సృ॒చ్ఛాస॑ స్సృ॒భితా॑స ఆర॒భే త్రి॒ర్నక్ష॑ యాథ స్త్రి॒ర్వశ్వినా॑ ది॒వా ||

⇒ స॒మానే అ॒హ స్త్రి॑ రవద్యగో॒హనా॑ త్రి॒రద్య॑ య॒జ్ఞం మధు॑నా మి॒మిక్ష॑తమ్ |
త్రి॒ర్వాజ॑వతీ రిషో॒ అశ్వినా॑ యు॒వ న్లో॒షా అ॒స్మభ్య॑ ము॒షస॑శ్చ పి॒న్వతమ్॑ ||

- ⇒ త్రి॒ర్వర్తి॑ ర్వా॒త ని॒ రను॑వ్రతే జ॒నే త్రి॑ సు॒ప్తావ్యే॑ త్రే॒ధేవ॑ శి॒క్షత॑మ్ | త్రి॒ర్వాన్యై॑
వహ॑త మశ్వినా యు॒వ స్త్రి॑ః పృ॒క్షో అ॒స్మే అక్ష॑రేవ పి॒న్వత॑మ్ ||
- ⇒ త్రి॒ర్నో రయి॑ వహ॑త మశ్వినా యు॒వ స్త్రి॒ర్దేవ॑తాతా త్రి॒రుతా॑వత స్థి॒యః |
త్రి॒స్సోభ॑గత్వ స్త్రి॒రుత శ్ర॑వాంసి న స్త్రి॒ష్టః వాం సూ॑రే దు॒హితా॑రుహ ద్ర॒థమ్ ||
- ⇒ త్రి॒ర్నో అశ్వినా॑ ది॒వ్యాని॑ భేష॒జా త్రి॑ః పా॒ర్థివా॑ని త్రి॒రు దత్త॑ మద॒భ్యః | ఓమా॑నం
శః॒యో ర్మమ॑కాయ సూ॒నవే॑ త్రి॒ధాతు॑ శర్మ వహ॑తం శుభ॒స్సతీ॑ ||
- ⇒ త్రి॒ర్నో అశ్వినా॑ యజ॒తా ది॒వేది॑వే పరి॒ త్రి॒ధాతు॑ పృథి॒వీ మశా॑యతమ్ | తి॒స్రో
నాస॑త్యా రధ్యా పరా॑వత ఆత్మే॒వ వాత॑ స్వ॒సరా॑ణి గచ్ఛ॒తమ్ ||
- ⇒ త్రి॒రశ్వినా॑ సి॒న్ధుభి॑ స్సప్త॒మాత్మ॑భి స్త్రయ॒ ఆహా॑వా స్త్రే॒ధా హవి॑ష్కృతమ్ | తి॒స్రః
పృథి॒వీ రుపరి॑ ప్ర॒వా ది॒వో నాకం॑ రక్షే॒థ ద్యు॑భి రక్తు॒భి ర్నిత॑మ్ ||
- ⇒ క్వ॑(అ)త్రీ చక్రా త్రి॒వృతో॑ రథ॒స్య క్వ॑(అ)త్రయో వన్ధు॒రో యే సనీ॑ళాః | కదా
యోగో॑ వాజినో రాసభ॒స్య యేన॑ యజ్ఞ॒న్నాస॑ త్యోపయాధః ||
- ⇒ ఆ నాస॑త్యా గచ్ఛ॒తం హూ॑యతే హవి॒ ర్మధ్వ॑ః పి॒బతం॑ మధుపే॒భి రాస॑భిః |
యు॒వో ర్ని పూ॑ర్వం స॒వితో॑షసో రథ మ్మతా॒య చి॒త్ర జ్ఞు॑తవన్త మి॒ష్యతి॑ ||
- ⇒ ఆ నాస॑త్యా త్రి॒భి రే॒కాద॑శై రిహ దే॒వేభి॑ ర్వా॒తం మధు॑పేయ మశ్వినా | ప్రాయు
స్తా॒రిష్ట॑ న్నీ రపాంసి మృ॒క్షతం॑ సే॒ధత॑ స్వే॒షో భవ॑తం స॒చాభు॑వా ||

⇒ ఆ నో అశ్వినా త్రివృతా రథేనార్యాశ్చాం రయిః వహతం సువీరమ్ | శృణ్వన్తా
వామవసే జోహవీమి వృధే చ నో భవతః వాజసాతా ||

(ఋ సం 6 - 3 - 14)

అగ్నినేస్త్రేణేతి చతుర్వింశర్చస్య సూక్తస్య, శ్యావాశ్వ ఆత్రేయ ఋషిః,
అశ్వినౌ దేవతే, పఙ్క్తిశ్చస్త్రః ||

⇒ అగ్ని నేస్త్రేణ వరుణేన విష్ణునాంఽదిత్యై రుద్రై ర్యసుభి స్సచాభువా | సజోషసా
ఉషసా సూర్యేణ చ సోమం పిబత మశ్వినా ||

⇒ విశ్వాభి ర్ద్ధిభి ర్భువనేన వాజినా దివా పృథివ్యాంఽద్రిభి స్సచాభువా | సజోషసా
ఉషసా సూర్యేణ చ సోమం పిబత మశ్వినా ||

⇒ విశ్వే ర్దేవై స్త్రిభి రేకాదశై రిహాద్భి ర్మరుద్భి ర్భుగుభి స్సచాభువా | సజోషసా
ఉషసా సూర్యేణ చ సోమం పిబత మశ్వినా ||

⇒ జషేథాః యజ్ఞం బోధతం హవస్య మే విశ్వేహ దేవా సవనాంఽవ గచ్ఛతమ్ |
సజోషసా ఉషసా సూర్యేణ చేషన్నో వోళ్ల మశ్వినా ||

⇒ స్తోమ జ్ఞాపేథాః యువశేవ కన్యనాః విశ్వేహ దేవా సవనాంఽవ గచ్ఛతమ్ |
సజోషసా ఉషసా సూర్యేణ చేషన్నో వోళ్ల మశ్వినా ||

- ⇒ గిరో జపేథా మధ్వర జ్ఞాపేథాః విశ్వేహ దేవౌ సవనాఽవ గచ్ఛతమ్ | సజోషసా
ఉషసా సూర్యేణ చేష న్నో వోళ్ల మశ్వినా ||
- ⇒ హరిద్రవేప పతథో వనే దుప సోమం సుతం మహిషేవావ గచ్ఛథః | సజోషసా
ఉషసా సూర్యేణ చ త్రిర్వర్తి ర్యాత మశ్వినా ||
- ⇒ హంసావివ పతథో అధ్వగావివ సోమం సుతం మహిషేవావ గచ్ఛథః |
సజోషసా ఉషసా సూర్యేణ చ త్రి ర్వర్తి ర్యాత మశ్వినా ||
- ⇒ శ్వేనావివ పతథో హవ్యదాతయే సోమం సుతం మహిషేవావ గచ్ఛథః |
సజోషసా ఉషసా సూర్యేణ చ త్రి ర్వర్తి ర్యాత మశ్వినా ||
- ⇒ పిబత ఇచ్చ తృష్ణుత ఇచ్చ చ గచ్ఛతం ప్రజా ఇచ్చ ధత్త స్త్రవిణ ఇచ్చ
ధత్తమ్ | సజోషసా ఉషసా సూర్యేణ చోర్జ న్నో ధత్త మశ్వినా ||
- ⇒ జయత ఇచ్చ ప్ర స్తుత ఇచ్చ ప్ర చావతం ప్రజా ఇచ్చ ధత్త స్త్రవిణ త ధత్తమ్ |
సజోషసా ఉషసా సూర్యేణ చోర్జ న్నో ధత్త మశ్వినా ||
- ⇒ హత ఇచ్చ శత్రూ న్యతత ఇచ్చ మిత్రిణః ప్రజా ఇచ్చ ధత్త స్త్రవిణ ఇచ్చ ధత్తమ్ |
సజోషసా ఉషసా సూర్యేణ చోర్జ న్నో ధత్త మశ్వినా ||
- ⇒ మిత్రావరుణవన్తా ఉత ధర్మవన్తా మరుత్వన్తా జరితు ర్గచ్ఛథో హవమ్ |
సజోషసా ఉషసా సూర్యేణ చాఽఽదిత్యై ర్యాత మశ్వినా ||

- ⇒ అ॒గ్గిర॑స్వ॒న్తా ఉ॒త వి॒ష్ణువ॑న్తా మ॒రుత్వ॑న్తా జ॒రితు॑ గ్గచ్ఛ॒థో హ॑వమ్ | స॒జోష॑సా
ఉ॒షసా॑ సూ॒ర్యేణ॑ చా॒ర్కది॑త్యై ర్వా॒త మ॑శ్వి॒నా ||
- ⇒ ఋ॒భుమ॑న్తా వృ॒షణా॑ వా॒జవ॑న్తా మ॒రుత్వ॑న్తా జ॒రితు॑ గ్గచ్ఛ॒థో హ॑వమ్ |
స॒జోష॑సా ఉ॒షసా॑ సూ॒ర్యేణ॑ చా॒ర్కది॑త్యై ర్వా॒త మ॑శ్వి॒నా ||
- ⇒ బ్ర॒హ్మ జి॑న్వ॒త ము॒త జి॑న్వ॒త స్థి॒యో హ॑తం ర॒క్షాంసి॑ సే॒ధత॑ మమీ॒వాః |
స॒జోష॑సా ఉ॒షసా॑ సూ॒ర్యేణ॑ చ సో॒మం సు॑న్వతో అ॒శ్వి॒నా ||
- ⇒ క్ష॒త్ర జ్ఞో॑న్వ॒త ము॒త జి॑న్వ॒త న్నూ॑స్ హ॑తం ర॒క్షాంసి॑ సే॒ధత॑ మమీ॒వాః |
స॒జోష॑సా ఉ॒షసా॑ సూ॒ర్యేణ॑ చ సో॒మం సు॑న్వతో అ॒శ్వి॒నా ||
- ⇒ ధే॒నూ ర్జి॑న్వ॒త ము॒త జి॑న్వ॒తః విశో॑ హ॑తం ర॒క్షాంసి॑ సే॒ధత॑ మమీ॒వాః |
స॒జోష॑సా ఉ॒షసా॑ సూ॒ర్యేణ॑ చ సో॒మం సు॑న్వతో అ॒శ్వి॒నా ||
- ⇒ అ॒త్రేరి॑వ శృ॒ణుతం॑ పూ॒ర్వస్తు॑తిం శ్యా॒వాశ్వ॑స్య సు॒న్వతో మ॑ద॒ద్యుతా॑ |
స॒జోష॑సా ఉ॒షసా॑ సూ॒ర్యేణ॑ చా॒శ్వి॒నా తి॑రో అ॒హ్వామ్ ||
- ⇒ స॒ర్గాశ్చ॑వ సృ॒జతం॑ సు॒ష్టుతీ॑ రు॒ప శ్యా॒వాశ్వ॑స్య సు॒న్వతో మ॑ద॒ద్యుతా॑ |
స॒జోష॑సా ఉ॒షసా॑ సూ॒ర్యేణ॑ చా॒శ్వి॒నా తి॑రో అ॒హ్వామ్ ||
- ⇒ ర॒శ్మీరి॑వ యచ్ఛ॒త మ॑ధ్వ॒రాః ఉ॒ప శ్యా॒వాశ్వ॑స్య సు॒న్వతో మ॑ద॒ద్యుతా॑ |
స॒జోష॑సా ఉ॒షసా॑ సూ॒ర్యేణ॑ చా॒శ్వి॒నా తి॑రో అ॒హ్వామ్ ||

- ⇒ అ॒ర్వా గ్ర॒థ ని॒ యచ్చ॑తం పి॒బతం॑ సో॒మ్యం మ॒ధుః॑ | ఆ యాత॑ మ॒శ్వినా॑ గత॑
మ॒వస్సు॑ ర్వామ॒హం హు॑వే ధ॒త్తం రత్నా॑ని దాశుషే॑॥
- ⇒ నమో॑వాకే ప్ర॒స్థితే॑ అధ్వ॒రే న॒రా వి॒వక్ష॑ణస్య పీ॒తయే॑ | ఆ యాత॑ మ॒శ్వినా॑ గత॑
మ॒వస్సు॑ ర్వామ॒హం హు॑వే ధ॒త్తం రత్నా॑ని దాశుషే॑॥
- ⇒ స్వా॒హాకృ॑తస్య తృ॒మ్పతం॑ సుత॒స్య దే॒వా వ॒న్ధసః॑ | ఆ యాత॑ మ॒శ్వినా॑ గత॑
మ॒వస్సు॑ ర్వామ॒హం హు॑వే ధ॒త్తం రత్నా॑ని దాశుషే॑॥

సామ విభాగః

(అయజ్ఞో వా ఏషః | యోసామా)

59. గాయత్రీ సామ

(ఉత్తరార్చికమ్-౧౩.౪.౩) విశ్వామిత్ర ఋషిః, గాయత్రీ ఛందః, సవితా దేవతా॥

- ⇒ (ఋక్కు) - త॑త్స॒వి॒తు॒ర్వ॒రేణ్యం॑ భ॒గ్నో దే॒వస్య॑ ధీ॒మహి॑ | ధి॒యో యో న॑ః
ప్రచో॑దయాత్॑॥

గాయత్రీసామ, పరమేష్ఠీ ప్రజాపతి ఋషిః, గాయత్రీ ఛందః, సవితా దేవతా ॥

⇒ (సామ) - తత్సవితుర్వరేణియోమ్॥ భార్గో దేవస్య ధీమాహితః॥
ధియోయో నః ప్రచోఽరేరే॥ హిమ్ (స్థి) ఆతః॥ దాయో॥ ఆఽకృతః॥

60. గణపతి సామ

(పూర్వార్చిక ఐన్ద్రమ్-4.3.3) గాతురాత్రేయ ఋషిః, త్రిష్టుప్చంద్రః, ఇన్ద్రో దేవతా॥

⇒ (ఋక్) అదర్శ రుత్స మసృజో విత్ర ఖాని త్వ మర్ణవా నృద్బధానాః అరష్టాః॥
మహాంత మిన్ద్ర పర్వతః విత్ర య ద్వ స్సజత్ర ధారా అవ య ద్దానవా స్తన్॥

ఔరుక్షయే ద్వే, ద్వయో రురుక్షయః, త్రిష్టుప్చంద్రః, ఇన్ద్రోదేవతా॥ ఐన్ద్రమ్ (అ ప్ర. 3 సా)

⇒ (సామ) - (1) అదర్శరుత్॥ సమసృజో వి ఖాని॥ త్వమ ధ్వాఽకృతవాన్॥
బద్బధానాః అరష్టాః॥ మహాన్తాఽకృత మీ॥ ద్ర పర్వతః వి యా ద్వః॥
సృజా ధ్వాఽకృతరాః॥ అవ య ద్దాన॥ వాఽకృత స్తాఽకృతాన్॥
ఓఽకృతకృతః॥ డా॥

⇒ (సామ) - (2) అదర్శ రుత్స మసృజాః॥ వి ఖాని॥ త్వ మర్ణవా
నృద్బధానాః అరాఽకృష్టాః॥ మహాంత మిన్ద్ర పర్వతః వి యాఽకృ
ద్వాః॥ సృజా ధ్ధారాః॥ అవాక్యే య ద్దాన॥ వాఽకృత యాఽకృత ఔ
హో వా॥ హాఽకృతాన్॥ (ఐ. 9.4)

61. వామదేవ్య సామ

(ఉత్తరార్చిక 1-4-3, 4, 4) వామదేవ ఋషిః, గాయత్రీ చన్దః, ఇన్ద్రో దేవతా||

⇒ (ఋక్కు) - కయా న శ్చిత్ర ఆ భువ దూతీ సదావృధ స్సఖా| కయా
శచిష్ఠయా వృతా||

⇒ (ఋక్కు) - క స్త్వా సత్యో మదానాం మహిష్ఠో మత్స దన్ధసః| దృఢా
చి దారుజే వసు||

⇒ (ఋక్కు) - అభీశ్చ షు ణ స్సఖీనా మవితా జరిత్యాణామ్| శతం
భవాస్యూతయే||

(ఊహ| దశ - 1|16) వామదేవ్యమ్| వామదేవః| గాయత్రీ| ఇన్ద్రః||

⇒ (సామ) - కాయా| న శ్చాకృతాకృత ఆ భువాత్|| ఊ| తీ
సదావృధ స్స| ఖా| ఔకృ హో హృ| కయాకృ శచా|| ప్తయో
హోకృ| హిమ్ (స్థి) అశ్చ|| వాకృకృకృ హృ|| శ్రీ|| కాయ స్త్వా|
సత్యోకృ మాకృదానామ్|| మా| హిష్ఠో మాథ్నా దన్ధ| సా| ఔకృ హో
హృ| దృఢాకృ చిదా| రుజౌ హోకృ| హిమ్ (స్థి) అశ్చ||
వాకృకృ హృ|| శ్రీ|| ఆకృభీ| షు ణాకృ స్సాకృభీనామ్|| ఆ|

వి[ః]తా[ః] జ[ః]రా[ః]ఇ[ః]త[ః]ః| ణా[ః]మ్| ఔ[ః]౩ హో[ః] హా[ః]ఇ[ః]| శ[ః]తా[ః]౩౩ మ్భ[ః]వా|| సి[ః]యా[ః]
హో[ః]౩౩| హి[ః]మ్ (స్థి) ఆ[ః]త[ః]|| తా[ః]౩౩యో[ః]౩౩ హా[ః]ఇ[ః]||

62. రథంతర సామ

(ఉత్తరార్చికమ్-౪ - ?) వసిష్ఠ ఋషిః, సతో బృహతీ ఛందః, ఇన్ద్రో దేవతా||

⇒ (ఋక్కు) - అ[ః]భి[ః] త్వా[ః] శూ[ః]ర నో[ః]ను[ః]మో[ః] య[ః]దు[ః]గ్ధా[ః] ఇ[ః]వ ధే[ః]న[ః]వః| ఈ[ః]శా[ః]న[ః]
మ[ః]స్య జ[ః]గ[ః]త స్స[ః]ర్వ[ః]శ[ః] మీ[ః]శా[ః]న మి[ః]న్ద్ర త[ః]స్థు[ః]షః||

⇒ (ఋక్కు) - న[ః] త్వా[ః]వా[ః] అ[ః]న్యో[ః] ది[ః]వ్యో[ః] న పా[ః]ర్థి[ః]వో[ః] న జా[ః]తో[ః] న జ[ః]ని[ః]ష్య[ః]తే|
అ[ః]శ్వా[ః]య[ః]న్ద్రో[ః] మ[ః]ఘ[ః]వ ని[ః]న్ద్ర వా[ః]జి[ః]నో[ః] గ[ః]వ్య[ః]న్త స్త్వా[ః] హ[ః]వా[ః]మ[ః]హే||

(ఉహ్య|దశ - ?|?) రథంతరమ్| వసిష్ఠః| కకుబుత్తరా బృహతీ| ఇన్ద్రః||

⇒ (సామ) - అ[ః]భి[ః] త్వా[ః] శూ[ః]ర నో[ః]ను[ః]మో[ః] వా|| ఆ[ః]దు[ః]గ్ధా[ః] ఇ[ః]వ ధే[ః]న[ః]వ ఈ[ః]శా[ః]న[ః]
మ[ః]స్య జ[ః]గ[ః]తః| సు[ః]వా[ః]౩౩ర్వ[ః]శా[ః]మ్|| ఆ[ః]ఇ[ః]శా[ః]న[ః]మా[ః]౩౩ ఇ[ః]న్ద్రా[ః]౩౩||
సూ[ః]స్థూ[ః]౩౩౪పా[ః]| ఓ[ః] వా[ః]౩౩| హా[ః]ఉ[ః] వా|| శ్రీః|| ఈ[ః]శో[ః] వా|| నా[ః] మి[ః]న్ద్ర
సు[ః]స్థు[ః]షో[ః] న త్వా[ః]వా[ః] అ[ః]న్యో[ః] ది[ః]వి[ః]యః| న పా[ః]౩౩ర్థి[ః]వాః| న జా[ః]తో[ః]
నా[ః]౩౩ జా[ః]౩౩|| నా[ః]ఇ[ః]ష్వా[ః]౩౩౪తా[ః]| ఓ[ః] వా[ః]౩౩| హా[ః]ఉ[ః] వా|| శ్రీః|| న
జో[ః]వా|| తో[ః]న[ః]జ[ః]ని[ః]ష్య[ః]తే[ః]అ[ః]శ్వా[ః]య[ః]న్ద్రో[ః]మ[ః]ఘ[ః]వన్ని| ద్ర[ః] వా[ః]౩౩జి[ః]నాః|| గ[ః]వ్య[ః]న్త
స్త్వా[ః]౩౩ హా[ః]౩౩|| వా[ః]మా[ః]౩౩౪హా[ః]| ఓ[ః] వా[ః]౩౩| హా[ః]ఉ[ః] వా|| అ[ః]న్||

63. బృహతీ సామ

(ఉత్తరార్చిక - 3-4-1, 2) ఉపమన్యుర్వాసిష్ఠ ఋషిః, గాయత్రీ ఛందః, పవమానస్సోమో దేవతా||

⇒ (ఋక్కు) - త్వా మి ధ్ధి హవామహే సాతో వాజస్య కారవః| త్వ

వృత్రేష్విన్త సత్పతి న్నర స్త్వాత్ జ్యోష్ఠాస్వర్వతః||

⇒ (ఋక్కు) - స త్వ న్న శ్చిత్ర వజ్రహస్త ధృష్ణుయా మహ స్తవానో

అద్రీవః| గా మశ్వ రథ్య- మిన్ద్ర స జ్యేర సత్రాత్ వాజ న్న జిగ్యుషే||

(ఉహ్య|దశ - 1|4) బృహతీ| భరద్వాజః| కకుబుత్తరా బృహతీ| ఇన్ద్రః||

⇒ (సామ) - ఔ హోఽ త్వా మిధ్ధి హవామహాఽపి|| సాతో వాజా| స్వా

కా రాఽరకరవాః| తువాఽరకర| ఔ హో వా|| వృత్రాఽఘ వా ఇ| ద్రా

సాఽరకరీతి| పతి న్నాఽరకరరాః|| త్వ జ్యోష్ఠాఽరకర| ఔ హో వా| సూత్ర

అర్వాఽరకర| తాః| ఉహువాఽఽ హః| వా|| శ్రీః|| ఔ హోఽ

తువాఽపి|| కాష్ఠా| సూ అర్వాఽరకరతాః| స త్వఽరకర| ఔ హో వా|

స శ్చాఽత్ర వా| జ్రాహాఽపి| స్త ధృష్ణువాఽరకరయా|| మహ స్తవాఽరకర|

ఔ హో వా|| నోత్ర ఆద్రాఽరకరఇ| వాః| ఉహువాఽఽ హః| వా|| శ్రీః||

ఔ హోఽ మహాఽపి|| స్తవా| నో అద్రాఽరకరఇవాః| గామాఽరకర| ఔ

హో వా॥ శువా॑ రథా॒ ఇ॒ యామా॑న్క॒ ఇ॒ ద్ర॒ స॒హ్య॑న్క॒ ఇ॒రాః॑॥ సత్రా॒
వా॒జాన్క॒॑ ఔ॒ హో వా॑॥ నా॒త్ర॒జా॒ ఇ॒ నా॒త్ర॒ జి॒గ్మ్యాన్క॒॑ ఇ॒ పా॒ ఇ॒
ఉ॒హు॒వాన్క॒॑ హ॒ ఉ॒ వా॑॥ హ॒న్॑॥

సమాప్తో ద్వితీయ భాగః